

المختصر المفيد للمؤذن والإمام

والخطيب وأحكام المساجد

ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສຳຫຼັບ

ບຸກຄົນ, ວິມັ່ນ, ຄຳຕົບ ແລະ

ຂໍ້ກຳຫນົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັນສົມດ

ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສໍາຫຼັບມຸອັຊຊິນ,
ອີມ່າ, ຄໍຕົບ ແລະ ຂໍ້ກໍາຫນົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍົດ

ຄະນະກຳມະການວິຊາການ

ສະມາຄົມບໍລິການເນື້ອຫາຂໍ້ມູນອິສລາມໃນພາສາຕ່າງໆ

ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສໍາຫຼັບມຸອັຊຊິນ,

ອີມ່າ, ຄໍຕົບ ແລະ ຂໍ້ກໍາຫນົດຕ່າງໆ

ກ່ຽວກັບມັສຍົດ

ຄະນະກຳມະການວິຊາການ

ສະມາຄົມບໍລິການເນື້ອຫາຂໍ້ມູນອິສລາມໃນພາສາຕ່າງໆ

ແທ້ຈິງມວນການສັນລະເຊີນເປັນສິດຂອງອັລລໍຫໍ້,

ພວກເຮົາສັນລະເຊີນຕໍ່ພຣະອົງ ແລະ

ຂໍຄວາມຊ່ວຍເຫລືອຈາກພຣະອົງ ແລະ

ສະແດງຫາການອະໄພຍະໂທດຈາກພຣະອົງ, ແລະ

ພວກເຮົາຂໍຄວາມຄຸ້ມຄອງຕໍ່ອັລລໍຫໍ້

ຈາກຄວາມຊົ່ວຮ້າຍທັງຫຼາຍຂອງຈິດໃຈຂອງພວກເຮົາ ແລະ

ຈາກການງານທີ່ຊົ່ວຮ້າຍຂອງພວກເຮົາ,

ຜູ້ໃດທີ່ອັລລໍຫໍ້ຊົງຊີ້ນຳທາງແກ່ເຂົາ

ກໍຈະບໍ່ມີຜູ້ໃດສາມາດເຮັດໃຫ້ເຂົາຫລົງທາງໄດ້, ແລະ

ຜູ້ໃດທີ່ພຣະອົງເຮັດໃຫ້ເຂົາຫລົງທາງ

ກໍຈະບໍ່ມີຜູ້ໃດສາມາດຊີ້ນຳທາງແກ່ເຂົາໄດ້,

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍປະຕິຍານວ່າບໍ່ມີພຣະເຈົ້າອື່ນໃດທີ່ຄວນແກ່ການ

ເຄົາລົບພັກດີ ນອກຈາກອັລລໍຫໍ້ພຣະອົງດຽວ

ໂດຍບໍ່ມີພາຄີໃດໆ ກັບພຣະອົງ, ແລະ

ຂ້າພະເຈົ້າຂໍປະຕິຍານວ່າທ່ານ ນະບີ ມູຮ້າມັດ ເປັນບ່າວ ແລະ

ສາດສະນະທຸດຂອງພຣະອົງ,
ຂໍຄວາມສັນຕິສຸກຈາກພຣະອົງອ້ລວໍຫໍ ຈົ່ງປະສົບກັບທ່ານ
ແລະ ຄອບຄົວເພື່ອນມິດສະຫາຍ ຊາວົກ ແລະ
ບັນບັນດາຜູ້ປະຕິບັດຕາມແນວທາງຂອງທ່ານ
ໃຫ້ໄດ້ຮັບແຕ່ຄວາມດີ ແລະ ສັນຕິສຸກ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ:

ເນື່ອງຈາກມະນຸດມີຄວາມຕ້ອງການຢູ່ສະເໝີຕໍ່ສິ່ງທີ່ຈະມາບັ
ບບຸງສະພາບການເປັນຢູ່ຂອງພວກເຂົາໃຫ້ດີຂຶ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ
ບົດບັນຍັດຂອງສາສະໜາອິສລາມຈຶ່ງໄດ້ກຳນົດສິ່ງຕ່າງໆ
ເພື່ອຕອບສະໜອງຄວາມຕ້ອງການດັ່ງກ່າວ,
ເຊິ່ງໃນນັ້ນກໍລວມເຖິງສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການອາຊານ ແລະ
ການອີກຳມະຫັສຳລັບການລະຫມາດ,
ການນຳພາຄົນເຮັດການລະຫມາດ, ການຄຸດບະຫັວ້ນສຸກ,
ແລະ ຂໍ້ບັນຍັດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍິດ, ດ້ວຍເຫດນີ້
ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງມຸອັຊລິນ, ອີມ່າ ແລະ ຄໍຕິບວັນສຸກ
ຈຶ່ງເປັນຄວາມຮັບຜິດຊອບທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່, ແລະ
ດ້ວຍເຫດຜົນດັ່ງກ່າວ
ພວກເຮົາຈຶ່ງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນການຈັດກຽມຫນັງສືທີ່ມີຊື່ວ່າ:
(ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສຳຫຼັບມຸອັຊລິນ, ອີມ່າ, ຄໍຕິບ
ແລະ ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບມັສຍິດ), ແລະ
ໄດ້ມີການແປອອກເປັນຫຼາຍພາສາ.

ບົດທີ່ໜຶ່ງ: ຂໍ້ກຳນົດຂອງການອະຊານ ແລະ

ການອີກຳມະຫັ

ອະຊານແມ່ນສັນຍາລັກຂອງອິສລາມ ແລະ ຊາວມຸສລິມ,
ເຊິ່ງຈະຖືກປະກາດໃນທຸກໆ ວັນ ແລະ ຄົນ ຫ້າຄັ້ງ, ແລະ

ບັນດານັກວິຊາການໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນຕຳລາຂອງພວກເຂົາກ່ຽວ
ກັບເລື່ອງຂອງມັນ, ທັງຊຸນນະທຳ, ຂໍ້ກຳນົດ,
ສິ່ງທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ເຮັດ ແລະ ສິ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ເປັນໂມຄະ,
ທັງນີ້ກໍ່ເນື່ອງມາຈາກຄວາມສຳຄັນ ແລະ
ຄວາມປະເສີດຂອງການອົບາດະຫນີ້¹.

ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ຄຳນິຍາມຂອງອະຊານ ແລະ ອີກຳມະຫັ

ອະຊານ ຕາມຄວາມໝາຍທາງສາສະໜາ ໝາຍເຖິງ:
ການປະກາດໃຫ້ຮູ້ເຖິງການເຂົ້າສູ່ເວລາລະຫມາດ,
ດ້ວຍຄຳກ່າວທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້ເປັນການສະເພາະຕາມບົດບັນຍັດ².

ແລະ ການອີກຳມະຫັ ຕາມຫລັກສາສະໜາຄື:
ການປະກາດໃຫ້ຮູ້ເຖິງການຍືນຊື່ເພື່ອລະຫມາດ,
ດ້ວຍຄຳກ່າວທີ່ສະເພາະເຈາະຈົງຕາມທີ່ໄດ້ຖືກບັນຍັດໄວ້.

ຫົວຂໍ້ທີ່ສອງ: ຂໍ້ກຳນົດຂອງການອາຊານ ແລະ ການອີກຳມະຫັ

ການອະຊານ ແລະ ການອີກຳມະຫັ
ຖືກບັນຍັດໄວ້ດ້ວຍຄຳພີອັນກຸຣອານ, ຊຸນນະ ແລະ ອີຈມະຫັ:
ສ່ວນວ່າໃນຄຳພີອັລກຸຣອານ, ພຣະອົງອັລລຳ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
(وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوهَا هُزُوءًا وَلَعِبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ 58)

¹ ເບິ່ງ: ພັດທັ ອັລ-ມຸນອີມ ຊາເຣາະຫັ ສິຣິຫັ ມຸສລິມ: (2/ 460).

² ເບິ່ງທີ່: ອັລ-ມຸຄນີ ຂອງ ອິບນີ ກຸດາມະຫັ (1/ 292), ແລະ ມຸກຕາຣ ອັສ-ສີຫາຫັ (ໜ້າ: 16
- ບົດຮຽນ ການອະຊານ), ແລະ ການອັລ-ອະຊານ ພ້ອມການອີກຳມະຫັ ຂອງ ອັລ-ເກາະຫັດນີ
(ໜ້າ: 5).

³ ເບິ່ງໃນ ກັຊຊາຟ ອັລ-ກິນະຫູ (1/ 230).

(ແລະ ເມື່ອພວກເຈົ້າໄດ້ຮຽກຮ້ອງໄປສູ່ການລະຫມາດ, ພວກເຂົາກໍ່ຖືເອົາມັນເປັນເລື່ອງເຍາະເຍີ້ຍ ແລະ ເປັນການຫຼິ້ນເລ່ນ ນັ້ນກໍ່ເພາະວ່າພວກເຂົາເປັນກຸ່ມຊົນທີ່ບໍ່ໃຊ້ປັນຍາ) [ສຸຣາເຫຼົ້າ-ມາອີດ: ຫົດ 58].

ສ່ວນຫຼັກຖານຈາກສູນນະໂນ, ໄດ້ມີຣະດິຊຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຊີ້ບອກເຖິງການອະນຸຍາດຂອງທັງ ສອງປະການ, ສ່ວນໜຶ່ງໃນນັ້ນແມ່ນ:

ຈາກທ່ານອັບດຸລລາຫໍ ບິນ ອຸມັຣ ຣິດິອັລລຸຮ ອັນຮຸມາ, ໄດ້ກ່າວວ່າ:

"ໃນສະໄໝທີ່ຊາວມຸສລິມໄດ້ມາເຖິງນະຄອນມະດີນະຫໍ, ພວກເຂົາຈະມາລວມຕົວກັນ ແລະ ຄາດຄະເນເວລາການລະຫມາດ ໂດຍບໍ່ມີການປ່າວປະກາດ. ຕໍ່ມາມື້ໜຶ່ງ ພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ປຶກສາຫາລືກັນກ່ຽວກັບເລື່ອງນີ້, ບາງຄົນຈຶ່ງສະເໜີວ່າ:

"ພວກເຮົາຈະໃຊ້ລະຄັງເໝືອນດັ່ງລະຄັງຂອງຊາວຄຣິສຕຽນ" ແລະ ບາງຄົນກໍ່ກ່າວວ່າ: "ບໍ່ໆ ເຮົາຈະໃຊ້ແກເປ້າເໝືອນດັ່ງເຂົາສັດ ຂອງຊາວຢິວ", ທ່ານອຸມັຣຈຶ່ງກ່າວວ່າ:

"ເປັນຫຍັງພວກເຮົາບໍ່ແຕ່ງຕັ້ງຊາຍຄົນໜຶ່ງໃຫ້ເຮັດການປ່າ ວປະກາດການລະຫມາດ?" ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານນະບີ ຊລ. ຈຶ່ງກ່າວວ່າ:

«يَا بَلَاءُ، قُمْ فَتَادِ بِالصَّلَاةِ».

«ໂອ້ ບິລ້າລ, ຈົ່ງລຸກຂຶ້ນ ແລ້ວປະກາດຄົນມາລະຫມາດ»¹.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຣີ ເລກທີ (604), ແລະ ມຸສລິມ ເລກທີ (377).

ສ່ວນການລົງມະຕິເປັນເອກະສັນນັ້ນ (ອິຈຕະມາຫ໌);
ປະຊາຊາດອິດສະລາມໄດ້ເຫັນພ້ອງຕ້ອງກັນໃນການອະນຸຍາດ
ໃຫ້ປະຕິບັດທັງສອງຢ່າງສໍາລັບການລະຫມາດ 5 ເວລາ:

ທ່ານ ອີຫມ່າ ອິບນີ ກຸດາມະຫ໌ ອັລມັກດີຊີ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ແລະ ປະຊາຊາດມຸສລິມມີມະຕິເປັນເອກະສັນກັນວ່າ
ການອະຊານນັ້ນຖືກບັນຍັດໄວ້ສໍາລັບການລະຫມາດທັງຫ້າເວ
ລາ¹.

ການອະຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫ໌
ເປັນພຣູກຟາຍະຫ໌ສໍາລັບບັນດາຜູ້ຊາຍ
ທັງຍາມທີ່ອະໄສຢູ່ພູມລໍາເນົາ ແລະ ຍາມເດີນທາງ
ສໍາລັບການລະຫມາດທັງຫ້າເວລາ,
ທີ່ບໍ່ແມ່ນສໍາລັບການລະຫມາດອື່ນໆ; ເພາະຈາກຫະດີຊຂອງ
ທ່ານມາລິກ ບິນ ອັລ-ຫຸໄວຣິສ
ຂໍພຣະອົງອັລລໍຫ໌ຊົງພໍພຣະໄທຕໍ່ທ່ານ ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີ
ຊັລລໍລໍຫຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍມ ໄດ້ກ່າວກັບພວກເຂົາວ່າ:

«فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَيِّدَنَّ لَكُمْ أَعْدَكُمْ، وَلْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

«ເມື່ອຮອດເວລາລະຫມາດ
ກໍຈົ່ງໃຫ້ຄົນໜຶ່ງໃນພວກທ່ານເຮັດການອະຊານ, ແລະ
ໃຫ້ຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດໃນພວກທ່ານເປັນຜູ້ນໍາລະຫມາດ»².

ແລະ
ເນື່ອງຈາກວ່າທັງສອງນັ້ນເປັນສັນຍາລັກທີ່ເດັ່ນຊັດຂອງອິດສະ
ລາມ, ຈຶ່ງບໍ່ເປັນທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຍົກເລີກທັງສອງນັ້ນ.

¹ ອັລມຸຄນີ (1/293).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ ເລກທີ (628), ແລະ ມຸສລິມ ເລກທີ (674).

ສຳຫຼັບແມ່ຍິງແລ້ວ;
ບໍ່ມີບົດບັນຍັດໃຫ້ພວກນາງເຮັດການອະຊານ ແລະ ອີກກໍມະຫັ,
ບໍ່ວ່າຈະລະຫມາດຄົນດຽວ ຫຼື
ເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດໃຫ້ກັບບັນດາແມ່ຍິງກໍຕາມ¹.

ຫົວຂໍ້ທີ່ສາມ: ຄວາມປະເສີດຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫັ

ມີລາຍງານໃນຕົວບົດຕ່າງໆ
ຢ່າງຫຼວງຫຼາຍກ່ຽວກັບຄວາມປະເສີດຂອງການອະຊານ ແລະ
ບັນດາມຸອັຊລິນ(ຜູ້ອະຊານ), ເຊິ່ງສ່ວນໜຶ່ງມີດັ່ງນີ້:
ຜູ້ອະຊານຄືຜູ້ທີ່ເຊີນຊວນໄປສູ່ອັລລໍ, ແລະ
ເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຳເວົ້າທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດ. ອັລລໍ ຈົ່ງຕຣັດວ່າ:

(وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ 33)

(ແລະ

ຜູ້ໃດເລົ່າຈະມີຄຳເວົ້າທີ່ດີເລີດຍິ່ງກວ່າຜູ້ທີ່ເຊີນຊວນໄປສູ່ອັລລໍ
ຫໍ ແລະ ປະຕິບັດຄວາມດີ ແລະ ກ່າວວ່າ
“ແທ້ຈິງຂ້ອຍເປັນຄົນໜຶ່ງໃນບັນດາຜູ້ນອບນ້ອມ”)

[ຊຸຣາະຫໍ ຟຸສສີລັດ : 33].

ລາຍງານຈາກມຸອາວີຍະຫໍ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຍືນທ່ານຣໍຊູລ ຂອງອັລລໍ ෈ ກ່າວວ່າ:
<ບັນດາຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫັດ
ຈະເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຳຍາວທີ່ສຸດໃນວັນກີຢາມະຫໍ>

«الْمُؤَدِّتُونَ أَطْوَلَ النَّاسِ أَعْنَاقًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

¹ ຊຸຣາະຫໍ ອັນ-ອຸມດະຫໍ ຂອງ ອິບນຸ ໄຕມີຍະຫໍ - ບົດວ່າດ້ວຍການລະຫມາດ (ຫນ້າ: 101).

«ບັນດາຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດ ນະມາຊ
ຈະເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຳຍາວທີ່ສຸດໃນວັນກີຍາມະຫັ»¹.

ການອາຊານ ແລະ
ການອີກໍມະຫັນັ້ນຂັບໄລ່ໃຊ້ຕອນມານຮ້າຍ; ຈາກທ່ານ ອະບີ
ຮຸໂຣເຣາະຫັ ຂໍອັລລຳຫັຊິງຜ່ພຣະໂທຕໍ່ເຜີ້ນ, ເລົ່າຈາກ ທ່ານນະບີ
ມຸຮຳມັດ ຂໍຄວາມສັນຕິສຸກ ແລະ
ຄວາມເມດຕາຈາກອັລລຳຫັຊິງປະສົບແດ່ທ່ານ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ أَدْبَرَ الشَّيْطَانُ لَهُ ضُرَاطٌ، حَتَّى لَا يَسْمَعَ التَّائِبِينَ، فَإِذَا قُضِيَ
التَّائِبِينَ أَقْبَلَ، حَتَّى إِذَا نُؤِبَ بِالصَّلَاةِ -أَي: أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ- أَدْبَرَ، حَتَّى إِذَا قُضِيَ
التَّائِبِينَ أَقْبَلَ، حَتَّى يَخْطُرَ -أَي: يُوسَّسُ- بَيْنَ الْمَرْءِ وَنَفْسِهِ، يَقُولُ لَهُ: اذْكُرْ كَذَا
وَاذْكُرْ كَذَا، لِمَا لَمْ يَكُنْ يَذْكُرُ مِنْ قَبْلُ، حَتَّى يَظُلَّ الرَّجُلُ مَا يَذْرِي كَمْ صَلَّى»

«ເມື່ອສຽງອາຊານດັງຂຶ້ນເພື່ອຮຽກຮ້ອງສູ່ການລະຫມາດ,
ໃຊ້ຕອນກໍ່ຈະຫັນຫຼັງຫົນໄປພ້ອມກັບສາຍລົມ
ເພື່ອທີ່ມັນຈະບໍ່ໄດ້ຍືນສຽງອາຊານ, ເມື່ອສຽງອາຊານຈົບລົງ
ມັນກໍ່ຈະກັບເຂົ້າມາ,
ຈົນເມື່ອມີການກ່າວອີກໍມະຮໍເພື່ອເລີ່ມການລະຫມາດ
ມັນກໍ່ຈະຫັນຫຼັງຫົນໄປອີກ, ເມື່ອການກ່າວອີກໍມະຮໍຈົບລົງ
ມັນກໍ່ຈະກັບເຂົ້າມາອີກ,
ເພື່ອທີ່ຈະມາກະຊົບກະຊາບລົ້ວວາງລະຫວ່າງບຸກຄົນຜູ້ນັ້ນກັບ
ຈິດໃຈຂອງເຂົາ, ໂດຍມັນຈະກ່າວກັບເຂົາວ່າ: ຈົ່ງຈື່ເລື່ອງນັ້ນ
ຈົ່ງຈື່ເລື່ອງນີ້, ໃນສິ່ງທີ່ເຂົາບໍ່ເຄີຍຄິດເຖິງມາກ່ອນ,
ຈົນເຮັດໃຫ້ຊາຍຄົນນັ້ນບໍ່ຮູ້ວ່າຕົນເອງໄດ້ລະຫມາດໄປຈັກຮ່ກ
ະອັດແລ້ວ»².

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (387).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຣາຮີ: ເລກທີ (1222) ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (389).

ທຸກສັບພະສິ່ງທີ່ໄດ້ຍືນສຽງອະຊານ
 ຈະເປັນພະຍານໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ກ່າວອະຊານ; ໂດຍມີລາຍງານຈາກ
 ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ອັບດິຣເຣາະຫໍມານ ອັລ-ອັນຊໍລີ, ວ່າທ່ານ ອະບິ
 ສະອິດ ອັລ-ອຸດຣີ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວແກ່ລາວວ່າ:
 “ແທ້ຈິງ ຂ້ອຍເຫັນວ່າເຈົ້າເປັນຄົນທີ່ມັກຝູງແກະ ແລະ
 ຊົນນະບົດ ທັງນາ, ດັ່ງນັ້ນ
 ເມື່ອໃດທີ່ເຈົ້າຢູ່ກັບຝູງແກະຂອງເຈົ້າ ຫຼື
 ຢູ່ໃນຊົນນະບົດທັງນາຂອງເຈົ້າ,
 ແລ້ວເຈົ້າກໍໄດ້ອະຊານເພື່ອການລະຫມາດ
 ກໍຈົ່ງເບິ່ງສຽງຂອງເຈົ້າໃຫ້ດັງຂຶ້ນ, ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ:”
 «لَا يَسْمَعُ مَدَى صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ، حِنَّ وَلَا إِنْسٍ وَلَا شَيْءٍ، إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»
 «ບໍ່ມີຈິນ, ມະນຸດ ແລະ ສິ່ງໃດ
 ທີ່ໄດ້ຍືນໄລຍະສຽງຂອງຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດ,
 ນອກຈາກມັນຈະເປັນພະຍານໃຫ້ແກ່ເຂົາໃນວັນແຫ່ງການຟັ້
 ນຄືນຊີບ» ອະບິ ສະອິດ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
 ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຍືນມາຈາກທ່ານຮໍຊູລຸລລໍຫໍ¹.

ແທ້ຈິງແລ້ວ,
 ຫາກມະນຸດຮູ້ເຖິງຄວາມປະເສີດຂອງການອາຊານຢ່າງທຽງແ
 ທີ່
 ພວກເຂົາກໍຈະຕ້ອງຈັບສະຫຼາກກັນເພື່ອໃຫ້ໄດ້ເປັນຜູ້ອະຊານ;
 ດັ່ງມີລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຫຼຸຣອຍເຣາະຫໍ ຣໍດີຍັລລໍອັນຮຸ
 ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຮໍຊູລຸລລໍຫໍ ﷺ ກ່າວວ່າ:

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (609)

«لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي النِّدَاءِ -أي: الأَذَان- وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ، ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَاسْتَهْمُوا»

«ຫາກຜູ້ຄົນຮູ້ເຖິງ (ຜົນບຸນ) ທີ່ມີຢູ່ໃນການປະກາດເຊີນຊວນ (ການອະຊານ) ແລະ ແຖວທຳອິດ, ຈາກນັ້ນພວກເຂົາບໍ່ສາມາດໄດ້ມັນມາ ນອກຈາກການຈັບສະຫຼາກ, ແນ່ນອນວ່າພວກເຂົາຈະຕ້ອງຈັບສະຫຼາກກັນ.»¹

ແທ້ຈິງຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດ (ມຸອັຊຊິນ) ນັ້ນ ພຣະອົງຈະຊົງອະໄພໂທດໃຫ້ລາວໄກສຸດສຽງຂອງລາວ, ແລະ ທຸກສິ່ງທີ່ໄດ້ຍືນສຽງຂອງລາວ ສັບພະສິ່ງທັງທີ່ປຽກມີຊີວິດ ແລະ ແຫ້ງ ບໍ່ມີຊີວິດ ຈະເປັນພະຍານໃຫ້ລາວ, ແລະ ລາວຈະໄດ້ຮັບຜົນບຸນເທົ່າກັບຜູ້ທີ່ລະຫມາດຮ່ວມກັບລາວ; ເພາະວ່າຜູ້ທີ່ຊື້ແນະໄປສູ່ຄວາມດີ ກໍ່ເໝືອນກັບຜູ້ທີ່ກະທຳຄວາມດີນັ້ນ, ຈາກທ່ານບະຣໍ ບິນ ອາຊິບ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ, ວ່າ ທ່ານນະບີຂອງອັລລຳຫໍ້ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى الصَّفِّ الْمَقْدَمِ، وَالْمُؤَذِّنُ يُغْفَرُ لَهُ مَدُّ صَوْتِهِ، وَيُصَدِّقُهُ مَنْ سَمِعَهُ مِنْ رَطْبٍ وَيَاسِسٍ، وَلَهُ مِثْلُ أَجْرِ مَنْ صَلَّى مَعَهُ»

«ແທ້ຈິງ ອັລລຳຫໍ້ ແລະ ບັນດາມະລາອີກະຫໍ້ຂອງພຣະອົງ ຈະປະທານພອນໃຫ້ແກ່ແຖວທຳອິດ, ແລະ ຜູ້ອະຊານນັ້ນ ຈະໄດ້ຮັບການອະໄພໂທດຈົນສຸດສຽງຂອງລາວ, ແລະ ທຸກສິ່ງທີ່ໄດ້ຍືນລາວ ທັງທີ່ປຽກ ແລະ ແຫ້ງ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ: ເລກທີ (615)
ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (437).

ຈະເປັນພະຍານໃຫ້ແກ່ລາວ, ແລະ
ລາວຈະໄດ້ຮັບຜົນບຸນເທົ່າກັບຜູ້ທີ່ລະຫມາດຮ່ວມກັບລາວ»¹.

ການອະຊານ

ແມ່ນໜຶ່ງໃນສັນຍາລັກທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງສາສະໜາອິສລາມ, ແລະ

ເປັນສິ່ງທີ່ຈຳແນກລະຫວ່າງດົນແດນຂອງຜູ້ປະຕິເສດສັດທາ ແລະ ດົນແດນຂອງອິສລາມ; ເຊິ່ງ ທ່ານ ບຸກຄໍລີ ໄດ້ບັນທຶກໄວ້ໃນ ຊໍເຮັຍໜີ ຂອງເພິ່ນ ໃນບົດໜຶ່ງທີ່ມີຫົວຂໍ້ວ່າ: "ບົດທີ່ວ່າດ້ວຍການອະຊານຊ່ວຍປົກປ້ອງເລືອດເນື້ອ"

ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ໄດ້ລາຍງານຫາດິສ ຈາກທ່ານ ອານັສ ບິນ ມາລິກ ວ່າ: ເມື່ອທ່ານນະບີ

ຈະນຳພາພວກເຮົາໄປສູ່ຮີບກັບຊົນກຸ່ມໃດໜຶ່ງ, ທ່ານຈະບໍ່ເລີ່ມສູ່ຮີບຈົນກວ່າຈະຮອດຕອນເຊົ້າ ແລະ ສັງເກດເບິ່ງກ່ອນ. ຖ້າຫາກໄດ້ຍິນສຽງອະຊານ,

ທ່ານກໍ່ຈະລະເວັ້ນຈາກພວກເຂົາ, ແລະ ຖ້າຫາກບໍ່ໄດ້ຍິນ, ທ່ານກໍ່ຈະບຸກໂຈມຕີພວກເຂົາ"². ທ່ານ ອິຫມ່າ ອັລຄັອດຕໍບີ ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ໃນນີ້ເປັນການຊີ້ແຈງວ່າ

ການອະຊານນັ້ນເປັນສັນຍາລັກຂອງສາສະໜາອິສລາມ, ແລະ ມັນເປັນສິ່ງທີ່ວາຍົບ (ບັງຄັບ) ທີ່ບໍ່ສາມາດຖິ້ມໄດ້, ແລະ ຫາກວ່າຊາວເມືອງໃດໜຶ່ງໄດ້ລວມຕົວກັນທີ່ຈະຖິ້ມການອະຊ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອະຫມັດ: (18506),

ແລະ ອັນນະສາອີ: (646), ທ່ານ ອັນ-ມຸນຊີຣີ ໄດ້ກ່າວໃນໜັງສື ອັດ-ຕັຣຄີບ ແລະ ອັດ-ຕັຣຮິບ (1/ 176) ວ່າ: ສາຍລາຍງານຫະສັນທີ່ດີ.

ແລະ ທ່ານ ອິບນຸ ມຸລກິນ ໄດ້ກ່າວໃນໜັງສື ອັນ-ບັດຣຸ ອັນ-ມຸນີຣ (3/ 385) ວ່າ: ນີ້ແມ່ນສາຍລາຍງານທີ່ດີ.

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ: ເລກທີ (610) ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (382).

ານ ແລະ ປະຕິເສດ, ຜູ້ປົກຄອງກໍມີສິດທີ່ຈະຕໍ່ສູ້ກັບພວກເຂົາໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ”¹.

ຫົວຂໍ້ທີ່ສີ່: ເງື່ອນໄຂຂອງການອາຊານ ແລະ ການອີກໍາມະທຳທີ່ຖືກຕ້ອງ

1- ຕ້ອງເປັນມຸສລິມ:

ທັງສອງຈະບໍ່ຖືກຕອບຮັບຈາກຄົນກາຟິຣ;
ເພາະວ່າທັງສອງນັ້ນເປັນການເຄົາລົບຜັກດີ,
ແລະການເຄົາລົບຜັກດີນັ້ນຈະບໍ່ຖືກຕອບຮັບຈາກຄົນກາຟິຣ.

2. ມີສະຕິປັນຍາ: ຈະບໍ່ສົມບູນຫາກເປັນບ້າ, ເມົາ, ແລະ
ເປັນເດັກນ້ອຍທີ່ຍັງບໍ່ສາມາດຈຳແນກໄດ້,
ເຊັ່ນດຽວກັບການງານອື່ນໆ.

3. ການຕັ້ງເຈດຕະນາ:

ທັງສອງຈະບໍ່ຖືກຕ້ອງຫາກປາສະຈາກມັນ;
ເພາະວ່າທັງສອງເປັນການອີບາດະຫັ, ແລະ
ການອີບາດະຫັຈະບໍ່ຖືກຕ້ອງ
ນອກຈາກຈະຕ້ອງມີການຕັ້ງເຈດຕະນາ;
ດັ່ງຄໍາກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ທີ່ວ່າ:

«إِنَّمَا الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَىٰ»

«ແທ້ຈິງທຸກໆ ການງານຂຶ້ນຢູ່ກັບການຕັ້ງເຈດຕະນາ, ແລະ
ແທ້ຈິງທຸກໆ

ການງານຈະໄດ້ຮັບຜົນຕາມທີ່ໄດ້ຕັ້ງເຈດຕະນາໄວ້»².

¹ ອະລາມ ອັລຫະດີສ ຊາເຣາເທ ຊິເຮັຫ໌ ອັລບຸຄໍຣີ: (1/ 460).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ: ເລກທີ (1)

ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (1907), ຈາກຫະດີສຂອງ ທ່ານ ອຸມັຣ ອິບນີ ອັລ-ອັອດຕິອບ (ຂໍ້ອ້ວລ໌ຫ໌
ຊົງພໍ່ພຣະໄທຕໍ່ທ່ານ).

4. ຄວາມເປັນຜູ້ຊາຍ: ການອາຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫັຂອງແມ່ຍິງເປັນສິ່ງບໍ່ຖືກຕ້ອງ.

5. ການອະຊານຕ້ອງຢູ່ໃນເວລາລະຫມາດ: ຈະບໍ່ຖືກຕ້ອງຫາກອະຊານກ່ອນຈະເຂົ້າເວລາ; ເນື່ອງຈາກຫະດີສຂອງ ມາລິກ ອິບນຸ ອັລຫຸໄວຣິສ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີໄດ້ກ່າວວ່າ:

«... فَإِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَلْيُؤَدِّنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ، وَلْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

«... ເມື່ອການລະຫມາດມາເຖິງ ກໍຈົ່ງໃຫ້ຄົນໜຶ່ງໃນພວກທ່ານເປັນຜູ້ອາຊານ, ແລະ ຈົ່ງໃຫ້ຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດໃນຫມູ່ພວກທ່ານເປັນຜູ້ນໍາລະຫມາດ ດັ່ງນັ້ນ,

ເລື່ອງຂອງການອາຊານຈົ່ງຖືກຜູກຕິດໄວ້ກັບການມາເຖິງຂອງເວລາລະຫມາດ, ແລະ ການມາເຖິງຂອງມັນນັ້ນຈະບໍ່ມີຂັ້ນເວັ້ນເສຍແຕ່ຫຼັງຈາກທີ່ເຂົ້າເວລາຂອງມັນແລ້ວ, ແລະ ການອີກໍມະຫັນັ້ນ ຈະຕ້ອງມີຂັ້ນເມື່ອຕັ້ງໃຈທີ່ຈະລຸກຂັ້ນເພື່ອເຮັດການລະມາດ.

6. ການອະຊານ ແລະ ອີກໍມະຫັ ຈະຕ້ອງເປັນໄປຕາມລໍາດັບຂັ້ນຕອນ: ຄວາມໝາຍຂອງການລຽງລໍາດັບຂັ້ນຕອນນັ້ນກໍຄື: ຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນ (ມຸອັຊລິນ) ຈະຕ້ອງກ່າວຖ້ອຍຄໍາຂອງການອະຊານ ແລະ ອີກໍມະຫັ ຕາມຮູບແບບທີ່ໄດ້ຖືກລະບຸໄວ້ໃນຫຼັກຖານທາງບົດບັນຍັດ, ໂດຍບໍ່ມີການສະຫຼັບຕໍາແໜ່ງຂອງຄໍາສັບ ຫຼື

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (628) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (674).

ປະໂຫຍກໃດໜຶ່ງ;

ເພາະວ່າການອະຊານນັ້ນເປັນຮູບແບບໜຶ່ງຂອງການເຄົາລົບ
ພັກດີ (ອີບາດະຫີ)

ທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ຕາມລຳດັບຂັ້ນຕອນດັ່ງກ່າວ, ສະນັ້ນ,
ຈຶ່ງເປັນການບັງຄັບທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມຮູບແບບທີ່ໄດ້ຖືກ
ກ່າວໄວ້; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ﷺ ທີ່ວ່າ:

«مَنْ أَحْدَثَ فِي أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ فِيهِ، فَهُوَ رَدٌّ»

“ໃຜກໍ່ຕາມທີ່ເຮັດສິ່ງອື່ນໃນກົດຈະການສາສະໜາຂອງເຮົາ
ເຊິ່ງສິ່ງນັ້ນ ເຮົາບໍ່ໄດ້ສັ່ງໃຊ້ໃຫ້ເຮັດ (ບໍ່ມີແບບຢ່າງ)
ດັ່ງນັ້ນສິ່ງທີ່ເຮັດຂຶ້ນມາໃໝ່ນັ້ນຢ່ອມຖືກປະຕິເສດ
(ບໍ່ຖືກຕອບຮັບຈາກອັລລຳຫີ)”¹.

7. ການອາຊານ ແລະ ອີກຳມະຫັ ຕ້ອງມີຄວາມຕໍ່ເນື່ອງກັນ
(ອັລມຸວາລາຕຸ): ຄືການກ່າວຄຳຕ່າງໆ

ຂອງການອາຊານຕິດຕໍ່ກັນໄປ
ໂດຍບໍ່ມີການຂາດຕອນດ້ວຍຄຳເວົ້າ ຫຼື ການກະທຳອື່ນມາຂັ້ນ,
ແລະ
ບໍ່ໃຫ້ມີການຢຸດພັກລະຫວ່າງແຕ່ລະປະໂຫຍກເປັນເວລາດົນນ
ານ.

8. ໃຫ້ການອາຊານ ແລະ ອີກຳມະຫັ ເປັນພາສາອາຣັບ ແລະ
ດ້ວຍຄຳເວົ້າທີ່ໄດ້ຖືກກ່າວໄວ້ໃນຊຸນນະຫັ,
ໂດຍບາສະຈາກການອ່ານຜິດພ້ຽນທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມໝາຍບິດ
ເບືອນ.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຣຳຣີ, ເລກທີ (2697) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (1718), ຈາກຫະດີສຂອງ
ທ່ານຍິງອາອີຊະຫັ ຣໍດີຍັລວໍຊ ອັນຮາ.

9. ການໃຊ້ສຽງດັງໃນການອາຊານ;
ເພາະວ່າຫາກຜູ້ອາຊານຫຼຸດສຽງລົງຈົນໄດ້ຍືນພຽງແຕ່ຕົນເອງ
ກໍຈະບໍ່ບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງການບັນຍັດການອາຊານ;
ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ທີ່ວ່າ:

«فَلْيُؤْذِنْ لَكُمْ أَحَدُكُمْ»

«ຈົ່ງໃຫ້ຄົນໜຶ່ງໃນພວກທ່ານເປັນຜູ້ອະຊານ»¹
ແລະນີ້ເປັນການຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການເບິ່ງສຽງດັງເພື່ອໃຫ້ຄົນອື່ນ
ໄດ້ຍືນ;
ເພື່ອໃຫ້ການປະກາດນັ້ນໄດ້ຍືນໄປທົ່ວເຖິງຕາມເປົ້າໝາຍ,
ດັ່ງນັ້ນ ຫາກລາວອາຊານເພື່ອຕົວລາວເອງ ຫຼື
ເພື່ອຜູ້ທີ່ຢູ່ກັບລາວ ກໍບໍ່ມີເງື່ອນໄຂວ່າຕ້ອງເບິ່ງສຽງດັງ,
ແຕ່ທະວ່າໃຫ້ລາວເບິ່ງສຽງຂອງລາວໃນລະດັບທີ່ຕົວລາວເອງໄດ້ຍືນ ຫຼື
ຜູ້ທີ່ຢູ່ກັບລາວໄດ້ຍືນ, ແຕ່ຢ່າງໃດກໍຕາມ
ຫາກລາວໃຊ້ສຽງດັງກວ່ານັ້ນກໍຖືເປັນການດີອື່ງ;
ເນື່ອງຈາກມີຫະດີຊຂອງ ອະບີ ສະອິດ ອັນຄຸດຣີ (ຂໍອັລລຳຫໍ
ຊົງພໍພຣະໄທຕໍ່ທ່ານ) ທີ່ລາຍງານຈາກທ່ານນະບີ ຂໍອັລລຳຫໍ
ຊົງປະທານພອນ ແລະ ຄວາມສັນຕິສຸກແດ່ທ່ານ ວ່າ:

«.. فَإِذَا كُنْتَ فِي غَمَمِكَ أَوْ بِإِدْبِيتِكَ فَأَذِّنْتَ فَارْقَعِ صَوْتَكَ بِالْإِذَاءِ؛ فَإِنَّهُ لَا يَسْمَعُ مَدَى
صَوْتِ الْمُؤَذِّنِ جُنٌّ وَلَا إِنْسٌ وَلَا شَيْءٌ إِلَّا شَهِدَ لَهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«.. ຫາກເຈົ້າຢູ່ກັບຝູງແກະຂອງເຈົ້າ ຫຼື
ຢູ່ເຂດທຸລະກັນດານຂອງເຈົ້າແລ້ວ ເຈົ້າກໍເຮັດການອາຊານ,
ຈົ່ງເບິ່ງສຽງຂອງເຈົ້າໃນການປະກາດນັ້ນໃຫ້ດັງຂຶ້ນ;
ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ ບໍ່ມີຈົນ, ມະນຸດ ແລະ ສັບພະສິ່ງໃດກໍຕາມ

¹ ການອ້າງອີງໄດ້ຜ່ານມາແລ້ວ.

ທີ່ໄດ້ຍືນສຽງຂອງຜູ້ອາຊານດັງໄປເຖິງ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ມັນຈະເປັນພະຍານໃຫ້ແກ່ເຈົ້າໃນວັນກຶຍາມະຫັ
»¹.

ຫົວຂໍ້ທີ່ຫ້າ: ຄຸນນະສົມບັດທີ່ຕ້ອງມີ ຂອງຜູ້ອະຊານ

1- ຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ ແລະ ຄວາມຊື່ກົງ;
ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«الإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ، اللَّهُمَّ أَزِيدِ الْأَيْمَةَ، وَاغْفِرْ لِلْمُؤَدِّينَ»

«ອີມ່າຄີຜູ້ຮັບປະກັນ, ແລະ
ຜູ້ອະຊານຄືຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈ, ໂອ້ອັລລຳຫັ
ຂໍພຣະອົງຊົງຊີ້ນຳແກ່ບັນດາອີມ່າດ້ວຍເຖິດ, ແລະ
ຂໍຊົງອະໄພໂທດໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ອະຊານດ້ວຍເຖິດ»²

ຜູ້ອະຊານຄືຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈໃນເລື່ອງເວລາຂອງກາ
ນລະໝາດ ແລະ ການຖືສິນອິດ, ແລະ
ຄວາມຮັບຜິດຊອບນີ້ບໍ່ມີໃຜສາມາດປະຕິບັດໄດ້ນອກຈາກຜູ້
ທີ່ມີຄວາມຍຸດຕິທຳ, ດັ່ງນັ້ນ
ຜູ້ອະຊານຈະຕ້ອງບໍ່ເປັນຜູ້ຝ່າຝືນ,
ບໍ່ເປັນຜູ້ທີ່ເປີດເຜີຍໃນການເຮັດບາບ, ແລະ
ບໍ່ເປັນຜູ້ທີ່ຂາດຄຸນນະທຳ.

2- ຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ບັນລຸສາສະນາພາວະ;
ເພາະການອາຊານຂອງຜູ້ທີ່ບັນລຸສາສະໜາພາວະນັ້ນສົມບູນ
ກວ່າ, ແລະ
ການອາຊານຂອງເດັກນ້ອຍທີ່ຮູ້ຈັກຈຳແນກກຳຖືກຕ້ອງ

¹ ໄດ້ລະບຸທີ່ມາໄວ້ກ່ອນແລ້ວ.

² ອະບຸ ດາວຸດ ເລກທີ: (517), ແລະ ຕີຣມີຊີ ເລກທີ: (207).

ຕາບໃດທີ່ລາວອາຊານຕາມເວລາ,
ເມື່ອລາວໄດ້ອາຊານແລ້ວກໍຖືວ່າພຽງພໍ;
ເພາະເປັນການປະກາດໃຫ້ຮູ້ເຖິງການເຂົ້າສູ່ເວລາລະໝາດ.

3- ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ຮູ້ເລື່ອງເວລາ
ເພື່ອຈະໄດ້ກວດສອບໃຫ້ແມ່ນຍ່າ ແລະ ອາຊານໃນຕົ້ນເວລາ;
ເພາະຖ້າຫາກບໍ່ມີຄວາມຮູ້
ກໍບໍ່ສາມາດຫຼີກລ້ຽງຄວາມຜິດພາດໄດ້.

4- ເປັນຜູ້ທີ່ມີສຽງດັງກັງວານ; ຈາກຫະດີສຂອງ ທ່ານ
ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ຊັຍດ໌ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ
ໃນເລື່ອງຄວາມຜັນກ່ຽວກັບການອະຊານ, ເຊິ່ງທ່ານນະບີ ﷺ
ໄດ້ກ່າວແກ່ເພິ່ນວ່າ:

«إِنَّ هَذِهِ لَرُؤْيَا حَقٍّ، فَقُمْ مَعَ بِلَالٍ فَإِنَّهُ أُنْدَى وَأَمْدٌ صَوْنًا مِنْكَ، فَالْقَى عَلَيْهِ مَا قِيلَ
لَكَ، وَلِئِنْ بَدَّ بِذَلِكَ»

«ແທ້ຈິງແລ້ວ ນີ້ຄືນິມິດທີ່ເປັນຈິງ, ດັ່ງນັ້ນ
ເຈົ້າຈົ່ງໄປພ້ອມກັບບິລານ ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
ລາວເປັນຜູ້ທີ່ມີສຽງດັງກັງວານ ແລະ ໄພເລາະກວ່າເຈົ້າ,
ແລ້ວຈົ່ງສອນລາວໃນສິ່ງທີ່ເຈົ້າໄດ້ຖືກບອກມາ, ແລະ
ໃຫ້ລາວປະກາດ (ອະຊານ) ດ້ວຍຄໍາກ່າວນັ້ນ»¹,
ແລະຄວາມໝາຍຄື:

«وَأَمْدٌ صَوْنًا مِنْكَ»

«ແລະມີສຽງທີ່ກັງວານກວ່າເຈົ້າ» ກໍຄື: ສຽງທີ່ດັງ ແລະ
ສູງກວ່າສຽງຂອງເຈົ້າ,
ແລະນັ້ນກໍເປັນຫຼັກຖານທີ່ຊີ້ບອກເຖິງການສົ່ງເສີມໃຫ້ເລືອກ

¹ ບັນທຶກໂດຍອັດຕິຣມີຊີ: ເລກທີ (189), ແລະ ທ່ານກ່າວວ່າ: ເປັນຫະດີຊ "ຫະສັນ ຊໍຣິຫໍ".

ອົາຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດ (ຜູ້ອະຊານ)
ທີ່ມີສຽງດັງກັງວານ ແລະ ແຫຼມສູງ;
ເພາະວ່າສຽງທີ່ແຫຼມສູງນັ້ນຈະສາມາດປະກາດການອາຊານໄດ້
ດີກວ່າ¹.

5- ການມີສຽງທີ່ໄພເລາະ; ດັ່ງຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ﷺ
ໃນຫະດີຊຸດັ່ງກ່າວຂອງ ທ່ານ ອັບດຸລລໍຮ໌ ບິນ ໄຊດ໌ ຮໍດີຍັດລໍ
ຮຸອັນຮຸ:

«فَإِنَّهُ أُنْدَى وَأَمْدٌ صَوْتًا مِنْكَ»

« ເພາະແທ້ຈິງລາວນັ້ນມີສຽງທີ່ໄພເລາະ ແລະ
ດັງກັງວານກວ່າເຈົ້າ » ກໍຄື : ມີສຽງທີ່ໄພເລາະ ແລະ
ອ່ອນຫວານທີ່ສຸດ.

6- ຕ້ອງສະອາດຈາກຫະດັສນ້ອຍ ແລະ ຫະດັສໃຫຍ່;
ເພາະວ່າ ການອະຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫັ
ເປັນການລະນຶກເຖິງອັງວໍຫັ ພຣະອົງຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ,
ແລະຜູ້ທີ່ກ່າວລະນຶກນັ້ນ ສົມຄວນທີ່ຈະຕ້ອງສະອາດ.

7- ໃຫ້ກ່າວອະຊານໃນສະພາບຢືນຂຶ້ນ; ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີ ﷺ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«يَا بَلَّالُ قُمْ، فَتَادِ بِالصَّلَاةِ»

«ໂອ້ ບິລາລ, ຈົ່ງຢືນຂຶ້ນ, ແລ້ວປະກາດການລະຫມາດ»²,
ອິບນຸລ ມຸນຊິຣ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ບັນດາອຸລາມາອູໄດ້ມີມະຕິເປັນເອກະພາບກັນວ່າ

¹ ເບິ່ງໃນ : ຕຸຫຼໍຜະຫັ ອັລ-ອະຫຼວະລີ (481/1)

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຣິ: ເລກທີ (604), ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (377),
ຈາກຫະດີສຂອງ ອິບນຸ ຊຸມັຣ ຂໍອັລວໍຫັຊິງພໍພຣະໄທແກ່ເພິ່ນທັງສອງ.

ການທີ່ຜູ້ຈະເຮັດອະຊານນຈະຕ້ອງອະຊານໃນສະພາບທີ່ຍືນຍົງ
ນ ຖືເປັນສຸນນະທຳ"¹.

8- ໃຫ້ບະກາດອະຊານໂດຍຫັນຫນ້າໄປທາງກົບລະຫັດ,
ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສບົດຫນຶ່ງ ຈາກທ່ານ ອັບດຸລລໍຮ ບິນ
ຊັຍດ໌ ຂໍອັລລໍຮຸຊິງຟໍເຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ
ກ່ຽວກັບຄວາມຜັນໃນເລື່ອງການອະຊານ, ເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ແລ້ວເພິ່ນກໍຫັນຫນ້າໄປທາງກົບລັດ, ກ່າວ: "ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ,
ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ. . ."², ແລະ ອິບນຸ ອັລ ມຸນຊິຣ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ແລະມີຄວາມເຫັນເປັນເອກະພາບກັນວ່າ
ການຫັນຫນ້າໄປທາງກົບລັດໃນເວລາອະຊານນັ້ນເປັນສຸນນະທຳ"³.

9- ໃຫ້ເອົານິ້ວຊີ້ທັງສອງຂ້າງສອດໃສ່ໜູ,
ເພາະເປັນການກະທຳຂອງ ບິລານ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ
ເມື່ອເພິ່ນອະຊານຕໍ່ຫນ້າທ່ານນະບີ ຊັລລໍຮຸ ອະໄລຣີ
ວະສັລລໍ, ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບີ ຈຸໂຮຟະຫັ
ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
«ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ເຫັນທ່ານບິລານກຳລັງກ່າວອະຊານ ແລະ
ຫັນຫນ້າຂອງທ່ານໄປມາທາງຊ້າຍ ແລະ ທາງຂວາ, ແລະ
ນິ້ວມືທັງສອງຂ້າງຂອງທ່ານກໍຢູ່ໃນໜູ, ສ່ວນທ່ານນະບີ ພໍ
ແມ່ນປະທັບຢູ່ໃນກະໂຈມສີແດງຂອງທ່ານ...»⁴.

¹ ອັນອີຈມຫ໌ ຂອງ ອິບນຸ ອັລມຸນຊິຣ: (ໜ້າ:38).

² ອະບຸ ດາວຸດ ເລກທີ: (507).

³ ອັລ-ອີຈມາອ໌ (ໜ້າ:38).

⁴ ຕິຣມີຊີ: (197), ແລະ ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: ເປັນຫະດີສ ຫະຊັນ ຊໍເຮັຍຫ໌,
ແລະ ຕົ້ນສະບັບຂອງມັນຢູ່ໃນ ຊໍເຮັຍຫ໌ ບຸຄໍຣີ (634) ດ້ວຍສໍານວນຄໍາເວົ້າວ່າ: ຈາກ ເອົານ
ອິບນຸ ອະບີ ຢູໂຫຟະຫັ, ຈາກຝ່າຍຂອງລາວ, ວ່າລາວໄດ້ເຫັນ ທ່ານບິລານ ກຳລັງອະຊານ
ລາວຈຶ່ງໄດ້ຕິດຕາມເບິ່ງປາກຂອງທ່ານ ຫັນໄປທາງນີ້ ແລະ ທາງນັ້ນ ໃນຂະນະທີ່ອະຊານ.

ທ່ານອີມ່າ

ຕິຣມີຊີ

ໄດ້ກ່າວ

ຫຼັງຈາກການບັນທຶກຫະດີຊບິດນີ້ວ່າ:

"

ແລະບັນດານັກວິຊາການໄດ້ຍຶດຖືປະຕິບັດຕາມນີ້:

ພວກເຂົາສົ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ອະຊານເອົານີ້ວມີທັງສອງຂອງຕົນອັດ
ຫຼືໃນເວລາອະຊານ.

" ແລະ ທ່ານ ອິບນຸ ຊຸບຣຸມະ ໄດ້ຖືກຖາມວ່າ
ເປັນຫຍັງຜູ້ອະຊານຈຶ່ງຖືກສົ່ງໃຫ້ເອົານີ້ວມີທັງສອງຂ້າງໃສ່ຫຼໍ່?
ເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ: "ເພື່ອໃຫ້ສຽງດັງແຮງຂຶ້ນ..."¹.

ແລະ ອີມ່າ ອັນນະວະວີ ຂໍອັດລໍຫໍຊົງເມດຕາເພິ່ນ
ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

"

ສູນນະຫໍຄຶການໃຊ້ນີ້ວຊື່ທັງສອງຂ້າງແຕ່ຍ່ເຂົ້າໄປໃນຊ່ອງຫຼໍ່,
ແລະນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ບັນດາອຸລະມາເຫັນດີເຫັນພ້ອມກັນ. ທ່ານ
ມະຫາມົລີ ໄດ້ລາຍງານໄວ້ໃນຫນັງສື ອັນ-ມັຈມົວະ
ຈາກບັນດາອຸລະມາສ່ວນໃຫຍ່.

ບັນດາອຸລະມາຂອງພວກເຮົາໄດ້ກ່າວວ່າ:

ແລະໃນການກະທຳດັ່ງກ່າວຍັງມີປະໂຫຍດອີກຢ່າງຫນຶ່ງ, ຄື
ບາງທີອາດມີຄົນທີ່ບໍ່ໄດ້ຍືນສຽງຂອງຜູ້ອະຊານ
ເນື່ອງຈາກຫຼຸບວກ, ຢູ່ໄກ ຫຼື ເຫດຜົນອື່ນໆ, ດັ່ງນັ້ນ
ການໃຊ້ນີ້ວມີແຜ່ຫຼໍ່ຈຶ່ງເປັນສັນຍານບົ່ງບອກໃຫ້ຮູ້ວ່າລາວກຳ
ລັງອະຊານຢູ່"².

10- ໃຫ້ຫັນໄປທາງຂວາ ເມື່ອກ່າວວ່າ: "ໄຮຍະ
ອະລັສສໍລາຫໍ" ທັງສອງຄັ້ງ, ແລະ ຫັນໄປທາງຊ້າຍ
ເມື່ອກ່າວວ່າ: "ໄຮຍະ ອະລັລຟະລາຫໍ" ທັງສອງຄັ້ງ,

¹ ອັດ-ເອົາຊັຕ (4/11).

² ຫນັງສື ຊາເຣາະຫໍ ອັດ-ມຸຊັບ (3/113).

ໂດຍທີ່ຕົນທັງສອງຂ້າງຍັງຄົງຢູ່ທີ່ເດີມ; ດັ່ງຫະດິດຂອງ ທ່ານ
ອະບິ ຍຸໂຮຜະຫ໌ (ຂໍພຣະອົງອັລລຳຫຼົງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ)
ກ່ຽວກັບການອະຊານຂອງທ່ານບິລາວ
(ຂໍພຣະອົງອັລລຳຫຼົງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ) ຕໍ່ໜ້າທ່ານນະບີ
ອັລລຳລຳຮຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ ເຊິ່ງເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ:

«فَجَعَلْتُ أَنْبِغَ قَاهُ، هَاهُنَا وَهَاهُنَا، يَقُولُ: يَمِينًا وَشِمَالًا: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى
الْفَلَاحِ»¹

«ຂ້ອຍໄດ້ຕິດຕາມເບິ່ງບາກຂອງລາວ ທີ່ຫັນໄປທາງຂວາ ແລະ
ທາງຊ້າຍ ພ້ອມກ່າວວ່າ: ໄຮຍາ ອະລັສສໍລາຫ໌, ໄຮຍາ ອະລັສ
ຟາລາຫ໌»¹; ແລະ

ເພາະວ່າສຽງປະກາດເອີ້ນສູ່ການລະຫມາດຈະໄປໄດ້ໃກກວ່າ
ສຳລັບຜູ້ທີ່ຢູ່ໄກຈາກມັສຍິດ.

11- ໃຫ້ກ່າວອະຊານຊ້າງ, ໂດຍບໍ່ໃຫ້ອຶດສຽງຍາວເກີນໄປ;
ເພາະການອະຊານເປັນການປະກາດໃຫ້ຜູ້ທີ່ຢູ່ໄກຈາກມັສຍິດໄ
ດ້ຮັບຮູ້ ດັ່ງນັ້ນການກ່າວຊ້າງຈຶ່ງເໝາະສົມກວ່າ. ແລະ
ໃຫ້ກ່າວອີກຳມະຫ໌ໄວງ;

ເພາະເປັນການປະກາດໃຫ້ຜູ້ທີ່ມາຮ່ວມລະຫມາດແລ້ວ
ດັ່ງນັ້ນການກ່າວໄວຈຶ່ງເໝາະສົມກວ່າ².

12- ໃຫ້ກ່າວອະຊານຕາມທີ່ໄດ້ຖືກບັນຍັດໄວ້
ດ້ວຍສຽງທີ່ໄພລາະ ແລະ ລຽບງ່າຍ, ໂດຍບໍ່ມີການດັດສຽງ ຫຼື
ໃສ່ທຳນອງທີ່ຜິດພ້ຽນ.

ບໍ່ໃຫ້ກ່າວໃນທຳນອງຂອງການຮ້ອງເພງ, ແລະ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຣີ, ເລກທີ (634) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (503),
ແລະສຳນວນແມ່ນຂອງມຸສລິມ.

² ອັລ-ມຸຄນີ (1/ 295)

ບໍ່ໃຫ້ລາກສຽງຍາວເກີນໄປຈົນເຮັດໃຫ້ຫຼຸດອອກຈາກເປົ້າໝາ
ຍຂອງມັນ.

ແຕ່ໃຫ້ຜູ້ອະຊານກ່າວດ້ວຍສຽງທຳມະຊາດຂອງຕົນເອງ
ໂດຍຮັກສາເງື່ອນໄຂ ແລະ
ມາລະຍາດຕາມຫຼັກການສາສະໜາ.

ຫົວຂໍ້ທີ່ຫົກ: ລັກສະນະຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກຳມະຫັ

ການອະຊານ ແລະ ການອີກຳມະຫັນັ້ນ
ມີຫຼາຍຮູບແບບຕາມທີ່ມີລາຍງານມາໃນບົດບັນຍັດຕ່າງໆ
ຈາກທ່ານນະບີ,
ເຊິ່ງສ່ວນໜຶ່ງທີ່ໄດ້ຖືກລາຍງານມາກ່ຽວກັບລັກສະນະຂອງກາ
ນອະຊານ ແລະ ການອີກຳມະຫັນັ້ນ ກໍຄືບົດລາຍງານຂອງ ທ່ານ
ອັບດຸລລໍຫັ ບິນ ໄຊດ໌ ຣໍດີຍ໌ລລໍຮຸ ອັນຮຸ,
ເຊິ່ງສ່ານວນຂອງການອະຊານໃນບົດລາຍງານດັ່ງກ່າວມີດັ່ງນີ້:

ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ,

ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ.

ອັຊຮາດຸ ອັລລາ ອິຮາຫະ ອິລລັລລໍຫັ,

ອັຊຮາດຸ ອັລລາ ອິຮາຫະ ອິລລັລລໍຫັ.

ອັຊຮາດຸ ອັນນະ ມຸຮຳມະດັຣ ຣໍຊູລ ລຸລລໍຫັ,

ອັຊຮາດຸ ອັນນະ ມຸຮຳມະດັຣ ຣໍຊູລ ລຸລລໍຫັ.

ໄຮຢາ ອະລັສ ສໍລາຫັ, ໄຮຢາ ອະລັສ ສໍລາຫັ.

ໄຮຢາ ອະລັດ ຟາລາຫັ, ໄຮຢາ ອະລັດ ຟາລາຫັ.

ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ.

ລາອິລາຣະ ອິລລັລລໍຫັ.

ແລະ ບົດກ່າວອີກຳມະຫັ :

ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ.

ອັຊຮາດຸ ອັລລາ ອິຮາຫະ ອິລລໍຮຸ.

ອັຊຮາດຸ ອັນນະ ມຸຮໍາມະດັຣ ອັຊລ ລຸລໍຮຸ.

ໄຮຢາ ອະລັສສໍລາຫ໌, ໄຮຢາ ອະລັລ ຟາລາຫ໌.

ກັອດກໍ ມະຕິສ ສໍລາຫ໌, ກັອດກໍ ມະຕິສ ສໍລາຫ໌.

ແປ ການລະຫມາດໄດ້ດໍາລົງຂຶ້ນແລ້ວ,

ການລະຫມາດໄດ້ດໍາລົງຂຶ້ນແລ້ວ.

ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ.

ລາອິລາຮະ ອິລລໍຮຸ

ແປ ບໍ່ມີພຣະເຈົ້າອື່ນໃດ (ທີ່ຖືກກາບໄຫວ້ໂດຍທຸງແທ້)

ນອກຈາກອັລລໍຮຸ.¹

ນີ້ຄືວັກສະນະຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫ໌ ທີ່ທ່ານບິລາລ (ຮໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ) ໄດ້ປະຕິບັດເປັນປະຈຳ ຮ່ວມກັບທ່ານສາສະນະທູດ ຊັລລໍຮຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ທັງຢາມທີ່ອະໄສຢູ່ພູມລໍາເນົາ ແລະ ຢາມເດີນທາງ ຈົນກະທັ້ງທີ່ທ່ານໄດ້ເສຍຊີວິດໄປ ຊັລລໍຮຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ.

ແລະ ໃຫ້ກ່າວໃນການອະຊານຟະຈັຣ ຫຼັງຈາກກ່າວ ໄຮຢະ ອະລັລ ຟະລາຫ໌ ວ່າ: “ອັສ-ສໍລາຕຸ ຄືອຍຣຸມ ມົນັນ ໂນມ” ສອງຄັ້ງ, ເພາະມີລາຍງານຈາກທ່ານ ອະບູ ມະຫ໌ຊູຮາະຫ໌ ຮໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ ທ່ານລໍຊູລຸລໍຮຸ ຊັລລໍຮຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ໄດ້ກ່າວກັບເພິ່ນວ່າ:

«فَإِنْ كَانَتْ صَلَاةُ الصُّبْحِ قُلْتَ: الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ، الصَّلَاةُ خَيْرٌ مِنَ النَّوْمِ»

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາວຸດ ເລກທີ: (499), ແລະ ອັດ-ຕິຣມີຊີ ໂດຍສັງເຂບ ເລກທີ: (189), ແລະ ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: ຫະດີຊຊອງ ອັບດຸລວັຣ ບິນ ຊັຢດ ເປັນຫະດິດຫະສັນ ຊໍຮີຫ໌.

«ຖ້າຫາກເປັນການລະຫມາດຊຸບຮີ, ເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າ:
ການລະຫມາດປະເສີດກວ່າການນອນ,
ການລະຫມາດປະເສີດກວ່າການນອນ» [ບົດທີ່ 33].¹

ການອະຊານຍັງມີອີກຮູບແບບໜຶ່ງ ເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ: ອັດ-ຕັຣເຈຍະ, ໝາຍເຖິງ ການກ່າວຊ້ຳ. ຄືການກ່າວຄຳປະຕິຍານຕົນທັງສອງ (ອັຊ-ຊະຮາດະໄຕນ໌) ດ້ວຍສຽງທີ່ຄ່ອຍກ່ອນ, ຈາກນັ້ນຈຶ່ງກ່າວຊ້ຳອີກຄັ້ງດ້ວຍສຽງທີ່ດັງຂຶ້ນ.

ແລະ ສຳລັບການອີກມະຫັ ແມ່ນໃຫ້ກ່າວ (ຄຳຕ່າງໆ) ສອງຄັ້ງຮູບແບບດັ່ງກ່າວນີ້ມີລາຍງານໃນຫະດິຊຂອງ ອາບູມະຫັຊຮາະຫັ ຣໍດີຍ໌ລວໍຣຸ ອັນຮຸ, ເຊິ່ງເພິ່ນໄດ້ເລົ່າວ່າ: ທ່ານລໍຣໍຊູລ ລຸລວໍຫັ ຊ໌ລວໍລວໍຫຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ໄດ້ສອນການອາຊານໃຫ້ແກ່ຂ້າພະເຈົ້າດ້ວຍໂຕເພິ່ນເອງ, ໂດຍກ່າວວ່າ:

«قُلْ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ - مَرَّتَيْنِ مَرَّتَيْنِ - قَالَ: ثُمَّ ارْجِعْ، فَمَدَّ صَوْتَكَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنْ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ».

ຈຶ່ງກ່າວວ່າ:

«ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ, ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ;
ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ, ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ;
ອັຊຮາດຸ ອັນລາ ອິລາຮະ ອັລວໍລວໍຫັ,
ອັຊຮາດະ ອັນລາ ອິລາຮະ ອັລວໍລວໍຫັ;

¹ ບັນທຶກໂດຍທ່ານອາບູດາວຸດ ເລກທີ: (500),

ທ່ານນະວະວີໄດ້ກ່າວໃນ ຄຸລາເສາະ ອັນອະຫັກາມ (1/ 286) ວ່າ: ເປັນຫະດິຊຫະຊິນ.

ອັຊຮາດຸ ອັນນາ ມຸຮາມະດັຣ ຣໍສູລຸລວໍຫ໌,
ອັຊຮາດະ ອັນນາ ມຸຮາມະດັຣ ຣໍສູລຸລວໍຫ໌;
-ເທື່ອແລ້ວ ແທ້ອອີກ-
ແລ້ວໃຫ້ກ່າວອີກໂດຍໃຫ້ສຽງຂອງເຈົ້າເປົາລົງ:
ອັຊຮາດຸ ອັນນາ ອີລາຣະ ອັລລໍລວໍຫ໌,
ອັຊຮາດະ ອັນນາ ອີລາຣະ ອັລລໍລວໍຫ໌;
ອັຊຮາດຸ ອັນນາ ມຸຮາມະດັຣ ຣໍສູລຸລວໍຫ໌,
ອັຊຮາດະ ອັນນາ ມຸຮາມະດັຣ ຣໍສູລຸລວໍຫ໌;

ໄຮຢາ ອະລັສ ສໍລາຫ໌, ໄຮຢາ ອະລັສສໍລາຫ໌;
ໄຮຢາ ອະລັລຟາລາຫ໌, ໄຮຢາ ອະລັລຟາລາຫ໌;

ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ, ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ;
ລາອີລາ ຣະ ອີລລໍລວໍຫ໌».

«وَالْإِقَامَةُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنْ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، حَيَّ عَلَى
الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ،
قَدْ قَامَتِ الصَّلَاةُ، اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ»

ແລະ ການກ່າວອີກມະຫັດແມ່ນ:
«ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ, ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ;
ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ, ອັລວໍຣຸ ອັກບັຣ;
ອັຊຮາດຸ ອັນນາ ອີລາຣະ ອັລລໍລວໍຫ໌,
ອັຊຮາດະ ອັນນາ ອີລາຣະ ອັລລໍລວໍຫ໌;
ອັຊຮາດຸ ອັນນາ ມຸຮາມະດັຣ ຣໍສູລຸລວໍຫ໌,

ອັຊຮາດະ ອັນນາ ມຸຮ່າມະດັນ ຮໍຊຸລຸລວໍຫ໌;
ໄຮຢາ ອະລັສ ສໍລາຫ໌, ໄຮຢາ ອະລັສສໍລາຫ໌;
ໄຮຢາ ອະລັລຟາລາຫ໌, ໄຮຢາ ອະລັລຟາລາຫ໌;
ກໍອດ ກໍມະຕິສ ສໍລາຫ໌, ກໍອດ ກໍມະຕິສ ສໍລາຫ໌;
ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລໍຮຸ ອັກບັຣ;
ລາອີລາ ຣະ ອິລລັລວໍຫ໌».

1.

ນີ້ເປັນຄວາມແຕກຕ່າງໃນດ້ານຮູບແບບທີ່ຫຼາກຫຼາຍ,
ເຊິ່ງບໍ່ວ່າຜູ້ອະຊານຈະຍຶດຖືເອົາຮູບແບບໃດກໍຕາມຈາກບັນດາ
ຮູບແບບທີ່ໄດ້ຮັບການຍືນຍັນເຫຼົ່ານີ້ ກໍລ້ວນເປັນສິ່ງທີ່ດີ,
ທ່ານ ໄຊຄຸລອິສລາມ ອິບນຸໄຕມິຍະຫ໌
(ຂໍອັລລໍຫ໌ຊົງເມດຕາເຜີນ) ໄດ້ກ່າວ
ຫຼັງຈາກທີ່ທ່ານໄດ້ກ່າວເຖິງບາງຮູບແບບຂອງການອະຊານທີ່
ຖືກຍືນຍັນໄວ້ວ່າ: ແລະ ເມື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນ,
ທັດສະນະທີ່ຖືກຕ້ອງກໍຄືທັດສະນະຂອງ ອະຫ໌ລຸລຫະດິສ ແລະ
ບັນດາຜູ້ທີ່ເຫັນດີກັບພວກເຂົາ,
ເຊິ່ງຄືການອະນຸຍາດທຸກສິ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການຍັ້ງຍືນໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ
ຈາກທ່ານນະບີ ສັລລັລລໍຮຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍາ,
ໂດຍພວກເຂົາຈະບໍ່ລັງກຽດສິ່ງໃດຈາກເລື່ອງນັ້ນເລີຍ;
ເພາະຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນຮູບແບບຂອງການອະຊານ ແລະ
ການອີກໍມະຫ໌ນັ້ນ
ກໍເໝືອນກັບຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນຮູບແບບຂອງການອ່ານ
(ກີຣໍອາຕ) ແລະ ການກ່າວຕະຊາຮຸດ ແລະ ອື່ນໆ, ແລະ
ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ໃດລັງກຽດສິ່ງທີ່ຮໍຊຸລຸລຂອງອັລລໍຫ໌ ສັລລັລລໍຮຸ

¹ ອະບຸ ດາວູດ ເລກທີ: {502, 503}.

ອະໄລຮື

ວະສັລລໍາ

ໄດ້ກໍານົດເປັນແບບຢ່າງໄວ້ແກ່ປະຊາຊາດຂອງເຝ່ັນ.¹

ຫົວຂໍ້ທີ່ເຈັດ: ສິ່ງທີ່ຜູ້ໄດ້ຍືນອະຊານຕ້ອງກ່າວ ແລະ ດູອາຫັງອະຊານ.

ເປັນມຸສຕະຮັບ ສົງເສີມ ສໍາລັບຜູ້ທີ່ໄດ້ຍືນສຽງອະຊານ ໃຫ້ກ່າວຕາມທີ່ຜູ້ປະກາດອະຊານໄດ້ກ່າວ; ຈາກຫະດີຊຂອງ ທ່ານ ອະບີ ສະອິດ ອັນຄຸດຣີ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ກ່າວວ່າ ; ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ»

«ເມື່ອພວກທ່ານໄດ້ຍືນສຽງອະຊານ ກໍ່ຈົ່ງກ່າວເຫມືອນດັ່ງທີ່ຜູ້ອະຊານກ່າວ»². ຍົກເວັ້ນໃນສອງ ໄຮຢາ ທັງສອງ - ເຊິ່ງແມ່ນການກ່າວຂອງຄົນອະຊານ: "ໄຮຢາ ອະລັສສໍລາຫ໌", "ໄຮຢາ ອະລັລ ຟາລາຫ໌" - ສິ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ທີ່ໄດ້ຍືນສຽງອະຊານກ່າວຫຼັງຈາກແຕ່ລະຄໍາກ່າວ ນັ້ນວ່າ:

«لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ»

ຄໍາອ່ານ: (ລາເຮົາລະ ວະລາກູວາຕະ ອິລລາ ບິລລາຮື)
ຄວາມໝາຍ: “ບໍ່ມີພະລັງ ແລະ ອໍານາດໃດໆ ນອກຈາກອັລລໍຮ໌ເທົ່ານັ້ນ” ຈາກຫະດີຊຂອງ ທ່ານອຸມັຮ ບິນ ຄອດຕິອບ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ໄດ້ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍຊູ ຂອງອັລລໍຮ໌ ﷺ ກ່າວວ່າ:

¹ ຫຼັງສືອັລ-ຜັດຕະວາ (22/ 66).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກາຣິ: ເລກທີ (611) ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (383).

«إِذَا قَالَ الْمُؤَيَّنُ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، فَقَالَ أَحَدُكُمْ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، ثُمَّ قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، قَالَ: أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الصَّلَاةِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: حَيَّ عَلَى الْفَلَاحِ، قَالَ: لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، ثُمَّ قَالَ: اللَّهُ أَكْبَرُ، قَالَ: اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ، ثُمَّ قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مِنْ قَلْبِهِ، دَخَلَ الْجَنَّةَ»

ເມື່ອຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດກ່າວວ່າ: ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ,
ແລ້ວຄົນໜຶ່ງໃນໝູ່ພວກເຈົ້າກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ,
ຈາກນັ້ນຜູ້ອະຊານກ່າວວ່າ: ອັຊຮະດູ ອັນລາ ອິລາຫະ ອິລລັລຫ໌, ລາວກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ອັຊຮະດູ ອັນລາ ອິລາຫະ ອິລລັລຫ໌, ຈາກນັ້ນຜູ້ອະຊານກ່າວວ່າ: ອັຊຮະດູ ອັນນະ ມຸຮາມະດັຣ ຣິສຸລຸລຫ໌, ລາວກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ອັຊຮະດູ ອັນນະ ມຸຮາມະດັຣ ຣິສຸລຸລຫ໌,

ຈາກນັ້ນມຸອັຊຊິນກ່າວວ່າ: ໄຮຍາ ອະລັສ ສໍລາຫ໌, ລາວກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ລາ ເຫົາລະ ວະ ລາ ກູວະຕະ ອິລລາ ປິລລາຫ໌;

ຈາກນັ້ນມຸອັຊຊິນກ່າວວ່າ: ໄຮຍາ ອະລັລ ພະລາຫ໌, ລາວກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ລາ ເຫົາລະ ວະ ລາ ກູວະຕະ ອິລລາ ປິລລາຫ໌,

ຈາກນັ້ນມຸອັຊຊິນກ່າວວ່າ: ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ລາວກໍ່ກ່າວຕອບວ່າ: ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ອັລລຳຮຸ ອັກບັຣ, ຈາກນັ້ນມຸອັຊຊິນກ່າວວ່າ: ລາອິລາຫະ ອິລລັລຫ໌,

ແລ້ວລາວກ່າວຕອບຈາກຫົວໃຈຂອງຕົນວ່າ: ລາອີລາຫະ ອິລລໍລໍຫ໌, ລາວຜູ້ນັ້ນຈະໄດ້ເຂົ້າສະຫວັນ¹.

ແລະ ໃຫ້ກ່າວວ່າ: ຫຼັງຈາກນັ້ນວ່າ "ອັລຊາດຸ ອັລລາ ອິລາຮະ ອິລລໍລໍລໍຮຸ ວະຫັດະຮຸ ລາຊາຣີ ກະລະຮຸ, ວະອັນນະ ມູຮຳມະດັນ ອັບດຸຮຸວະຣ໌ສູລຮຸ, ຣ໌ດີຕຸ ບິລລາຣີ ຣອບບາ, ວະບິມູຮຳມະດີນ ຣ໌ສູລາ, ວະບິລອີສລາມມີ ດີນາ.

ຄຳແປ (ຂ້ອຍຂໍເປັນພະຍານວ່າ
ບໍ່ມີພຣະເຈົ້າອື່ນໃດນອກເໜືອຈາກອັລລໍຫ໌ພຽງຜູ້ດຽວ
ບໍ່ມີຜູ້ໃດຮ່ວມໃນອຳນາດກັບພຣະອົງ, ແລະ
ຂ້ອຍຂໍເປັນພະຍານວ່າ ທ່ານມູຮຳມັດ ແມ່ນບ່າວ ແລະ
ເປັນສາດສະດາທູດຂອງອັລລໍຫ໌,
ຂ້ອຍພໍໃຈທີ່ໄດ້ມີອັລລໍຫ໌ເປັນພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ,
ມູຮຳມັດເປັນສາດສະດາທູດ ແລະ ອິສລາມເປັນສາສະໜາ)
ຫຼັງຈາກກ່າວຄຳປະຕິຍານທັງສອງ.

ລາຍງານຈາກທ່ານສະອັດ ບິນ ອະບີ ວະກຳສ ຣ໌ດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣ໌ສູລຸລລໍຫ໌ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ الْمُؤَذِّنَ: أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، رَضِيَ اللَّهُ رِيبًا، وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا؛ غُفِرَ لَهُ ذَنْبُهُ».

«ຜູ້ໃດທີ່ກ່າວເມື່ອໄດ້ຍືນສຽງອາຊານວ່າ:

ຂ້ອຍຂໍເປັນພະຍານວ່າ

ບໍ່ມີພຣະເຈົ້າອື່ນໃດນອກເໜືອຈາກອັລລໍຫ໌ພຽງຜູ້ດຽວ

ບໍ່ມີຜູ້ໃດຮ່ວມໃນອຳນາດກັບພຣະອົງ,

ແລະຂ້ອຍຂໍເປັນພະຍານວ່າ ທ່ານມູຮຳມັດເປັນບ່າວ ແລະ
ເປັນສາດສະດາທູດຂອງອັລລໍຫ໌,

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (385).

ຂ້ອຍພໍໃຈທີ່ອັລລ່າຟັງເປັນພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າ,

ທີ່ທ່ານມຸຮຳມັດເປັນສາດສະດາທູດ

ແລະ

ທີ່ອິສລາມເປັນສາສະໜາ;

ພຣະອົງຈະຊົງອະໄພບາບຂອງເຂົາ»¹.

ແລະ

ເມື່ອມຸອັລຊິນກ່າວໃນການອະຊານລະຫມາດລຸບຣີວ່າ: «ອັລຊຸລາຕູ ຄັອຍຣູມ ມີນັນໂນມ», ຜູ້ທີ່ໄດ້ຟັງກໍ່ໃຫ້ກ່າວເຊັ່ນດຽວກັນ; ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີ ຊໍລັລລໍຮຸອະໄລຣີ ວະສັລລໍາ ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

«إِذَا سَمِعْتُمُ النَّدَاءَ فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ الْمُؤَدِّنُ»

«ເມື່ອພວກທ່ານໄດ້ຍິນສຽງອະຊານ

ກໍ່ຈົ່ງກ່າວຄືດັ່ງທີ່ຜູ້ອະຊານກ່າວ»².

ຫລັງຈາກນັ້ນກ່າວສັນລະເສີນແກ່ທ່ານນະບີ ຊໍລັລລໍຮຸອະໄລຣີ ວະສັລລໍມ, ໂດຍກ່າວຕາມຫະດີຊທີ່ລາຍງານຈາກທ່ານ ຊໍລັລລໍຮຸອະໄລຣີ ວະສັລລໍມ ວ່າ:

«مَنْ قَالَ حِينَ يَسْمَعُ النَّدَاءَ: اللَّهُمَّ رَبِّ هَذِهِ الدَّعْوَةُ النَّائِمَةِ، وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةِ، أَتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ، وَأَبْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ، حَلَّتْ لَهُ شَفَاعَتِي يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«ໃຜກໍ່ຕາມທີ່ກ່າວເມື່ອໄດ້ຍິນສຽງຮຽກຮ້ອງ (ອາຊານ) ວ່າ:

ຄໍາອ່ານ: ອັລລຸຮຸມມະ ຮອບບະ ຮາຊີຣິດ ດະວະຕິດ ຕາມມະຫັ, ວັສສັລາ ຕິລກໍອິມະຫັ ອາຕີ ມຸຮຳມະດັນ ວະຊີລະຫັ ວັລຟະດີລະຫັ, ວັບອັສຮຸ ມະກໍມໍາ ມະຫັມູດັລ ລະຊີ ວະອັດດະຫັ.

ຄໍາແບ:

“ໂອອັລລ່າຟັງ

ພຣະຜູ້ອະພິບານຄໍາຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນອັນສົມບູນນີ້ ແລະ

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (386).

² . ບັນທຶກໂດຍ: ມຸດຕະຟາກຸລອະໄລ.

ການລະຫມາດທີ່ດຳລົງຕໍ່ໄປ ໂບດປະທານວະລີະຫັ
 (ຄວາມໃກ້ຊິດ-
 ສິດໃນການຂໍໃຫ້ເລີ່ມສອບສວນໃນວັນກີຍາມະຫັ)
 ແລະໂບດປະທານໃຫ້ແກ່ທ່ານນາບີມຸຮຳມັດ ແລະ
 ໂບດຜື້ນຄືນຊົບໃຫ້ທ່ານຂຶ້ນຢູ່ໃນຕຳແໜ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການສັນລະ
 ະເສີນຕາມທີ່ພຣະອົງໄດ້ສັນຍາເອົາໄວ້”.
 ລາວຜູ້ນັ້ນຈະໄດ້ຮັບການຊະພາອະຫັຈາກຂ້ອຍໃນວັນກີຍາມະ
 ຫັ»¹, ແລະຄວາມໝາຍຂອງມັນຄື:

«الدَّعْوَةُ النَّامَةُ»

«ອັດດະວະຫັ ຕິດຕາມມະຫັ» ໝາຍເຖິງ:
 ການຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນຂອງການອາຊານ,
 ຈຶ່ງເປັນການຮຽກຮ້ອງທີ່ສົມບູນແບບ;
 ເນື່ອງຈາກມັນໄດ້ລວມເອົາການໃຫ້ຄວາມຍິ່ງໃຫຍ່ແດ່ອັລລຳຫັ
 ແລະ ຄວາມເຊື່ອຖືໃນເອກະພາບຂອງພຣະອົງ,
 ການເປັນພະຍານຕໍ່ການເປັນສາດສະດາທູດ, ແລະ
 ການຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນໄປສູ່ຄວາມດີງາມ.

«وَالصَّلَاةُ الْقَائِمَةُ»

«ອັສສໍລາ ຕິລກຳອີມະຫັ» ກໍຄື : ອັນທີ່ຈະຖືກດຳລົງຂຶ້ນ ແລະ
 ຖືກປະຕິບັດ.

«الْوَسِيلَةُ»

<< ວະສີລະຫັ >> ຕຳແໜ່ງໃນສວນສະຫວັນ.

«الْفَضِيلَةُ»

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄຳຣີ : ເລກທີ່ (614) ຈາກຫະດິດຂອງ ຍາບິຣ
 ຂໍອັລລຳຫັຊິງຜ່ານພຣະເທເຜີ້ນ.

<<

ພະດີລະຫັດ

>>

ຖານະອັນສູງສົ່ງທີ່ບໍ່ມີຜູ້ໃດສາມາດສະເໝີເໝືອນໄດ້.

«مَقَامًا مَّحْمُودًا»

«ມະກຳມັມ ມະມູດັນ» ຕຳແໜ່ງທີ່ໄດ້ຮັບການສັນລະເສີນ: ແມ່ນທຸກໆ ຕຳແໜ່ງທີ່ມະນຸດທັງຫຼາຍຕ່າງກໍສັນລະເສີນ, ແລະສ່ວນໜຶ່ງໃນນັ້ນກໍຄືການຊະຟາອະຫິອັນຍິ່ງໃຫຍ່ແກ່ສິ່ງທີ່ຖືກສ້າງທັງໝົດ,

ເຊິ່ງເປັນການຊ່ວຍເຫຼືອຂໍອະໄພໂທດໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ຄົນໃນສະຖານທີ່ຊຸມນຸມ ຈົນກວ່າຈະມີການຕັດສິນລະຫວ່າງພວກເຂົາ.

ແລະ ລາຍງານຈາກທ່ານ ອັບດຸລລໍຫັ ບິນ ອຳຣູ ບິນ ອັລ-ອີາສ ອໍດີຍັລລໍຣຸ ອັນຣຸມາ, ແທ້ຈິງລາວໄດ້ຍືນທ່ານນະບີ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«إِذَا سَمِعْتُمُ الْمُؤَذِّنَ، فَقُولُوا مِثْلَ مَا يَقُولُ، ثُمَّ صَلُّوا عَلَيَّ؛ فَإِنَّهُ مَن صَلَّى عَلَيَّ صَلَاةً صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ بِهَا عَشْرًا، ثُمَّ سَلُوا اللَّهَ لِي الْوَسِيلَةَ، فَإِنَّهَا مَنْزِلَةٌ فِي الْجَنَّةِ، لَا تَنْبَغِي إِلَّا لِعَبْدٍ مِّنْ عِبَادِ اللَّهِ، وَأَرْجُو أَنْ أَكُونَ أَنَا هُوَ، فَمَنْ سَأَلَ لِي الْوَسِيلَةَ، حَلَّتْ لَهُ الشَّفَاعَةُ»

« ເມື່ອພວກທ່ານໄດ້ຍືນຜູ້ອະຊານ, ກໍຈົ່ງກ່າວເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ຜູ້ອະຊານກ່າວ,

ແລ້ວຈົ່ງກ່າວສໍລະວາດແກ່ຂ້ອຍ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ ຜູ້ໃດທີ່ຊໍລະວາດ ໃຫ້ຂ້ອຍໜຶ່ງຄັ້ງ, ພຣະອົງຈະຊໍລະວາດ ສັນລະເສີນໃຫ້ລາວສິບຄັ້ງ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ຈົ່ງວອນຂໍຕໍ່ອັລລໍຫັໃຫ້ຂ້ອຍໄດ້ຮັບ ອັລ-ວະຊີລະຫັ,

ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວມັນຄືຕຳແໜ່ງໜຶ່ງໃນສວນສະຫວັນ, ທີ່ບໍ່ສົມຄວນຈະເປັນຂອງໃຜ

ນອກຈາກບ່າວຄົນໜຶ່ງໃນບັນດາບ່າວຂອງອັລລໍຫັ,

ແລະຂ້ອຍຫວັງວ່າຂ້ອຍຈະເປັນຜູ້ນັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ໃດທີ່ວອນຂໍ
ອັລ-ວະຊີລະຫ໌ ໃຫ້ແກ່ຂ້ອຍ,
ການຊະຜາອະຫ໌ຂອງຂ້ອຍກໍຈະເປັນທີ່ອະນຸຍາດແກ່ລາວ»¹.

ສ່ວນບົດອະຫ໌ທີ່ຖືກປະດິດຂຶ້ນໃນການອະຊານ,
ມຸອັຊຊິນໄດ້ເບິ່ງສຽງກ່າວສໍລະວາດ ແລະ ສະລາມ ຕໍ່ທ່ານນະບີ
ﷺ ຫລັງຈາກການອາຊານ, ແລະເຊັ່ນດຽວກັນ
ການກ່າວຄໍາລະນຶກ (ຊີກຣ໌)
ທີ່ມີລາຍງານມາຫຼັງຈາກການອະຊານ ເຊິ່ງໄດ້ແກ່: (ໂອອັລລໍຫ໌
ຟຣະຜູ້ອະຜິບານຄໍາຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນອັນລົມບູນນີ້...)
ເປັນໝູ່ຄະນະ, ແລະ ຍົກມືທັງສອງຂຶ້ນລະຫວ່າງດູອາ,
ສ່ວນການທີ່ຜູ້ກ່າວຕາມຄົນອະຊານໄດ້ເພີ່ມຄໍາວ່າ
(ຫັກກ່ອນ) ຫຼື (ອະບາດັນ) ໃນຕອນທ້າຍຂອງປະໂຫຍກ,
ໂດຍກ່າວວ່າ: (ຫັກກ່ອນ ລາອິລາຮະ ອິລລໍລໍລໍ) ຫຼື (ອະບາດັນ
ລາອິລາຮະ ອິລລໍລໍລໍ);
ເນື່ອງຈາກບໍ່ມີຫຼັກຖານໃດໆມາຢືນຢັນໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ.

ຫົວຂໍ້ທີ່ແປດ:

ຂໍ້ຕັດສິນຂອງການອອກຈາກມັສຍິດຫຼັງອະຊານ

ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຊາຍອອກຈາກມັສຍິດຫຼັງຈາກການອະຊານຈົນ
ນກວ່າຈະໄດ້ລະຫມາດເສຍກ່ອນ,
ຍົກເວັ້ນວ່າລາວມີເຫດຈໍາເປັນ, ຫຼື
ມີເຈດຕະນາທີ່ຈະກັບຄືນມາມັສຍິດ, ກໍບໍ່ເປັນບາບ;
ຈາກການເລົ່າຂອງ ທ່ານອາບີ ຊະອັຊາອ໌ ທີ່ກ່າວວ່າ:
"ພວກເຮົາໄດ້ນັ່ງຢູ່ກັບທ່ານອະບີ ຮຸຮອຍເຣາະຫ໌ ໃນມັດສະຍິດ,

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (384).

ແລ້ວຜູ້ອະຊານກໍໄດ້ປະກາດການອະຊານ,
ກໍມີຊາຍຄົນໜຶ່ງລຸກຂຶ້ນຢ່າງອອກຈາກມັດສະຍິດ, ທ່ານອະປິ
ຮຸຮອຍເຣາະຫໍ້
ຈຶ່ງໄດ້ໃຊ້ສາຍຕາຕິດຕາມລາວໄປຈົນລາວອອກຈາກມັດສະຍິ
ດ, ແລ້ວທ່ານອະປິ ຮຸຮອຍເຣາະຫໍ້ ກໍກ່າວວ່າ:
“ສໍາລັບຊາຍຄົນນີ້,
ແທ້ຈິງແລ້ວລາວໄດ້ຝາຜົນທ່ານອະບັລກໍຊົມ ສັລລັລວໍຮຸ
ອະໄລຣີ ວະສັລລໍ ແລ້ວ”¹.

ທ່ານ ອັດຕິຣມິຊີ ໄດ້ກ່າວ
ຫຼັງຈາກທີ່ບັນທຶກຫະດິຊບົດນີ້ໃນຫນັງສືສຸນັນຂອງທ່ານວ່າ:
ແລະນີ້ຄືການປະຕິບັດຂອງບັນດາຜູ້ມີຄວາມຮູ້
ຈາກບັນດາສໍາຫາປະຮຸ້ຂອງທ່ານ
ແລະຊົນລຸ້ນຫຼັງຈາກພວກເຂົາ:
ຄືການບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃດອອກຈາກມັສຍິດຫຼັງຈາກການອະຊານ,
ຍົກເວັ້ນມີເຫດຜົນອະນຸໂລມ: ເຊັ່ນ ການບໍ່ມີນໍ້າລະຫມາດ, ຫຼື
ມີທຸລະທີ່ຈໍາເປັນ”².

ຫົວຂໍ້ທີເກົ້າ: ໄລຍະເວລາລະຫວ່າງອະຊານ ແລະ ອີກໍາມະຫັ ແມ່ນເທົ່າໃດ?

ມີກ່າວໄວ້ໃນຊນນະຫໍທີ່ຊື່ບອກວ່າ
ມີໄລຍະເວລາທີ່ພຽງພໍລະຫວ່າງການອະຊານ ແລະ
ການອີກໍາມະຫັ; ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານອັບດຸລລໍຫໍ້ ບິນ
ມຸຄຸຟັລ ອໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານນະປີ ຄໍ້ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (655).

² ສຸນັນ ອັດຕິຣມິຊີ: (1/ 397), ເລກທີ (204).

«بَيْنَ كُلِّ أَدَانَيْنِ صَلَاةٌ، بَيْنَ كُلِّ أَدَانَيْنِ صَلَاةٌ»، ثُمَّ قَالَ فِي الثَّلَاثَةِ: «لِمَنْ شَاءَ»

«ລະຫວ່າງສອງອາຊານມີການລະຫມາດ,
ລະຫວ່າງສອງອາຊານມີການລະຫມາດ»,
ຕໍ່ມາໃນຄັ້ງທີສາມທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ:
«ສະເພາະຜູ້ທີ່ສະໝັກໃຈ».¹

ຄວາມຫມາຍຂອງສອງອະຊານນັ້ນແມ່ນ: ອະຊານ ແລະ ອີກໍມະຫັ,
ໂດຍໃຫ້ຜູ້ອະຊານປະຊ່ວງເວລາລະຫວ່າງການອະຊານ ແລະ
ການອີກໍມະຫັຂອງລາວ
ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ມາຮ່ວມສາມາດລະຫມາດສອງຮໍກະອັດກ່ອນກາ
ນລະຫມາດ, ແລະ ເພື່ອໃຫ້ປະຊາຊົນຊາວມັສຍິດຄົນອື່ນໆ
ມາທັນການລະຫມາດ.

ທ່ານອີມາມອະຫມັດກ່າວວ່າ: «
ສົມຄວນທີ່ຜູ້ປະກາດເຊີນຊວນສູ່ການລະຫມາດ (ມຸອັຊລິນ)
ເມື່ອໄດ້ປະກາດເຊີນຊວນ (ອະຊານ) ແລ້ວ
ບໍ່ໃຫ້ຮີບຮ້ອນໃນການປະກາດ (ອີກໍມະຫັ), ແລະ
ໃຫ້ລໍຖ້າຈົນກວ່າຊາວມັສຍິດຈະມາຮອດ, ແລະ
ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ຕ້ອງການປິດທຸກໄດ້ເຮັດທຸລະສ່ວນຕົວຂອງຕົນ,
ໂດຍໃຫ້ມີຊ່ວງເວລາຫ່າງກັນລະຫວ່າງການອະຊານ ແລະ
ການອີກໍມະຫັຂອງລາວ »².

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຣີ: ເລກທີ (627) ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (838).

² ຊາເຣາະຫັ ອຸມດະຕຸ ອັລ-ຝີກຫັ ຂອງ ອິບນີ ໄຕມີຍະຫັ,
ພາກ ການລະຫມາດ: (ໜ້າ: 135).

ຫົວຂໍ້ທີສິບ : ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ

ມາລະຍາດຂອງຜູ້ອະຊານ

ສົມຄວນທີ່ຜູ້ອາຊານຈະຕ້ອງຕັ້ງເຈດຕະນາໃນການອາຊານຂອງຕົນ ເພື່ອຫວັງໃນຄວາມພໍພຣະໄທຂອງອັລລຳຫຼ້າ; ດັ່ງຫະດີສຂອງ ທ່ານ ອຸສມານ ບິນ ອະບີ ອັລ-ອາສ ຂໍອັລລຳຫຼ້າພຣະໄທຕໍ່ທ່ານ ທີ່ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ مِنْ آخِرِ مَا عَهْدَ إِلَيَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَنْ اتَّخَذَ مُؤَدِّيًّا لَا يَأْخُذُ عَلَى أَدَانِهِ أَجْرًا».

«ແທ້ຈິງ ຫຼັງໃນຄຳສັ່ງເສຍສຸດທ້າຍທີ່ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ມອບໃຫ້ແກ່ຂ້ອຍຄື

ໃຫ້ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ອາຊານທີ່ບໍ່ຮັບເອົາຄ່າຈ້າງໃນການອາຊານຂອງລາວ»¹.

ທ່ານອັດຕິຣມີລີ - ຂໍອັລລຳຫຼ້າເມດຕາເພິ່ນ- ໄດ້ກ່າວໄວ້ ຫຼັງຈາກທີ່ໄດ້ບັນທຶກຫະດີຊບິດນີ້ວ່າ:

"ແລະການປະຕິບັດໃນເລື່ອງນີ້ຕາມທັດສະນະຂອງບັນດານັກວິຊາການແມ່ນ

ພວກເຂົາຖືວ່າການຮັບເອົາຄ່າຈ້າງໃນການອະຊານເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ສົມຄວນ, ແລະ

ພວກເຂົາສັ່ງເສີມໃຫ້ຜູ້ອະຊານຕັ້ງເຈດຕະນາເພື່ອຫວັງຜົນບຸນຕອບແທນໃນການອະຊານຂອງລາວ.

ສ່ວນການໃຫ້ຄ່າຕອບແທນແກ່ຜູ້ອາຊານ ຈາກຄັງເງິນສ່ວນລວມຂອງຊາວມຸດສະລິມ (ໄບຕຸລມານ) ນັ້ນ ບໍ່ຖືວ່າເປັນບາບ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ ຄັງເງິນສ່ວນລວມນັ້ນ ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນກໍ່ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວມຸດສະລິມ, ແລະ

¹ ບັນທຶກໂດຍອັດຕິຣມີລີ ເລກທີ (209), ແລະ ທ່ານກ່າວວ່າ: ເປັນຫະດີຊ "ຫະສັນ".

ການອາຊານ ແລະ ການອີກໍມະຫັ
ກໍ່ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຈາກຜົນປະໂຫຍດຂອງລາວມຸດສະລິມ¹.

ແລະ

ລາວຈຳເປັນຕ້ອງຮູ້ວ່າລາວເປັນຜູ້ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການອະຊານ
ສຳລັບການລະມາດ 5 ເທື່ອໃນເວລາຂອງມັນ;
ເນື່ອງຈາກຄຳສອນຂອງທ່ານນະບີ ﷺ ທີ່ກ່າວວ່າ:

«الإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ»

« ອີມາມຄືຜູ້ຮັບປະກັນ, ແລະ ມຸອັສລິນຄືຜູ້ທີ່ຖືກໄວ້ວາງໃຈ »²

ຄື: ລາວເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຄວາມໄວ້ວາງໃຈຕໍ່ເວລາຕ່າງໆ
ຂອງການລະມາດ, ດັ່ງນັ້ນ
ລາວຈຳເປັນຕ້ອງມາມັສຍົດໃນສະພາບທີ່ສະອາດກ່ອນເວລາ
ອາຊານຢ່າງພຽງພໍ, ແລະ ລາວຈະບໍ່ຂາດຈາກການອາຊານ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ມີເຫດຜົນອັນຄວນ, ແລະ ເມື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນ
ລາວກໍຕ້ອງມອບໝາຍໃຫ້ຜູ້ອື່ນມາທຳໜ້າທີ່ແທນລາວໃນກ
ານອາຊານ.

ຂໍ້ຄວນປະຕິບັດສຳລັບຜູ້ອາຊານ ມີດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

(1) ໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ຄວາມສະອາດ ແລະ
ການບົວລະບັດຮັກສາມັສຍົດ, ແລະ
ໃຫ້ມີການຮ່ວມມືກັບຜູ້ດູແລມັສຍົດ ແລະ
ຍະມະອະຫັມັສຍົດໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ; ເພາະແທ້ຈິງ ອັລລຳຫັ
ໄດ້ຊົງສັນລະເສີນບັນດາຜູ້ທີ່ຄອຍພັດທະນາບ້ານຂອງພຣະອົງ,
ໂດຍພຣະອົງໄດ້ກ່າວວ່າ:

¹ ເບິ່ງທີ່: ອັວ-ອະຊານ ແລະ ອັວ-ອີກໍມະຫັ ຂອງ ອັວ-ເກາະຫັຕ່າມີ: (ໜ້າ 19).

² ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາວຸດ, ເລກທີ: (517), ແລະ ອັດຕິອມີຊີ, ເລກທີ: (207)
ຈາກການລາຍງານຂອງ ທ່ານ ອະບູ ຮຸອຍເຮາະຫັ (ຂໍ້ອັດວັດຊົງພຣະທັຕ່ເຜີນ).

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾ (18)

(ແທ້ຈິງ ຜູ້ທີ່ຈະບູລະນະບັນດາມັສຍິດຂອງອັລລຳຫັ້ນນີ້
ຄືຜູ້ທີ່ສັດທາຕໍ່ອັລລຳຫັ ແລະ ວັນສຸດທ້າຍ ແລະ
ດຳລົງການນະມາຊ ແລະ ບໍລິຈາກຊະກາຕ ແລະ
ບໍ່ຍ່າກາງຜູ້ໃດນອກຈາກອັລລຳຫັ ຈົນເຫຼົ່ານັ້ນແຫລະ
ທີ່ຫວັງວ່າຈະເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳ) [ສູດຮາະຫັ ເຕົາບະຫັ :
18].

ບໍ່ວ່າການບູລະນະພັດທະນາມັສຍິດຂອງພວກເຂົາຈະເປັນກາ
ນກໍ່ສ້າງ, ການບົວລະບັດຮັກສາ ແລະ ການທຳຄວາມສະອາດ,
ຫຼື ຈະເປັນການດຳລົງໄວ້ເຊິ່ງການລະມາດ ແລະ
ການລຳລົງເຖິງອັລລຳຫັໃນນັ້ນກໍ່ຕາມ,
ທັງສອງຄວາມໝາຍນີ້ລ້ວນເປັນເປົ້າໝາຍຂອງການບູລະນະ
ພັດທະນາ¹.

(2) ໃຫ້ຮຽນຮູ້ອະກິດະຣ໌ທີ່ຖືກຕ້ອງ ແລະ ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ
ຂອງການອາຊານ, ການທຳຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ ແລະ
ການລະຫມາດ, ແລະ
ໃຫ້ທ່ອງຈຳຈາກຄຳພີຂອງອັລລຳຫັໃນຈຳນວນທີ່ສົມຄວນ, ແລະ
ໃຫ້ມີຄຸນສົມບັດພຽງພໍທີ່ຈະສາມາດເຮັດໜ້າທີ່ແທນອີມາມໄ
ດ້ໃນເວລາທີ່ລາວບໍ່ສາມາດນຳລະຫມາດໄດ້.

(3) ສົ່ງເສີມໃນການເຮັດຄວາມດີ ແລະ
ຫັກຫ້າມການເຮັດສິ່ງບໍ່ດີຊົ່ວ,
ເຊີນຊວນຜູ້ຄົນສູ່ແນວທາງຂອງອັລລຳຫັ
ດ້ວຍບັນຍາຫຼັກແຫຼມ ແລະ ຄຳຕັກເຕືອນທີ່ດີງາມ,

¹ ເບິ່ງ: ພັຕຫັ ອັລ-ບາຣີ ຂອງ ອິບນຸ ຫະຈັຣ: 1/ 541.

ມີຄວາມອ່ອນໄຍນຕໍ່ຜູ້ຄົນ ແລະ
ອິດທິນຕໍ່ການທຳຮ້າຍຂອງພວກເຂົາ, ແລະ
ໃຫ້ຄວາມຮ່ວມມືໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວກັບອີມ່າປະຈຳມັດສະຍິດ.

(4)

ຕ້ອງເຮັດໃຫ້ມັສຍິດເປັນສະຖານທີ່ສະເພາະສຳລັບການສະແ
ຫວງຫາຄວາມຮູ້, ການອົບາດະຫໍ, ແລະ
ສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຫຍດແກ່ຜູ້ທີ່ມາລະຫັມາດ, ແລະ
ຕ້ອງຫຼີກລ້ຽງຈາກທຸກສິ່ງທີ່ຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍຕໍ່ພວກເຂົາ
ທັງໃນເລື່ອງສາສະໜາ ແລະ ໂລກດຸນຍາຂອງພວກເຂົາ.

(5)

ໃຫ້ສ້າງຄວາມສາມັກຄີ ແລະ
ຮ່ວມມືກັບຍະມາອະຫໍປ່ອນມັສຍິດ ແລະ ຜູ້ທີ່ມາເປັນປະຈຳ;
ໂດຍການຖາມຂ່າວຄາວເມື່ອພວກເຂົາຂາດໄປ,
ໄປຢ້ຽມຢາມຜູ້ທີ່ເຈັບປ່ວຍ, ຮ່ວມລະຫມາດຍະນາຊະຫໍ ແລະ
ຮ່ວມແຫ່ສົບ, ແລະ
ຢູ່ຄຽງຂ້າງພວກເຂົາໃນຍາມປະສົບກັບຄວາມທຸກຍາກ ແລະ
ໄພພິບັດຕ່າງໆ.

ບົດທີ່ສອງ: ບົດບັນຍັດອັລ-ອີມາມະຫໍ

ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ນິຍາມຂອງອັລ-ອີມາມະຫໍ

ການເປັນຜູ້ນຳໃນການລະຫມາດ (ອີມາມະຫໍ):
ຄືການທີ່ຜູ້ຊາຍຄົນໜຶ່ງກ້າວອອກໄປຍືນນຳໜ້າຜູ້ທີ່ຮ່ວມລະ
ຫມາດ
ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາປະຕິບັດຕາມໃນການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາ.
ສ່ວນອີມ່າໃນການລະຫມາດ ຄື:

ຜູ້ທີ່ຄົນທັງຫຼາຍເອົາເປັນແບບຢ່າງ -ໝາຍເຖິງ:
ປະຕິບັດຕາມ- ໃນການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາ¹.

ຫົວຂໍ້ທີສອງ: ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບອັລ-ອີມາມະຫັ (ການເປັນຜູ້ນຳ) ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ.

ການນຳລະຫມາດແມ່ນຫນຶ່ງໃນການງານທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດ
ເຊິ່ງຜູ້ທີ່ຮັບຫນ້າທີ່ນີ້ຄືຜູ້ທີ່ດີທີ່ສຸດ ທີ່ມີຄຸນລັກສະນະອັນດີງາມ
ເຊັ່ນ: ຄວາມຮູ້, ການອ່ານ, ຄວາມຍຸດຕິທຳ ແລະ ອື່ນໆ
ດັ່ງທີ່ຈະໄດ້ກ່າວຕໍ່ໄປ,
ແລະການລະຫມາດຈະມາອະຫັນນັ້ນຈະບໍ່ສາມາດເກີດຂຶ້ນໄດ້
ຖ້າຫາກປາສະຈາກມັນ, ແລະ
ການລະຫມາດຈະມາອະຫັນແມ່ນຫນຶ່ງໃນບັນດາສັນຍາລັກທີ່ຍິ່
ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຂອງອິດສະລາມ².

ສ່ວນຫນຶ່ງຈາກຄວາມປະເສີດຂອງການເປັນອີມ່າ:

1- ການເປັນອີມ່າ (ການເປັນຜູ້ນຳ)
ແມ່ນຕຳແໜ່ງທີ່ມີຄວາມປະເສີດເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນດີ,
ເຊິ່ງທ່ານນະບີ ຊັລລັລລຸ ອະໄລຮີ ວະສັລວຳ
ໄດ້ດຳລົງຕຳແໜ່ງນີ້ດ້ວຍຕົວທ່ານເອງ, ແລະ
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບັນດາຄໍລີຟະຫັຂອງທ່ານຜູ້ທີ່ຍຶດຖືຄວາມຍຸ
ດຕິທຳ, ແລະ
ຕຳແໜ່ງນີ້ຍັງຄົງຖືກດຳລົງໂດຍຊາວມຸສລິມທີ່ດີທີ່ສຸດທັງໃນ
ດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ການປະຕິບັດ³.

¹ ເບິ່ງທີ່: ຫາຊີຍະຫັ ອັຣ-ເຣຮາດ ອັລ-ມຸຮອບບະອ: (2/ 296), ອັລ-ອີມາມະຫັ ໃນ ອັສ-ສ່ລາຫັ
ຂອງ ອັລ-ເກາະຫັດຳນີ: (ໜ້າ: 6).

² ເບິ່ງໃນສາລານຸກົມຝິກຫັກູເວຕີຍະຫັ (6/ 201).

³ ເບິ່ງທີ່: ອັລ-ອີມາມະຫັ ໃນ ອັຊ-ຊ່ລາຫັ

2-

ການເປັນອີມ່າໃນການລະຫມາດ

ແມ່ນຕໍາແໜ່ງອັນປະເສີດຕາມບົດບັນຍັດສາສະໜາ
ເຊິ່ງຈະຖືກມອບໝາຍໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ທີ່ມີຄວາມປະເສີດ;
ດັ່ງຄໍາກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ﷺ ທີ່ວ່າ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَأُ لَهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ...»

«ຜູ້ທີ່ຈະນໍາພາກຸ່ມຊົນນັ້ນ

ຄືຜູ້ທີ່ອ່ານຄໍາພີຂອງອັລລໍຫ໌ໄດ້ດີທີ່ສຸດ...»¹, ແລະ

ເປັນທີ່ຊາບກັນດີວ່າ ຜູ້ທີ່ອ່ານໄດ້ດີທີ່ສຸດນັ້ນ

ຍ່ອມປະເສີດກວ່າ; ສະນັ້ນ ການທີ່ມັນຖືກກ່າວຄຽງຄູ່ກັນ
ຈຶ່ງເປັນການຊີ້ບອກເຖິງຄວາມປະເສີດຂອງມັນ².

3

-

ການດູອາຂອງທ່ານນະບີ

ﷺ

ເພື່ອບັນດາຜູ້ນໍາໃຫ້ໄດ້ຮັບການຊີ້ນໍາ; ຈາກທ່ານ ອະບີ
ຮຸໄຮເຣາະຫ໌ ອໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ທ່ານອໍຊູລ
ຂອງອັລລໍຫ໌ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«الإِمَامُ ضَامِنٌ، وَالْمُؤَدِّنُ مُؤْتَمَنٌ، اللَّهُمَّ أَرْشِدِ الْأَئِمَّةَ، وَاعْزِزْ لِلْمُؤَدِّينَ»

«ອີມ່ານັ້ນຄືຜູ້ຮັບປະກັນ,

ແລະ

ມຸອັຊຊົນນັ້ນຄືຜູ້ທີ່ຖືກໄວ້ວາງໃຈ,

ໂອ້ອັລລໍຮຸ

ຂໍພຣະອົງຊົງຊີ້ນໍາແກ່ບັນດາອີມ່າດ້ວຍເຖິດ,

ແລະ

ຂໍຊົງອະໄພໂທດໃຫ້ແກ່ບັນດາມຸອັຊຊົນດ້ວຍເຖິດ»

[ບົດທີ່

55].³

ຂອງ ອັລ-ເກາະຫ໌ດໍານີ: (ໜ້າ 9).

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (673) ຈາກຫະດີສຂອງ ອະບີ ມັສອູດ ອັນອັນຊໍຣີ
ຂໍອັລລໍຫ໌ຊົງພໍພຣະໂທດເພີ່ນ.

² ໜັງສື ອັຊ-ຊາເຣາະຫ໌ ອັລ-ມຸນຕີອ໌ ອາລາ ຊາດ ອັລ-ມຸສຕັກນີອ໌ (2/ 41).

³ ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາວູດ ເລກທີ: (517),

ແລະ ຕີອມິຊີ ເລກທີ: (207).

ແລະ ອັດຖະທິບາຍຄວາມໝາຍຄື:
 «ອີມ່າເປັນຜູ້ຮັບປະກັນ» ກໍຄື :
 ຜູ້ທີ່ຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງການລະຫມາດຂອງຜູ້ຕາ
 ມນະມາຊ;
 ເພາະການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາຕິດພັນກັບການລະຫມາດ
 ຂອງລາວ.

ແລະ ຄວາມໝາຍຄື: « ໂອ້ອັລລຳຫໍ້
 ຂໍພຣະອົງຊົງຊີ້ນຳບັນດາຜູ້ນຳ » ໝາຍເຖິງ:
 ຊີ້ນຳພວກເຂົາໄປສູ່ເສັ້ນທາງທີ່ຖືກຕ້ອງ;
 ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາສາມາດດຳລົງການລະຫມາດໄດ້ຢ່າງສົມບູນ
 ທີ່ສຸດ¹.

ຫົວຂໍ້ທີສາມ:

ໃຜຄືຜູ້ທີ່ມີສິດທີ່ສຸດໃນການເປັນອີມ່າ.

ທ່ານຮໍຊູລ ັ້ ໄດ້ຊີ້ແຈງເຖິງຜູ້ທີ່ມີສິດ ແລະ
 ສົມຄວນທີ່ສຸດໃນການເປັນອີມ່າ, ທ່ານຮໍຊູລ ຂອງອັລລຳ ັ້
 ກ່າວວ່າ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَوْهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ، فَإِنْ كَانُوا فِي الْفِرَاقَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسَّنَةِ، فَإِنْ
 كَانُوا فِي السَّنَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هَجْرَةً، فَإِنْ كَانُوا فِي الْهَجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِلْمًا
 - وَفِي رَوَايَةٍ: سِلْمًا - وَلَا يُؤَمِّنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي سُلْطَانِهِ»

«ຜູ້ທີ່ຈະເປັນຜູ້ນຳນຳລະຫມາດໝູ່ຄະນະຄື
 ຜູ້ທີ່ອ່ານຄຳພີຂອງອັລລຳໄດ້ດີທີ່ສຸດ,
 ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນການອ່ານ,
 ກໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ເລື່ອງຊຸນນະຫຼາຍທີ່ສຸດ,

¹ ຊາເຣາະຫໍ້ ອະບີ ດາຊດ ລິວ-ໄອນີ: (2/ 468)

ແລະ ພິຍດ ອັລ-ກໍດີຣ ລິວ-ມຸນາວີ: (3/ 182).

ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນເລື່ອງຊຸມນະໂຫິດ,
 ກໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ອົບພະຍົບ (ຫຼືຈຳເປັນ) ກ່ອນໝູ່,
 ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນການອົບພະຍົບ,
 ກໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ເຂົ້າຮັບອິດສະລາມກ່ອນໝູ່ - ແລະ
 ໃນອີກລາຍງານໜຶ່ງ: ຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດ - ແລະ
 ບໍ່ໃຫ້ຊາຍຄົນໜຶ່ງນຳລະຫມາດຊາຍອີກຄົນໜຶ່ງໃນເຂດອຳນາ
 ດຂອງລາວ»¹. ຜູ້ທີ່ສົມຄວນ ແລະ

ມີສິດຫລາຍທີ່ສຸດໃນການເປັນອີມ່າມີລຳດັບດັ່ງນີ້:

1- ຜູ້ທີ່ທ່ອງຈຳກຸຮອານໄດ້ຫຼາຍທີ່ສຸດ, ແລະ
 ອ່ານໄດ້ດີທີ່ສຸດ, ຄືຜູ້ທີ່ອ່ານກຸຮອານໄດ້ຢ່າງຊຳນານ ແລະ
 ຖືກຕ້ອງສົມບູນທີ່ສຸດ,

ທັງຍັງເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການລະຫມາດ.

ດັ່ງນັ້ນ ຖ້າຫາກມີໃຫ້ເລືອກລະຫວ່າງຜູ້ທີ່ອ່ານໄດ້ດີກວ່າ,
 ກັບຜູ້ທີ່ອ່ານໄດ້ດີໜ້ອຍກວ່າແຕ່ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາ
 ຫຼາຍກວ່າ,

ໃຫ້ຜູ້ອ່ານທີ່ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາຫຼາຍກວ່ານັ້ນນຳກ່ອນ
 ນຜູ້ທີ່ອ່ານໄດ້ດີກວ່າແຕ່ບໍ່ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາ,
 ເພາະຄວາມຈຳເປັນໃນການມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນການລະຫມາດ
 ແລະ ບົດບັນຍັດຕ່າງໆ ຂອງມັນນັ້ນ
 ມີຄວາມສຳຄັນຢ່າງກວ່າຄວາມຈຳເປັນໃນການອ່ານທີ່ຊຳນານ.

2- ຕໍ່ມາຄື

ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ໃນແບບຢ່າງຂອງທ່ານນະບີຫຼາຍກວ່າ,
 ຖ້າຫາກວ່າມີອີມ່າສອງຄົນທີ່ມີຄວາມສາມາດໃນການອ່ານເທົ່າ
 ທຽມກັນ,

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (673).

ແຕ່ຄົນໜຶ່ງໃນສອງຄົນນັ້ນມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາ
ແລະ ມີຄວາມຮູ້ໃນແບບຢ່າງຂອງທ່ານນະບີຫຼາຍກວ່າ,
ກໍ່ໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາຫຼາຍກວ່າເປັນຜູ້ນຳ,
ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ຊົ່ວລັດລ່ຮຸ ອະໄລຮີ
ວະຊັລລຳ ທີ່ວ່າ:

«فَإِنْ كَانُوا فِي الْقِرَاءَةِ سَوَاءً، فَأَعْلَمُهُمْ بِالسُّنَّةِ»

«ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນການອ່ານ,
ກໍ່ໃຫ້ຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ເລື່ອງຊຸນນະຫັດຫຼາຍທີ່ສຸດ.»

3- ລຳດັບຕໍ່ມາແມ່ນ ຜູ້ທີ່ອາວຸໂສກວ່າ ແລະ
ອົບພະຍົບກ່ອນ ຈາກດິນແດນແຫ່ງການປະຕິເສດສັດທາ
ໄປສູ່ດິນແດນຂອງອິດສະລາມ,
ໃນກໍລະນີທີ່ພວກເຂົາມີຄວາມເທົ່າທຽມກັນໃນດ້ານການອ່ານ
ກຸຣອານ ແລະ ຄວາມຮູ້ໃນແບບຢ່າງຂອງທ່ານນະບີມຸຮຳມັດ;
ດັ່ງຄຳກ່າວຂອງທ່ານອັດຊູລ ຊົ່ວລັດລ່ຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລຳ ທີ່ວ່າ:

«فَإِنْ كَانُوا فِي السُّنَّةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ هِجْرَةً»

« ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນເລື່ອງຊຸນນະຫັດ,
ດັ່ງນັ້ນຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດໃນການອົບພະຍົບ »

4- ຜູ້ທີ່ຮັບອິດສະລາມກ່ອນ,
ຖ້າຫາກວ່າການອົບພະຍົບຂອງພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນ;
ດັ່ງຄຳກ່າວຂອງທ່ານ ຊົ່ວລັດລ່ຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລຳ
ໃນຫະດີຊທີ່ກ່າວມາກ່ອນຫນ້ານີ້:

«فَإِنْ كَانُوا فِي الْهِجْرَةِ سَوَاءً، فَأَقْدَمُهُمْ سِلْمًا»

« ຖ້າຫາກພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນການອົບພະຍົບ,
ກໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດໃນການຮັບອິດສະລາມ » ຄື:
ການເປັນອິສລາມ.

5- ຕໍ່ມາແມ່ນຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດ, ຖ້າຫາກວ່າພວກເຂົາເທົ່າທຽມກັນໃນບັນດາເລື່ອງທີ່ຜ່ານມາ ທັງໝົດ; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານ ໃນບົດລາຍງານໜຶ່ງຂອງຫະດິຊບົດທີ່ຜ່ານມາ:

«فَأَقْصَىٰ سِنَا»

« ກໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດຂອງພວກເຂົາ » ແລະ ຈາກຮະດິຊ ທ່ານມາລິກ ບິນ ຫຸວັຍຣິສ ຣໍດີຢ໌ລວໍຮຸ ອັນຮຸ ກ່າວວ່າ:

«فَلْيُؤَدِّنْ لَكُمْ أَحَدَكُمْ، وَلْيُؤَمِّكُمْ أَكْبَرُكُمْ»

« ຈົ່ງໃຫ້ຄົນໜຶ່ງໃນພວກທ່ານເຮັດການອາຊານ, ແລະ ໃຫ້ຜູ້ທີ່ອາວຸໂສທີ່ສຸດໃນຫມູ່ພວກທ່ານນຳພາລະຫມາດ »¹.

ແລະ ການທີ່ທ່ານນະບີ ຊລ. ຂໍອໍລ໌ລໍຫໍຊິງເມດຕາ ແລະ ມອບສັນຕິແດ່ທ່ານ, ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສຳຄັນແກ່ຜູ້ອາວຸໂສກວ່າໃນຮາດິຊບົດນີ້, ກໍ່ເນື່ອງຈາກວ່າພວກເຂົາມີຄວາມຮູ້ທີ່ໃກ້ຄຽງກັນ.

ໃນກໍລະນີທີ່ພວກເຂົາມີຄຸນສົມບັດເທົ່າທຽມກັນໃນທຸກເງື່ອນໄຂທີ່ກ່າວມາ ແລະ ເກີດການຂັດແຍ້ງກັນ ໂດຍຕ່າງຝ່າຍຕ່າງກໍ່ຕ້ອງການທີ່ຈະເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດ, ກໍ່ໃຫ້ຕັດສິນດ້ວຍການຈັບສະຫຼາກ. ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ໃດທີ່ຊະນະໃນການຈັບສະຫຼາກກໍ່ຈະຖືກເລືອກໃຫ້ເປັນຜູ້ນຳ; ເພາະວ່າພວກເຂົາມີສິດທີ່ເທົ່າທຽມກັນ ແລະ ບໍ່ສາມາດທີ່ຈະເລືອກທັງສອງຄົນໄດ້, ຈຶ່ງໃຫ້ມີການຈັບສະຫຼາກ ເຊັ່ນດຽວກັບການຕັດສິນໃນສິດທິອື່ນໆ.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (628) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (674).

ເຈົ້າຂອງເຮືອນມີສິດໃນການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຫຼາຍກວ່າ
າແຂກຜູ້ມາເຍືອນຂອງລາວ, ແລະ
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຜູ້ປົກຄອງ - ເຊິ່ງກໍຄືຜູ້ນຳສູງສຸດ -
ກໍມີສິດໃນການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຫຼາຍກວ່າຄົນອື່ນໆ,
ເມື່ອທ່ານສອງຄົນນັ້ນຕ່າງກໍມີຄຸນສົມບັດເໝາະສົມໃນການເປັນ
ຜູ້ນຳລະຫມາດ; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ
ຊໍລ໌ລ໌ລ໌ຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລ໌ລ໌ ທີ່ວ່າ:

«لَا يُؤْمِنُ الرَّجُلُ الرَّجُلَ فِي أَهْلِهِ وَلَا فِي سُلْطَانِهِ»

«ບໍ່ໃຫ້ຜູ້ຊາຍຄົນໜຶ່ງນຳພາຜູ້ຊາຍອີກຄົນໜຶ່ງໃນການລະຫມາດ
ພາຍໃນຄອບຄົວຂອງລາວ, ແລະ
ກໍໃນເຂດອຳນາດປົກຄອງຂອງລາວ»

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບອີມ່າປະຈຳມັສຍິດ;
ເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ມີສິດກ່ອນຄົນອື່ນ - ຍົກເວັ້ນຜູ້ປົກຄອງ -
ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຄົນອື່ນທີ່ອຳນາດກຸຮອານໄດ້ຕົກວ່າ ແລະ
ມີຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຕາມ;
ທັງນີ້ກໍເນື່ອງຈາກຄວາມໝາຍໂດຍລວມຂອງຫະດີຊທີ່ກ່າວມານັ້ນ.

ທ່ານອັບດຸລລ໌ຫີ ບິນ ອຸມັຮ ອັດດີຍັລລ໌ຮຸ ອັນຮຸມາ
ມີຜູ້ຮັບໃຊ້ທີ່ຖືກປ່ອຍເປັນອິສະລະຄົນໜຶ່ງ
ທີ່ເຄີຍໄປລະຫມາດຢູ່ທີ່ມັດສະຍິດ. ມີໜຶ່ງ
ເມື່ອທ່ານໄດ້ໄປທີ່ນັ້ນ
ຜູ້ຮັບໃຊ້ຂອງລາວກໍໄດ້ເຊີນທ່ານຂຶ້ນນຳລະຫມາດ,
ທ່ານຈຶ່ງກ່າວແກ່ລາວວ່າ: ຄວາມໝາຍວ່າ:

“ເຈົ້າມີສິດສົມຄວນກວ່າໃນການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດໃນມັສຍິດຂອງເຈົ້າ”¹.

ແລະ ຢ້ອນວ່າການໃຫ້ຄືນອັນມາກ່ອນເພິ່ນນັ້ນ ເປັນການລ່ວງສິດ ແລະ ທຳລາຍນ້ຳໃຈຂອງເພິ່ນ.

ມີຄວາມເຫັນທີ່ແຕກຕ່າງກັນກ່ຽວກັບການເປັນອີມ່າຂອງເດັກນ້ອຍທີ່ຮູ້ຈັກຈຳແນກ,

ໂດຍນັກວິຊາການບາງສ່ວນໄດ້ອະນຸຍາດ;

ຈາກຮະດິຊຂອງທ່ານອັມຣ໌ ບິນ ສະລາມະຮ໌ ອໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ

«أَنَّهُ أَمَّ قَوْمَهُ فِي عَهْدِ النَّبِيِّ ﷺ وَهُوَ ابْنُ سِتٍّ أَوْ سَبْعِ سِنِينَ».

«ເພິ່ນໄດ້ນຳພາລະຫມາດກຸ່ມຊົນຂອງເພິ່ນ ໃນສະໄໝຂອງທ່ານນະບີ ﷺ ຕອນອາຍຸ ຫົກ ຫຼື ເຈັດ ປີ»².

ແລະ ຖືວ່າໃຊ້ໄດ້ ໃນການເປັນອີມ່າຂອງຜູ້ທີ່ລະຫມາດຊຸນນັດໃຫ້ກັບຜູ້ທີ່ລະຫມາດຜິຣດູ, ຈາກຮະດິຊຂອງທ່ານມຸອາຊ ບິນ ຈະບັລ ອໍດີຍັລລໍຮຸອັນຮຸ.

«أَنَّهُ كَانَ يُصَلِّي مَعَ النَّبِيِّ ﷺ الْعِشَاءَ، ثُمَّ يَرْجِعُ فَيُصَلِّي بِقَوْمِهِ تِلْكَ الصَّلَاةَ».

«ແທ້ຈິງລາວເຄີຍລະຫມາດອີຊາຮ່ວມກັບທ່ານນະບີ ﷺ, ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ກັບໄປ ແລະ

ນຳພາປະຊາຊົນຂອງຂ້ອຍໃນການລະຫມາດນັ້ນ»³.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັຊ-ຊາຟິອີ ໃນໜັງສື (ອັລ-ອຸມ) (1/185), ແລະ ອັບດຸຣຣໍຊຊາກ ໃນໜັງສື (ອັລ-ມຸຊັ້ນນັຟ) (2/399), ແລະ ທ່ານໄບຮາກີ (3/126) (5531).

ແລະ ທ່ານອັນ-ນະວະວີ ໄດ້ກ່າວໃນໜັງສື (ອັລ-ຊາລຸຫັ) (2/701): ສາຍລາຍງານຂອງມັນເປັນຫະດິຊທີ່ດີ ຫະຊັ້ນ ຫຼື ຊໍເຮັຍຫັ ແລະ ທ່ານອັລ-ອັລບານີ ໄດ້ຕັດສິນວ່າສາຍລາຍງານຂອງມັນເປັນຫະດິຊທີ່ດີ (ຫະຊັ້ນ) ໃນໜັງສື (ອິຣດາອ໌ ອັລ-ກໍລິວ) (2/302).

² ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (4302).

³ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (701) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (465).

ຫົວຂໍ້ທີສີ່: ບຸກຄົນທີ່ຖືກຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເປັນອີມ່າມ:

ກໍລະນີທີ່ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເປັນອີມ່າມ ມີດັ່ງນີ້:

1- ການທີ່ຜູ້ຍິງເປັນຜູ້ນຳລະຫມດໃຫ້ແກ່ຜູ້ຊາຍ, ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວໂດຍລວມຂອງທ່ານນະບີ ຊໍລ໌ລ໌ລຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລຳ ທີ່ວ່າ:

«لَنْ يُفْلِحَ قَوْمٌ وَلَوْ أَمَرَهُمْ امْرَأَةٌ»

"ກຸ່ມຊົນທີ່ມອບໝາຍກົດຈະການຂອງພວກເຂົາໃຫ້ແມ່ຍິງເປັນຜູ້ນຳນັ້ນ ຈະບໍ່ມີວັນປະສົບຄວາມສຳເລັດໄດ້ເລີຍ"¹, ແລະ ການເປັນອີມ່າມແມ່ນຮູບແບບໜຶ່ງຂອງການເປັນຜູ້ນຳ, ແລະ

ເນື່ອງຈາກວ່າຫຼັກການເດີມແມ່ນໃຫ້ນາງຍືນຢູ່ແຖວທ້າຍສຸດ, ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຊຸນນະຫັ; ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານອະບີ ຮຸໄຮຣາະຫັ ຣໍດີຍັລລໍ ອັນຫຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍຊູລລໍຫັ ຊໍລ໌ລ໌ລຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລຳ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أُولَئِهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ أُولَئِهَا، وَشَرُّهَا أُولَئِهَا»

«ແຖວທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງບັນດາຜູ້ຊາຍນັ້ນແມ່ນແຖວທ້າຍອິດ, ແລະ ແຖວທີ່ຊົ່ວທີ່ສຸດຂອງມັນແມ່ນແຖວສຸດທ້າຍ, ແລະ ແຖວທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງບັນດາແມ່ຍິງແມ່ນແຖວສຸດທ້າຍ, ແລະ ແຖວທີ່ຊົ່ວທີ່ສຸດຂອງມັນແມ່ນແຖວທ້າຍອິດ»²

ທັງນີ້ກໍເພື່ອເປັນການປົກປ້ອງ ແລະ ປົກປິດນາງ,

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ: ເລກທີ (4425) ຈາກຫະດີສຂອງອະບີ ບະກັຣ (ຂໍ້ອັລລໍຫັ ຊິງຜ່ອນໄຫວ່ເຜີນ).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (440).

ຫາກນາງຖືກໃຫ້ອອກໜ້າເພື່ອເປັນຜູ້ນຳ
ກໍຈະເປັນການຂັດຕໍ່ຫຼັກການເພີ່ນຖານທາງສາສະໜານີ້, ແລະ
ບັນດາຜູ້ຮູ້ກໍໄດ້ມີຄວາມເຫັນເປັນເອກະສັນກັນໃນເລື່ອງນີ້,
ທ່ານອີມາມ ອິບນຸ ຣັຊມ໌ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ແລະ
ພວກເຂົາໄດ້ເຫັນດີພ້ອມກັນວ່າ
ແມ່ຍິງຈະບໍ່ນຳພາບັນດາຜູ້ຊາຍໃນການລະຫມາດ
ໂດຍທີ່ພວກເຂົາຮູ້ວ່ານາງເປັນແມ່ຍິງ,
ຖ້າຫາກພວກເຂົາກະທຳເຊັ່ນນັ້ນ
ການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາກໍເປັນໄມຄະ
ຕາມມະຕິເອກະສັນ.¹

2- ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຂອງຜູ້ທີ່ເສຍນ້ຳລະຫມາດ
ແລະ ຜູ້ທີ່ມີນາຈິສ (ສິ່ງສັກກະປົກ), ໂດຍທີ່ລາວຮູ້ໃຈ,
ແຕ່ຫາກບັນດາຜູ້ຕາມລະຫມາດບໍ່ຮູ້ເລື່ອງດັ່ງກ່າວຈົນການລະ
ຫມາດໄດ້ສິ້ນສຸດລົງ,
ການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາກໍຖືວ່າໃຊ້ໄດ້,
ຕາມທີ່ມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອຸມັຣ ອິບນຸລ ຄັອດຕອບ
ຂໍອັລລຳຫຼີຊິງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພີ່ນ.

«أَنَّهُ صَلَّى بِالنَّاسِ وَهُوَ جُنُبٌ، فَأَعَادَ، وَلَمْ يَأْمُرْهُمْ أَنْ يُعِيدُوا».

«ແທ້ຈິງ ທ່ານນະບີ ໄດ້ນຳພາຜູ້ຄົນລະຫມາດ
ໃນຂະນະທີ່ທ່ານຢູ່ໃນສະພາບຈຸນຸບ,
ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ລະຫມາດຄືນໃໝ່, ແລະ
ທ່ານບໍ່ໄດ້ສັ່ງໃຫ້ພວກເຂົາລະຫມາດຄືນໃໝ່»².

¹ ໜັງສືອີຈມາອ໌ : (ໜ້າ 27).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັດດາຣະກຸຕານີ : ເລກທີ (1371).

3- ການເປັນອີ່ມາມຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ຈື່ສູ່ເຮາະຫ໌ ອັລ-ຟາຕີຫະຫ໌, ຫຼື ອ່ານມັນບໍ່ຖືກຕ້ອງ, ຫຼື ອ່ານຄວບສຽງຕົວອັກສອນທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຄວບ, ເຊັ່ນຜູ້ທີ່ຄວບສຽງຕົວ ຫ ກັບ ຕົວ ຣ ໃນຄໍາດໍາລັດຂອງເພອົງທີ່ວ່າ:

2. ອັລຮຳດຸລິລາຮີ ຮອບບິດ ອາລະມິນ. [ສຸເຣາະຫ໌ ອັລ-ຟາຕີຮະຫ໌ : 2]. ເພາະວ່າລາວໄດ້ຄວບຕົວອັກສອນເຂົ້າກັບຕົວອັກສອນທີ່ບໍ່ຄືກັນ ຫຼື ບໍ່ໃກ້ຄຽງກັນ, ຫຼື ປ່ຽນຕົວອັກສອນໜຶ່ງເປັນອີກຕົວອັກສອນໜຶ່ງ, ເຊັ່ນ ຜູ້ທີ່ປ່ຽນສຽງຕົວ ຣໍ ເປັນ ຍາ, ຫຼື ອອກສຽງຜິດຟ້ງນຈົນເຮັດໃຫ້ຄວາມໝາຍປ່ຽນໄປ, ດັ່ງນັ້ນ ການເປັນອີ່ມ່າມນຳລະຫມາດຂອງລາວຈຶ່ງບໍ່ຖືກຕ້ອງ ນອກຈາກຈະນຳໃຫ້ກັບຜູ້ທີ່ເປັນເຊັ່ນດຽວກັບລາວ; ເນື່ອງຈາກຄວາມບໍ່ສາມາດຂອງລາວໃນການປະຕິບັດຮູ້ກັນລະຫມາດ, ຫຼື ການທີ່ລາວເຮັດໃຫ້ມັນຂາດຕົກບົກຜ່ອງ.

ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຂອງຜູ້ທີ່ເຮັດບິດອະຫິທີ່ເປັນການປະ

50

ຕິເສດສັດທາ;

ເນື່ອງຈາກຄຳດຳລັດຂອງພຣະອົງຕາອາລາທີ່ວ່າ:

(أَفَمَنْ كَانَ مُؤْمِنًا كَمَنْ كَانَ فَاسِقًا لَا يَسْتَوُونَ 18)

(ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ສັດທາຈະເໝືອນກັບຜູ້ຜ່າຜົນໄດ້ແນວໃດ? ພວກເຂົາຍ່ອມບໍ່ເທົ່າທຽມກັນ 18) [ສູ່ຮາຮາຫໍ ອັສສະຈາດະຫໍ: 18], ສ່ວນຜູ້ຜ່າຜົນໃນທີ່ນີ້ແມ່ນຜູ້ປະຕິເສດສັດທາ, ດັ່ງທີ່ເຫັນໄດ້ຊັດເຈນຈາກບໍລິບົດຂອງບັນດາອາຍາຕ.

5- ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃດເປັນອີມ່າມໃນມັສຍິດທີ່ມີອີມ່າມປະຈຳ, ແລະ

ການທີ່ຄົນອື່ນຈະມາເປັນອີມ່າມກ່ອນຫນ້າລາວແມ່ນຖືວ່າໃຊ້ບໍ່ໄດ້, ເວັ້ນເສຍແຕ່ຈະໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກລາວ, ຫຼື ໃນກໍລະນີທີ່ລາວມາຊ້າ ແລະ ເວລາລະຫມາດໃກ້ຈະຫມົດ¹.

ຫົວຂໍ້ທີຫ້າ:

ບຸກຄົນທີ່ເປັນທີ່ຫນ້າລັງກຽດທີ່ຈະໃຫ້ເປັນອີມ່າ

ການເປັນອີມ່າມນຳລະຫມາດຂອງບຸກຄົນດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້ ຖືເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ສົມຄວນ:

1-

ອັລ-ລະຫໍຮານ:

ຄືຜູ້ທີ່ອ່ານຜິດຫຼັກໄວຍະກອນເລື້ອຍໆໃນການອ່ານ

ໂດຍທີ່ບໍ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມຫມາຍປ່ຽນແປງ,

ບໍ່ວ່າຈະເປັນໃນບົດຟາຕີຮະຫໍ ຫຼື ບົດອື່ນໆ ກໍຕາມ, ຕົວຢ່າງເຊັ່ນການອ່ານ: (ອັລ-ຮຳດະ ວິລລາຮ໌)

ໂດຍອ່ານໂຕດານເປັນສຽງຜິດຮະ,

ການລະຫມາດຂອງລາວແມ່ນຖືວ່າໃຊ້ໄດ້, ແລະ

¹ ເບິ່ງ: ອັລ-ອັສອິລະຫໍ ອັລ-ອິຈາວີບະຫໍ ອັລ-ຟີກກີຍະຫໍ ຂອງຊັລມານ: (1/ 163).

ການເປັນອີມ່າມຂອງລາວແມ່ນເປັນທີ່ຫນ້າລັງກຽດ (ມັກຮູ້);
ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານນະບີ ﷺ:

«يَوْمَ الْقَوْمِ أَقْرَأُ لَهُمْ لِكِتَابِ اللَّهِ»

«ຜູ້ທີ່ຈະເປັນຜູ້ນຳກຸ່ມຊົນ (ໃນການລະຫມາດ)
ຄືຜູ້ທີ່ອ່ານຄຳພີຂອງອັລລຳໂທດໄດ້ດີທີ່ສຸດໃນໝູ່ພວກເຂົາ»¹.

ແລະ

ຖ້າຫາກການອ່ານຜິດພ້ຽນທີ່ເຮັດໃຫ້ຄວາມຫມາຍປ່ຽນໄປນັ້ນ
ເກີດຂຶ້ນໃນບົດອື່ນທີ່ບໍ່ແມ່ນສູ່ເກາະຫໍອັລຟາຕິຫະຫໍ
ໂດຍການຫຼົງລົມ, ຄວາມບໍ່ຮູ້, ຫຼື
ຍ້ອນຄວາມບົກພ່ອງທາງລັ້ນຂອງລາວ,
ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຂອງລາວກໍຖືວ່າໃຊ້ໄດ້
ແຕ່ເປັນທີ່ຫນ້າລັງກຽດ (ມັກຮູ້ຫຼາຍ);
ເພາະວ່າເຖິງແມ່ນລາວຈະບໍ່ອ່ານບົດອື່ນນອກເໜືອຈາກສູ່ເກາະ
ຫໍອັລຟາຕິຫະຫໍ,
ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຂອງລາວກໍຍັງຖືວ່າໃຊ້ໄດ້ຢູ່ແລ້ວ,
ດັ່ງນັ້ນກໍເຊັ່ນດຽວກັນເມື່ອລາວອ່ານຜິດພ້ຽນໃນບົດນັ້ນ.
ສ່ວນຖ້າລາວຕັ້ງໃຈອ່ານຜິດ,
ການລະມາດນັ້ນກໍຈະເປັນໄມຄະ;
ເພາະວ່າລາວກໍາລັງຫຼິ້ນໃນການລະຫມາດຂອງຕົນ.

2- ຜູ້ທີ່ອ່ານຕົວອັກສອນບາງຕົວຊ້ຳ, ເຊັ່ນການອ່ານຕົວ
ຟາ, ຫຼື ຕົວ ຕາ, ຫຼື ຕົວອັກສອນອື່ນໆ,
ເຊິ່ງເປັນການເພີ່ມຕົວອັກສອນໃນການອ່ານ.

¹ ທີ່ມາໄດ້ກ່າວໄວ້ຂ້າງຕົ້ນແລ້ວ.

3- ຟາສິກ ແລະ ມຸບຕາດຽະ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຕົກເປັນກາຟິຣ ຍ້ອນບົດອະຫ໌ຂອງເຂົາ¹.

4- ຜູ້ທີ່ນຳພາຄົນກຸ່ມໜຶ່ງໃນການລະຫມາດ ໂດຍທີ່ສ່ວນຫຼາຍຂອງພວກເຂົາບໍ່ພໍໃຈລາວດ້ວຍເຫດຜົນອັນ ຊອບທຳ; ລາຍງານຈາກ ອະບີ ອຸມາມະຫ໌ ຣໍດີຍ໌ລວໍຮຸ ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍສູລຸລວໍຫ໌ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«ثَلَاثَةٌ لَا تَجَاوِزُ صَلَاتَهُمْ أَذَانَهُمْ: الْعَبْدُ الْآبِقُ حَتَّى يَرْجِعَ، وَامْرَأَةٌ بَاتَتْ وَرَوَّجَهَا عَلَيْهِمَا سَاخِطٌ، وَإِمَامٌ قَوْمٍ وَهُمْ لَهُ كَارِهُونَ»

«ບຸກຄົນສາມຈຳພວກທີ່ການລະຫມາດມາດຂອງພວກເຂົາຈະບໍ່ຂຶ້ນໄປເກີນກວ່າຫຼືຂອງພວກເຂົາ:

ທາສທີ່ຫຼົບຫົນຈົນກວ່າລາວຈະກັບຄືນມາ, ແລະ
ແມ່ຍິງທີ່ຜ່ານຄຳຄືນໄປໂດຍທີ່ສາມຂອງນາງບໍ່ພໍໃຈນາງ,
ແລະ ອີໜ້າຜູ້ນຳລະຫມາດມາດຂອງກຸ່ມຄົນ
ໂດຍທີ່ພວກເຂົາກຽດຊັງລາວ »².

ອີມ່າມ ອັດຕິຣມີຊີ ກ່າວວ່າ: "ແລະ
ນັກວິຊາການກຸ່ມໜຶ່ງຖືເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າລັງກຽດ
ທີ່ຊາຍຄົນໜຶ່ງຈະນຳພາຄົນກຸ່ມໜຶ່ງລະຫມາດ
ໂດຍທີ່ພວກເຂົາບໍ່ພໍໃຈໃນຕົວລາວ,
ແຕ່ຖ້າຫາກວ່າອີໜ້າບໍ່ແມ່ນຜູ້ອະທຳ
ບາບກຳນັ້ນກໍຈະຕົກຢູ່ກັບຜູ້ທີ່ບໍ່ພໍໃຈໃນຕົວລາວ.
ແລະທ່ານອະຫ໌ມັດ ແລະ ອິສຮາກ ໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບເລື່ອງນີ້ວ່າ:

¹ ເບິ່ງໃນ ກະຊາຟ ອັນກິນາ (1/ 475).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັດຕິຣມີຊີ, ເລກທີ (360), ແລະ ທ່ານກ່າວວ່າ: ເປັນຫະດີຊ "ຫະສັນ ກໍຣິບ" ຈາກສາຍລາຍງານນີ້.

ຖ້າຫາກມີຜູ້ບໍ່ພໍໃຈໜຶ່ງຄົນ, ສອງຄົນ ຫຼື ສາມຄົນ
ກໍບໍ່ເປັນຫຍັງທີ່ລາວຈະນຳພາພວກເຂົາລະຫມາດ,
ຈົນກວ່າຄົນສ່ວນໃຫຍ່ຈະບໍ່ພໍໃຈໃນຕົວລາວ.¹

ຖ້າຫາກພວກເຂົາກຽດຊັງລາວ
ເພາະວ່າລາວພະຍາຍາມປະຕິບັດຕາມແບບຢ່າງຂອງທ່ານນະ
ບີໃນການລະຫມາດ,
ເຊັ່ນການນຳອ່ານບັນດາສູເຣາະຫ໌ຕາມແບບຢ່າງ ແລະ
ນຳພາພວກເຂົາລະຫມາດຢ່າງຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປ,
ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດຂອງລາວໃນກໍລະນີນີ້ຈຶ່ງບໍ່ເປັນທີ່ໜ້າ
າລັງກຽດ;

ເພາະວ່າພວກເຂົາກຽດຊັງລາວໂດຍບໍ່ມີເຫດຜົນອັນຊອບທຳ,
ດັ່ງນັ້ນຄວາມກຽດຊັງຂອງພວກເຂົາຈຶ່ງບໍ່ຖືກນຳມາພິຈາລະນາ,
ແລະ ສົມຄວນຢ່າງຍິ່ງທີ່ລາວຈະຕ້ອງຕັກເຕືອນ,
ເຕືອນສະຕິ ແລະ ພະຍາຍາມເອົາຊະນະໃຈຂອງພວກເຂົາ;
ແລະ

ໃຫ້ລາວນຳພາພວກເຂົາລະຫມາດຕາມທີ່ໄດ້ມີລາຍງານມາໃນ
ແບບຢ່າງຂອງທ່ານນະບີ, ແລະ
ເມື່ອໃດທີ່ອັລລຳຫ໌ຊົງຮູ້ເຖິງຄວາມຈິງໃຈໃນເຈດຕະນາຂອງລາວ
ທີ່ຈະສ້າງຄວາມສາມັກຄີລະຫວ່າງພວກເຂົາ,
ພຣະອົງກໍຈະຊົງເຮັດໃຫ້ເລື່ອງນັ້ນເປັນເລື່ອງງ່າຍດາຍສຳລັບລາວ².

¹ ບັນທຶກໂດຍອີມາມອັດຕິຣມີຊີ (2/ 192).

² ອັລ-ຊາເຣາະຫ໌ ອັລ-ມຸມຕີຣ໌ ອະລາ ຊາດ ອັລ-ມຸສຕັກນີຣ໌ (4/ 253).

ຫົວຂໍ້ທີ່ຫົກ:

ຕຳແໜ່ງຂອງອີມ່າມຕໍ່ມະອະມູມ(ຜູ້ຕາມ)

ແບບຢ່າງສູນນະຫັດແມ່ນໃຫ້ອີມາມຢືນນຳໜ້າຜູ້ຕາມ
(ມະມູມ), ໂດຍໃຫ້ພວກເຂົາຢືນຢູ່ທາງຫລັງອີມ່າມ
ຖ້າຫາກມີສອງຄົນຂຶ້ນໄປ; ເພາະວ່າທ່ານນະບີ ﷺ
ເມື່ອໃດທີ່ທ່ານລຸກຂຶ້ນເພື່ອທຳການລະຫມາດ

ທ່ານກໍຈະຢືນຢູ່ທາງໜ້າ
ແລະບັນດາສໍາຫາບະຫັດຂອງເພິ່ນກໍຈະຢືນຢູ່ທາງຫລັງເພິ່ນ,
ແລະ ຕາມທີ່ມີຫຼັກຖານຢືນຢັນ

«أَنَّ جَابِرًا وَجَبَّارًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا وَقَفَ أَحَدُهُمَا عَنْ يَمِينِهِ ﷺ وَهُوَ يُصَلِّي
وَالْآخَرُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بِأَيْدِيهِمَا حَتَّى أَقَامَهُمَا خَلْفَهُ».

«ມີລາຍງານວ່າ ທ່ານ ຍາບິຣ ແລະ ທ່ານ ຈັບບາຣ ຣໍດີຢັລລໍທຸ
ອັນຮຸມາ ໄດ້ຢືນຢູ່, ໂດຍຄົນໜຶ່ງຢູ່ເບື້ອງຂວາຂອງທ່ານນະບີ
ຊັລລໍລໍທຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍ ແລະ ອີກຄົນຢູ່ເບື້ອງຊ້າຍ
ໃນຂະນະທີ່ເພິ່ນກຳລັງລະຫມາດ,
ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ຈັບມືຂອງທັງສອງ ແລະ
ຈັດໃຫ້ພວກເຂົາໄປຢືນຢູ່ທາງຫຼັງຂອງທ່ານ»¹.

ແລະ ຜູ້ຊາຍຄົນດຽວໃຫ້ຢືນຢູ່ເບື້ອງຂວາຂອງອີມ່າມ
ໂດຍໃຫ້ຢືນສະເໝີກັບເພິ່ນ; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງ ອິບນຸ
ອັບບາສ ຣໍດີຢັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ:

«قَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُصَلِّي، فَقُمْتُ عَنْ يَسَارِهِ، فَأَخَذَ بِأُذُنِي فَأَدَارَنِي عَنْ يَمِينِهِ».

ທ່ານຣໍຊຸລ ຊັລລໍລໍທຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍ ໄດ້ຢືນລະຫມາດ,
ຂ້ອຍຈຶ່ງໄດ້ໄປຢືນຢູ່ເບື້ອງຊ້າຍຂອງທ່ານ,

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: (3010), ສ່ວນໜຶ່ງຂອງຫະດີຊບິດຍາວ ຈາກ ຍາບິຣ
(ຂໍ້ອ້ວລໍຫຼີງຝະລາດຕໍ່ເພິ່ນ).

ແລ້ວທ່ານກໍຈັບຫຼຸຂອງຂ້ອຍ

ແລະ

ຍ້າຍຂ້ອຍໄປຢູ່ເບື້ອງຂວາຂອງທ່ານ."¹

ແລະ ບັນດາແມ່ຍິງຈະຢູ່ເບື້ອງຫຼັງແຖວຂອງບັນດາຜູ້ຊາຍ;
ຈາກຣະດິຊຂອງທ່ານອານັສ ຣໍດີຍ໌ລວໍຮຸ ອັນຮຸ:

«صَفَقْتُ أَنَا وَالْيَتِيمَ وَرَأَى النَّبِيُّ ﷺ، وَالْعَجُوزُ مِنْ وَرَائِنَا».

«ຂ້ອຍ

ແລະ

ເດັກກຳພ້າໄດ້ຍືນເປັນແຖວຢູ່ເບື້ອງຫຼັງທ່ານນະບີ ຊໍລວ໌ລວໍຮຸ
ອະໄລຣີ ວະສັລວໍ, ແລະ ແມ່ຖ້ຳຢູ່ເບື້ອງຫຼັງພວກເຮົາ»².

ແລະ ສົມຄວນໃຫ້ອີມ່າມຍືນຊື່ຕົງກັບເຄິ່ງກາງຂອງແຖວ,
ທ່ານ ອັລລາມະຫັ ອິບນີ ບາຊ ຂໍອັລວໍຫໍເມດຕາທ່ານ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

"ແບບຢ່າງສຸນນະຫໍຣິການໃຫ້ອີມ່າມຢູ່ກົງກາງຂອງມັສຍິດ,
ແລະນີ້ຄືແບບຢ່າງສຸນນະຫໍພາກປະຕິບັດທີ່ຊາວມຸສລິມໄດ້ຍຶດ
ຖືປະຕິບັດສືບຕໍ່ກັນມາ"³.

ແລະ ທ່ານ ຣໍຫິມະ ຮຸລວໍຮຸ ຍັງໄດ້ກ່າວໄວ້ອີກວ່າ:
"ການຕັ້ງແຖວລະຫມາດແມ່ນໃຫ້ເລີ່ມຈາກເຄິ່ງກາງທີ່ຢູ່ຫຼັງອີ
ມາມ,
ເບື້ອງຂວາຂອງແຕ່ລະແຖວແມ່ນປະເສີດກວ່າເບື້ອງຊ້າຍ,
ແລະ ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນຄື ບໍ່ໃຫ້ເລີ່ມຕັ້ງແຖວໃໝ່
ຈົນກວ່າແຖວທີ່ຢູ່ທາງໜ້າຈະເຕັມເສຍກ່ອນ.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (6316) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (763).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (380) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (658).

³ ຖ້າຍທອດຈາກທ່ານໂດຍ, ໄຊຣ໌ ຊະອິດ ອັລ-ເກາະຫໍດ່ານ (ຂໍອັລວໍຮຸຊິງເມດຕາເພີ່ນ) ໃນປຶ້ມ
"ອັລອີມາມະຮ໌ ຟີ ອັລສະລາຮ໌" (ໜ້າ: 55).

ຫົວຂໍ້ທີ່ເຈັດ: ການເຮັດລ່ວງໜ້າ ກ່ອນອີມາມ

ເປັນຫນ້າທີ່ຂອງມະມູມ (ຜູ້ຕາມ)
ທີ່ຈະຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນການກະທຳຕ່າງໆ ໃນການລະຫມາດ
ຫລັງຈາກອີມາມຂອງຕົນ, ແລະ ໃຫ້ເອົາແບບຢ່າງ ແລະ
ປະຕິບັດຕາມອີມາມໃນການກະທຳຕ່າງ ໆຂອງລາວ. ແລະ
ຫນ້າທີ່ຂອງຜູ້ຕາມ ຄື ຈະຕ້ອງບໍ່ເຮັດກ່ອນອີມາມ, ແລະ
ບໍ່ເຮັດພ້ອມກັນກັບອີມາມ,
ແຕ່ໃຫ້ສັງເກດເບິ່ງການກະທຳຂອງອີມາມ
ແລ້ວຈຶ່ງປະຕິບັດຕາມໃນລັກສະນະດຽວກັນ,
ເຊິ່ງຫມາຍຄວາມວ່າ
ຈະຕ້ອງບໍ່ເຮັດຂັດກັບອີມາມໃນທຸກໆການກະທຳ;
ທັງນີ້ເນື່ອງຈາກມີຫລັກຖານຈາກ ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຮຣາເຫ
ຂໍອັລລຳຮຸຊິງພິພາດໄທຕໍ່ເພິ່ນ, ທີ່ໄດ້ລາຍງານຈາກ ທ່ານນະບີ
ຊໍລໍລຳຮຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ ວ່າເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّمَا جُعِلَ الْإِمَامُ لِيُؤْتَمَّ بِهِ، فَلَا تَخْتَلِفُوا عَلَيْهِ، فَإِذَا رَكَعَ، فَارْكَعُوا، وَإِذَا قَالَ: سَمِعَ
اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ، فَقُولُوا: رَبَّنَا لَكَ الْحَمْدُ، وَإِذَا سَجَدَ فَاسْجُدُوا، وَإِذَا صَلَّى جَالِسًا،
فَصَلُّوا جُلُوسًا أَجْمَعُونَ، وَأَقِيمُوا الصَّفَّ فِي الصَّلَاةِ؛ فَإِنَّ إِقَامَةَ الصَّفِّ مِنْ حُسْنِ
الصَّلَاةِ»

"ແທ້ຈິງ ອີມາມ (ຜູ້ນຳລະຫມາດ)
ໄດ້ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອໃຫ້ປະຕິບັດຕາມ, ດັ່ງນັ້ນ
ພວກເຈົ້າຢ່າໄດ້ຂັດແຍ້ງກັບລາວ, ເມື່ອລາວໃຫ້ຕົວ
ພວກເຈົ້າກໍຈົ່ງໃຫ້ຕົວ, ແລະ ເມື່ອລາວກ່າວ: ສະມີອັລລຳຮຸ
ລິມັນ ຫະມິດະຮີ, ພວກເຈົ້າກໍຈົ່ງກ່າວ: ຮອບບະນາ
ວະລາກັລຫັມດ໌, ແລະ ເມື່ອລາວກົມກາບ
ພວກເຈົ້າກໍຈົ່ງກົມກາບ, ແລະ ເມື່ອລາວລະຫມາດໃນທ່ານັ້ງ

ພວກເຈົ້າທັງຫມົດກໍຈົ່ງລະຫມາດໃນທ່ານັ້ງ, ແລະ
ຈົ່ງຈັດແຖວໃນການລະຫມາດໃຫ້ຊື່ກົງ;
ເພາະແທ້ຈິງການຈັດແຖວໃຫ້ຊື່ກົງນັ້ນ
ເປັນສ່ວນໜຶ່ງຈາກຄວາມສວຍງາມຂອງການລະຫມາດ.¹

ແລະ

ເປັນທີ່ຕ້ອງຫ້າມໃນການເຮັດລ່ວງໜ້າອີ່ມາມໃນທຸກໆ ຮູບກິນ;
ໂດຍມີການລາຍງານຈາກທ່ານອະນັສ ອິບນຸ ມາລີກ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ
ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ມື້ໜຶ່ງ ທ່ານນາບີ ﷺ
ໄດ້ນຳພາພວກເຮົາລະຫມາດ,
ຫຼັງຈາກສຳເລັດການລະຫມາດແລ້ວ
ເພິ່ນກໍໄດ້ຫັນໜ້າມາທາງພວກເຮົາ ແລ້ວກ່າວວ່າ:

«أَيُّهَا النَّاسُ، إِنِّي إِمَامُكُمْ، فَلَا تَسْبِقُونِي بِالرُّكُوعِ وَلَا بِالسُّجُودِ، وَلَا بِالْقِيَامِ وَلَا
بِالْإِنْصِرَافِ؛ فَإِنِّي أَرَاكُمْ أَمَامِي وَمِنْ خَلْفِي»

«ໂອ້ມະນຸດທັງຫລາຍ,
ແທ້ຈິງຂ້ອຍເປັນອີ່ມາມຂອງພວກທ່ານ, ສະນັ້ນ
ພວກທ່ານຢ່າໄດ້ລ່ວງໜ້າຂ້ອຍໃນການຮູກົວະ, ໃນການສຸຍູດ,
ການຍືນ ແລະ ການໃຫ້ສະລາມ;
ເພາະແທ້ຈິງຂ້ອຍເຫັນພວກທ່ານທັງຢູ່ທາງໜ້າ ແລະ
ທາງຫຼັງຂອງຂ້ອຍ»². ລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຮຸຣອຍເຣາະຫໍ
ຣໍດີຍັລລໍອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານນາບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«أَمَّا يَخْشَى أَحَدَكُمْ إِذَا رَفَعَ رَأْسَهُ قَبْلَ الْإِمَامِ، أَنْ يَجْعَلَ اللَّهُ رَأْسَهُ رَأْسَ حِمَارٍ، أَوْ
يَجْعَلَ اللَّهُ صُورَتَهُ صُورَةَ حِمَارٍ»

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (722) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (417).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (426).

« ຜູ້ໜຶ່ງໃນພວກທ່ານບໍ່ຢ້ານບໍ່ວ່າ
ເມື່ອລາວຍົກຫົວຂຶ້ນກ່ອນອີມ່າມ,
ອັດລ່ຫຈະບັນດານໃຫ້ຫົວຂອງລາວກາຍເປັນຫົວຂອງລາ, ຫຼື
ບັນດານໃຫ້ຮູບຮ່າງຂອງລາວກາຍເປັນຮູບຮ່າງຂອງລາ »¹.

ສ່ວນຜູ້ໃດທີ່ກ່າວຕັກບີຣ໌ຕຸລອີຫ໌ຣອມກ່ອນອີມ່າມຂອງລາວ,
ການລະຫມາດຂອງລາວກໍຈະບໍ່ຖືກນັບ;
ເພາະວ່າເງື່ອນໄຂຂອງມັນກໍຄືຕ້ອງກ່າວຫຼັງຈາກອີມ່າມຂອງລາວ,
ແລະ ລາວກໍໄດ້ພາດເງື່ອນໄຂນັ້ນໄປແລ້ວ.

ຫົວຂໍ້ທີ່ແປດ : ຂໍ້ຕັດສິນຕ່າງໆ

ກ່ຽວກັບການເປັນອີມ່າມ ແລະ

ການລະຫມາດຈະມາອະທິ

ບັນດາຂໍ້ກຳນົດເພີ່ມເຕີມກ່ຽວກັບການເປັນອີມ່າມ ແລະ
ຈະມະອະຣ໌:

1- ເປັນທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ບັນດາຜູ້ໃຫຍ່ທີ່ມີສະຕິບັນຍາ ແລະ
ຄຸນນະທຳ ຢືນຢູ່ແຖວຫຼັງອີມ່າມໃນຕຳແໜ່ງທີ່ໃກ້ທີ່ສຸດ;
ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານ ຊໍລລ໌ລ໌ຮຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລາ ວ່າ:

«لِّلنَّبِيِّ مِنْكُمْ أُولُوا الْأَخْلَامَ وَالنَّهْيَ، ثُمَّ الَّذِينَ يُلُونَهُمْ، ثُمَّ الَّذِينَ يُلُونَهُمْ»

«ຈົ່ງໃຫ້ບັນດາຜູ້ໃຫຍ່ ແລະ ຜູ້ມີສະຕິບັນຍາໃນຫມູ່ພວກທ່ານ
ມາຢືນຕໍ່ຂ້ອຍ, ຈາກນັ້ນກໍຄືບັນດາຜູ້ທີ່ມາຕໍ່ຈາກເຂົາເຫຼົ່ານັ້ນ,
ຈາກນັ້ນກໍຄືບັນດາຜູ້ທີ່ມາຫຼັງຈາກພວກເຂົາ»².

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັດບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (691) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (427).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (432), ຈາກຫະດີສຂອງ ທ່ານ ອັບດຸລລັຫ໌ ອິບນຸ ມັສອຸດ, ຂໍ້ອັດລ່ຫຊິງພະເທດເຜີ້ນ.

ແນ່ນອນວ່າພວກເຂົາຈະຈັບສະຫຼາກກັນ. » [ບົດທີ່ 82],
ແລະຄວາມໝາຍແມ່ນ:¹

«لَا تَسْتَهْمُوا عَلَيْهَا»

“ພວກເຂົາກໍຈະຕ້ອງຈັບສະຫຼາກແຂ່ງກັນ” ກໍຄື :
ພວກເຂົາຈະຕ້ອງຈັບສະຫຼາກກັນວ່າໃຜຈະໄດ້ຢືນໃນແຖວທຳ
ອິດ.

ສຳຫຼັບແມ່ຍິງແລ້ວ
ເປັນທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ພວກນາງຢືນຢູ່ແຖວຫຼັງ,
ເນື່ອງຈາກມີລາຍງານຈາກ ທ່ານອະບີ ຮຸໄຮຣາະຫ໌ ອໍດີຍັລລໍ
ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານນະບີ ຊໍລລັລລໍຮຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລໍ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«خَيْرُ صُفُوفِ الرِّجَالِ أُولَئِهَا، وَشَرُّهَا آخِرُهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرُهَا،
وَشَرُّهَا أُولَئِهَا»

«ແຖວທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງບັນດາຜູ້ຊາຍແມ່ນແຖວທຳອິດ, ແລະ
ແຖວທີ່ຊົ່ວຮ້າຍທີ່ສຸດແມ່ນແຖວສຸດທ້າຍ, ແລະ
ແຖວທີ່ດີທີ່ສຸດຂອງບັນດາແມ່ຍິງແມ່ນແຖວສຸດທ້າຍ, ແລະ
ແຖວທີ່ຊົ່ວຮ້າຍທີ່ສຸດແມ່ນແຖວທຳອິດ»². ແລະ

ນີ້ແມ່ນໝາຍເຖິງກໍລະນີທີ່ພວກນາງລະຫມາດຢູ່ຫຼັງບັນດາຜູ້
ຊາຍໂດຍບໍ່ມີສິ່ງກົດກັນ,
ສ່ວນຖ້າຫາກພວກນາງລະຫມາດໃນສະຖານທີ່ລະຫມາດທີ່ຖື
ກບົດບັງຈາກຜູ້ຊາຍ,

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຣີ, ເລກທີ (615) ແລະ ມຸສນີມ, ເລກທີ (437).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສນີມ, ເລກທີ (440).

ແລ້ວພວກນາງກໍໃຫ້ເຮັດແຖວທ່າອິດໃຫ້ເຕັມກ່ອນ
ແລ້ວຈຶ່ງແຖວຖັດໄປ¹.

3- ອີມ່າມບໍ່ຄວນຟ້າວໃນການອ່ານສູ່ເຣາະຫໍ ອັລ-
ຟາຕີຫະຫໍ, ແລະ ຄວນອ່ານຊ້າໆ
ເພື່ອໃຫ້ມະມຸມສາມາດອ່ານໄດ້ທັນ².

4-
ການລະຫມາດຂອງຜູ້ຊາຍຄົນດຽວຢູ່ຫຼັງແຖວແມ່ນບໍ່ຖືກຕ້ອ
ງ; ຈາກການລາຍງານຂອງ ວາບິເຊາະຫໍ ບິນ ມະອັບັດ
ຮໍດີຢັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ວ່າ:
ມີຊາຍຄົນໜຶ່ງໄດ້ລະຫມາດຢູ່ຫຼັງແຖວພຽງຄົນດຽວ, ດັ່ງນັ້ນ
ທ່ານນະບີ ຊັລລັລໍຮຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ
ຈຶ່ງສົ່ງໃຫ້ລາວລະຫມາດຄືນໃໝ່³.

ຫົວຂໍ້ທີໜຶ່ງ : ແບບຊຸນນະທຳຕ່າງໆ ທີ່ອີມ່າຄວນປະຕິບັດ

ອີມ່າມ (ຜູ້ນຳລະຫມາດ)
ສົມຄວນທີ່ຈະຕ້ອງປະຕິບັດຕາມສຸນນະທຳຂອງ ທ່ານນະບີ ພີ
ໃນການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດ,
ແລະສ່ວນໜຶ່ງຈາກສຸນນະທຳເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນ:

1- ໃຫ້ເຮັດການລະຫມາດຂອງຕົນບໍ່ຍືດເຍື້ອ ແລະ
ໃຫ້ຄຳນຶງເຖິງສະພາບຂອງຜູ້ຄົນ. ນັ້ນຄື ຜູ້ນຳລະຫມາດ

¹ ໜັງສືຜັດຕະວາ ອີບນຸ ບາສ: (12/ 196).

² ໜັງສື ອັລ-ມັນຊຸຣ ໃນ ບະຍານ ກະສີຣ ມົນ ອັລ-ອັກດ່ອຣ໌ ອັລ-ຊາອີອະຫໍ ໂດຍ ສົມມັດ ອາວ ອັລ-
ໄຊຣ໌ (53).

³ ບັນທຶກໂດຍອັດຕິຣມີຊີ, ເລກທີ (230), ແລະ ທ່ານກ່າວວ່າ: ຫະດີຊຂອງວາບິເຊາະຫໍ
ເປັນຫະດີຊຫະສັນ.

(ອີມ່າມ)

ຄວນຈະຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປໃນການລະຫມາດຂອງຕົນ,
ໂດຍບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຮີບຮ້ອນໃນການລະຫມາດ

ຈົນເຮັດໃຫ້ຜູ້ຕາມລະຫມາດ (ມະມູມ)
ບໍ່ສາມາດປະຕິບັດຫຼັກການຜັນຖານ (ຮູກັນ) ແລະ
ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ (ວາຍິບ) ຂອງການລະຫມາດໄດ້.

ພ້ອມທັງໃຫ້ຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປໃນການອ່ານ
ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ລະຫມາດຢູ່ເບື້ອງຫຼັງລາວສາມາດເຮັດການລະຫ
ມາດຂອງພວກເຂົາໃຫ້ສົມບູນໄດ້. ລາຍງານຈາກ ອະບີ ມັສອູດ
ອັວ-ອັນຊໍຣີ, ມີວ່າ ຊາຍຄົນໜຶ່ງໄດ້ກ່າວວ່າ:

وَاللّٰهُ يَا رَسُولَ اللّٰهِ، إِنِّي لَأَتَأَخَّرُ عَنْ صَلَاةِ الْعَدَاةِ -يَعْنِي: صَلَاةِ الصُّبْحِ- مِنْ أَجْلِ
فُلَانٍ مِّمَّا يُطِيلُ بِنَا، فَمَا رَأَيْتُ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ فِي مَوْعِظَةٍ أَسَدَّ غَضَبًا مِنْهُ يَوْمَئِذٍ،
ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ مِنْكُمْ مُنْفِرِينَ، فَأَيُّكُمْ مَا صَلَّى بِالنَّاسِ فَلْيُخَفِّفْ؛ فَإِنَّ فِيهِمُ الضَّعِيفَ
وَالكَبِيرَ وَذَا الْحَاجَةِ»

ຂໍສາບານຕໍ່ອົວລໍຫໍ້ ໂອ້ທ່ານຮໍຊູລຸລຸລໍຫໍ້,
ແທ້ຈິງຂ້ານ້ອຍໄດ້ມາລະຫມາດຍາມເຊົ້າຊ້າ -ຫມາຍເຖິງ:
ລະຫມາດອຸບຣີ-

ຍ້ອນວ່າທ່ານຜູ້ນັ້ນທີ່ນຳພາພວກເຮົາລະຫມາດຍາວນານ,
ຂ້ອຍບໍ່ເຄີຍເຫັນທ່ານຮໍຊູລຸລຸລໍຫໍ້ ຊໍລລໍລໍລໍຮຸ ອະໄລຮີ
ວະສັລລໍ ໂກດຮ້າຍຢ່າງຮຸນແຮງໃນການຕັກເຕືອນຄັ້ງໃດ
ເທົ່າກັບມື້ນັ້ນເລີຍ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: «
ແທ້ຈິງໃນຫມູ່ພວກເຈົ້ານັ້ນ ມີຜູ້ທີ່ເຮັດໃຫ້ຄົນອື່ນຫນີຫ່າງ,
ດັ່ງນັ້ນ ຜູ້ໃດໃນຫມູ່ພວກເຈົ້າທີ່ນຳພາຜູ້ຄົນລະຫມາດ
ກໍ່ຈົ່ງເຮັດໃຫ້ມັນສັ້ນລົງ;

ເພາະແທ້ຈິງໃນຫມູ່ພວກເຂົານັ້ນມີທັງຜູ້ທີ່ອ່ອນແອ,
ຜູ້ສູງອາຍຸ ແລະ ຜູ້ທີ່ມີທຸລະ »¹.

2- ໃຫ້ສັງຈັດແຖວໃຫ້ຊື່ ແລະ

ອັດຊ່ອງຫວ່າງກ່ອນເລີ່ມການລະຫມາດ;
ເນື່ອງຈາກເປັນການກະທຳຂອງທ່ານນະບີ ﷺ ແລະ
ຄຳສັ່ງຂອງທ່ານຕໍ່ຜູ້ທີ່ມາລະຫມາດໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ,
ໂດຍມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອັນ-ນຸອູມານ ບິນ ບະຊີຣ,
ຂໍອະໄພວ່າຫຼີກລ້ຽງພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ, ໄດ້ກ່າວວ່າ:

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُسَوِّي صُفُوفَنَا حَتَّى كَأَنَّمَا يُسَوِّي بِهَا الْقِدَاحَ، حَتَّى رَأَى أَنَا قَدْ
عَقَلْنَا عَنْهُ، ثُمَّ خَرَجَ يَوْمًا فَقَامَ، حَتَّى كَادَ يُكْبِرُ، فَرَأَى رَجُلًا بَادِيًا صَدْرُهُ مِنْ
الصَّفِّ، فَقَالَ: «عِبَادَ اللَّهِ لَتُسَوَّنَّ صُفُوفُكُمْ، أَوْ لِيُخَالِفَنَّ اللَّهُ بَيْنَ وَجْهِكُمْ»

ທ່ານຮູ້ລູລູລວ່າ ເຄີຍຈັດແຖວຂອງພວກເຮົາໃຫ້ຊື່ກົງ
ປຽບປະໝັ້ງວ່າທ່ານກຳລັງດັດລູກທະນູໃຫ້ຊື່,
ຈົນທ່ານເຫັນວ່າພວກເຮົາໄດ້ເຂົ້າໃຈຈາກທ່ານແລ້ວ. ຕໍ່ມາ
ມີຢູ່ວັນໜຶ່ງ ທ່ານໄດ້ອອກມາຢືນ (ເພື່ອນຳພາລະຫມາດ)
ຈົນເກືອບຈະກ່າວຕັກບີຣ,
ແລ້ວທ່ານກໍ່ເຫັນຊາຍຄົນໜຶ່ງທີ່ໜ້າເອິກຂອງລາວຍື່ນອອກ
ມາຈາກແຖວ, ທ່ານຈຶ່ງກ່າວວ່າ: «ໂອ້ ປວງຂ້າຂອງອັລລູຫໍ້!
ພວກເຈົ້າຈຶ່ງຈັດແຖວຂອງພວກເຈົ້າໃຫ້ຊື່ກົງສະເໝີກັນ,
ບໍ່ເຊັ່ນນັ້ນ
ອັລລູຫໍ້ຈະເຮັດໃຫ້ໃບໜ້າຂອງພວກເຈົ້າແຕກຕ່າງກັນ
(ຄືເຮັດໃຫ້ຫົວໃຈຂອງພວກເຈົ້າຂັດແຍ້ງກັນ)»².

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄຣີ : ເລກທີ (90).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຣີ, ເລກທີ (717) ແລະ ມຸສລີມ, ເລກທີ (436), ແລະ
ສຳນວນແມ່ນຂອງມຸສລີມ.

ອີມາມ ອັນນະວະວີ ຂໍອະລິສັດເມດຕາທ່ານ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
 "ອັລ-ກີດາຫໍ ແມ່ນໄມ້ທີ່ໃຊ້ເຮັດລູກທະນູ
 ເມື່ອມັນຖືກແກະສະຫຼັກ ແລະ ຖືກເຫຼົ້າ,
 ຄວາມຫມາຍຂອງມັນຄື: ການພິຖິພິຖັນໃນການເຫຼົ້າໃຫ້ມັນຊື່
 ຈົນກວ່າມັນຈະກາຍເປັນປະຫນັງວ່າ
 ມັນສາມາດຖືກໃຊ້ເພື່ອເຮັດໃຫ້ລູກທະນູ (ອື່ນໆ) ຊື່ຕາມໄດ້;
 ເນື່ອງຈາກຄວາມຊື່ກົງ ແລະ ຄວາມສົມດຸນຢ່າງອື່ນຂອງມັນ"¹.

3- ໃຫ້ສັງພວກເຂົາໃຫ້ຈັດແຖວທຳອິດໃຫ້ເຕັມ,
 ແລ້ວແຖວຖັດໄປ, ຖ້າຫາກມີການຂາດຕົກບົກຜ່ອງ
 ກໍ່ໃຫ້ມັນຢູ່ໃນແຖວສຸດທ້າຍ; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງທ່ານ ﷺ
 ທີ່ວ່າ:

«أَلَا تَصُفُّونَ كَمَا تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا؟»

<<ພວກເຈົ້າຈະບໍ່ຈັດແຖວຄືດັ່ງທີ່ມະລາອີກະຫໍຈັດແຖວຕໍ່ໜ້າ
 ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງພວກເຂົາດອກຫລື?>>

ພວກເຮົາຈຶ່ງກ່າວຂຶ້ນວ່າ: ໂອ້ທ່ານຮໍຊູລຸລຸລໍ, ໂອ້ທ່ານຮໍຊູລຸລຸລໍ,
 ແລ້ວທ່ານຈະພັນລະນາເຖິງບັນດາມາລາອີກະຮໍ
 ທີ່ຢູ່ຕໍ່ຫນ້າພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງພວກເຂົາໄດ້ແນວໃດ?
 ທ່ານໄດ້ຕອບວ່າ:

«يُتِمُّونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى، وَيَتَرَاصُّونَ فِي الصَّفِّ»

«ພວກເຂົາເຮັດໃຫ້ບັນດາແຖວທຳອິດເຕັມສົມບູນ, ແລະ
 ຢືນຊົດຕິດກັນໃນແຖວ»².

¹ ຄຳອະທິບາຍ ສະເຮັຍຫໍ ມຸສລິມ ໂດຍ ອີມາມ ອັນ-ນະວະວີ: (4/ 157).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (430), ຈາກຫະດີສຂອງ ຍາບິຣ ບິນ ສະມຸຣາະຫໍ
 ຂໍອະລິສັດພຣະໄທຕໍ່ເພີ່ນ.

4- ການເອົາແບບຢ່າງຕາມທ່ານນະບີ ຊັລ໌ລ໌ລ໌ຫຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລ໌ລ໌ມ ໃນການອ່ານໃນເວລາລະຫມາດ, ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແລ້ວການອ່ານຂອງທ່ານນະບີ ຊັລ໌ລ໌ລ໌ຫຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລ໌ລ໌ມ ນັ້ນ ທ່ານຈະອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ຍາວໃນການລະຫມາດຊຸບຮີ, ແລະ ອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ສັ້ນໃນການລະຫມາດມັກຮີບ, ແລະ ອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ມີຄວາມຍາວປານກາງໃນການລະຫມາດອີຊາ, ຊຸຫໍຮີ ແລະ ອັສຮີ. ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ສຸໄລມານ ບິນ ຍະຊາຣ, ເຊິ່ງເພິ່ນໄດ້ຮັບລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຣເຮາະຫໍ ເຮາະດີອັລລຸຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَا صَلَّيْتُ وَرَاءَ أَحَدٍ أَشْبَهَ صَلَاةَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مِنْ فُلَانٍ، قَالَ سُلَيْمَانُ: كَانَ يُطِيلُ الرُّكْعَتَيْنِ الْأُولَيَيْنِ مِنَ الظُّهْرِ، وَيُخَفِّفُ الْآخَرَتَيْنِ، وَيُخَفِّفُ الْعَصْرَ، وَيَقْرَأُ فِي الْمَغْرَبِ بِقِصَارِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الْعِشَاءِ بَوْسَطِ الْمَفْصَلِ، وَيَقْرَأُ فِي الصُّبْحِ بِطَوَالِ الْمَفْصَلِ»

«ຂ້ອຍບໍ່ເຄີຍລະຫມາດຕາມຫຼັງຜູ້ໃດ ທີ່ການລະຫມາດຂອງລາວຈະຄືກັບການລະຫມາດຂອງ ທ່ານນະບີ ຊັລ໌ລ໌ລ໌ຫຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລ໌ລ໌ມ ຍິ່ງໄປກວ່າຄົນຜູ້ນີ້, ສຸໄລມານ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ລາວເຄີຍເຮັດໃຫ້ສອງຮໍກະອັດທຳອິດຂອງການລະຫມາດຊຸຫໍຮີຍາວຂຶ້ນ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ສອງຮໍກະອັດສຸດທ້າຍສັ້ນລົງ, ແລະ ເຮັດໃຫ້ການລະຫມາດອັສຮີສັ້ນລົງ, ແລະ ອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ສັ້ນ (ກິສອສ ອັລ-ມູຟັສສອລ) ໃນການລະຫມາດມັກຮີບ, ແລະ ອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ມີຄວາມຍາວປານກາງ (ເອົາ-ສັດ ອັລ-ມູຟັສສອລ) ໃນການລະຫມາດອີຊາ, ແລະ

ອ່ານສູ່ເຮາະຫໍທີ່ຍາວ (ຕູວາລ ອັລ-ມຸຜັສສອລ) ໃນການລະຫມາດອຸບຣີ»¹.

ສູ່ເຮາະຫໍທີ່ຍາວ (ຕູວາລ ອັລ-ມຸຜັສສອລ) ແມ່ນ: ຈາກ ສູ່ເຮາະຫໍ ອັລ-ຫຸຣຸອອດ ຮອດ ສູ່ເຮາະຫໍ ອັລ-ບູຣູຈ, ສ່ວນ ສູ່ເຮາະຫໍທີ່ມີຄວາມຍາວບານກາງ (ເອົາ-ສັດ) ແມ່ນ: ຈາກ ສູ່ເຮາະຫໍ ອັລ-ບູຣູຈ ຮອດ ສູ່ເຮາະຫໍ ອັລ-ບັຢຢິນະຫໍ, ແລະ ສູ່ເຮາະຫໍສັ້ນໆ (ກິສອສ) ແມ່ນ: ຈາກ ສູ່ເຮາະຫໍ ອັລ-ບັຢຢິນະຫໍ ຮອດທ້າຍຂອງອັລກຸຣອານ².

ຫົວຂໍ້ທີສິບ: ຄຸນສົມບັດຂອງອີມ່າມ

ອີມ່າມປະຈຳມັສຍິດຖືເປັນເສົາຫຼັກ ແລະ ເປັນກຳລັງສຳຄັນຂອງມັສຍິດ, ໂດຍຜ່ານລາວ, ມັສຍິດຈຶ່ງຈະສາມາດບັນລຸພາລະກິດໃນການເຜີຍແຜ່ການຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນ, ສ້າງຄວາມຕື່ນໃຈໃຫ້ກັບສັງຄົມ, ແລະ ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງແກ່ຜູ້ຄົນໃນເລື່ອງສາສະໜາຂອງພວກເຂົາ. ດັ່ງນັ້ນ, ຫາກອີມ່າມເປັນຜູ້ມີຄວາມຮູ້, ມີສະຕິບັນຍາ, ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, ແລະ ຮັບຮູ້ເຖິງຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ສະພາບຄວາມເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ຄົນ, ອິດທິພົນຂອງລາວກໍ່ຈະເປັນໄປໃນທາງທີ່ດີ ແລະ ມີປະໂຫຍດຕໍ່ຍະມາອະຫັດຂອງມັດສະຍິດ ແລະ ຕໍ່ຊາວບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ໃນລະແວກນັ້ນ, ໂດຍລາວຈະສື່ສອນ, ຊີ້ນຳ ແລະ ນຳພາພວກເຂົາໄປສູ່ທຸກຄຸນງາມຄວາມດີ ແລະ ຄຸນນະທຳ.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັນນະສາອີ, ເລກທີ (982), ທ່ານຮາຟິຊ ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນ ບຸລຸຄຸລມະຮອມ ເລກທີ (286) ວ່າ: ສາຍລາຍງານສັດເທັຍຫໍ.

² ເບິ່ງໃນ ມີຮັກຕຸລ ມະຟາຕີຫໍ (2/ 700).

ແລະບັນດາອີມ່າມຜູ້ທີ່ຄົບຖ້ວນຕາມເງື່ອນໄຂຂອງການເປັນຜູ້ນຳກໍເປັນເຊັ່ນນັ້ນ. ໃນຍຸກເລີ່ມຕົ້ນຂອງອິສລາມ ທ່ານນະບີ ﷺ ເປັນອີມ່າມ, ຕໍ່ມາແມ່ນບັນດາຄໍລີຟະຫໍຂອງທ່ານຜູ້ທີ່ຍຶດຖືຄວາມຍຸດຕິທຳ, ຈາກນັ້ນກໍແມ່ນບັນດາຜູ້ປົກຄອງ, ບັນດາຜູ້ນຳ, ບັນດາອຸລາມາ ແລະ ບຸກຄົນສຳຄັນ.

ແລະນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຈຳເປັນທີ່ຜູ້ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບຕຳແໜ່ງນີ້ ຕ້ອງຢູ່ໃນສະຖານະພາບອັນສູງສົ່ງທາງດ້ານສາສະໜາ, ຈະລຶຍະທຳ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ການປະພຶດຕົນ.

ໃນຈຸດນີ້ເອງທີ່ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງຕຳແໜ່ງນີ້ໃນຊີວິດຂອງຜູ້ຄົນ; ເພາະຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງບັນດາອີມ່າມຈະສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນສັງຄົມຂອງພວກເຂົາ, ແລະ ຄວາມອ່ອນແອຂອງພວກເຂົາກໍຈະປາກົດຜົນກະທົບໃນສັງຄົມເຫຼົ່ານັ້ນເຊັ່ນກັນ; ເພາະວ່າ ມັດສະຍິດຄືສະຖານທີ່ທີ່ອົບຮົມສັງສອນສັງຄົມໃຫ້ຮູ້ຈັກເຊື່ອມໂຍງຄຳເວົ້າກັບການກະທຳ, ດັ່ງນັ້ນ ຫາກອີມ່າມເປັນຜູ້ທີ່ອ່ອນແອໃນດ້ານຄວາມຮູ້, ສະຕິບັນຍາ, ຫຼື ມາລະຍາດ ແລະ ການປະພຶດທີ່ບໍ່ດີ ລາວກໍຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ. ແລະ

ຫາກພາລະກົດຂອງອີມ່າມຄືການຊີ້ແນະຜູ້ທີ່ມາລະຫມາດໄປສູ່ຄວາມດີງາມ, ຄຸນນະທຳ, ແລະ ຄວາມຊອບທຳ

ມັນກໍເປັນເລື່ອງຍາກຢູ່ທີ່ອີ່ມ່າມຜູ້ໃດເຂົາຈະສາມາດບັນລຸພາ
ລະກິດອັນສູງສົ່ງນີ້ໄດ້.

ບາງຄັ້ງ ອີ່ມ່າມ
ອາດຈະມີຄຸນສົມບັດຄົບຖ້ວນຕາມເງື່ອນໄຂຂອງຕໍາແໜ່ງນີ້
ທັງໃນດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດສ່ວນຕົວ,
ແຕ່ລາວອາດມີວຽກອື່ນທີ່ຫຍຸ້ງຍາກ
ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລະດັບການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງລາວ,
ດັ່ງນັ້ນ ລາວຈຶ່ງມາສາຍໃນເວລາປະກອບພິທີລະຫມາດ, ແລະ
ບໍ່ມີເວລາພຽງພໍທີ່ຈະທົບທວນ ສູ່ເຣາະຫ໌ ຫຼື ອາຍະຫ໌ ຕ່າງໆ
ທີ່ຈະນໍາມາອ່ານໃນການລະຫມາດ;
ເຮົາຈຶ່ງເຫັນລາວນໍາລະຫມາດໂດຍອ່ານແຕ່ ສູ່ເຣາະຫ໌ ຫຼື
ອາຍະຫ໌ ເດີມໆຊ້າໆ.

ບາງຄັ້ງລາວກໍອາດຈະຖືກຄອບງໍາດ້ວຍອາລົມໄຟຕໍ່າ,
ຄວາມບໍ່ຮູ້, ຄວາມຂັດແຍ່ງ ຫຼື ຄວາມສຸດໂຕ່ງທີ່ນໍາຕໍາຫນີ
ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ລາວອອກນອກຈາກຄວາມເປັນກາງ,
ການຊື້ແນະໃນການອົບຮົມສັ່ງສອນ ແລະ
ການເຜີຍແຜ່ສາສະໜາດ້ວຍວິທະຍາບັນຍາ ແລະ
ຄໍາຕັກເຕືອນທີ່ດີໆມ.

ແລະ ແທ້ຈິງ
ມັນສົມດັ່ງນັ້ນມີບົດບາດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ໃນສາສະໜານີ້;
ເພາະມັນເປັນປະທົບແຫ່ງການຊີ້ນໍາ
ທີ່ບວງບ່າວໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ກັບພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງຕົນ, ແລະ
ອີມານ (ຄວາມສັດທາ) ຂອງລາວກໍຈະເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ, ແລະ
ລາວໄດ້ພົບປະກັບພີ່ນ້ອງຮ່ວມສາສະໜາຂອງລາວ
ເພື່ອທີ່ທຸກຄົນຈະໄດ້ຮ່ວມມືກັນໃນການເຜີຍແຜ່ຄຸນນະທໍາ

ແລະ ຕໍ່ສູ້ກັບຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ, ແລະ
ມັສຍິດຈະບໍ່ສາມາດເຮັດເຊັ່ນນັ້ນໄດ້
ເວັ້ນເສຍແຕ່ອັລລຳຟະຊິງຈັດຕຽມອິຫມ່າຄົນໜຶ່ງໃຫ້
ຜູ້ທີ່ມີຄຸນສົມບັດພ້ອມທັງດ້ານວິຊາການ ແລະ
ດ້ານຈະລິຍະທຳຕາມທີ່ຕ້ອງການ
ສຳລັບທຸກຄົນທີ່ດຳລົງຕຳແໜ່ງອັນຍິ່ງໃຫຍ່ນີ້, ແລະ
ປະຕິບັດໜ້າທີ່ອັນສູງສົ່ງນີ້.

ຄຸນສົມບັດທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດດ້ານຄວາມຮູ້

ທີ່ຄວນຈະມີໃນໂຕຂອງຜູ້ນຳ:

1. ຄວາມບໍລິສຸດໃຈໃນການງານເພື່ອອັລລຳຟະຊິງ;
ເພື່ອໃຫ້ການງານນັ້ນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອສະໜັບສະໜູນ,
ເປັນທີ່ຕອບຮັບ ແລະເປັນທີ່ຮັກໂຄ່ທັງນະທີ່ອັລລຳຟະຊິງ ແລະ
ນະທີ່ມະນຸດ.

2. ການຢູ່ໃຫ້ຫ່າງໄກຈາກການໂອ້ອວດ ແລະ
ການອວດອ້າງຕົນ,
ເພາະແທ້ຈິງການງານທັງຫຼາຍແມ່ນຂຶ້ນກັບເຈດຕະນາ, ແລະ
ແທ້ຈິງທຸກຄົນຈະໄດ້ຮັບຕາມທີ່ຕົນໄດ້ຕັ້ງເຈດຕະນາໄວ້, ແລະ
ຜູ້ໃດທີ່ເສແສ້ງໃນສິ່ງທີ່ຕົນເອງບໍ່ມີ
ອັລລຳຟະຊິງຈະຊົງເຮັດໃຫ້ລາວໄດ້ຮັບຄວາມອັບອາຍ.

3 . ເປັນຜູ້ທີ່ທ່ອງຈຳກິຕາບຂອງອັລລຳຟະຊິງ, ຫຼື
ທ່ອງຈຳບາງສ່ວນຈາກມັນ, ແລະ
ໃຫ້ໝັ້ນທົບທວນສິ່ງທີ່ຕົນເອງໄດ້ທ່ອງຈຳໄວ້, ແລະ
ໃຫ້ມີການອ່ານອັລກຸຣອານເປັນປະຈຳວັນ.

4.
ໃຫ້ທ່ອງຈຳບັນດາຫະດີຊຂອງທ່ານສາດສະດາຈຳນວນໜຶ່ງ,

ຈາກໜຶ່ງສີ ຣິຍາດ ອັດຊຸລິຫິນ, ຫຼື ໜຶ່ງສີ ອັລອຣບະອິນ ອັນນະວະວິຍະຫິ, ຫຼື ໜຶ່ງສີ ບຸລຸຄ ອັລມະຣອມ, ຫຼື ຈາກໜຶ່ງສີ ຫະດີຊທີ່ເຊື້ອຖືໄດ້ເຫຼ້ມອື່ນໆ.

5. ໃຫ້ຮຽນຮູ້ຫຼັກການສັດທາທີ່ຖືກຕ້ອງ, ຄືຫຼັກການສັດທາຂອງບັນເພະຊົນທີ່ຊອບທຳ.

6. ໃຫ້ສຶກສາວິຊາຟິກຮ໌ໃນບົດບັນຍັດທາງສາສະໜາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນວິຊາຟິກຮ໌ກ່ຽວກັບພິທີກຳທາງສາສະໜາ, ແລະ

ທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດແມ່ນເລື່ອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການສຳລະລ້າງທາງ ພິທີກຳສາສະໜາ, ການລະຫມາດ, ການບໍລິຈາກຊະກູດ, ແລະ ການຖືສິນອິດ,

ເຊັ່ນດຽວກັນກັບວິຊາຟິກຮ໌ກ່ຽວກັບການພົວພັນທາງທຸລະກຳ ຕ່າງໆ; ເພື່ອໃຫ້ໄດ້ຮັບຮູ້ເຖິງຫຼັກການຂອງການປະກອບອາຊີບ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ, ແລະ

ເຕືອນປະຊາຊົນໃຫ້ລະວັງຈາກການສໍ້ໂກງ, ການຫຼອກລວງ ແລະ ການເອົາຊັບສິນຂອງຜູ້ອື່ນໂດຍບໍ່ເປັນທຳ,

ພ້ອມທັງເຕືອນພວກເຂົາໃຫ້ລະວັງຈາກການຟຸມເຟືອຍ, ການໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງສິ້ນເປືອງ, ຄວາມຂີ້ຖີ່ ແລະ ຄວາມຕະຫຼົ່ນ, ເພື່ອໃຫ້ການປະຕິບັດທາງການເງິນຂອງພວກເຂົາເປັນໄປຕາ ມແນວທາງຂອງພຣະຄຳພີອັນກຸຣະອານ ແລະ ແບບຢ່າງຂອງທ່ານນາບີ.

7. ຕ້ອງມີຄວາມຊຳນານໃນພາສາອາຣັບ ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງສິ່ງທີ່ອັລລຳຫ໌ໄດ້ປະທານ ລົງມາແກ່ສາດສະນະທູດຂອງພະອົງ ຊໍລລໍລໍຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລສຳ,

ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວອັລກຸຣອານໄດ້ຖືກປະທານລົງມາເປັນພາສາ
ອາຣັບ.

8. ການອ່ານຊົ່ວປະຫວັດຂອງທ່ານນະບີ,
ຈະລືຍະວັດອັນງົດງາມຂອງທ່ານມຸຮ້າມັດ, ແລະ
ປະຫວັດຂອງບັນດາສະລັຟຟຸຊຸ່ລິຫ໌;
ເພາະໃນນັ້ນປະກອບດ້ວຍແບບຢ່າງທີ່ດີ,
ແບບສະບັບທີ່ດີງາມ, ຄັງຄວາມຮູ້ອັນມີຄຸນປະໂຫຍດ, ແລະ
ວັດທະນະທຳອິສລາມອັນສູງສົ່ງ.

9. ໃຫ້ຮູ້ຈັກບັນດາອຸລາມາໃນບ້ານເມືອງຂອງຕົນ ແລະ
ບັນດາຜູ້ຮູ້ທີ່ເລິກເຊິ່ງທ່ານອື່ນ ໆ
ທີ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກໃນຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຫຼັກຄວາມເຊື່ອ,
ຄວາມຮູ້ ແລະ ສະຕິບັນຍາ,
ແລະໃຫ້ຫັນໄປຫາພວກທ່ານໃນທຸກໆສິ່ງທີ່ຕົນເອງຕ້ອງການ
ເຊິ່ງໄດ້ແກ່ບັນຫາທາງສາສະໜາ ແລະ
ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງສັງຄົມ.

10. ໃຫ້ຮູ້ຈັກກຸ່ມຕ່າງໆ ໃນອິດສະລາມ
ແລະຫຼັກຄວາມເຊື່ອຂອງພວກເຂົາ, ແລະ
ແນວທາງແຫ່ງຄວາມຄິດ ແລະຈຸດປະສົງຂອງມັນ, ແລະ
ແນວຄິດທີ່ທຳລາຍລ້າງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງມັນ,
ເພື່ອທີ່ຈະສາມາດວິພາກວິຈານມັນພາຍໃຕ້ແສງສະຫວ່າງຂອ
ງຄຳພີຂອງອັລລູຫ໌ ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ ແລະ
ແບບຢ່າງຂອງສາດສະດາຂອງພຣະອົງ ﷺ ແລະ
ສິ່ງທີ່ບັນດານັກວິຊາການມຸດສະລິມຜູ້ທີ່ຊ່ຽວຊານໄດ້ຂຽນໄວ້,
ແລະ ວິຈານຄວາມບໍ່ຈິງຂອງມັນ,
ແລະເຕືອນໄພຈາກຄວາມຫຼອກລວງຂອງມັນ.

11. ໃຫ້ເຮັດຄວາມຮູ້ຈັກກັບສັມວນຊົນຕ່າງ ໆ, ແລະ
ໃຫ້ຮູ້ຈັກຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງມັນ, ແລະ
ຮູ້ຈັກວິທີນຳໃຊ້ມັນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນການເຜີຍແຜ່ສາສະ
ໜາຂອງອັລລຳ, ແລະ
ໃຫ້ລະວັງຈາກໄພອັນຕະລາຍທີ່ຢູ່ໃນນັ້ນ
ທີ່ຈະເກີດຂຶ້ນກັບຕົນເອງ ແລະ ສັງຄົມຂອງຕົນ.

ແລະ

ເມື່ອອີມ່າມປະຈຳມັດສະຍິດມີຄຸນສົມບັດເຫຼົ່ານີ້ຄົບຖ້ວນ,
ສິ່ງດັ່ງກ່າວກໍຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມທ່ຽງທຳ ແລະ ຄວາມສົມດຸນ,
ໂດຍພຣະປະສົງຂອງອັລລຳ.

ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງຄຸນນະທຳມາລະຍາດ:

1. ອີມ່າມປະຈຳມັດສະຍິດສົມຄວນທີ່ຈະເປັນຜູ້ເຊີນຊອບ
ແລະ ເປັນອຸສອນໃຫ້ແກ່ຍະມະອະຫ໌ຂອງມັດສະຍິດ ແລະ
ຜູ້ທີ່ມາທີ່ມັດສະຍິດຂອງລາວ ຈາກຄົນໃນຊຸມຊົນ ແລະ
ຄົນອື່ນໆ, ສະນັ້ນ ລາວຈຳເປັນຕ້ອງຍຶດຖືເອົາທຳນຽມຮໍຊຸລຸລາດ
ຊໍລັລໍຣຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລສຳ ເປັນແບບຢ່າງ;
ເພາະເພິ່ນຄືແບບຢ່າງທີ່ດີງາມ, ແບບຢ່າງອັນດີເລີດ ແລະ
ເປັນຕົວຢ່າງອັນສູງສຳລັບປະຊາຊາດ ແລະ ບັນດາຜູ້ນຳ,
ດັ່ງທີ່ອັລລຳ ຕະອາລາ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ
اللَّهَ كَثِيرًا﴾ {21}

(ໂດຍແນ່ນອນ

ໃນຮໍຊຸລຸຂອງອັລລຳມີແບບຢ່າງອັນດີງາມສຳຫຼັບພວກເຈົ້າແລະ
ລ້ວ ສຳຫຼັບຜູ້ທີ່ຫວັງຈະພົບອັລລຳ ແລະ ວັນໂລກຫນ້າ ແລະ

ລ່າລົກເຖິງອັລລ່າຫຼ່າງຫຼາຍ) [ຊູເຣາະຫ໌ ອັລອະຫ໌ຊາບ : 21].

ແລະ ໃຫ້ຕົວເອງ ແລະ ບັນດາຜູ້ທີ່ມາໃຊ້ບໍລິການມັສຍິດ ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກການສົນທະນາເລື່ອງທາງໂລກ ແລະ ການເມືອງ, ແລະ

ໃຫ້ມັສຍິດເປັນສະຖານທີ່ສະເພາະສໍາລັບການສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້ ແລະ ການປະກອບອິບາດະຫ໌.

2. ເປັນຜູ້ທີ່ສະອາດ ແລະ ມີລະບຽບຮຽບຮ້ອຍໃນຕົວເອງ, ພ້ອມທັງເອົາໃຈໃສ່ຄວາມສະອາດຂອງມັສຍິດ, ຈັດວາງເຄື່ອງຂອງຕ່າງໆ ໃຫ້ເປັນລະບຽບ, ບົວລະບັດຮັກສາສິ່ງອ່ານວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ, ຫຼີກລ້ຽງຈາກການຟຸ່ມເຟືອຍ ແລະ ຫຼີກຫ່າງຈາກການປະດັບປະດາມັສຍິດ.

3. ໃຫ້ເປັນຜູ້ມີມາລະຍາດ ແລະ ການວາງຕົວທີ່ດີງາມ, ປະຕິບັດຕາມແບບຢ່າງຂອງທ່ານສາດສະດາ ຊິລລິລລຸອະໄລຣີ ວະຊິລລາ ດ້ວຍການໄວ້ຫນວດເຄົາ ແລະ ຕັດຫນວດ, ພ້ອມທັງຫລີກລ້ຽງການນຸ່ງເຄື່ອງຍາວເກີນຕາຕຸ່ມ, ໃຫ້ຍືດຫມັ້ນໃນຄວາມສະຫງົບສະຫງ່າ ແລະ ຄວາມສຸຂຸມ, ແລະ

ໃຫ້ເປັນຜູ້ຈະເລີນຮອຍຕາມແນວທາງຂອງບັນດາຊົນລຸ້ນກ່ອນທີ່ຊອບທໍາ ຂໍອົງອັລລ່າຮໍຊິງໂບດເມດຕາພວກທ່ານ.

4. ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີຄວາມອ່ອນໄຫວ, ມີຄວາມອົດທົນອົດກັ້ນ ແລະ ມີຄວາມເມດຕາ; ເພາະແທ້ຈິງຄວາມອ່ອນໄຫວນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຖືກວາງໄວ້ໃນສິ່ງໃດເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າມັນຈະປະດັບປະດາສິ່ງນັ້ນໃຫ້ສວຍງາມ ແລະ

ມັນບໍ່ໄດ້ຖືກຖອດຖອນອອກຈາກສິ່ງໃດ
 ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າມັນຈະເຮັດໃຫ້ສິ່ງນັ້ນມີຕຳຫນີ
 ດັ່ງທີ່ໄດ້ມີລາຍງານໃນຫະດີຊ; ຈາກທ່ານຍິງອາອີຊະຫ
 ຂໍອັນລໍຣໍຊິງພໍພຣະໄທຕ່ານາງ ໄດ້ລາຍງານຈາກທ່ານນະບີ
 ຂໍຄວາມສັນຕິສຸກ ແລະ ຄວາມເມດຕາຈາກອັນລໍຣໍ
 ຈຶ່ງປະສົບແດ່ທ່ານ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ الرِّفْقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَغُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ»

« ແທ້ຈິງແລ້ວ ຄວາມອ່ອນໄຫວນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນສິ່ງໃດ
 ເວັ້ນເສຍແຕ່ມັນຈະປະດັບປະດາສິ່ງນັ້ນ, ແລະ
 ມັນບໍ່ໄດ້ຖືກຖອດຖອນອອກຈາກສິ່ງໃດ
 ເວັ້ນເສຍແຕ່ມັນຈະເຮັດໃຫ້ສິ່ງນັ້ນມີຕຳຫນີ »¹.

ເມື່ອມີຄວາມຜິດພາດເກີດຂຶ້ນຈາກຜູ້ທີ່ມາມັສຍິດຄົນໃດ
 ຄົນໜຶ່ງ,
 ອີ່ມາມກໍບໍ່ຄວນທີ່ຈະຕຳຫນີຕິຕຽນລາວຢ່າງຮຸນແຮງ,
 ແຕ່ຄວນຕັກເຕືອນລາວດ້ວຍຄວາມອ່ອນໄຫວ; ແລະ
 ສັ່ງສອນລາວດ້ວຍວິທີການທີ່ດີງາມ; ຈາກທ່ານມຸອາວີຍະຫ
 ບິນ ຫະກຳ ອັສ-ສຸລະມີ ຣໍດີຍໍລໍຣຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

بَيْنَمَا أَنَا أَصَلِّي مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ،
 فَرَأَمَنِي الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَاتَّكَلْ أُمَيَّاهُ، مَا شَأْنُكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا
 يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَى أَفْخَادِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمِّتُونَنِي لِكَيْتِي سَكَتُ، فَلَمَّا صَلَّى
 رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، قُبَّابِي هُوَ وَأُمِّي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ،
 فَوَاللَّهِ مَا كَهَرَنِي -أَيُّ: مَا قَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي- وَلَا ضَرَبَنِي وَلَا سَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ
 هَذِهِ الصَّلَاةَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ
 الْقُرْآنِ»

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (2594).

ໃນຂະນະທີ່ຂ້າພະເຈົ້າກຳລັງນະມາຊຢູ່ກັບທ່ານຮໍອຸລລຸລວ໌ຫີ
 ມະ; ທັນໃດນັ້ນກໍມີຊາຍຄົນໜຶ່ງໃນກຸ່ມຄົນໄດ້ຈາມຂຶ້ນ,
 ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າ: ຂໍອັລລຸຫໍຊິງເມດຕາທ່ານ,
 ຄົນທັງຫຼາຍກໍພາກັນແນມເບິ່ງຂ້າພະເຈົ້າ,
 ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າ: ໂອ້ ແມ່ເອີຍ!
 ເປັນຫຍັງພວກທ່ານຈຶ່ງແນມເບິ່ງຂ້າພະເຈົ້າ?
 ພວກເຂົາກໍເລີ່ມເອົາມືຕີໃສ່ຂາຂອງພວກເຂົາ,
 ເມື່ອຂ້າພະເຈົ້າເຫັນວ່າພວກເຂົາກຳລັງເຮັດໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າງຽບ
 ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ງຽບໄປ, ເມື່ອທ່ານຮໍອຸລລຸລວ໌ຫີ ມະ;
 ນະມາຊສຳເລັດແລ້ວ, ຂໍອຸທິດພໍ້ ແລະ
 ແມ່ຂອງຂ້າພະເຈົ້າເພື່ອທ່ານ, ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ເຄີຍເຫັນຄູ່ຜູ້ໃດ
 ບໍ່ວ່າຈະກ່ອນຫຼັກທ່ານ ຫຼື ຫຼັງຈາກທ່ານ
 ທີ່ຈະສອນໄດ້ດີອີ່ງໄປກວ່າທ່ານ, ຂໍສາບານຕໍ່ອັລລຸຫໍ
 ທ່ານບໍ່ໄດ້ດູດຳຂ້າພະເຈົ້າ (ຄື: ທ່ານບໍ່ໄດ້ຂົ່ມເຫັງ ແລະ
 ບໍ່ໄດ້ຮ້າຍໃສ່ຂ້າພະເຈົ້າ) ບໍ່ໄດ້ຕີຂ້າພະເຈົ້າ ແລະ
 ບໍ່ໄດ້ດຳທໍຂ້າພະເຈົ້າ, ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: «ແທ້ຈິງແລ້ວ
 ການນະມາຊນີ້
 ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີຄຳເວົ້າຂອງມະນຸດປະປົນຢູ່ນຳ,
 ຫາກແຕ່ມັນຄືການກ່າວຕັສບີຫີ, ການກ່າວຕັກບີຣີ ແລະ
 ການອ່ານອັນກຸຣອານ»¹.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (537).

ໃຫ້ຢືນຄຽງຂ້າງພວກເຂົາໃນຍາມເກີດໄພພິບັດ ແລະ
 ຄວາມຕ້ອງການຂອງພວກເຂົາ, ແລະ
 ສົມຄວນທີ່ຈະປຶກສາຫາລືກັບພວກເຂົາໃນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບ
 ພາລະກິດຂອງມັນສິດ.

ແລະ ທ່ານຮໍລຸລ ລຸລວໍຫ໌
 ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ສູງສົ່ງທີ່ສຸດໃນທຸກໆ ດ້ານ, ດັ່ງທີ່ອັລລຸຫ໌ຕະອາລາ
 ໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບທ່ານວ່າ:

(فِيمَا رَحْمَةً مِّنَ اللَّهِ لَئِن لَّيْسَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ 159)

(ເນື່ອງດ້ວຍຄວາມເມດຕາຈາກອັລລຸຫ໌ ເຈົ້າ (ມູຮຳມັດ)
 ຈຶ່ງໄດ້ສຸພາບອ່ອນໂຍນຕໍ່ພວກເຂົາ, ແລະ
 ຫາກເຈົ້າເປັນຜູ້ຫຍາບຄາຍ ແລະ ມີໃຈແຂງກະດ້າງແລ້ວ
 ພວກເຂົາກໍ່ຄົງຈະແຍກຍ້າຍອອກໄປຈາກອ້ອມຕົວເຈົ້າຢ່າງແ
 ນ່ນອນ ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງອະໄພໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ ແລະ
 ຈຶ່ງຂໍການອະໄພ (ຈາກອັລລຸຫ໌) ໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ ແລະ
 ຈຶ່ງປຶກສາຫາລືກັບພວກເຂົາໃນກິດຈະການ
 ຄັນເມື່ອເຈົ້າໄດ້ຕັດສິນໃຈແລ້ວ ກໍ່ຈົ່ງມອບໝາຍຕໍ່ອັລລຸຫ໌
 ແທ້ຈິງອັລລຸຫ໌ຊົງຮັກບັນດາຜູ້ທີ່ມອບໝາຍ.) [ສຸຣາະຫ໌
 ອະລາອິມຣອນ : 159].

6. ຈະຕ້ອງມີຄວາມອົດທົນ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ; ແລະ
 ມີຄວາມສັດຈິງໃນຄຳເວົ້າຂອງຕົນ,
 ເພື່ອໃຫ້ສົມຄວນໄດ້ຮັບກຽດໃນການເປັນຜູ້ນຳໃນມັດສະຍິດ
 ແລະ ທຳມະກາງກຸ່ມຍະມະອະຫ໌ຂອງລາວ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
 ຄວາມອົດທົນ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ

ຈະນຳພາບ່າວຂອງພຣະອົງໄປສູ່ຕຳແໜ່ງຂອງການເປັນຜູ້ນຳ
ໃນສາສະໜາ, ດັ່ງທີ່ອີລົມໂຫຣຣັດວ່າ:

(وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أُمَمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ 24)

(ແລະ ເຮົາໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຜູ້ນຳຂຶ້ນຈາກພວກເຂົາ
ເພື່ອເປັນຜູ້ຊີ້ແນະແນວທາງຕາມຄຳສັ່ງຂອງເຮົາ

ເນື່ອງດ້ວຍພວກເຂົາມີຄວາມອົດທົນ ແລະ

ພວກເຂົາກໍເປັນຜູ້ທີ່ເຊື່ອໝັ້ນຕໍ່ສັນຍານທັງຫຼາຍຂອງເຮົາ)

[ສູເຣາະຫໍອັສສະຈາດະຫ: :24]

7. ຕ້ອງມີຄວາມສັດຈົງໃນສິ່ງທີ່ລາວເວົ້າ,
ບໍ່ວ່າຈະເປັນໃນການອຸຕຸບະຫັວັນສຸກ, ຫຼື
ໃນບົດຮຽນການສຶດສອນ ແລະ ການຕັກເຕືອນ, ຫຼື
ໃນຄຳເວົ້າຂອງລາວກັບຜູ້ຄົນ;

ເພື່ອທີ່ລາວຈະໄດ້ເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຜູ້ສັດຈົງ,

ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທາງນຳ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບໄຊຊະນະ;

ເຊິ່ງມີລາຍງານໃນຫະດີດຈາກທ່ານນະບີ

ວ່າເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا
يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صَدِيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ،
فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ
يُكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا»

« ພວກທ່ານຈົ່ງຍຶດໝັ້ນໃນຄວາມສັດຈົງ;

ເພາະແທ້ຈິງຄວາມສັດຈົງຈະນຳໄປສູ່ຄວາມດີງາມ, ແລະ

ແທ້ຈິງຄວາມດີງາມຈະນຳໄປສູ່ສວນສະຫວັນ, ແລະ

ຊາຍຄົນໜຶ່ງຈະຍັງຄົງເວົ້າແຕ່ຄວາມຈິງ ແລະ

ໝັ້ນຊອກຫາຄວາມສັດຈົງ ຈົນກະທັ່ງລາວຖືກບັນທຶກ ນະ

ທີ່ອັລລໍຢາວ ວ່າເປັນຜູ້ຮັດຈົງຢ່າງຍິ່ງຍອດ (ຊິດດີກ່ອນ), ແລະ
ພວກທ່ານຈຶ່ງລະວັງການຂີ້ຕົວະໂກຫົກ,
ເພາະແທ້ຈິງການຂີ້ຕົວະໂກຫົກຈະນຳໄປສູ່ການຊົ່ວຝ່າຜົນ,
ແລະ ແທ້ຈິງຄວາມຊົ່ວຈະນຳໄປສູ່ໄພນະລົກ, ແລະ
ຊາຍຄົນໜຶ່ງຈະຍັງຄົງໂກຫົກ ແລະ ໝື່ນໃນການໂກຫົກ
ຈົນກະທັ່ງລາວຖືກບັນທຶກ ນະ ທີ່ອັລລໍຢາວ ວ່າເປັນຄົນຂີ້ຕົວະ
ຫຼອກຫລວງ "ກັສຊາບ" »¹.

ແລະ ການຂີ້ຕົວະໂກຫົກນັ້ນເປັນຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ ແລະ
ໄພພິບັດ, ແລະ

ການໂກຫົກທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຄືການໂກຫົກຕໍ່ອັລລໍຢາວ

ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ

ແລະການກ່າວອ້າງກ່ຽວກັບພຣະອົງໂດຍປາສະຈາກຄວາມຮູ້,
ດັ່ງທີ່ອັລລໍຢາວໄດ້ກ່າວວ່າ:

﴿قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ
وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ﴾ (33)

(ຈົ່ງກ່າວເຖິດ ມຸຮ້າມັດ ວ່າ:

ແທ້ຈິງພຣະເຈົ້າຂອງຂ້ອຍຊົງຫ້າມພຽງແຕ່ການອະນາຈານທີ່
ງບາກົດຊັດແຈ້ງ ຫຼື ເຊື່ອງບໍ່ໃຫ້ຄົນເຫັນ, ແລະຄວາມບາບ,
ແລະການອະທຳໂດຍບໍ່ເປັນທຳ,

ແລະການທີ່ພວກເຈົ້າຕັ້ງພາຄີກັບອັລລໍຢາວ

ໃນສິ່ງທີ່ພຣະອົງບໍ່ໄດ້ປະທານຫຼັກຖານໃດໆ ລົງມາ,

ແລະການທີ່ພວກເຈົ້າກ່າວອ້າງເຖິງອັລລໍຢາວໃນສິ່ງທີ່ພວກເຈົ້າ
ບໍ່ຮູ້] [ສູເຣາະຫໍ ອັລ-ອະຣັຟ 33].

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (6094) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (2607), ຈາກຫະດີສຂອງ
ອັບດຸລລໍຮ ບິນ ມັສອຸດ, ຂໍ້ອັລລໍຢາວພຣະໂທຕໍ່ເຜີນ.

ດັ່ງນັ້ນ

ອາຍະຫັອນຊົງກຽດນີ້

ໄດ້ລວບລວມບັນດາບາບທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງໄວ້

ໂດຍເລີ່ມຈາກບາບທີ່ນ້ອຍທີ່ສຸດ ໄປຫາບາບທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ,

ເຊິ່ງບາບທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດນັ້ນກໍຄື

ການກ່າວອ້າງກ່ຽວກັບອັລລ່າໂດຍບາສະຈາກຄວາມຮູ້

ໃນເລື່ອງພຣະນາມ, ຄຸນລັກສະນະ ແລະ

ບົດບັນຍັດຂອງພຣະອົງ.

ແລະ ການເວົ້າຕົວະຕໍ່ສາດສະດາທູດຂອງອັລລ່າໂ ພຣະ

ແມ່ນການເວົ້າຕົວະທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດ ແລະ

ເປັນບາບກຳທີ່ໜ້າລັງກຽດທີ່ສຸດ,

ແລະມັນເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາບາບໃຫຍ່ທີ່ຜູ້ກະທຳມັນຈະຖືກຂໍ້

ມຊຸດ້ວຍໂພນະລົກ; ຈາກການລາຍງານຂອງ ທ່ານ

ອັລມຸຄີເຣາະຫ໌ ບິນ ຊອຸບະຫ໌ (ຂໍອັລລ່າໂຊົງພໍພຣະໂທດຳທ່ານ)

ໄດ້ກ່າວວ່າ: ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຍືນທ່ານນາບີ ພຣະ ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَىٰ أُنَاسٍ كَذِبًا عَلَىٰ أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَىٰ مُتَعَمِّدًا، فَلْيَتَّبِعُوا مَقْعَدَهُ مِنَ النَّارِ»

«

ແທ້ຈິງການເວົ້າຕົວະຕໍ່ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ຄືກັບການເວົ້າຕົວະຕໍ່ຜູ້ໃ

ດຜູ້ໜຶ່ງ, ຜູ້ໃດທີ່ເວົ້າຕົວະຕໍ່ຂ້າພະເຈົ້າໂດຍເຈດຕະນາ,

ກໍຈົ່ງຕຽມທີ່ຜ່ານກຂອງລາວໃນໂພນະລົກເຖິດ »¹.

ແລະ ໃຫ້ຫຼີກລ້ຽງການຂີ້ຕົວະໂກຫົກ

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນການກະທຳດ້ວຍເຈດຕະນາທີ່ດີ

ເພື່ອຊັກຊວນໃຫ້ເຮັດຄວາມດີ ແລະ

ເຕືອນໃຫ້ຢ້ານກົວຕໍ່ຄວາມຊົ່ວ,

ດັ່ງທີ່ນັກເທດສະໜາບາງຄົນໄດ້ກະທຳ;

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (1291) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (4).

ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວມັນຄືຄວາມຊົ່ວຊ້າທີ່ບໍ່ມີຄວາມດີງາມ ແລະ
ບໍ່ມີການຊື່ນາໃດໆ ຢູ່ໃນນັ້ນ, ແລະ
ຜູ້ທີ່ກ່າວມັນຈະເປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບບາບ
ບໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນບຸນ, ເປັນຜູ້ທີ່ເຮັດບາບ
ບໍ່ແມ່ນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບຜົນຕອບແທນທີ່ດີ.

8. ຕ້ອງເປັນຜູ້ມີຄວາມຊື່ສັດໃນການນຳຄຳເວົ້າໄປບອກຕໍ່
ແລະ ຕ້ອງກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂ່າວສານ,
ບໍ່ເລັ່ງຮີບໃນການຮັບເອົາຂ່າວລື, ແລະ ບໍ່ໃຫ້ເຊື່ອຖືສິ່ງໃດ
ນອກຈາກຄຳເວົ້າທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື, ແລະ ແທ້ຈິງອົງອັລລຳ
ລຸບຮານະຮູ ວະຕະອາລາ ໄດ້ບັນຊາເຮົາໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ
ໃນຄຳດຳລັດຂອງພະອົງທີ່ວ່າ:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْحَبُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ تَذِمِينَ﴾ (6)

(ໂອ

ບັນດາຜູ້ສັດທາທັງຫຼາຍ!

ຖ້າຫາກມີຜູ້ຝ່າຜົນນຳຂ່າວໃດໜຶ່ງມາຍັງພວກເຈົ້າ

ກໍ່ຈົ່ງກວດສອບໃຫ້ແຈ່ມແຈ້ງ,

ຍ້ານວ່າພວກເຈົ້າຈະທຳຮ້າຍຊົນກຸ່ມໜຶ່ງໂດຍບໍ່ຮູ້

ແລ້ວພວກເຈົ້າຈະກາຍເປັນຜູ້ທີ່ເສຍໃຈຕໍ່ສິ່ງທີ່ພວກເຈົ້າໄດ້ກ

ະທຳລົງໄປ) [ສູເຣາະຫັອລ ຮຸຈຸຮອຕ : 6]

9. ພະຍາຍາມຢ່າງເຕັມທີ່ໃນການປົກປິດ (ຄວາມຜິດ)
ຂອງຜູ້ຄົນ, ແລະ ປິດບັງຄວາມລັບຂອງພວກເຂົາ,
ເພາະຜູ້ໃດທີ່ປົກປິດຄວາມຜິດຂອງມຸສລິມ,
ອັລລຳຮໍກໍ່ຈະປົກປິດ (ຄວາມຜິດ) ຂອງລາວທັງໃນໂລກນີ້ ແລະ
ໂລກໜ້າ, ແລະ ຜູ້ໃດທີ່ຕິດຕາມຈັບຜິດຊາວມຸສລິມ,
ອັລລຳຮໍກໍ່ຈະຕິດຕາມຈັບຜິດລາວ

ຈົນກວ່າພຣະອົງຈະເປີດໂປງລາວ

ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຢູ່ໃນບ້ານຂອງເຂົາເອງກໍຕາມ; ຈາກທ່ານ
ອັບດຸລລໍຫໍ້ ອິບນູ ອຸມັຣ ຣໍດີຍັລລໍຫຼອນ ຮຸມາ, ວ່າ ທ່ານລໍຊຸລຸລ
ລໍຮໍ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«ຜູ້ໃດທີ່ປົກປິດຄວາມຜິດຂອງມຸສລິມ,
ອັລລໍຮໍກໍຈະປົກປິດລາວໃນວັນຟັ້ນຄົນຊົບ.»¹ ແລະ
ລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບີ ບັຣຊະຫໍ້ ອັລ-ອັສລະມີ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ
ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍຊຸລຸລລໍຫໍ້ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ وَلَمْ يَدْخُلْ الْإِيمَانُ قُلُوبَهُ، لَا تَغْنَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَنْتَبِعُوا
عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّ مَنْ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ يَتَّبِعِ اللَّهَ يَفْضَحْهُ
فِي بَيْتِهِ»

«ໂອ້ບັນດາຜູ້ທີ່ສັດທາພຽງບາກ
ແຕ່ການສັດທາຍັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໄປໃນຫົວໃຈຂອງພວກເຂົາ,
ຢ່ານົນທາບັນດາມຸສລິມ, ແລະ
ຢ່າສອດສ່ອງຫາຂໍ້ບົກພ່ອງຂອງພວກເຂົາ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
ຜູ້ໃດທີ່ສອດສ່ອງຫາຂໍ້ບົກພ່ອງຂອງພວກເຂົາ
ອົງອັລລໍຫໍ້ກໍຈະຊົງຕິດຕາມຫາຂໍ້ບົກພ່ອງຂອງເຂົາຜູ້ນັ້ນ,
ແລະ ຜູ້ໃດທີ່ອົງອັລລໍຫໍ້ຊົງຕິດຕາມຫາຂໍ້ບົກພ່ອງຂອງເຂົາ
ພຣະອົງກໍຈະຊົງເປີດໂປງເຂົາຜູ້ນັ້ນ
ແມ້ວ່າຈະຢູ່ໃນບ້ານຂອງເຂົາເອງກໍຕາມ»².

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (2442) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (2580).

² ບັນທຶກໂດຍ ອະບຸດາວູດ: (4880), ແລະສໍາລັບບັນດາຜົນຖານເຫຼົ່ານີ້ ໃຫ້ເບິ່ງໃນປຶ້ມ
ອີມ່າມມັສອິດ ບັນດາຜົນຖານດ້ານວິຊາການ ແລະ ຈະລິຍະທໍາຂອງເຜົ່າ ໂດຍ ເຊດ ຊະຊຸດ
ບິນ ມຸຮໍາມັດ ອັລ-ບະຊັຣ.

ບົດທີສາມ : ລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ ການຂຶ້ນຄູດບະຫັ

ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ການລະຫມາດວັນສຸກ

ປະເດັນບັນຫາທີ່ໜຶ່ງ: ຄວາມໝາຍ ແລະ

ເວລາຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ

ໜຶ່ງ: ນິຍາມຂອງລະຫມາດວັນສຸກ:

ວັນສຸກ: ເປັນມື້ໜຶ່ງຂອງອາທິດ,
ເຊິ່ງໃນມື້ນັ້ນຈະມີການລະຫມາດແບບພິເສດ
ນັ້ນກໍຄືການລະຫມາດວັນສຸກ¹.

ການທີ່ອັລລຳໂຕໄດ້ຊົງຊີ້ນຳປະຊາຊາດນີ້ມາສູ່ວັນສຸກນັ້ນ
ຖືເປັນຄວາມໂປດບານອັນຍິ່ງໃຫຍ່;
ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຫຼຸຮອຍເຮາະຫັ ຣໍດີຢັລລໍອັນຮຸ
ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍສູລຸລລໍຫັ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«نَحْنُ الْآخِرُونَ السَّابِقُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، بَيِّدَ - أَي: غَيْرَ - أَنَّهُمْ أَوَّلُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِنَا،
وَأَوْتَيْنَاهُ مِنْ بَعْدِهِمْ، وَهَذَا يَوْمُهُمُ الَّذِي فُرِضَ عَلَيْهِمْ فَاخْتَلَفُوا فِيهِ، فَهَذَا اللَّهُ لَهُ،
فَهُمْ لَنَا فِيهِ تَبَعٌ، فَالْيَهُودُ غَدًا، وَالنَّصَارَى بَعْدَ غَدٍ»

«ພວກເຮົາຄືກຸ່ມຊົນສຸດທ້າຍ
ແຕ່ເປັນກຸ່ມຊົນທຳອິດໃນວັນກຶຍາມະຫັ,
ພຽງແຕ່ວ່າພວກເຂົາໄດ້ຮັບຄຳພີກ່ອນໜ້າພວກເຮົາ, ແລະ
ພວກເຮົາໄດ້ຮັບມັນຫຼັງຈາກພວກເຂົາ,
ແລະນີ້ຄືວັນຂອງພວກເຂົາທີ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ
ແຕ່ພວກເຂົາກໍຂັດແຍ້ງກັນໃນເລື່ອງນັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ
ອັລລຳໂຕຈຶ່ງໄດ້ຊົງນຳພາພວກເຮົາໄປສູ່ມັນ, ສະນັ້ນ

¹ ເບິ່ງໃນ ມຸອັຈັມ ລຸກຫັ ອັລ-ຟູເກາະຮາອັ: (ໜ້າ 166).

ພວກເຂົາຈຶ່ງເປັນຜູ້ຕາມພວກເຮົາໃນເລື່ອງນີ້,
ຊາວຢິວຄືມື້ອື່ນ, ແລະ ຊາວຄຣິສຕຽນຄືມື້ຮີ»¹.

ແລະ

ວັນສຸກຄືວັນທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດທີ່ດວງຕາເວັນໄດ້ຂຶ້ນມາ;
ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຮູຮອຍເຣາະຫີ ຣໍດີຢ໌ລວໍອັນຮຸ
ເລົ່າວ່າ: ທ່ານຣໍສູລຸລວໍຫີ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«خَبِرْتُ يَوْمَ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فِيهِ خُلِقَ آدَمُ، وَفِيهِ أُدْخِلَ الْجَنَّةَ، وَفِيهِ
أُخْرِجَ مِنْهَا»

«ວັນທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດທີ່ດວງຕາເວັນໄດ້ຂຶ້ນຄືວັນສຸກ,
ໃນມື້ນັ້ນເປັນມື້ທີ່ອະດຳຖືກສ້າງຂຶ້ນ,
ແລະໃນມື້ນັ້ນເປັນມື້ທີ່ລາວໄດ້ເຂົ້າສວນສະຫວັນ,
ແລະໃນມື້ນັ້ນເປັນມື້ທີ່ລາວຖືກໃຫ້ອອກຈາກມັນ.»².

ແລະ

ວັນສຸກ

ຫາ

ວັນສຸກ

ເປັນການລົບລ້າງຄວາມຜິດບາບໃນລະຫວ່າງນັ້ນ;

ໂດຍມີລາຍງານຫາດີຊ ຈາກທ່ານອະບີ ຫຼຸຮອຍເຣາະຫີ
ຣໍດີຢ໌ລວໍຮຸ ອັນຮຸ, ວ່າ ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລວໍຮຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລໍ
ເຄີຍກ່າວໄວ້ວ່າ:

«الصَّلَاةُ الْخَمْسُ، وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، وَرَمَضَانُ إِلَى رَمَضَانَ، مُكَفِّرَاتٌ مَا
بَيْنَهُنَّ إِذَا اجْتُنِبَتِ الْكَبَائِرُ»

«ການລະໝາດທັງ 5 ເວລາ, ແລະ ວັນສຸກ ຫາ ວັນສຸກ, ແລະ
ຣໍມະດອນ ຫາ ຣໍມະດອນ, ເປັນສິ່ງທີ່ລົບລ້າງບາບຕ່າງໆ
ທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງມັນ ຕາບໃດທີ່ບັນດາບາບໃຫຍ່ຖືກຫຼີກເວັ້ນ»³.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (876) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (855).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (854).

³ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (233).

ການລະຫມາດວັນສຸກ:

ເປັນການລະຫມາດສະເພາະຕ່າງຫາກ,
ເຊິ່ງແຕກຕ່າງຈາກການລະຫມາດຊຸຮໍຣີ
ໃນເລື່ອງຈຳນວນຮໍກະອັດ, ການອ່ານສຽງດັງ, ການຄຸດບະຫ໌,
ແລະ ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆ ທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້,
ແຕ່ຈະຄືກັນໃນເລື່ອງຂອງເວລາ.

ສອງ: ເວລາຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ:

ເວລາລະຫມາດວັນສຸກແມ່ນເວລາລະຫມາດຊຸຮໍຣີ,
ເຊິ່ງເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ຫຼັງຈາກດວງຕາເວັນຄ້ອຍ
ຈົນກວ່າເງົາຂອງວັດຖຸຈະເທົ່າກັບຄວາມຍາວຂອງມັນ;
ຈາກຫະດີສຂອງທ່ານອານັສ ບິນມາລິກ
ຂໍອະລໍຫ໌ຟິງພໍໃຈຕໍ່ທ່ານ ເລົ່າວ່າ ທ່ານນະບີ ﷺ
ເຄີຍລະຫມາດວັນສຸກ ໃນເວລາທີ່ດວງຕາເວັນເລີ່ມຄ້ອຍ¹.

ກ່າວຄື: ມັນຄ້ອຍໄປທາງທິດຕາເວັນຕົກ, ແລະ
ເຄື່ອນອອກຈາກຈຸດສູນກາງຂອງທ້ອງຟ້າ,
ເຊິ່ງເປັນເວລາຂອງການລະຫມາດຊຸຮໍຣີ.

ປະເດັນບັນຫາທີ່ສອງ:

ຂໍ້ກຳນົດຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ

ບັງຄັບໃຊ້ກັບຜູ້ໃດ?

ໜຶ່ງ: ຂໍ້ກຳນົດຂອງລະຫມາດວັນສຸກ:
ການລະຫມາດວັນສຸກແມ່ນຜິດອີນ
ບັງຄັບເໝືອບັນດາຜູ້ຊາຍ;
ດັ່ງພຣະດຳລັດຂອງພຣະອົງທີ່ວ່າ:

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (904)

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا
الْبَيْعَ ذَلِكَ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ 9)

ຄວາມໝາຍ (ໂອ້ ບັນດາຜູ້ສັດທາເອີຍ
ເມື່ອໄດ້ມີສຽງຮຽກຮ້ອງ "ອະຊານ"

ເພື່ອເຮັດລະຫມາດໃນວັນສຸກ

ກໍ່ຈົ່ງຮີບຜ່າວໄປສູ່ການລໍາລຶກເຖິງອັລລຳຫໍ້ ແລະ

ຈົ່ງລະຖິ້ມການຄ້າຂາຍເສຍ

ນັ້ນເປັນການດີສໍາຫຼັບພວກເຈົ້າຫາກພວກເຈົ້າຮູ້) [ສຸຣາະຫໍ້

ຈຸມມະອະຫໍ້ : 9], ແລະ ລາຍງານຈາກ ທ່ານອັບດຸລລໍຫໍ້ ບິນ

ອຸມັຣ ແລະ ທ່ານ ອາບີ ຮູອອຍເຣາະຫໍ້ ອໍດີຍັລລໍຮູ ອັນຮຸມາ,

ແທ້ຈິງທ່ານທັງສອງໄດ້ຍືນ ທ່ານອໍຊຸລລຸລລໍຫໍ້ ﷺ

ໄດ້ກ່າວຢູ່ເທິງມືນບັອຂອງເພິ່ນວ່າ:

«لَيَنْتَهِيَنَّ أَقْوَامٌ عَنْ وُدْعِهِمْ -أَي: تَرْكِهِمْ- الْجُمُعَاتِ، أَوْ لَيَخْتِمَنَّ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ،
ثُمَّ لَيَكُونَنَّ مِنَ الْغَافِلِينَ»

«ຄົນບາງກຸ່ມຈະຕ້ອງຢຸດເຊົາຈາກພຶດຕິກຳການທອດຖິ້ມກາ
ນລະຫມາດວັນສຸກ; ຖ້າບໍ່ເຊັ່ນນັ້ນ

ອັລລໍຫໍ້ຈະປະທັບກາບີດລົງບິນຫົວໃຈຂອງພວກເຂົາ,

ພວກເຂົາກໍ່ຈະກາຍເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພວກທີ່ບໍ່ຮູ້ຈັກຕົນຕົ
ວ (ຜູ້ທີ່ລົງລືມ)»¹.

ແລະ

ບັນດາຊາວມຸສລິມໄດ້ມີມະຕິເປັນເອກະພາບກັນແລ້ວວ່າ

ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນເປັນສິ່ງຈຳເປັນ, ທ່ານ ອິບນຸ ມຸນຊິຣ

-ຂໍອົງອັລລໍຮູ ຊົງໂປດເມດຕາເພິ່ນ- ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ແລະ ບັນດາ

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (865).

ອຸລະມາອຸ ມີຄວາມເຫັນເປັນເອກະພາບກັນວ່າ
ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນເປັນເລື່ອງວາຈິບ
ສຳລັບຜູ້ເປັນອິສລະ, ຜູ້ທີ່ບັນລຸ ສາສະນະພາວະ,
ຜູ້ທີ່ຕັ້ງຖິ່ນຖານ ແລະ ຜູ້ທີ່ບໍ່ມີຂໍ້ອ້າງໃດໆ¹.

ສອງ: ເປັນວາຈິບເຫນືອໃຜແດ່?

ການລະຫມາດວັນສຸກເປັນວາຈິບສຳຫຼັບມຸສລິມທຸກຄົນທີ່
ເປັນ ຜູ້ຊາຍ, ເປັນໄທອິສລະ, ບັນລຸນິຕິພາວະ,
ມີສະຕິບັນຍາຄົບຖ້ວນ, ມີຄວາມສາມາດທີ່ຈະໄປຮ່ວມໄດ້,
ເປັນຜູ້ພັກອາໄສ, ສະນັ້ນຈຶ່ງບໍ່ເປັນວາຈິບສຳຫຼັບ: ຂ້າຮັບໃຊ້
ທາສ, ຫຼື ແມ່ຍິງ, ຫຼື ເດັກນ້ອຍ, ຫຼື ຜູ້ທີ່ເສຍສະຕິ, ຫຼື
ຄົນເຈັບປ່ວຍ, ຫຼື ຜູ້ເດີນທາງ, ດັ່ງທີ່ລາຍງານໂດຍ ຕໍຣິກ ບິນ
ຊີຣາບ (ຂໍຄວາມພໍໃຈຈາກອັລລຳຫຼັງຈິງມີແດ່ເພິ່ນ)
ເລົ່າຈາກທ່ານນະບີ ຊວ.ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«الْجُمُعَةُ حَقٌّ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ فِي جَمَاعَةٍ، إِلَّا أَرْبَعَةً: عَبْدٌ مَمْلُوكٌ، أَوْ امْرَأَةٌ،
أَوْ صَبِيٌّ، أَوْ مَرِيضٌ»

«ການລະຫມາດວັນສຸກເປັນສິດທິທີ່ວາຈິບເໝືອມຸສລິມທຸກຄົນ
ໃນໃນຍະມາອະຫຼັ, ຍົກເວັ້ນສີ່ຈຳພວກ: ທາສທີ່ຖືກຄອບຄອງ, ຫຼື
ແມ່ຍິງ, ຫຼື ເດັກນ້ອຍ, ຫຼື ຄົນປ່ວຍ»².

ສ່ວນຜູ້ເດີນທາງນັ້ນ

ບໍ່ຈຳເປັນຕ້ອງປະຕິບັດລະຫມາດວັນສຸກ, ເພາະວ່າທ່ານນະບີ
ຊັລລັລ໌ຫຼ ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ
ບໍ່ໄດ້ປະຕິບັດມັນໃນລະຫວ່າງການເດີນທາງຂອງທ່ານ, ແລະ

¹ ອັລ-ອິຈມາອ໌: (ໜ້າ 40).

² ບັນທຶກໂດຍ ອະບຸ ດາດູດ: ເລກທີ (1067).

ວັນອະຣຸຜະຫ໌ໃນການເຮັດຮັຈຂອງທ່ານກໍໄດ້ກົງກັບວັນສຸກ,
ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ທ່ານກໍໄດ້ລະຫມາດຊຸຮຣິ ແລະ
ໄດ້ລວມເອົາລະຫມາດອັສຣິເຂົ້າກັບມັນ.

ແລະ ທ່ານ ອິບນຸ ອັລ-ມຸນຊິຣ ຂໍອັລລຳຫ໌ເມດຕາທ່ານ
ໄດ້ລາຍງານຄວາມເປັນເອກະພາບໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ,
ໂດຍໄດ້ກ່າວວ່າ: "ແລະ

ບັນດານັກວິຊາການໄດ້ລົງມະຕິເປັນເອກະພາບກັນວ່າ
ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນບໍ່ໄດ້ຖືກບັງຄັບເໝືອດັກນ້ອຍ
ແລະ ແມ່ຍິງ... ແລະ ໄດ້ລົງມະຕິເປັນເອກະພາບອີກວ່າ
ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນເປັນສິ່ງຈຳເປັນ (ວາຢິບ)
ເໝືອຜູ້ທີ່ເປັນໄທອິສລະ, ຜູ້ບັນລຸສາສະໜະພາວະ,
ເປັນຜູ້ຮັກຊາຢາປະຈຳຖິ່ນ ທີ່ບໍ່ມີເຫດຈຳເປັນທາງສາສະໜາ".¹

ແລະ ຫາກວ່າທາສ, ຫຼື ແມ່ຍິງ, ຫຼື ເດັກນ້ອຍ, ຫຼື
ຄົນເຈັບປ່ວຍ, ຫຼື ຄົນເດີນທາງ
ໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການລະຫມາດດັ່ງກ່າວ,
ການລະຫມາດຂອງພວກເຂົາກໍຖືວ່າໃຊ້ໄດ້, ແລະ
ພຽງພໍແທນການລະຫມາດຊຸຮຣິ.

ແລະ
ລະຫມາດວັນສຸກບໍ່ເປັນວາຢິບຕໍ່ຊາວຊົນນະບົດທີ່ເລ່ວລ້ອນ
ຜູ້ທີ່ຍ້າຍຖິ່ນຖານເພື່ອສະແຫວງຫາທົ່ງຫຍ້າລ້ຽງສັດ ແລະ
ແຫຼ່ງນໍ້າ;

ເພາະວ່າບັນດາຊາວຊົນນະບົດໃນສະໄໝຂອງທ່ານນະບີ
ເຄີຍອາໄສຢູ່ອ້ອມຮອບເມືອງມະດີນະຫ໌, ແລະ ທ່ານນະບີ
ກໍບໍ່ໄດ້ສັ່ງພວກເຂົາໃຫ້ລະຫມາດວັນສຸກ, ແລະ ທ່ານອີມາມ

¹ ອັລ-ອີຈມາອ໌: (ໜ້າ 40).

ອະຫມັດ

ໄດ້ກ່າວວ່າ:

"ບໍ່ມີການລະຫມາດວັນສຸກສຳລັບຊາວຊົນນະບົດທີ່ແລ່ວອັນ;
ເພາະວ່າພວກເຂົາຍ້າຍຖິ່ນຖານ. ສະນັ້ນ,
ເຫດຜົນທີ່ມັນຖືກຍົກເວັ້ນໃຫ້ກໍ່ຄືການຍ້າຍຖິ່ນຖານ, ດັ່ງນັ້ນ,
ທຸກຄົນທີ່ເປັນຜູ້ຕັ້ງຖິ່ນຖານ
ບໍ່ໄດ້ຍ້າຍອອກໄປຕາມຄວາມສະໝັກໃຈຂອງຕົນ
ກໍ່ຖືວ່າເປັນຊາວເມືອງ".¹

ການລະຫມາດວັນສຸກ ປະກອບດ້ວຍສາມຄົນຄື:
ຜູ້ໜຶ່ງກ່າວອຸດບະຫ໌, ແລະສອງຄົນຮັບຟັງ;
ດັ່ງຄຳດຳລັດຂອງພຣະອົງທີ່ວ່າ:

(...فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ...)

(...ດັ່ງນັ້ນ

ພວກເຈົ້າຈົ່ງຮີບຮ້ອນໄປສູ່ການລຳລືກເຖິງອັລລຳຫ໌ເຖິດ...)

[ສຸຣາະຫ໌ ຈຸມມະອະຫ໌ : 9]. ແລະ ນີ້ແມ່ນຈຳນວນຫຼາຍ, ແລະ
ຂັ້ນຕ່ຳຂອງມັນແມ່ນສາມ.

ປະດັບບັນຫາທີ່ສາມ: ວິທີການລະຫມາດວັນສຸກ:

ລະຫມາດວັນສຸກ ມີສອງຮຸ່ນກະອັດ,
ໂດຍຈະອ່ານສຽງດັ່ງໃນລະຫມາດ; ເນື່ອງຈາກວ່າ ທ່ານນະບີ
ຊັລລ໌ລວ໌ຫຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ ທ່ານໄດ້ປະຕິບັດເຊັ່ນນັ້ນ, ແລະ
ບັນດານັກວິຊາການກໍ່ມີຄວາມເຫັນເປັນເອກະພາບໃນເລື່ອງ
ນີ້.

ທ່ານ ອິບນຸ ຣະຊຳ ອຮິມາ ຮຸລລ໌ຫ໌ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ບັນດາອຸລະມາອ໌ໄດ້ລົງມະຕິເປັນເອກະພາບກັນວ່າ:

¹ ໜັງສືອັລ-ຟັດຕະອາ (24/ 166).

ການລະຫມາດວັນສຸກ

-

ເມື່ອຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນຕາມເງື່ອນໄຂຂອງມັນ - ມີສອງຮຸ່ນກະອັດ, ໂດຍອ່ານສຽງດັ່ງໃນທັງສອງຮຸ່ນກະອັດນັ້ນ¹.

ເປັນສຸນນະຫິໃຫ້ອ່ານສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຟາຕີຣະຫິ ແລະ ສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ອະອິລາ ໃນຮຸ່ນກະອັດທຳອິດ, ແລະ ອ່ານສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຟາຕີຣະຫິ ແລະ ສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ກຳຊີຍະຮິ ໃນຮຸ່ນກະອັດທີສອງ; ຈາກການລາຍງານຂອງ ທ່ານ ນຸອູມານ ອິບນຸ ບະຊີຣ ເຣາະດີຍັດລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْعِيدَيْنِ وَفِي الْجُمُعَةِ بِسَبْحِ اسْمِ رَبِّكَ الْأَعْلَى، وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاسِيَةِ».

«ທ່ານຮໍລູລ ລຸລໍຮິ ຊໍລັດລໍຮຸ ອະໄລຮິ ວະຊັດລໍາ ເຄີຍອ່ານສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ອະອິລາ ແລະ ສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ກຳຊີຍະຫິ ໃນການລະຫມາດສອງມື້ອິດ ແລະ ວັນສຸກ»².

ຫຼື ໃຫ້ອ່ານໃນຮຸ່ນກະອະຫິທຳອິດດ້ວຍສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຟາຕີຫະຫິ ແລະ ສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຈຸມອະຫິ, ແລະ ໃນຮຸ່ນກະອະຫິທີສອງດ້ວຍສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຟາຕີຫະຫິ ແລະ ສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ມຸນາຟິກູນ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອິບນຸ ອະບີ ຣໍເຟອະ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ທ່ານ ມັຣວານ ໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຣເຣາະຫິ ເປັນຜູ້ດູແລເມືອງມະດີນະຫິແທນ, ແລະ ທ່ານໄດ້ອອກເດີນທາງໄປຍັງເມືອງມັກກະຫິ, ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຣເຣາະຫິ ຈຶ່ງໄດ້ນຳພາພວກເຮົາລະຫມາດວັນສຸກ, ໂດຍທ່ານໄດ້ອ່ານສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ຈຸມອະຫິ, ແລະ ໃນຮຸ່ນກະອະຫິສຸດທ້າຍໄດ້ອ່ານສູຣາເຫຼັກ ອັລ-ມຸນາຟິກູນ. ທ່ານ

¹ ຫຼັງສື ມະຣັຕິບ ອັລ-ອີຈມາອິ: (ໜ້າ 33).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ: ເລກທີ (878).

(ອິບນຸ ອະບີ ຣໍເຜີອະ) ໄດ້ກ່າວຕໍ່ໄປວ່າ: ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ພົບກັບ ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຮຣາະຫ໌ ຫຼັງຈາກທີ່ທ່ານໄດ້ລະຫມາດສໍາເລັດ, ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ກ່າວກັບທ່ານວ່າ: “ແທ້ຈິງແລ້ວ ທ່ານໄດ້ອ່ານສອງສູຣາະຫ໌ ຊຶ່ງເປັນສອງສູຣາະຫ໌ທີ່ ທ່ານ ອະລີ ບິນ ອະບີ ຕໍລົບ ເຄີຍໃຊ້ອ່ານທີ່ເມືອງກູຟະຫ໌.” ທ່ານ ອະບູ ຮຸໄຮຣາະຫ໌ ຈຶ່ງຕອບວ່າ:

«إِنِّي سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ يَقْرَأُ بِهِمَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ».

«ແທ້ຈິງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຍິນ ທ່ານນະບີ ຊໍລັລລໍຮຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍ ອ່ານທັງສອງ ໃນວັນສຸກ»¹.

ປະດັບບັນຫາທີ່ສີ່: ການລະຫມາດວັນສຸກ ຈະຖືວ່າມາທັນແມ່ນແນວໃດ?

ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນຖືວ່າມາທັນ ດ້ວຍການທັນຫນຶ່ງຮໍກະອັດພ້ອມກັບອີມໍາມ; ໂດຍມີລາຍງານຈາກ ທ່ານອັບດຸລລໍຮຸ ອິບນຸ ອຸມັຮ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ ວ່າ ທ່ານນະບີ ຊໍລັລລໍຮຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ أَدْرَكَ رُكْعَةً مِنَ الْجُمُعَةِ أَوْ غَيْرَهَا فَقَدْ تَمَّتْ صَلَاتُهُ»

«ຜູ້ໃດທີ່ທັນຫນຶ່ງຮໍກະອັດຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ ຫຼື ການລະຫມາດອື່ນໆ, ຜູ້ນັ້ນກໍຖືວ່າການລະຫມາດຂອງລາວສົມບູນແລ້ວ»².

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (877).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັນນະສາອີ, ເລກທີ (557).

ແລະ ຖ້າລາວທັນໜ້ອຍກວ່າໜຶ່ງຮ່າະອັດ, ກໍໃຫ້ລາວລະຫມາດດູຫຮິ¹.

ສະນັ້ນ

ຜູ້ໃດທີ່ພາດໜຶ່ງຮ່າະອັດຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ ໄດ້ທັນອີ່ມ່າມໃນຮ່າະອັດທີສອງ ໃນຂະນະທີ່ກຳລັງຮຸກົວະ ຫຼື ກ່ອນນັ້ນ, ຜູ້ນັ້ນກໍໃຫ້ລະຫມາດຊົດເຊີຍພຽງໜຶ່ງຮ່າະອັດເທົ່ານັ້ນ, ດັ່ງມີຫະດີສວ່າ:

«وَمَنْ أَدْرَكَ الرَّكْعَةَ فَقَدْ أَدْرَكَ الصَّلَاةَ»

«ແລະຜູ້ໃດທີ່ທັນໜຶ່ງຮ່າະອັດ, ຜູ້ນັ້ນກໍໄດ້ທັນການລະຫມາດແລ້ວ»².

ປະດັບບັນຫາທີຫ້າ: ສິ່ງທີ່ຫ້າມ ຫຼື ບໍ່ສົມຄວນກະທຳໃນວັນສຸກ.

1- ເປັນທີ່ຕ້ອງຫ້າມໃນການເວົ້າຈາ ຂະນະທີ່ອີ່ມ່າມກຳລັງກ່າວອຸຕບະຫຼີ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຮູຮອຍເຣາະຫຼີ ອໍດີຍັລລໍ ອັນຮູ ແທຈິງທ່ານອໍສູລຸລລໍຫຼີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِذَا قُلْتَ لِصَاحِبِكَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ: أَنْصِتْ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَقَدْ لَغَوْتَ»

« ຫາກເຈົ້າກ່າວກັບເພື່ອນຂອງເຈົ້າໃນວັນສຸກວ່າ: ຈົ່ງມືດງຽບ, ຂະນະທີ່ອີ່ມ່າມກຳລັງກ່າວອຸຕບະຮັ, ແທຈິງເຈົ້າກໍໄດ້ກະທຳໃນສິ່ງທີ່ຮ້າລະແລ້ວ »³ ຄື:

¹ ອັລ-ມຸຄນີ (2/ 231).

² ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາວູດ ເລກທີ (893).

³ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຮີ, ເລກທີ (934) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (851).

ໄດ້ເວົ້າຄຳເວົ້າທີ່ໄຮ້ສາລະ, ເຊິ່ງເປັນຄຳເວົ້າທີ່ເປັນໂມຄະ ແລະ ຖືກປະຕິເສດ, ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງວັນສຸກຂອງເຈົ້າກໍເປັນໂມຄະໄປ.

ອີມ່າມ ອັນນະວະວີ ຂໍອັລລຳຫຼີຊິເມດຕາເພິ່ນ ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ໃນຫະດີຊນີ້

ແມ່ນການຫ້າມເວົ້າທຸກປະເພດໃນຂະນະທີ່ກຳລັງອຸຕະບະຫັ, ແລະນີ້ເປັນການເຕືອນເຖິງຄຳເວົ້າປະເພດອື່ນໆ; ເພາະວ່າ ຖ້າຫາກເຂົາເວົ້າວ່າ: "ຈິ່ງມີດງຽບ",

ເຊິ່ງເດີມທິແລ້ວມັນເປັນການສັ່ງໃຊ້ໃຫ້ເຮັດຄວາມດີ, ແຕ່ກໍຍັງຖືກເອີ້ນວ່າເປັນຄຳເວົ້າທີ່ໄຮ້ສາລະ ດັ່ງນັ້ນ ການເວົ້າພຽງເລັກນ້ອຍກໍຍິ່ງສົມຄວນທີ່ຈະຖືກເອີ້ນວ່າເປັນ ຄຳເວົ້າທີ່ໄຮ້ສາລະຍິ່ງກວ່າ"¹.

ແລະ ໄດ້ລວມຢູ່ໃນຂໍ້ຫ້າມໃນການເວົ້າຄື: ການຂໍອຸອາໃຫ້ແກ່ຜູ້ຈາມ ແລະ ການຕອບສະລາມ, ເຊິ່ງບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ກະທຳໃນຂະນະທີ່ອີມ່າມກຳລັງອຸຕະບະຫັ. ສ່ວນກ່ອນທີ່ຜູ້ອຸຕະບະຫັຈະເລີ່ມອຸຕະບະຫັ ແລະ ໃນຊ່ວງຢຸດພັກລະຫວ່າງສອງອຸຕະບະຫັ, ຖືວ່າບໍ່ເປັນຫຍັງໃນການເວົ້າ.

ສ່ວນການສິນທະນາຂອງຜູ້ມາລະຫມາດກັບຜູ້ກ່າວອຸຕະບະຫັນັ້ນ ຖືວ່າບໍ່ເປັນຫຍັງ, ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານອານັສ ບິນ ມາລີກ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ກ່າວວ່າ:

«أَنَّ رَجُلًا دَخَلَ الْمَسْجِدَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ مِنْ بَابٍ كَانَ نَحْوُ دَارِ الْقَضَاءِ وَرَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمٌ يَخْطُبُ فَاسْتَقْبَلَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ قَائِمًا، ثُمَّ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ هَلَكْتَ الْأَمْوَالُ وَانْقَطَعَتِ السُّبُلُ فَأَذْغَ اللَّهُ أَنْ يُعِينَنَا فَرَفَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَدَيْهِ...» الْحَدِيث.

¹ ຊາຣະຫັ ມຸສລິມ: (6/ 138).

«ໄດ້ມີຊາຍຄົນຫນຶ່ງເຂົ້າມາໃນມັສອິດໃນວັນສຸກ
ຈາກປະຕູທີ່ຢູ່ທາງດ້ານສານຕັດສິນ
ໃນຂະນະທີ່ທ່ານຮໍລູລູລູລູລູ ກຳລັງຍືນຄຸດບະຫຍູ່,
ລາວໄດ້ຫັນຫນ້າໄປຫາທ່ານຮໍລູລູລູລູລູ
ໃນຂະນະທີ່ລາວກຳລັງຍືນຢູ່, ແລ້ວລາວໄດ້ກ່າວວ່າ:
ໂອ້ທ່ານຮໍລູລູລູລູລູ, ເງິນທອງສູນສິນ ແລະ
ເສັ້ນທາງໄປມາຖືກຕັດຂາດ,
ຈົ່ງຂໍຈາກອັລລູລູລູລູໃຫ້ຊ່ວຍເຫລືອພວກເຮົາດ້ວຍເຖິດ.
ທ່ານຮໍລູລູລູລູລູ ຈຶ່ງໄດ້ຍົກມືຂຶ້ນ...» ຫະດີຊ¹.

2- ແລະ ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຫຼິ້ນແບບໄຮ້ສາລະໃນຂະນະຄູ່ຕາບະຫ໌, ເຊັ່ນ ການຈັບກ້ອນຫີນຫຼິ້ນ, ຫຼື ການໃຊ້ລູກປະຄຳ, ຫຼື ຫຍັງຢູ່ກັບໂທລະສັບມືຖື, ແລະ ສິ່ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ; ເນື່ອງຈາກມີຫຼັກຖານທີ່ລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບີ ຮຸໄຮຣາະຫ໌ ອໍດີອັລລໍຫ໌ ຮຸອັນຮຸ ເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ: ທ່ານອໍລູລຂອງອັລລໍຮ໌ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ مَسَّ الْحَصَى فَقَدْ لَغَا»

«ຜູ້ໃດສໍາຜັດຖືກກ້ອນຫີນ
ແທ້ຈິງລາວໄດ້ກະທຳສິ່ງທີ່ໂມຄະແລ້ວ»². ທັງນີ້ກໍເພາະວ່າ
ການຫລິ້ນ ຫຼື ເຄື່ອນໄຫວຈະຂັດຂວາງຄວາມເຂົ້າໃຈ ແລະ
ຄວາມຍຳເກາ.

3-

ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຍ່າງຂ້າມປ່າໄຫລ່ຂອງຜູ້ຄົນໃນຂະນະທີ່ກຳລັງຄຸດບະ
ຫຍຸ້ງ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສຈາກ ທ່ານ ອັບດຸລລ໌ຫ໌ ບິນ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບກຄໍຣີ, ເລກທີ (967) ແລະ ມສວິມ, ເລກທີ (897).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (857).

ບຸຮຣ໌ ຂໍອະລໍຫໍຟິງພໍໃຈຕໍ່ລາວ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
ມີຊາຍຄົນໜຶ່ງຢ່າງຂ້າມບ່າໄຫລ່ຂອງຜູ້ຄົນໃນວັນສຸກ,
ໃນຂະນະທີ່ທ່ານນະບີ ﷺ ກຳລັງຄູດບະຫໍຢູ່, ທ່ານນະບີ ﷺ
ຈຶ່ງໄດ້ກ່າວແກ່ລາວວ່າ:

«اجْلِسْ فَقَدْ آذَيْتَ»

«ຈົ່ງນັ່ງລົງ,
ເພາະແທ້ຈິງເຈົ້າໄດ້ສ້າງຄວາມເດືອດຮ້ອນແລ້ວ»¹.

ທັງນີ້ກໍເພາະວ່າການຢ່າງຂ້າມບ່າໄຫລ່ຂອງຜູ້ອື່ນນັ້ນເປັນ
ການລົບກວນບັນດາຜູ້ທີ່ມາລະຫມາດ, ແລະ
ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາບໍ່ມີສະມາທິໃນການຟັງຄູດບະຫໍ.
ສ່ວນອີ່ມາມນັ້ນ, ບໍ່ເປັນຫຍັງທີ່ຈະຢ່າງຂ້າມບ່າໄຫລ່ຂອງຜູ້ອື່ນ
ຖ້າຫາກລາວບໍ່ສາມາດໄປເຖິງສະຖານທີ່ຂອງລາວໄດ້
ຍົກເວັ້ນດ້ວຍວິທີດັ່ງກ່າວ,
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບຜູ້ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງຢ່າງຂ້າມ
ເນື່ອງຈາກຄວາມຈຳເປັນທີ່ຫຼີກລ້ຽງບໍ່ໄດ້, ເຊັ່ນ:
ການໄປເຮັດນ້ຳລະຫມາດ (ດູດູ), ຫຼື
ເພື່ອໄປປິດຊ່ອງວ່າງທີ່ຢູ່ທາງຫນ້າຂອງລາວ, ຫຼື ກໍລະນີອື່ນໆ
ທີ່ຄ້າຍຄືກັນ.

4- ແລະ
ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ບຸກຄົນໃດໜຶ່ງລຸກອອກຈາກບ່ອນທີ່ລາວມານັ່ງກ່ອນ,
ແລະ ເຂົ້າໄປນັ່ງແທນທີ່ຂອງລາວ;
ເນື່ອງຈາກມີຫຼັກຖານທີ່ຖືກຍ້ອງຍົນຈາກທ່ານ ຈາບິຣ ບິນ
ອັບດີລລາຫໍ ອໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ, ວ່າທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາດູດ: (1118)

«لَا يُقِيمَنَّ أَحَدُكُمْ أَخَاهُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، ثُمَّ لِيُخَالِفَ إِلَى مَقْعَدِهِ فَيَقْعُدَ فِيهِ، وَلَكِنْ
افْسَحُوا»

«

ພວກທ່ານຄົນໃດຢ່າໄດ້ໃຫ້ຜົນຂອງລາວລຸກຂຶ້ນໃນວັນສຸກ,
ແລ້ວຕົນເອງກໍ່ໄປນັ່ງແທນໃນບ່ອນຂອງລາວ,
ແຕ່ຈົ່ງຂະຍັບຂະຍາຍບ່ອນນັ່ງໃຫ້ກັນ »¹.

5-

ຖືເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ສົມຄວນໃນການແຍກລະຫວ່າງຄົນສອງຄົນ
ດ້ວຍການເຂົ້າໄປນັ່ງລະຫວ່າງພວກເຂົາ ຫຼື
ຢ່າງຂ້າມພວກເຂົາ; ເຊິ່ງມີລາຍງານທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ຈາກ ທ່ານ
ສັລມານ ອັບ-ຟາຣີຊີ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັບຮຸ ກ່າວວ່າ: ທ່ານລໍຊູລຸລໍ
ຫຼື ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرُقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا
خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى»

«ຜູ້ໃດອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ... ແລ້ວໄປ (ສູ່ມັສຢິດ)
ໂດຍບໍ່ແຍກລະຫວ່າງສອງຄົນ,
ແລ້ວລະຫມາດຕາມທີ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ແກ່ລາວ,
ຈາກນັ້ນເມື່ອອີ່ມາມໄດ້ອອກມາ ກໍ່ສະງົບງຽບ,
ພຣະອົງຈະຊົງອະໄພບາບໃຫ້ແກ່ລາວທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງວັນສຸກນັ້ນ
ແລະ ວັນສຸກຕໍ່ໄປ»², ດັ່ງນັ້ນ, ສິ່ງນີ້ຈຶ່ງຊື້ໃຫ້ເຫັນວ່າ
ຜູ້ໃດທີ່ສ້າງຄວາມແຕກແຍກລະຫວ່າງສອງຄົນ
ລາວກໍ່ຈະບໍ່ໄດ້ຮັບການອະໄພໂທດດັ່ງກ່າວ.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (2178).

² ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (910)

ປະເດັນບັນຫາທີ່ຫົກ: ສຸນນະໜີໃນວັນສຸກ

1- ເປັນສຸນນະໜີໃຫ້ອ່ານສູ່ຮາະຫໍ ອັສ-ຊັຈດະຫໍ ແລະ ສູ່ຮາະຫໍ ອັລ-ອິນຊານ ໃນການລະຫມາດພະຈັຣຂອງວັນສຸກ; ເນື່ອງຈາກເປັນການປະຕິບັດຂອງທ່ານນະບີ ຊົດລົດວ່າ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ເປັນປະຈຳ, ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານຈາກທ່ານ ອະບີ ຮຸໂຣຮາະຫໍ ຂໍອັລລາຫໍຊົງພິພາດໂທດຕໍ່ເພິ່ນ ທີ່ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَقْرَأُ فِي الْجُمُعَةِ فِي صَلَاةِ الْفَجْرِ الْمُنَزَّلُ السَّجْدَةَ، وَهَلْ أَتَى عَلَى الْإِنْسَانِ حِينٌ مِّنَ الدَّهْرِ».

«ທ່ານນາບີ (ຂໍຄວາມສັນຕິສຸກຈົ່ງມີແຕ່ທ່ານ) ເຄີຍອ່ານ ສູ່ຮາະຫໍ ອັສ-ຊັຈດະຫໍ ແລະ ສູ່ຮາະຫໍ ອັລ-ອິນຊານ ໃນການລະຫມາດຊຸບຣີຂອງວັນສຸກ»¹.

2- ການອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ, ເຊິ່ງມັນເປັນສຸນນະໜີທີ່ຖືກເນັ້ນໜັກ; ໂດຍອີງຕາມຫະດີຊ ຈາກທ່ານອັບດຸລລາຫໍ ບິນ ອຸມັຣ ອໍດີຍັລລາຮຸ ອັນຮຸມາ, ວ່າ ທ່ານນະບີ ຊົດລົດວ່າ ອະໄລຮີ ວະສັລລາ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمُ الْجُمُعَةَ فَلْيَغْتَسِلْ»

«ເມື່ອຄົນໜຶ່ງຈາກພວກເຈົ້າມາລະຫມາດວັນສຸກ, ກໍ່ຈົ່ງອາບນ້ຳ»². ຄວນໃສ່ໃຈ ແລະ ບໍ່ລະເລີຍມັນ, ໂດຍສະເພາະສຳລັບຜູ້ທີ່ມີກິ່ນເໝັນ.

ເວລາຂອງການອາບນ້ຳວັນສຸກແມ່ນເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ເວລາຮຸ່ງ ເຊົ້າຂຶ້ນ, ແລະ ການອາບນ້ຳອີກຫະດີຊໃຫຍ່ (ຈຸນຸບ) ກໍ່ສາມາດໃຊ້ແທນການອາບນ້ຳວັນສຸກໄດ້; ເພາະວ່າຈຸດປະສົງຂອງການອາບນ້ຳວັນສຸກນັ້ນຄືການທຳຄວາມ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຮີ, ເລກທີ (891) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (880).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຮີ, ເລກທີ (877) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (844).

າມສະອາດ ແລະ ກຳຈັດກິນທີ່ບໍ່ເພິງປະສົງອອກຈາກຮ່າງກາຍ,
ເຊິ່ງສິ່ງນີ້ກໍ່ບັນລຸໄດ້ດ້ວຍການອາບນ້ຳຍົກຫະດັຊໃຫຍ່ (ຈຸນຸບ)
ເຊັ່ນກັນ. ແຕ່ທະວ່າ

ສິ່ງເສີມໃຫ້ຕັ້ງເຈດຕະນາລວມການອາບນ້ຳວັນສຸກເຂົ້າໄປໃນ
ການອາບນ້ຳຍົກຫະດັຊໃຫຍ່ (ຈຸນຸບ) ດ້ວຍ;
ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ຮັບຜົນບຸນຈາກການກະທຳດັ່ງກ່າວ.

3- ມີແບບຢ່າງໃຫ້ໃສ່ນ້ຳຫອມ ແລະ
ເຮັດຄວາມສະອາດຮ່າງກາຍ, ແລະ
ກຳຈັດສິ່ງທີ່ລົມຄວນກຳຈັດອອກຈາກຮ່າງກາຍ; ເຊັ່ນ:
ການຕັດເລັບ, ການໂກນຂົນຈຸດລັບ, ການຖອນຂົນຂີ້ແຮ້,
ແລະ ການຕັດຫນວດ; ຈາກຮະດິຊຂອງທ່ານ ຊັ້ນມານ
ອາລະຟາຣີຊີໄດ້ກ່າວວ່າ: ທ່ານຮໍສຸລຂອງອັນລໍຮ໌ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَتَطَهَّرَ بِمَا اسْتَطَاعَ مِنْ طَهْرٍ، ثُمَّ ادَّهَنَ أَوْ مَسَّ مِنْ
طِيبٍ، ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرُقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ،
غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْأُخْرَى»

«ຜູ້ໃດອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ,
ຊຳລະລ້າງຮ່າງກາຍເທົ່າທີ່ລາວສາມາດ,
ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍ່ທານ້ຳມັນ ຫຼື ສຳຜັດນ້ຳຫອມ, ແລ້ວກໍ່ອອກໄປ
ໂດຍບໍ່ແຍກລະຫວ່າງສອງຄົນ,
ແລ້ວລະຫມາດຕາມທີ່ໄດ້ຖືກກຳນົດໄວ້ໃຫ້ລາວ, ຫຼັງຈາກນັ້ນ
ເມື່ອອີ່ມ່າມອອກມາ ກໍ່ສະງົບງຽບ,
ພຣະອົງຈະຊົງອະໄພບາບຂອງລາວທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງວັນສຸກນັ້ນ
ແລະ ວັນສຸກຕໍ່ໄປ»¹.

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (910).

ເຊັ່ນດຽວກັນນີ້

ຍັງໄດ້ມີການເນັ້ນໜັກໃຫ້ໃຊ້ສິວາກໃນວັນນີ້; ໂດຍມີຫະດີຊ: ລາຍງານຈາກ ອະບີ ສະອິດ ອັລ-ອຸດຣີ ຣໍດີຍັລວໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ຂ້າພະເຈົ້າຂໍເປັນພະຍານຕໍ່ທ່ານຣໍຊູລຸລຸລໍຫໍ ﷺ ວ່າທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ:

«الْغُسْلُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَاجِبٌ عَلَى كُلِّ مُحْتَلِمٍ، وَأَنْ يَسْتَنْ -أَي: يَسْتَاكُ- وَأَنْ يَمَسَّ طَبِيبًا إِنْ وَجَدَ»

« ອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ ວາຈີບ ສຳຫຼັບມຸສລິມສາວໜຸ່ມທຸກຄົນ, ແລະ ໃຫ້ເຮັດຄວາມສະອາດແຂ້ວ (ດ້ວຍການໃຊ້ໄມ້ສິວາກ), ແລະ ໃຫ້ສຳພັດໃສ່ນ້ຳຫອມ ຖ້າຫາກມີ».¹

4-

ເປັນສຸນັດໃຫ້ລາວສ່ວມໃສ່ເສື້ອຜ້າທີ່ດີງາມທີ່ສຸດເທົ່າທີ່ຈະຫາໄດ້; ຕາມຫະດີຊຂອງ ທ່ານ ອຸມັຣ ອິບນຸ ຄັອດຕິອບ ຣໍດີຍັລວໍຮຸ ອັນຮຸ.

«أَنَّهُ رَأَى خُلَّةَ سَيَرَاءَ عِنْدَ بَابِ الْمَسْجِدِ، فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ لَوْ اسْتَرَيْتَ هَذِهِ، فَلَبِسْتَهَا يَوْمَ الْجُمُعَةِ وَلِلْوَفْدِ إِذَا قَدِمُوا عَلَيْكَ...»

«ລາວໄດ້ເຫັນຊຸດຜ້າໄໝຢູ່ໃກ້ບະຕູມັດສະອິດ, ລາວຈຶ່ງກ່າວວ່າ: ໂອ້ ທ່ານສາດສະດາຂອງອັລວໍຮໍ, ຈະເປັນການດີພຽງໃດຖ້າຫາກທ່ານຊື້ຊຸດນີ້, ເພື່ອທ່ານຈະໄດ້ສ່ວມໃສ່ມັນໃນວັນສຸກ ແລະ ເພື່ອຕ້ອນຮັບບັນດາຄະນະຜູ້ແທນເມື່ອພວກເຂົາມາພົບທ່ານ...»².

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ: ເລກທີ (880).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ: ເລກທີ (886) ແລະ ມຸສລິມ: ເລກທີ (2068).

5- ຖືເປັນສູນນະຫຼັກໃນການຜ້າວໄປມັສຍຶດຕັ້ງແຕ່ເນື່ອງ
ໃນວັນສຸກ; ເນື່ອງຈາກທ່ານນະບີ ຊໍລ໌ລວຣຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລາ
ໄດ້ສັ່ງເສີມໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ;

ໂດຍມີລາຍງານຫາດີຊາກທ່ານອະບີ ຫຼຸຮອຍເຣາະຫໍ
ຮໍດີຍັລວຣຸ ອັນຮຸ ວ່າ ທ່ານນະບີ ຊໍລ໌ລວຣຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລາ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ غُسْلَ الْجَنَابَةِ - أَي: غُسْلًا صَفَتْهُ كَصَفَةِ غُسْلِ الْجَنَابَةِ -
ثُمَّ رَاحَ فَكَانَتْمَا قَرَبَ بَدَنَهُ - وَهِيَ وَاحِدَةٌ مِنَ الْإِبِلِ ذَكَرًا أَمْ أُنْثَى - وَمَنْ رَاحَ فِي
السَّاعَةِ الثَّانِيَةِ فَكَانَتْمَا قَرَبَ بَقَرَةٍ، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الثَّلَاثَةِ فَكَانَتْمَا قَرَبَ كَبْشًا
أَقْرَنَ، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ الرَّابِعَةِ فَكَانَتْمَا قَرَبَ دَجَاجَةٍ، وَمَنْ رَاحَ فِي السَّاعَةِ
الْخَامِسَةِ فَكَانَتْمَا قَرَبَ بَيْضَةٍ، فَإِذَا خَرَجَ الْإِمَامُ حَضَرَتِ الْمَلَائِكَةُ يَسْتَمِعُونَ الذِّكْرَ»

«ຜູ້ໃດທີ່ອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ

(ການອາບນ້ຳທີ່ສົມບູນແບບຄືກັບການອາບນ້ຳຍົກຫະດັສໃຫຍ່),
ແລ້ວຜ້າວໄປມັສຍຶດໃນຊ່ວງເວລາທຳອິດ,

ກໍ່ເໝືອນດັ່ງວ່າລາວໄດ້ຖະວາຍອູດໂຕໜຶ່ງ

(ເຊິ່ງແມ່ນອູດໂຕໜຶ່ງ ບໍ່ວ່າຈະເປັນໂຕຜູ້ ຫຼື ໂຕແມ່), ແລະ
ຜູ້ໃດໄປໃນຊ່ວງເວລາທີສອງ

ກໍ່ເໝືອນດັ່ງວ່າລາວໄດ້ຖະວາຍງົວໂຕໜຶ່ງ, ແລະ

ຜູ້ໃດໄປໃນຊ່ວງເວລາທີສາມ

ກໍ່ເໝືອນດັ່ງວ່າລາວໄດ້ຖະວາຍແກະຜູ້ ມີຂົາໂຕໜຶ່ງ, ແລະ

ຜູ້ໃດໄປໃນຊ່ວງເວລາທີສີ່

ກໍ່ເໝືອນດັ່ງວ່າລາວໄດ້ຖະວາຍໄກໂຕໜຶ່ງ, ແລະ

ຜູ້ໃດໄປໃນຊ່ວງເວລາທີຫ້າ

ກໍ່ເໝືອນດັ່ງວ່າລາວໄດ້ຖະວາຍໄຂ່ໜ່ວຍໜຶ່ງ,

ພໍເມື່ອອີມາມອອກມາ,

ບັນດາມະລາອີກະຫົກຈະເຂົ້າມາເພື່ອຮັບຟັງການຕັກເຕືອນ
(ຄູດບະຫຼີ).»¹.

6- ເປັນສູນນະຫຼີສຳລັບຜູ້ທີ່ເຂົ້າໄປໃນມັສຍິດໃນວັນສຸກ
ຂະນະທີ່ອີມ່າມກຳລັງກ່າວຄູດບະຫຼີຢູ່
ບໍ່ໃຫ້ນັ່ງລົງຈົນກວ່າຈະໄດ້ລະຫມາດສອງຮໍກະອັດແບບຫຍ້າງ
ສຍກ່ອນ; ເນື່ອງຈາກຄຳສັ່ງຂອງທ່ານນະບີ ຊັລລັລ໌ຫູ ອະໄລຮີ
ວະສັລລັມ

ຕໍ່ຜູ້ທີ່ເຂົ້າມາໃນຂະນະທີ່ກຳລັງຄູດບະຫຼີໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ,
ໂດຍມີລາຍງານຈາກທ່ານ ຍາບີຣ ບິນ ອັບດູລລັຫຼີ ຣໍດີອັລລໍຫູ
ອັນຮຸມາ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ທ່ານ ສຸໄລກ໌ ອັລ-ຄອດຕໍ່ຟານີ
ໄດ້ເຂົ້າມາໃນວັນສຸກ, ໃນຂະນະທີ່ທ່ານລໍຊູລລັຫຼີ ຊັລລັລ໌ຫູ
ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ ກຳລັງຂຶ້ນຄູດບະຫຼີຢູ່, ແລ້ວລາວກໍໄດ້ນັ່ງລົງ,
ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ກ່າວກັບລາວວ່າ:

«يَا سُلَيْمُكَ فَمَازَكَ رَكْعَتَيْنِ، وَتَجَوَزُ فِيهِمَا»

«ສຸໄລກ໌ ເອີຍ, ເຈົ້າຈົ່ງລຸກຂຶ້ນລະຫມາດສອງຮໍກະອັດ, ແລະ
ໃຫ້ເຮັດທັງສອງແບບຫຍ້າງ (ບໍ່ຕ້ອງຍືດຍາວ)» ແລະ
ກ່າວຕໍ່ອີກວ່າ:

«إِذَا جَاءَ أَحَدُكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، وَالْإِمَامُ يَخْطُبُ، فَلْيَرْكَعْ رَكْعَتَيْنِ، وَلْيَتَجَوَزْ فِيهِمَا»

« ເມື່ອພວກທ່ານຄົນໃດມາໃນວັນສຸກ
ຂະນະທີ່ອີມ່າມກຳລັງກ່າວຄູດບະຫຼີຢູ່,
ກໍ່ຈົ່ງລະຫມາດສອງຮໍກະອັດ, ແລະ ໃຫ້ເຮັດໂດຍຫຍ້າງ. »².

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (881) ແລະ ມຸສນີມ, ເລກທີ (850).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (930) ແລະ ມຸສນີມ, ເລກທີ (875).

7- ເປັນສູນນະຫຼັກໃຫ້ອ່ານສຸຣາເຈຫຼົງ ອັລ-ກະຫຼົຟີ ໃນວັນສຸກ;
ໂດຍມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບີ ສະອີດ ອັລ-ອຸດຣີ, ວ່າ
ທ່ານນະບີ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ قَرَأَ سُورَةَ الْكَهْفِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ أَضَاءَ لَهُ مِنَ النُّورِ مَا بَيْنَ الْجُمُعَتَيْنِ»

«ໃຜທີ່ອ່ານສຸຣາເຈຫຼົງ ອັລ-ກະຫຼົຟີໃນວັນສຸກ,
ລາວຈະໄດ້ຮັບແສງນູຣຸຊຸມຄອງ ລະຫວ່າງສອງສຸກ ຄືວັນສຸກນີ້
ແລະ ວັນສຸກທີ່ຈະມາຮອດ.¹

8- ເປັນສູນນະຫຼັກໃຫ້ກ່າວສໍລະວາດຕໍ່ທ່ານນະບີ ﷺ ຫຼາຍໆ
ໃນວັນ ແລະ ຄືນຂອງມັນ; ໂດຍມີລາຍງານຈາກ ທ່ານ ເອີາສ໌
ບິນ ເອີາສ໌ (ຂໍຟຣະອົງອັລລໍຫຼີຊິງຟໍຟຣະໄທຕໍ່ເຟິນ) ວ່າ,
ທ່ານນາບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ مِنْ أَفْضَلِ أَيَّامِكُمْ يَوْمَ الْجُمُعَةِ، فَأَكْثَرُوا عَلَيَّ مِنَ الصَّلَاةِ فِيهِ؛ فَإِنَّ صَلَاتَكُمْ
مَعْرُوضَةٌ عَلَيَّ»

«ແທ້ຈິງ ໃນບັນດາວັນທີ່ຫຼາຍຂອງພວກທ່ານ
ວັນດີທີ່ສຸດແມ່ນວັນສຸກ, ດັ່ງນັ້ນ
ພວກທ່ານຈົ່ງກ່າວສໍລະວາດໃຫ້ຫຼາຍ ໆ ແກ່ຂ້ອຍໃນມື້ນັ້ນ,
ເນື່ອງຈາກວ່າການສໍລະວາດຂອງພວກທ່ານຈະຖືກນໍາມາສະເ
ໜີຕໍ່ຂ້ອຍ.»²

9- ເປັນສູນນະຫຼັກໃຫ້ຂໍອາຫຼາຍໆໃນວັນນີ້ ແລະ
ສະແຫວງຫາຊ່ວງເວລາທີ່ອາດຖືກຕອບຮັບ,
ໂດຍມີລາຍງານຫາດີຊ ຈາກທ່ານອະບີ ຫຼຸຣອຍເຣາເຫຼົ່າ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລຫາກິມ ໃນ ອັລມຸສຕັດຮັອກ, ເລກທີ: (3392), ແລະ
ຫະດີຊດັ່ງກ່າວມີຂໍ້ປົກຝ່ອງ ໂດຍສິ້ນສຸດສາຍລາຍງານທີ່ ອາບູ ສະອີດ.

² ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາວຸດ ເລກທີ (1531).

ຮໍດີຍັດລໍຖ້າ ອັນຮຸ ເລົ່າຈາກທ່ານນະບີ ຊໍລັດລໍຖ້າ ອະໄລຮິ
ວະສັດລໍ ເຄີຍກ່າວໄວ້ເຖິງຄວາມສໍາຄັນຂອງວັນສຸກ ວ່າ:

«فِيهِ سَاعَةٌ، لَا يُوَافِقُهَا عَبْدٌ مُسْلِمٌ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي، يَسْأَلُ اللَّهَ تَعَالَى شَيْئًا إِلَّا أُعْطِيَ»
«إِيَّاهُ»

« ົນວັນສຸກນັ້ນ ມີຊ່ວງເວລາໜຶ່ງ
ທີ່ບ່າວມຸສລິມຄົນໃດກົງກັບມັນ ຂະນະທີ່ລາວຍືນລະຫມາດ
ແລະ ວົງວອນຂໍຕໍ່ອັດລໍຫໍ ຕະອາລາ ໃນສິ່ງໃດກໍຕາມ
ອັດລໍຫໍຈະປະທານສິ່ງນັ້ນແກ່ລາວ».¹

ເວລາທີ່ຄາດຫວັງວ່າດູອາຈະຖືກຕອບຮັບໃນວັນສຸກນັ້ນມີ
ທຸກຊ່ວງເວລາຂອງວັນສຸກ,
ແຕ່ຊ່ວງເວລາທີ່ເປັນທີ່ມີຄວາມຫວັງທີ່ສຸດແມ່ນລະຫວ່າງທີ່ອີ
ມ່າມນັ່ງລົງເພື່ອຂຶ້ນຄູດບະຫໍ
ຈົນກວ່າການລະຫມາດຈະສໍາເລັດ,
ແລະຊ່ວງເວລາສຸດທ້າຍຂອງວັນສຸກສໍາລັບຜູ້ທີ່ນັ່ງລໍຖ້າການ
ລະຫມາດມັກຮົບ, ບໍ່ວ່າຈະຢູ່ໃນມັສຍິດ ຫຼື
ຢູ່ເຮືອນຂອງລາວກໍຕາມ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສຂອງ
ທ່ານ ອະບີ ມູຊາ ອັນອັຊອະຮິ ທີ່ເລົ່າວ່າ ທ່ານນະບີ ﷺ
ໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບຊ່ວງເວລາພິເສດໃນວັນສຸກວ່າ:

«هِيَ مَا بَيْنَ أَنْ يَجْلِسَ الْإِمَامُ إِلَى أَنْ تُقْضَى الصَّلَاةُ»

« ສິຕັ້ງແຕ່ອີມ່າມນັ່ງລົງ
ຈົນກວ່າການລະຫມາດຈະສິ້ນສຸດລົງ »².

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັດບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (935) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (852).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (853).

ປະເດັນບັນຫາທີ່ເຈັດ:

ການລະຫມາດນາຟິລະຫັປະຈຳວັນສຸກ:

ການລະຫມາດວັນສຸກ ບໍ່ມີຊຸນນະທັ ຮໍວາຕິບ
ກ່ອນຫນ້ານັ້ນ, ແຕ່ເປັນທີ່ສົ່ງເສີມສຳລັບຜູ້ທີ່ມາລະຫມາດ
ວັນສຸກ ໃຫ້ລະຫມາດຕາມທີ່ລາວປະສົງ, ສອງຮໍກະອັດ, ຫຼື ສີ່, ຫຼື
ຫົກ, ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ, ໂດຍໃຫ້ສະລາມໃນທຸກໆ ສອງຮໍກະອັດ;
ເນື່ອງຈາກການສົ່ງເສີມຂອງທ່ານນະບີ ຊິລລັລໍທຸ ອະລັຍຮີ
ວະສັລລັມ ໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ, ດັ່ງທີ່ບາກົດໃນຫະດີຊຂອງ ທ່ານ
ສະມານ ອັລ-ຟາຣີຊີ ຮໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ, ລາວໄດ້ກ່າວວ່າ:
ທ່ານຮໍຊູລ ລຸລລໍທັ ຊິລລັລໍທຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
«مَنْ اغْتَسَلَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ... ثُمَّ رَاحَ فَلَمْ يَفْرِقْ بَيْنَ اثْنَيْنِ، فَصَلَّى مَا كُتِبَ لَهُ، ثُمَّ إِذَا
خَرَجَ الْإِمَامُ أَنْصَتَ، غُفِرَ لَهُ مَا بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْجُمُعَةِ الْآخَرَى»

«ຜູ້ໃດທີ່ອາບນ້ຳໃນວັນສຸກ... ແລ້ວກໍ່ໄປຍັງມັສຢິດ ແລະ
ບໍ່ໄດ້ແຍກລະຫວ່າງສອງຄົນ,
ແລ້ວລະຫມາດຕາມທີ່ຖືກກຳນົດໃຫ້ລາວ,
ຈາກນັ້ນເມື່ອອີມ່າມອອກມາ ກໍ່ສະງົບງຽບ,
ພຣະອົງຈະຊົງອະໄຜລົບລ້າງບາບຂອງລາວທີ່ຢູ່ລະຫວ່າງວັນສຸ
ກນັ້ນ ແລະ ວັນສຸກຕໍ່ໄປ»¹.
ຍ້ອນການກະທຳຂອງບັນດາສໍຣາບະຫັ, ແລະ
ຄວາມປະເສີດໂດຍທົ່ວໄປທີ່ຖືກກ່າວໄວ້ໃນການອົບາດະຫັແບ
ບສະໝັກໃຈ.

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (910).

ສ່ວນວ່າການລະຫມາດສຸກັດ ອັຣ-ຣໍວາຕິບ
ຫຼັງຈາກລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນ,
ໃຫ້ລະຫມາດສອງຣໍກະອັດຢູ່ເຮືອນ, ຫຼື ສີ່ຣໍກະອັດຢູ່ມັສຢິດ;
«فَقَدْ كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يُصَلِّي بَعْدَ الْجُمُعَةِ رَكَعَتَيْنِ فِي بَيْتِهِ».

ຄວາມໝາຍວ່າ: “ທ່ານນະບີ ﷺ ເຄີຍລະຫມາດສອງຣໍກະອັດ
ຫຼັງການລະຫມາດຈຸມອະຫັ ຢູ່ເຮືອນຂອງທ່ານ”¹.
ລາຍງານຈາກທ່ານອາບູ ຮູຮອຍເຣາະຫັ ຣໍດີຢັລວໍອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ:
ທ່ານຣໍສູລຸລວໍຫັ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«إِذَا صَلَّي أَحَدُكُمْ الْجُمُعَةَ فَلْيُصَلِّ بَعْدَهَا أَرْبَعًا»
« ເມື່ອພວກທ່ານຄົນໃດໄດ້ລະຫມາດວັນສຸກແລ້ວ,
ກໍ່ຈົ່ງລະຫມາດຕໍ່ອີກສີ່ຣໍກະອັດ »².

ຣໍວາຕິບ ຂອງວັນສຸກ; ຖ້າລະຫມາດຢູ່ມັດສະຍິດ
ໃຫ້ລະຫມາດສີ່ຣໍກະອັດ, ແລະ ຖ້າລະຫມາດຢູ່ເຮືອນ
ໃຫ້ລະຫມາດສອງຣໍກະອັດ.

ຫົວຂໍ້ທີ່ສອງ : ຄຸດບະຫັໃນວັນສຸກ

ປະເດັນທີ່ໜຶ່ງ : ຄຸດບະຫັວັນສຸກແມ່ນຫຍັງ:

ຄື ຄໍາກ່າວທີ່ກ່າວຕໍ່ຫນ້າກຸ່ມຄົນຈໍານວນຫນຶ່ງ,
ກ່ອນການລະຫມາດວັນສຸກ,
ເຊິ່ງປະກອບດ້ວຍການສັນລະເສີນ ແລະ ການຍ້ອງຍໍຕໍ່ອັລລໍຮ໌,

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (937) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (729), ຈາກຫະດີສຂອງ
ອິບນຸ ອຸມຣ໌ (ຂໍໃຫ້ອັລລໍຮ໌ຊົງພໍ້ພຣະໄທເພິ່ນທັງສອງ).

² ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (881).

ການກ່າວສໍລະວາດ ແລະ ສະລາມຕໍ່ທ່ານນະບີ ຊໍລ໌ລວໍຮໍຮຸ
ອະໄລຮີ ວະສັລ໌ມ, ແລະ ການຕັກເຕືອນ ແລະ ການໃຫ້ຂໍ້ຄຶດ¹.

ປະດັບທິສອງ: ຂໍ້ກຳນົດການຄຸດບະຫໍ:

ການຂຶ້ນຄຸດບະຫໍເປັນເງື່ອນໄຂໃນລະຫມາດວັນສຸກ,
ຈະບໍ່ຖືກຕ້ອງຖ້າບາດສະຈາກມັນ;
ເນື່ອງຈາກຄຳດຳລັດຂອງເພະອົງອັລລໍຮໍ ທີ່ກ່າວວ່າ:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ...﴾

(ໂອ້ ບັນດາຜູ້ສັດທາເອີ້ຍ ເມື່ອໄດ້ມີສຽງຮຽກຮ້ອງ
"ອະຊານ" ເພື່ອເຮັດລະຫມາດໃນວັນສຸກ
ກ່ຽວກັບຜົນໄປສູ່ການລໍາລົກເຖິງອັລລໍຮໍ...) [ສຸຣາເຫຼົ່າ
ຈຸມມະອະຫໍ : 9] ການລໍານຶກເຖິງອັລລໍຮໍ
ໄດ້ຖືກຕີຄວາມໝາຍວ່າແມ່ນ ຄຸດບະຫໍ²;

ຫາກຄຸດບະຫໍບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ບັງຄັບ,
ການຂົນຂວາຍໄປຫາມັນກໍບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ບັງຄັບເຊັ່ນກັນ,
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບການທີ່ທ່ານນະບີ ຊວ.
ໄດ້ປະຕິບັດມັນຢ່າງສະໝໍາສະເໝີ ແລະ
ບໍ່ເຄີຍລະຖິ້ມມັນເລີຍ.

ທ່ານອີຫມ່າ ອິບນີ ກຸດາມະຫໍ ອັລຮ່າບະລີ
ຂໍອັລລໍຮໍເມດຕາທ່ານ ໄດ້ກ່າວວ່າ: "ໂດຍສະຫຼຸບກໍຄື
ການຄຸດບະຫໍແມ່ນເງື່ອນໄຂຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ,
ເຊິ່ງຈະໃຊ້ບໍ່ໄດ້ ຫາກຂາດມັນໄປ"³.

¹ ເບີງໃນ ມຸອູຈຳ ລຸກຕຸລ ຟຸກຮາອີ (197), ແລະ ຄຸດບະຕຸລ ຍຸມອະຫໍ ວະ ອະຫໍກາມຸຮາ ອັລ-
ຟິກຮີຍະຫໍ ຂອງຫຼໍຈວານ (22).

² ຕັຟຊິຣ ອັລ-ຕັບຣີ: (22/ 642).

³ ອັລ-ມຸຄນີ (2/224).

ປະເດັນທີ່ສາມ: ເງື່ອນໄຂຂອງການຄຸດຕະບະຫ໌:

1- ການທີ່ມັນປະກອບດ້ວຍສອງຄຸດຕະບະຫ໌; ລາຍງານຈາກ ທ່ານອັບດຸລລັຫ໌ ບິນ ອຸມັຣ ອໍດີອັລລຸ ອັນຮຸມາ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ يَفْعَدُ بَيْنَهُمَا».

ທ່ານນະບີ ຊໍລລັລລຸ ອະໄລຣີ ວະຊັລລາ ເຄີຍຄຸດຕະບະຫ໌ສອງຄັ້ງ ໂດຍຈະນັ່ງລະຫວ່າງທັງສອງ¹.

2- ຕ້ອງໃຫ້ກະທຳຫຼັງຈາກເຂົ້າເວລາລະຫມາດວັນສຸກ, ຖ້າຫາກວ່າໄດ້ກະທຳ ຫຼື ພຽງສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງຂອງມັນ ກ່ອນທີ່ຈະເຂົ້າເວລາ, ຖືວ່າໃຊ້ບໍ່ໄດ້.

3- ການຂຶ້ນຄຸດຕະບະຫ໌ສອງຄັ້ງກ່ອນການລະຫມາດ; ໂດຍມີຫະດີຊ: ລາຍງານຈາກ ອັສ-ຊາອິບ ອິບນຸ ຍະຊິດ ອໍດີອັລລຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ الْأَذَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ كَانَ أَوَّلُهُ حِينَ يَجْلِسُ الْإِمَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَلَى الْمِنْبَرِ فِي عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا»

«ແທ້ຈິງການອາຊານໃນວັນສຸກຄັ້ງທຳອິດນັ້ນ ແມ່ນເມື່ອອີມາມຂຶ້ນນັ່ງເທິງມົມບັຣ ໃນສະໄໝຂອງ ທ່ານອັດຊ ລຂອງອັລລຸ ෋, ທ່ານ ອະບີ ບັກຣ໌ ແລະ ທ່ານ ອຸມັຣ, ຂໍອັລລຸຮໍຊິງພໍພຣະໄທຕໍ່ພວກເພິ່ນທັງສອງ»² ແລະ ນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ຊັດເຈນໃນການໃຫ້ຄຸດຕະບະຫ໌ທັງສອງມາກ່ອນການ ລະຫມາດ.

ແລະ ດັ່ງທີ່ທ່ານນາບີ ෋ ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

«صَلُّوا كَمَا رَأَيْتُمُونِي أَصْلِي»

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (928).

² ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (916).

«ທ່ານທັງຫຼາຍຈົ່ງລະຫມາດຄືທີ່ທ່ານເຫັນຂ້ອຍລະຫມາດ»¹,
ແລະ ທ່ານ ະ ບໍ່ໄດ້ລະຫມາດ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ຈະຫຼັງຈາກສອງຄູຕບະຫ໌, ແລະ ທ່ານ ອັລ-
ມັຣດາວີ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ຖືກຕັ້ງເປັນເງື່ອນໄຂໃຫ້ທັງສອງຢ່າງນັ້ນ
-ໝາຍເຖິງ: ສອງຄູຕບະຫ໌- ມາກ່ອນການລະຫມາດ
ໂດຍບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ້ງ"².

4- ອັລມຸວາລາຕຸ ລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ ຂອງຄູຕບະຫ໌,
ທ່ານ ອິມາມ ອິບນຸ ກຸດາມະຫ໌ ຣໍຫິມະຮຸລລໍຮ໌ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ອັລມຸວາລາຕຸ" (ການກະທຳຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ)
ແມ່ນເງື່ອນໄຂໃນຄວາມຖືກຕ້ອງສົມບູນຂອງຄູຕບະຫ໌.
ສະນັ້ນ, ຫາກມີການຂາດຕອນລະຫວ່າງພາກສ່ວນຕ່າງໆ
ຂອງມັນ ດ້ວຍການສົນທະນາທີ່ຍາວນານ, ຫຼື
ການມີດຽບທີ່ຍາວນານ, ຫຼື ສິ່ງອື່ນໃດທີ່ເຮັດໃຫ້ອັລມຸວາລາຕຸ
ຂາດຕອນ, ກໍຕ້ອງເລີ່ມຕົ້ນມັນໃໝ່. ແລະ
ມາດຕະຖານໃນການຕັດສິນຄວາມຍາວ ຫຼື
ຄວາມສັ້ນຂອງການຂາດຕອນນັ້ນ
ແມ່ນຂຶ້ນຢູ່ກັບຮີດຄອງປະເພນີທີ່ຮັບຮູ້ກັນທົ່ວໄປ.
ເຊັ່ນດຽວກັນ, "ອັລມຸວາລາຕຸ"
ກໍເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນລະຫວ່າງຄູຕບະຫ໌ ແລະ
ການລະຫມາດ. ແລະ ຫາກລາວຈຳເປັນຕ້ອງຊຳລະຮ່າງກາຍ,
ກໍໃຫ້ລາວຊຳລະຮ່າງກາຍ ແລະ ສືບຕໍ່ຄູຕບະຫ໌ຂອງລາວໄດ້,
ຕາບໃດທີ່ການຂາດຕອນນັ້ນບໍ່ຍາວນານເກີນໄປ³.

1 ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣ໌ : ເລກທີ (631) ຈາກຫະດີສຂອງ ມາລິກ ບິນ ອັລຫຸໄວຣິສ,
ຂໍ້ອັລວໍຫ໌ຊິງພໍຣະໂທຕໍ່ເຜີ້ນ.

2 ອັນອິນຊາຟ: (2/ 389).

3 ອັລ-ມຸຄນີ: (2/ 230).

5- ການຂຶ້ນອຸດບະຫ໌ອອກສຽງດັງ;
ທັງນີ້ກໍເພາະວ່າການຂຶ້ນອຸດບະຫ໌ເປັນສິ່ງທີ່ວາຍົບ ແລະ
ເປັນເງື່ອນໄຂໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ການລະຫມາດວັນສຸກນັ້ນໃຊ້ໄດ້,
ແລະ ການອອກສຽງດັງເປັນສື່ກາງໃນການປະຕິບັດມັນ ແລະ
ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງມັນ, ເຊິ່ງກໍຄືການຕັກເຕືອນ
ແລະ ການກ່າວເຕືອນ, ແລະສິ່ງໃດທີ່ວາຍົບຈະບໍ່ສົມບູນໄດ້
ນອກຈາກຈະຕ້ອງມີມັນ ສິ່ງນັ້ນກໍຖືເປັນວາຍົບ.

6-
ການມີຈຳນວນຄົນຄົບຖ້ວນຕາມເງື່ອນໄຂຂອງການລະຫມາ
ດວັນສຸກ; ເພາະການອຸດບະຫ໌ເປັນການລະນຶກເຖິງ (ອັລລໍຮ໌)
ທີ່ຈຳເປັນຕ້ອງພະຍາຍາມເຂົ້າຮ່ວມ, ດັ່ງນັ້ນ
ຈຳນວນຄົນດັ່ງກ່າວຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຟັງ.

ປະເດັນທີ່ສີ່: ຫຼັກການອຸດບະຫ໌:

1- ການເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການສັນລະເສີນສະດຸດີຕໍ່ອັລລໍຮ໌
ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສຂອງ ທ່ານ ຍາບິຣ ບິນ
ອັບດຸລລໍຮ໌, ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ, ເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ:

«كَانَتْ خُطْبَةُ النَّبِيِّ ﷺ يَوْمَ الْجُمُعَةِ يَحْمَدُ اللَّهَ، وَيُنَبِّئُ عَلَيْهِ، ثُمَّ يَقُولُ عَلَى إِنْشَاءِ
ذَلِكَ...» الحديث.

«ອຸດບະຫ໌ຂອງທ່ານນະບີ ຊໍລລໍຮ໌ ອະໄລຮີ ວະສັລລໍ
ໃນວັນສຸກ ແມ່ນການກ່າວສັນລະເສີນຕໍ່ອັລລໍຮ໌ ແລະ
ຍ້ອງຍໍພະອົງ, ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍຈະກ່າວວ່າ...»
ຫະດີຊາ.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (867).

2- ປະກອບມີການຊໍລະວາດຕໍ່ທ່ານນະບີ ﷺ;
ເພາະວ່າການຊໍລະວາດຕໍ່ທ່ານນະບີ ﷺ ໃນອຸຕບະນັ້ນ
ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນຫມູ່ບັນດາສໍາຫາບະຫຼີ
ຂໍພຣະອົງອັລລໍຫໍຊິງຟໍພຣະໄທຕໍ່ພວກເຂົາ¹.

3- ປະກອບດ້ວຍຄໍາຕັກເຕືອນ ແລະ
ຄໍາສັ່ງສອນໃຫ້ມີຄວາມຍ່າເກງຕໍ່ອັລລໍຫໍຊິງສູງສົ່ງ;
ດັງລາຍງານຈາກ ທ່ານ ຈາບິຣ ບິນ ສະມຸຣາະຫໍຊິ ຣໍດີອັລລໍຊິ
ອັນຮຸ ກ່າວວ່າ:

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ»
«ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຊິ ອະໄລຣີ ວະຊັລລໍ
ເຄືຍມີອຸຕບະຫໍຊິສອງຄັ້ງ, ໂດຍຈະນັ່ງລົງຂັ້ນລະຫວ່າງກາງ,
ອ່ານອັລກຣູອານ ແລະ ຕັກເຕືອນຜູ້ຄົນ»²;
ເພາະວ່ານັ້ນຄືຈຸດປະສົງຂອງການກ່າວອຸຕບະຫໍຊິ.

4- ການອ່ານບາງສ່ວນຈາກອັລກຣູອານ;
ໂດຍອີງຕາມຫະດີຊຂອງ ຍາບິຣ ບິນ ສະມຸຣາະຫໍຊິ ຣໍດີອັລລໍຊິ
ອັນຮຸ:

«كَانَتْ لِلنَّبِيِّ ﷺ خُطْبَتَانِ، يَجْلِسُ بَيْنَهُمَا، يَقْرَأُ الْقُرْآنَ، وَيُذَكِّرُ النَّاسَ»
«ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຊິ ອະໄລຣີ ວະຊັລລໍ
ເຄືຍອຸຕບະຫໍຊິສອງຄັ້ງ, ໂດຍຈະນັ່ງລົງລະຫວ່າງກາງ,
ເຊິ່ງໃນນັ້ນທ່ານຈະອ່ານອັລກຣູອານ ແລະ ຕັກເຕືອນຜູ້ຄົນ».

¹ ຫົງສີ ຈະລາອໍ ອັລ-ອັຟຫາມ ລິ-ອິບນີ ອັລ-ກັອຍຍິມ (371).

² ບັນທຶກໂດຍມຸຊລິມ, ເລກທີ (862).

ປະເດັນທີ່ຫ້າ: ແບບຢ່າງຂອງການຄຸຕບະຫໍ (ຊຸນນະຂອງການຄຸຕບະຫໍ)

1- ກ່າວຄຸຕບະຫໍຢູ່ເທິງມົນບັຣ ຫຼື ສະຖານທີ່ທີ່ສູງ;

«فَقَدْ صُنِعَ لَهُ مَنبَرٌ، فَخَطَبَ عَلَيْهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ»

«ໄດ້ມີການສ້າງມົນບັຣຂຶ້ນແກ່ທ່ານ ຊໍລ໌ລໍຣຸ ອະໄລຣີ ວະສັລວາ, ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ກ່າວຄຸຕບະຫໍເທິງມັນໃນວັນສຸກ»¹, ແລະ ໄດ້ມີລາຍງານຢ່າງຫຼວງຫຼາຍຈາກບັນດາສໍຣາບະຣ໌ ຣໍດີຍໍລໍຣຸ ອັນຮຸມ ວ່າ ທ່ານນະບີ ຊໍລ໌ລໍຣຸ ອະໄລຣີ ວະສັລວາ ເຄີຍຄຸຕບະຫໍຢູ່ເທິງມົນບັຣ², ແລະ ທ່ານ ອັນ-ນະວະວີ ຣໍຫິມະຮຸລໍຫໍ

ໄດ້ອ້າງເຖິງມະຕິເອກະພາບກ່ຽວກັບການສົ່ງເສີມໃຫ້ກະທຳສິ່ງ ດັ່ງກ່າວ ໂດຍກ່າວວ່າ:

"ບັນດາອຸລະມາໄດ້ມີມະຕິເປັນເອກະສັນກັນວ່າ ສົມຄວນໃຫ້ການກ່າວຄຸຕບະຫໍເທິງມົນບັຣ"³, ເພາະວ່າສິ່ງນັ້ນເປັນການປະກາດໃຫ້ຮູ້ທີ່ສິ່ງຜົນດີຍິ່ງກວ່າ, ແລະ ເພາະວ່າເມື່ອຜູ້ຄົນໄດ້ເຫັນຄໍຕົບ ກໍຈະເປັນການຕັກເຕືອນພວກເຂົາທີ່ສິ່ງຜົນດີຍິ່ງກວ່າ.

2- ການຍືນຂອງຜູ້ກ່າວຄຸຕບະຫໍໃນຂະນະກ່າວຄຸຕບະຫໍ; ຈາກຄຳຕຣັດຂອງອັລລໍຫໍ:

(وَإِذَا رَأَوْا تِجْرَةً أَوْ لَهْوًا أَنْفَضُوا إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَائِمًا...)

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄຣີ : ເລກທີ (2095) ຈາກຫະດີສຂອງ ຍາບິຣ ຂໍອັລລໍຫໍຊົງພໍພຣະໄທຕໍ່ເຜີ້ນ.

² ຫົງສີ ອິຣວາອຸ ອັລ-ຄໍລິດ ໃນຕະຄອຣຣິຈ໌ ອະຫາດິຊ ມະນາຣ ອັຊ-ຊະບິດ (3/ 75) ແລະສິ່ງທີ່ຕາມຫຼັງມາ.

³ ຫົງສີ ອັລ-ມັຈມຸອ ຊາເຣາະຫໍ ອັລ-ມຸຫໍຊັບ: (4/ 527).

(ແລະ ເມື່ອພວກເຂົາເຫັນການຄ້າຂາຍ ຫຼື ການລະຫຼິ້ນໃດໆ ພວກເຂົາກໍ່ພາກັນແຕກອອກໄປຫາມັນ ແລະ ບະຖິ້ມເຈົ້າໄວ້ໃຫ້ຍືນຢູ່...) [ສຸເຣາະຫໍ ຈຸມມະອະຫໍ ອາຍະຫໍ :11] ລາຍງານຈາກທ່ານ ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ອຸມັຣ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ ເລົ່າວ່າ:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ قَائِمًا، ثُمَّ يَقْعُدُ، ثُمَّ يَقُومُ كَمَا تَفْعَلُونَ الْآنَ».

«ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຮຸ ອະໄລຣີ ອະຊັລລໍ ເຄີຍກ່າວອຸຕບະຫໍໃນສະພາບທີ່ຍືນ, ຫຼັງຈາກນັ້ນທ່ານກໍ່ໄດ້ນັ່ງລົງ, ແລ້ວທ່ານກໍ່ລຸກຂຶ້ນຍືນ ດັ່ງທີ່ພວກທ່ານບະຕິບັດກັນໃນປັດຈຸບັນນີ້»¹.

3-

ຖືເປັນສຸນັດໃຫ້ຜູ້ຄຸຕະບະຫໍຫັນໜ້າໄປຫາບັນດາມະອົມມຸມ; ດັ່ງລາຍງານຈາກທ່ານອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ອຸມັຣ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸມາ,

«أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا دَنَا مِنْ مَنْبَرِهِ يَوْمَ الْجُمُعَةِ سَلَّمَ عَلَى مَنْ عِنْدَهُ مِنَ الْجُلُوسِ، فَإِذَا صَعِدَ الْمَنْبَرِ اسْتَقْبَلَ النَّاسَ بِوَجْهِهِ ثُمَّ سَلَّمَ».

«ເມື່ອທ່ານນະບີ ﷺ ເຂົ້າໃກ້ມືມືມັດຂອງທ່ານໃນວັນສຸກ, ທ່ານກໍ່ຈະໃຫ້ສະລາມແກ່ຜູ້ທີ່ນັ່ງຢູ່ໃກ້ໆທ່ານ, ແລະ ເມື່ອທ່ານຂຶ້ນສູ່ມືມືມັດແລ້ວ ທ່ານກໍ່ຈະຫັນໜ້າໄປຫາຜູ້ຄົນ ແລ້ວກໍ່ໃຫ້ສະລາມ»².

ທ່ານ ອັລ-ຮາຟິຊ ອິບນີ ຣໍຈັບ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ການທີ່ອີມ່າມຫັນໜ້າໄປຫາມະຫັມມຸມ ແລະ ຫັນຫຼັງໃຫ້ກົບລັດນັ້ນ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (920) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (861).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລໄບຮະກີ ໃນ ອັສ ສຸນັນ ອັລກຸບຣໍ: ເລກທີ (5742).

ເປັນສິ່ງທີ່ບັນດານັກວິຊາການມີຄວາມເຫັນເອກະພາບກັນ,
 ແລະ ຍັງມີຫຼັກຖານຈາກຕົວບົດຕ່າງໆ
 ທີ່ຊີ້ບອກເຖິງເລື່ອງດັ່ງກ່າວເຊັ່ນກັນ;
 ເພາະວ່າອີ່ມາມຈະກ່າວຕໍ່ພວກເຂົາ
 ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈໃນສິ່ງທີ່ເພິ່ນກ່າວ, ແລະ
 ທັງໝົດນັ້ນລ້ວນເປັນສູນນະຫັ. ດັ່ງນັ້ນ
 ຫາກອີ່ມາມຝ່າຜົນສິ່ງດັ່ງກ່າວ
 ກໍ່ຖືວ່າລາວໄດ້ຝ່າຜົນຕໍ່ສູນນະຫັ, ແຕ່ການລະຫມາດອັນສຸກ
 (ຈຸມອະຫັ) ຂອງລາວກໍ່ຍັງຖືວ່າໃຊ້ໄດ້¹.

4- ເປັນສູນນະຫັໃຫ້ຄໍຕົບໃຫ້ສະລາມແກ່ບັນດາມະອົມມູມ
 ເມື່ອເພິ່ນຂຶ້ນມາປະເຊີນໜ້າກັບພວກເຂົາ;
 ໂດຍອີງຕາມຫະດີຊຂອງ ຍາບິຣ
 (ຂໍອັລລຳຮຸຊິງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ),
 «أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ سَلَّمَ».

« ເມື່ອທ່ານນະບີ ﷺ ຂຶ້ນມົນບັຣ, ທ່ານກໍ່ຈະກ່າວສະລາມ »².

5-

ເປັນສູນນະຫັໃຫ້ນັ່ງເທິງມົນບັຣຈົນກວ່າຜູ້ອາຊານຈະອາຊານ
 ແລ້ວ; ເນື່ອງຈາກຄຳກ່າວຂອງ ອິບນຸ ອຸມັຣ (ຂໍອັລລຳຮຸ
 ໂຊງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນທັງສອງ):

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخْطُبُ خُطْبَتَيْنِ، كَانَ يَجْلِسُ إِذَا صَعِدَ الْمِنْبَرَ حَتَّى يَفْرَغَ الْمُؤَدِّنُ،
 ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ، ثُمَّ يَجْلِسُ فَلَا يَتَكَلَّمُ، ثُمَّ يَقُومُ فَيَخْطُبُ».

«ທ່ານນະບີ ﷺ ເຄີຍອຸຕະບະຫັສອງຄັ້ງ,
 ເມື່ອທ່ານຂຶ້ນເທິງມົນບັຣແລ້ວ

¹ ພັຕຫັ ອັລ-ບາຣີ ຂອງອິບນີ ຣຳຈັບ: (8/ 250).

² ບັນທຶກໂດຍ ທ່ານອິບນຸມາຈະຫັ : ເລກທີ (1109).

ທ່ານຈະນຶ່ງລົງຈົນກວ່າຜູ້ອະຊານຈະອະຊານແລ້ວ,
ຫຼັງຈາກນັ້ນທ່ານກໍ່ລຸກຂຶ້ນຄູ່ຕະບະຫໍ,
ແລ້ວທ່ານກໍ່ນຶ່ງລົງໂດຍບໍ່ເວົ້າຫຍັງ,
ຈາກນັ້ນກໍ່ລຸກຂຶ້ນຄູ່ຕະບະຫໍອີກຄັ້ງ»¹. ແລະ

ມີຫະດີຊເປັນຫຼັກຖານຍັງຢືນ: ລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອັສ-ສາອິບ
ບິນ ຍະຊິດ ຣໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ الْأَذَانَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ كَانَ أَوَّلُهُ حِينَ يَجْلِسُ الْإِمَامُ يَوْمَ الْجُمُعَةِ عَلَى الْمِنْبَرِ فِي
عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ وَأَبِي بَكْرٍ وَعُمَرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمَا».

«ແທ້ຈິງ ການອະຊານຄັ້ງທຳອິດໃນວັນສຸກ
ແມ່ນເມື່ອອີມາມໄດ້ນຶ່ງລົງເທິງມົມບັຣ ໃນສະໄໝຂອງ ທ່ານລໍ
ຊູລລໍຮໍ ෋ ແລະ ທ່ານອະບູບັກຣ ແລະ ທ່ານອຸມັຮ
ຂໍອົງອັລລອຮຈິງພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນທັງສອງ»².

6- ໃຫ້ຍົກສຽງຂຶ້ນໃນເວລາຄູດບະຫໍຕາມຄວາມສາມາດ;
ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສຈາກ ທ່ານ ຍາບິຣ ບິນ ອັບດຸລລໍຫໍ
ຂໍອັລລໍຫໍເພິ່ງພໍໃຈຕໍ່ລາວທັງສອງ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ເມື່ອໃດທີ່
ທ່ານຮໍຊູລລູລລໍຫໍ ෋ ຄູດບະຫໍ
ຕາທັງສອງຂອງເພິ່ນຈະແດງຂຶ້ນ, ສຽງຂອງເພິ່ນຈະດັງຂຶ້ນ,
ແລະ ຄວາມໂກດຂອງເພິ່ນຈະຮຸນແຮງຂຶ້ນ,
ຈົນເໝືອນກັບວ່າເພິ່ນກຳລັງຕັກເຕືອນກອງທັບ
ໂດຍກ່າວວ່າ:

«صَبَّحَكُمْ وَمَسَّكُمْ»

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອະບູ ດາຊຸດ ເລກທີ (1092).

² ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (916).

«ຂໍໃຫ້ຕອນເຊົ້າ ແລະ

ຕອນແລງທີ່ດົງາມຈົ່ງປະສົບແກ່ພວກທ່ານ»¹, (صَبَّحَكُمْ)

ໝາຍເຖິງ: ກອງທັບໄດ້ມາຫາພວກທ່ານໃນຍາມເຊົ້າ, ແລະ

(مَسَّكُمْ) ໝາຍເຖິງ: ໄດ້ມາຫາພວກທ່ານໃນຍາມແລງ, ແລະ

ຜູ້ທີ່ຂໍມຸ້ງໃດຜູ້ໜຶ່ງ ກໍ່ສາມາດກ່າວສອງຄຳນີ້ໄດ້.

7- ໃຫ້ນັ່ງລະຫວ່າງຄຸດບະຫັງສອງເລັກໜ້ອຍ;

ຕາມຫະດີຊຂອງ ທ່ານ ອົບນຸ ອຸມັຮ

ຂໍອັລລຳຫຼີຊິງພໍພຣະໄທເພິ່ນທັງສອງ:

«كَانَ النَّبِيُّ ﷺ يَخُطُّ خُطْبَتَيْنِ يَفْعُدُ بَيْنَهُمَا».

ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊໍລລຳ

ເຄີຍກ່າວສອງຄຸດບະຫັ ໂດຍຈະນັ່ງຄັ້ງລະຫວ່າງຄຸດບະຫັ»².

8- ເປັນສູນນະຫັໃຫ້ກ່າວຄຸດບະຫັທັງສອງໃຫ້ສັ້ນ,

ໂດຍໃຫ້ຄຸດບະຫັທີ່ສອງ ສັ້ນກວ່າຄຸດບະຫັທຳອິດ, ແລະ

ໃຫ້ລະຫມາດຍາວຂຶ້ນ; ດັ່ງທີ່ມີລາຍງານໃນຫະດີສຈາກທ່ານ

ອຳມາຣ (ຂໍອັລລອຮໂຊງພໍພຣະໄທຕໍ່ເພິ່ນ) ວ່າ

ທ່ານເຣາະສູລຂອງອັລລອຮ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ طَوْلَ صَلَاةِ الرَّجُلِ وَقِصَرَ خُطْبَتِهِ مِثْلُ -أَي: عَلَامَةٌ- مِنْ فَهْمِهِ، فَأَطِيلُوا

الصَّلَاةَ، وَأَقْصِرُوا الْخُطْبَةَ»

«ແທ້ຈິງຄວາມຍາວນານໃນການລະຫມາດຂອງບຸກຄົນໃດໜຶ່ງ

ແລະ ຄວາມສັ້ນກະທັດຮັດໃນການຄຸດບະຫັຂອງລາວ,

ນັ້ນຄືສັນຍານແຫ່ງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນສາສະໜາຂອງລາວ.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (867).

² ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄຳຮີ: (928).

ດັ່ງນັ້ນ ພວກທ່ານຈົ່ງຍຶດເວລາການລະຫມາດໃຫ້ຍາວ ແລະ ຈົ່ງກ່າວອຸຕບະຫ໌ໃຫ້ສັ້ນລົງ»¹.

9-

ສົມຄວນດູອາໃຫ້ແກ່ບັນດາມຸສລິມໃນສິ່ງທີ່ຈະເປັນຄວາມດຶງ
າມແກ່ພວກເຂົາທັງໃນເລື່ອງສາສະໜາ ແລະ ໂລກດຸນຍາ,
ແລະ ດູອາໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ປົກຄອງຊາວມຸສລິມ
ໃຫ້ມີຄວາມຊອບທຳ ແລະ ໄດ້ຮັບການຊີ້ທາງນຳ; ທ່ານ ອັນ-
ນະວະວີ ຂໍພຣະອົງອັລລຳຫຼົງເມດຕາເຝົ້ນ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
«ສ່ວນການດູອາໃຫ້ແກ່ບັນດາຜູ້ນຳຊາວມຸສລິມ ແລະ
ຜູ້ປົກຄອງຂອງພວກເຂົາ ໃຫ້ມີຄວາມດຶງາມ,
ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອໃນການຍຶດໝັ້ນສັດຈະທຳ,
ດຳລົງໄວ້ເຊິ່ງຄວາມຍຸດຕິທຳ ແລະ ອື່ນໆໃນທຳນອງດຽວກັນ,
ແລະ ດູອາໃຫ້ແກ່ກອງທັບອີສລາມນັ້ນ,
ຖືເປັນສິ່ງທີ່ສົ່ງເສີມໃຫ້ກະທຳຕາມມະຕິເອກະສັນ»².

ບໍ່ແມ່ນສິ່ງທີ່ຖືກບັນຍັດໃຫ້ອີ່ມ່າມອົກມີທັງສອງຂັ້ນໃນຂະ
ນະດູອາໃນອຸຕບະຫ໌ວັນສຸກ, ອົກເວັ້ນໃນການດູອາຂໍຝົນ, ແລະ
ສົ່ງເສີມໃຫ້ລາວຊື້ດ້ວຍນີ້ວຊື້; ຈາກທ່ານ ອຸມາເຣາະຫ໌ ບິນ
ຮຸໂອບະຫ໌ ຂໍອັລລຳຫຼົງພິຈາລະນາວ່າລາວໄດ້ເຫັນ ບະຊັຣ ບິນ
ມັຣວານ ຢູ່ເທິງມົນບັຣກຳລັງອົກມີທັງສອງຂັ້ນ ແລະ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«قَبَّحَ اللَّهُ هَاتَيْنِ الْيَدَيْنِ؛ لَقَدْ رَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ مَا يَزِيدُ عَلَى أَنْ يَقُولَ بِيَدِهِ هَكَذَا،
وَأَشَارَ بِإصْبَعِهِ الْمُسَبَّحَةِ».

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (869).

² ຫຼັງສື ອັລ-ມັດຈິມູອ໌ ຊາຣະຫ໌ ອັລ-ມຸຫັດທັບ: (4/ 521).

«ຂ້ອລວ່ຫຼົງເຮັດໃຫ້ມີທັງສອງນີ້ເປັນທີ່ຊົ່ວຊ້າເຖິດ; ແທ້ຈິງ
ຂ້ອຍໄດ້ເຫັນທ່ານຮູ້ລູກຂອງອັລລາ
ບໍ່ໄດ້ເຮັດສິ່ງໃດເກີນໄປກວ່າການເຮັດດ້ວຍມືຂອງທ່ານແບບ
ນີ້, ແລະ ທ່ານໄດ້ຊື້ດ້ວຍນີ້ວຊື້ຂອງທ່ານ»¹.

10- ໃຫ້ຜູ້ທີ່ກ່າວອຸຕະບະຫ໌ ເປັນຜູ້ນຳພາລະຫມາດ.
ເພາະວ່າ ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລໍາ
ເຄີຍເປັນຜູ້ດຳເນີນທັງສອງຢ່າງນັ້ນດ້ວຍຕົວທ່ານເອງ,
ເຊັ່ນດຽວກັນກັບບັນດາຄໍລີຟະຮ໌ຂອງເພິ່ນທີ່ສືບທອດຕໍ່ມາ,
ແລະຖ້າຫາກວ່າຄົນໜຶ່ງກ່າວອຸຕະບະຫ໌ ແລະ
ອີກຄົນໜຶ່ງນຳພາລະຫມາດ ເນື່ອງຈາກມີເຫດຈຳເປັນ,
ກໍຖືວ່າເປັນທີ່ອະນຸຍາດ².

ປະເດັນທີ່ເກົ່າ: ການແປອຸຕະບະຫ໌ວັນສຸກ:

ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ອຸຕະບະຫ໌ໃນດິນແດນທີ່ປະຊາຊົນ ຫຼື
ສ່ວນໃຫຍ່ບໍ່ຮູ້ພາສາອາຣັບ
ສາມາດກ່າວອຸຕະບະຫ໌ດ້ວຍພາສາຂອງພວກເຂົາໄດ້;
ເພື່ອໃຫ້ພວກເຂົາເຂົ້າໃຈອຸຕະບະຫ໌,
ບັນລຸຕາມຈຸດປະສົງຂອງມັນ, ແລະ
ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກຄວາມຮູ້, ຄຳຕັກເຕືອນ ແລະ
ການເຕືອນສະຕິທີ່ມີຢູ່ໃນນັ້ນ.
ເນື່ອງຈາກວ່າບໍ່ມີຫຼັກຖານຢືນຢັນຈາກທ່ານນະບີ
ທີ່ຊື້ບອກວ່າ
ການອຸຕະບະຫ໌ວັນສຸກມີເງື່ອນໄຂວ່າຕ້ອງເປັນພາສາອາຣັບ.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (874).

² ອັລ-ມຸຄນີ ຂອງ ອິບນຸ ກຸດາມະ: (2/ 228).

ເນື່ອງຈາກວ່າມັນເປັນຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ ແລະ
ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງຂອງຄຸຕບະຫ໌.

ປະເດັນທີ່ເຈັດ: ຄຸນສົມບັດຂອງຄໍາຕົບ

(ຜູ້ກ່າວບັນຍາຍ):

ຜູ້ບັນຍາຍທີ່ປະຈຳຢູ່ມັດສະຍິດ ຖືເປັນເສົາຄໍ້າຫຼັກ ແລະ
ຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງມັດສະຍິດ, ໂດຍຜ່ານລາວ
ມັດສະຍິດຈຶ່ງສາມາດປະຕິບັດພາລະກິດຂອງຕົນໃນການເຜີ
ຍແຜ່ການເຊີນຊວນ, ສ້າງຄວາມຕົ້ນໂຕໃຫ້ແກ່ສັງຄົມ ແລະ
ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງແກ່ຜູ້ຄົນໃນເລື່ອງສາສະໜາຂອງພວ
ກເຂົາ. ດັ່ງນັ້ນ ຫາກຜູ້ບັນຍາຍເປັນຜູ້ມີຄວາມຮູ້,
ມີສະຕິບັນຍາ, ມີຄວາມເຂົ້າໃຈຢ່າງເລິກເຊິ່ງ, ແລະ
ຮູ້ຈັກຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ສະພາບຄວາມເປັນຢູ່ຂອງຜູ້ຄົນ,
ອິດທິພົນຂອງລາວກໍຈະເປັນຜົນດີ ແລະ
ມີປະໂຫຍດຕໍ່ຜູ້ທີ່ມາລະຫມາດໃນມັດສະຍິດ ແລະ
ຕໍ່ຊາວບ້ານທີ່ອາໄສຢູ່ໃນລະແວກນັ້ນ, ໂດຍລາວຈະສັ່ງສອນ,
ຊີ້ນຳ ແລະ ນຳພາພວກເຂົາໄປສູ່ທຸກຄວາມດີງາມ ແລະ
ຄຸນນະທຳ.

ແລະ ນີ້ຄືສະພາບຂອງບັນດາຜູ້ບັນຍາຍທັມ
ທີ່ມີຄຸນສົມບັດຄົບຖ້ວນ. ໃນຍຸກທຳອິດຂອງອິດສະລາມ
ທ່ານນະບີ ຊົ່ວລັລລຸຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລລຳ ເປັນຜູ້ບັນຍາຍເອງ,
ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍແມ່ນບັນດາຜູ້ສືບທອດອຳນາດຜູ້ຊົງທັມ,
ຕໍ່ມາແມ່ນບັນດາຜູ້ນຳ, ບັນດາແມ່ທັບ, ບັນດາຜູ້ມີຄວາມຮູ້
ແລະ ບຸກຄົນສຳຄັນ. ສິ່ງນີ້ຈຶ່ງຊື່ໃຫ້ເຫັນວ່າ
ຜູ້ທີ່ຮັບຜິດຊອບໜ້າທີ່ນີ້

ຈະຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ມີສະຖານະພາບສູງສົ່ງ ທາງດ້ານສາສະໜາ, ຄຸນນະທຳ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ການປະພຶດຕົນ.

ແລະ ໃນຈຸດນີ້ເອງ ຄວາມສຳຄັນຂອງໜ້າທີ່ນີ້ໃນຊີວິດຂອງຜູ້ຄົນກໍ່ຈະບາກົດໃຫ້ເຫັນ; ເພາະຄວາມເຂັ້ມແຂງຂອງບັນດາຜູ້ກ່າວອຸຕຸບະຫັ (ນັກເທດສະໜາ) ນັ້ນ ຈະສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນສັງຄົມຂອງພວກເຂົາ, ແລະ ຄວາມອ່ອນແອຂອງພວກເຂົາ ກໍ່ຈະສະແດງຜົນກະທົບໃຫ້ເຫັນໃນສັງຄົມເຫຼົ່ານັ້ນເຊັ່ນກັນ; ເພາະມັດສະຍິດສະຖານທີ່ທີ່ສອນສັງຄົມໃຫ້ຮູ້ຈັກເຊື່ອມໂຍງ ຄຳເວົ້າກັບການກະທຳ, ດັ່ງນັ້ນ ຫາກຜູ້ກ່າວອຸຕຸບະຫັເປັນຜູ້ທີ່ອ່ອນແອດ້ານຄວາມຮູ້, ສະຕິບັນຍາ, ຫຼື ບຸກຄະລິກກະພາບ, ຫຼື ເປັນຜູ້ທີ່ມີມາລະຍາດ ແລະ ການປະພຶດທີ່ບໍ່ດີ, ລາວກໍ່ຈະສ້າງຄວາມເສຍຫາຍ ແລະ ບໍ່ກໍ່ໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດ, ແລະ ເມື່ອໜ້າທີ່ໜຶ່ງຂອງຜູ້ກ່າວອຸຕຸບະຫັຄືການຊີ້ແນະຜູ້ທີ່ມາລະ ຫມາດໄປສູ່ຄວາມດີງາມ, ຄຸນນະທຳ ແລະ ຄວາມຊອບທຳ, ມັນກໍ່ເປັນເລື່ອງຍາກຢ່າງຍິ່ງທີ່ຜູ້ກ່າວອຸຕຸບະຫັທີ່ຂາດຄວາມ ຮູ້ຈະສາມາດບັນລຸພາລະກິດອັນສູງສົ່ງນີ້ໄດ້.

ຄໍຕົບ

ອາດຈະເປັນຜູ້ທີ່ມີຄຸນສົມບັດຄົບຖ້ວນສຳລັບໜ້າທີ່ນີ້ ທັງໃນດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ ຄວາມສາມາດສ່ວນຕົວ, ແຕ່ລາວກັບມີວຽກງານອື່ນທີ່ຕ້ອງຮັບຜິດຊອບ ເຊິ່ງສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ລະດັບການປະຕິບັດໜ້າທີ່ຂອງລາວ.

ແລະ

ເຊັ່ນດຽວກັນ

ລາວອາດຈະບໍ່ມີເວລາພຽງພໍໃນການກະກຽມຄຸຕບະຫ໌ໃຫ້ເໝາະສົມກັບສະຖານະການ, ລາວຈຶ່ງອອກມາຫາຜູ້ຄົນ - ດັ່ງທີ່ທ່ານ ອິບນຸ ກັອຍຍິມ ອັລ-ເຍົາຊີຍະຫ໌ (ຂໍອໍລະໂມ້ຊົງເມດຕາທ່ານ) ໄດ້ກ່າວໄວ້- ດ້ວຍຄຸຕບະຫ໌ທີ່ບໍ່ສາມາດເຮັດໃຫ້ຫົວໃຈມີການອີ່ມານຕໍ່ອໍລະໂມ້, ທັງບໍ່ມີການໃຫ້ເອກະພາບ (ເຕົາຮິດ) ຕໍ່ພຣະອົງ, ທັງບໍ່ມີການຮູ້ຈັກພຣະອົງເປັນການສະເພາະ, ທັງບໍ່ມີການເຕືອນສະຕິເຖິງວັນເວລາຂອງພຣະອົງ, ແລະ ທັງບໍ່ມີການບຸກຈິດວິນຍານໃຫ້ຮັກພຣະອົງ ແລະ ໂຫຍຫາທີ່ຈະເພີບພຣະອົງ¹.

ບາງຄັ້ງລາວກໍ່ອາດຈະຖືກຄອບງ່າໂດຍອາລົມໄຟຕ່ຳ, ຄວາມບໍ່ຮູ້, ຄວາມຂັດແຍ່ງ ຫຼື ການມີແນວຄິດສຸດໂຕ່ງທີ່ນ່າຕຳຫນິ, ຈຶ່ງເຮັດໃຫ້ລາວອອກນອກຂອບເຂດຂອງຄວາມເປັນກາງ, ການຊື້ແນະໃນທາງທີ່ສ້າງສັນ ແລະ ການຮຽກຮ້ອງເຊີນຊວນຜູ້ຄົນດ້ວຍວິທະຍາບັນຍາ ແລະ ຄຳຕັກເຕືອນທີ່ດີງາມ.

ແທ້ຈິງ ມັນຍິດນັ້ນມີບົດບາດອັນຍິ່ງໃຫຍ່ໃນສາສະໜານີ້; ເພາະມັນເປັນດັ່ງປະທິບແຫ່ງການຊື້ນຳ ທີ່ບ່າວໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ກັບພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງລາວໃນນັ້ນ, ຄວາມສັດທາຂອງລາວກໍ່ຈະເຂັ້ມແຂງຂຶ້ນ, ແລະ ໄດ້ພົບປະກັບອ້າຍນ້ອງຂອງລາວ ເພື່ອໃຫ້ທຸກຄົນໄດ້ຮ່ວມມືກັນໃນການເຜີຍແຜ່ຄຸນງາມຄວາມ

¹ ຊາດ ອັລ-ມະອາດ ໃນ ຮະດີ ຄັອຍຣ໌ ອັລ-ອິບາດ: (1/ 409).

ດີ ແລະ ຕໍ່ສູ້ກັບຄວາມຊົ່ວຊ້າ, ແລະ
ມັສຍິດຈະບໍ່ສາມາດເຮັດພາລະກິດດັ່ງກ່າວໄດ້
ເວັ້ນເສຍແຕ່ອັນລ່າໜ້າຈະຊົງຈັດຕັ້ງມອີຫມ່າຜູ້ໜຶ່ງໃຫ້ແກ່ມັນ
ຜູ້ທີ່ມີພ້ອມດ້ວຍຄຸນສົມບັດທາງດ້ານຄວາມຮູ້ ແລະ
ດ້ານຈັນຍາທຳທີ່ຈຳເປັນ
ສຳລັບທຸກຄົນທີ່ດຳລົງຕຳແໜ່ງອັນຍິ່ງໃຫຍ່ນີ້, ແລະ
ປະຕິບັດພາລະກິດຂອງໜ້າທີ່ອັນສູງສົ່ງນີ້.

**ບັນດາອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນທາງດ້ານວິຊາການທີ່ຜູ້ບັນ
ຍາຍຈຳເປັນຕ້ອງມີ:**

1. ຕ້ອງມີຄວາມບໍລິສຸດໃຈໃນການງານຕໍ່ອັນລ່າໜ້າ,
ເພື່ອໃຫ້ການງານນັ້ນໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອສະໜັບສະໜູນ,
ໄດ້ຮັບໃຊຊະນະ, ເປັນທີ່ຖືກຕອບຮັບ ແລະ
ເປັນທີ່ຮັກແພງທັງນະທີ່ອັນລ່າໜ້າ ແລະ ນະທີ່ມະນຸດ.

2. ການຢູ່ໃຫ້ຫ່າງໄກຈາກການໂອ້ອວດ ແລະ
ການອວດອ້າງຕົນ,
ເພາະແທ້ຈິງການງານທັງຫຼາຍແມ່ນຂຶ້ນກັບເຈດຕະນາ, ແລະ
ແທ້ຈິງທຸກຄົນຈະໄດ້ຮັບຕາມທີ່ຕົນໄດ້ຕັ້ງເຈດຕະນາໄວ້, ແລະ
ຜູ້ໃດທີ່ເສແສ້ງໃນສິ່ງທີ່ຕົນເອງບໍ່ມີ
ອັນລ່າໜ້າຈະຊົງເຮັດໃຫ້ລາວໄດ້ຮັບຄວາມອັບອາຍ.

3. ເປັນຜູ້ທີ່ທ່ອງຈຳອັນລຸກຮອນ, ຫຼື
ທ່ອງຈຳບາງສ່ວນຂອງມັນ, ແລະ
ໃຫ້ໝັ້ນທົບທວນສິ່ງທີ່ຕົນໄດ້ທ່ອງຈຳໄວ້, ແລະ
ໃຫ້ມີການອ່ານອັນລຸກຮອນເປັນປະຈຳທຸກໆມື້.

4. ໃຫ້ທ່ອງຈຳຫະດີສຈຳນວນໜຶ່ງ, ຈາກໜຶ່ງສີ ຣິຍາດ ອັລຊິລິຫິນ, ຫຼື ອັລອັຣບະອິນ ອັນນະວະວິຍະຫ໌, ຫຼື ບຸລູຄ ອັລມະຣອມ, ຫຼື ຈາກບັນດາໜຶ່ງສີຫະດີສທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ອື່ນໆ.

5. ໃຫ້ຮຽນຮູ້ຫຼັກການສັດທາທີ່ຖືກຕ້ອງ, ຄືຫຼັກການສັດທາຂອງບັນເພະຊົນທີ່ຊອບທຳ.

6. ການສຶກສາວິຊາຟິກຮຸ່ງວກັບບົດບັນຍັດທາງສາສະໜາ, ໂດຍສະເພາະແມ່ນຟິກຮຸ່ງວກັບການອິບາດະຫ໌ (ການເຄົາລົບສັກກະລະ), ແລະສິ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດໃນນັ້ນແມ່ນສິ່ງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບເລື່ອງຄວາມສະອາດ ແລະ ການຊຳລະລ້າງທາງພິທີກຳສາສະໜາ, ການລະຫມາດ, ການບໍລິຈາກຊະກາດ, ແລະ ການຖືສິນອິດ, ແລະເຊັ່ນດຽວກັນກັບຟິກຮຸ່ງວກັບທຸລະກຳຕ່າງໆ; ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ຮູ້ຈັກຂໍ້ກຳນົດໃນການຫາລາຍໄດ້ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍ, ແລະ ເຕືອນປະຊາຊົນໃຫ້ລະວັງຈາກການສໍ້ໂກງ, ການຫຼອກລວງ, ແລະ ການເອົາຊັບສິນຂອງຜູ້ອື່ນມາໂດຍບໍ່ຊອບທຳ, ພ້ອມທັງເຕືອນພວກເຂົາໃຫ້ລະວັງຈາກການຜຸມເຜືອຍ, ການໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງສິ້ນເປືອງ, ແລະ ຄວາມຕະຫຼົ່ງຂີ້ຖີ່, ເພື່ອໃຫ້ການດຳເນີນທຸລະກຳທາງການເງິນຂອງພວກເຂົາເປັນໄປຕາມແນວທາງຂອງຄຳພີອັລກຸລອານ ແລະ ຊຸນນະຫ໌.

7. ຕ້ອງມີຄວາມຊຳນານໃນພາສາອາຣັບ ເພື່ອທີ່ຈະໄດ້ເຂົ້າໃຈຄວາມໝາຍຂອງສິ່ງທີ່ອັລລຳຮ໌ໄດ້ບະທານ ລົງມາແກ່ສາລະທູດຂອງພະອົງ ຊໍລັລລຳຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລສຳ,

ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວອັລກຸຣອານໄດ້ຖືກປະທານລົງມາເປັນພາສາອາຣັບ.

8. ການອ່ານຊົ່ວປະຫວັດຂອງສາດສະດາ, ຄຸນລັກສະນະ ແລະ ຈະລິຍະວັດອັນສູງສົ່ງຂອງທ່ານ, ແລະ ປະຫວັດຂອງບັນພະຊົນຜູ້ຊອບທຳ; ເລີ່ມໃນນັ້ນປະກອບດ້ວຍແບບຢ່າງທີ່ຊອບທຳ, ແບບຢ່າງອັນດີງາມ, ຄັງບັນຍາຄວາມຮູ້ທີ່ມີປະໂຫຍດ ແລະ ວັດທະນະທຳອິສລາມອັນສູງສົ່ງ.

9. ໃຫ້ຮູ້ຈັກບັນດາອຸລາມາໃນບ້ານເມືອງຂອງຕົນ ແລະ ບັນດາຜູ້ມີຄວາມຮູ້ທີ່ໜັກແໜ້ນທ່ານອື່ນໆ ທີ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນໃນເລື່ອງຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຫຼັກຄວາມເຊື່ອ, ຄວາມຮູ້ ແລະ ສະຕິບັນຍາ, ແລະ ໃຫ້ກັບໄປຫາພວກເພິ່ນໃນທຸກໆເລື່ອງທີ່ຕົນຕ້ອງການຄຳປຶກສາ ທັງໃນບັນຫາທາງສາສະໜາ ແລະ ການແກ້ໄຂບັນຫາຂອງສັງຄົມ.

10. ໃຫ້ຮູ້ຈັກບັນດານິກາຍໃນອິດສະລາມ ແລະ ຫຼັກຄວາມເຊື່ອຂອງພວກເຂົາ, ແນວຄິດທິດທາງຕ່າງໆ ແລະ ຈຸດປະສົງຂອງມັນ, ແລະ ລັດທິທີ່ຫຼົງຜິດ ແລະ ເບົ້າໝາຍຂອງພວກເຂົາ, ເພື່ອໃຫ້ສາມາດໃຕ້ແຍ້ງກັບສິ່ງເຫຼົ່ານັ້ນໄດ້ ພາຍໃຕ້ແສງສະຫວ່າງຂອງຄຳພີຂອງອັລລຳຫໍ້ ຜູ້ສູງສົ່ງ, ແບບຢ່າງ (ສຸນນັດ) ຂອງສາດສະດາທູດຂອງພຣະອົງ ﷺ, ແລະ ສິ່ງທີ່ບັນດານັກວິຊາການມຸດສະລິມຜູ້ຊ່ຽວຊານໄດ້ຂຽນໄວ້, ພ້ອມທັງວິຈານຄວາມບໍ່ຈິງຂອງມັນ ແລະ ເຕືອນໃຫ້ລະວັງຈາກຄວາມໂມຄະຂອງມັນ.

11.

ຕ້ອງມີຄວາມເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ສະພາບການຂອງຊາວມຸສລິມ,
ຄວາມອ່ອນແອຂອງພວກເຂົາ ແລະ
ການຖືກຄອບງໍາຈາກບັນດາສັດຕູ, ແລະ
ຕ້ອງຮູ້ວ່າສາເຫດນັ້ນແມ່ນຍ້ອນການທີ່ພວກເຂົາຫ່າງໄກຈາກ
ກແນວທາງອັນທ່ຽງຕົງຂອງອັລລໍຮ໌,
ຄວາມອ່ອນແອໃນການສັດທາຕໍ່ອັລລໍຮ໌ ແລະ
ການຍອມຈຳນົນຕໍ່ບົດບັນຍັດຂອງພຣະອົງ, ສະນັ້ນ
ລາວຈຶ່ງຕ້ອງພະຍາຍາມສຶດສອນພວກເຂົາໃນສິ່ງທີ່ຈະເປັນປະ
ໂຫຍດແກ່ພວກເຂົາໃນເລື່ອງສາສະໜາ ແລະ
ການດໍາລົງຊີວິດໃນໂລກນີ້ຂອງພວກເຂົາ.

12.

ໃຫ້ເຮັດຄວາມຮູ້ຈັກກັບສັມວນຊົນຕ່າງໆ,
ໃຫ້ຮູ້ເຖິງຂໍ້ດີ ແລະ ຂໍ້ເສຍຂອງມັນ,
ຮູ້ຈັກວິທີນຳໃຊ້ມັນໃຫ້ເກີດປະໂຫຍດໃນການເຊີນຊວນໄປສູ່ອັ
ລລໍຮ໌, ແລະ ໃຫ້ລະວັງຈາກໄພອັນຕະລາຍຕ່າງໆທີ່ຢູ່ໃນສິນນັ້ນ
ທີ່ຈະມີຜົນກະທົບຕໍ່ຕົນເອງ ແລະ ສັງຄົມ.

ແລະ

ເມື່ອຄຸນສົມບັດເຫຼົ່ານີ້ມີຄົບຖ້ວນໃນໂຕຂອງຄໍາຕົບໃນວັນສຸກ,
ສິ່ງນັ້ນກໍຈະນຳມາເຊິ່ງຄວາມຊື່ກາງ ແລະ ຄວາມສົມດຸນ,
ໂດຍພຣະປະສົງຂອງອັລລໍຮ໌ ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ.

ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງຄຸນນະທຳ ມາລະຍາດ:

1. ຜູ້ກ່າວອຸຕປະປະຈຳມັດສະຍິດຄວນຈະເປັນຜູ້ເຜີຍແຜ່
ແລະ ເປັນຜູ້ສຶດສອນໃຫ້ແກ່ຊາວມັດສະຍິດ ແລະ
ບັນດາຜູ້ທີ່ມາປະຈຳຢູ່ມັດສະຍິດຂອງລາວ ຈາກຄົນໃນຊຸມຊົນ
ແລະ ຄົນອື່ນໆ, ສະນັ້ນ

ລາວຈຶ່ງຈຳເປັນຕ້ອງຍຶດຖືເອົາສາສະດາທູດຂອງອັລລາ
 ຊໍລ໌ລລຸຮ ອະໄລຮີ ວະສັລລາ ເປັນແບບຢ່າງ;
 ເພາະທ່ານຄືແບບຢ່າງທີ່ດີງາມ, ເປັນແບບຢ່າງອັນດີເລີດ
 ແລະ ເປັນຕົວຢ່າງອັນສູງສົ່ງສຳລັບປະຊາຊາດ ແລະ
 ບັນດາຜູ້ນຳ, ດັ່ງທີ່ອັລລາຟູ້ສູງສົ່ງໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

﴿لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَذَكَرَ
 اللَّهَ كَثِيرًا﴾ (21)

(ໂດຍແນ່ນອນ
 ໃນຮໍຊຸດຂອງອັລລາຟູ້ສູງສົ່ງມີແບບຢ່າງອັນດີງາມສຳຫຼັບພວກເຈົ້າແລະ
 ລ້ວ ສຳຫຼັບຜູ້ທີ່ຫວັງຈະພົບອັລລາຟູ້ ແລະ ວັນໂລກຫນ້າ ແລະ
 ລຳເລີກເຖິງອັລລາຟູ້ສູງສົ່ງຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ) [ຊູຮາະຫີ ອັລອະຫີຊາບ :
 21].

ແລະ ໃຫ້ຕົວເອງ ແລະ ບັນດາຜູ້ທີ່ມາໃຊ້ບໍລິການມັສຍິດ
 ຢູ່ຫ່າງໄກຈາກການສົນທະນາເລື່ອງທາງໂລກ ແລະ ການເມືອງ,
 ແລະ

ໃຫ້ມັສຍິດເປັນສະຖານທີ່ສະເພາະສຳລັບການສະແຫວງຫາຄ
 ວາມຮູ້ ແລະ ການປະກອບອົບາດະຫີ

2. ເປັນຄົນສະອາດ ແລະ ມີລະບຽບໃນຕົວຂອງຕົນເອງ,
 ພ້ອມທັງເອົາໃຈໃສ່ຄວາມສະອາດຂອງມັສຍິດ, ຈັດວາງ ແລະ
 ຈັດສັນສິ່ງຂອງຕ່າງໆໃຫ້ເປັນລະບຽບ,
 ບຳລຸງຮັກສາສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກຕ່າງໆ,
 ຫຼີກຫ່າງຈາກການຟຸ່ມເຟື້ອຍໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ, ແລະ
 ຫຼີກຫ່າງຈາກການປະດັບປະດາຕົບແຕ່ງມັສຍິດ.

3. ໃຫ້ເປັນຜູ້ທີ່ມີແນວທາງ ແລະ ການປະພຶດຕົນທີ່ດີງາມ,
 ປະຕິບັດຕາມແບບຢ່າງ (ຊຸນນະຫີ) ຂອງທ່ານສາດສະດາ

ຊ່ວຍລ່ວງຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊັລສາ ດ້ວຍການໄວ້ຫນວດເຄົາ ແລະ
ຕັດເລັມຫນວດປາກ

ພ້ອມທັງຫລົງງານສວມໃສ່ເສື້ອຜ້າຍາວເກີນຕາຕຸ່ມ,
ມີຄວາມສະຫງົບສະຫງ່າ ແລະ ຄວາມສຸຂຸມ, ແລະ
ເປັນຜູ້ທີ່ດຳເນີນຮອຍຕາມແນວທາງຂອງບັນພະຊົນຄົນດີງາ
ມທີ່ລ່ວງລັບໄປແລ້ວ ຂໍອັລລຳຮັຊິງເມດຕາພວກເຂົາ.

4. ຕ້ອງເປັນຄົນທີ່ອ່ອນໄຫວ, ມີຄວາມອົດທົນ ອົດກັ້ນ
ແລະ ມີຄວາມເມດຕາ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
ຄວາມອ່ອນໄຫວນັ້ນ ບໍ່ໄດ້ຢູ່ໃນສິ່ງໃດ
ນອກຈາກມັນຈະເຮັດໃຫ້ສິ່ງນັ້ນສວຍງາມ ແລະ
ບໍ່ໄດ້ຖືກຖອດຖອນອອກຈາກສິ່ງໃດ
ນອກຈາກມັນຈະເຮັດໃຫ້ສິ່ງນັ້ນເປັນຕາຫນ້າຕຳຫນິ
ດັ່ງທີ່ໄດ້ມີລາຍງານໃນຫະດີຊ; ຈາກທ່ານຍິງອາອີຊະຫ
ຂໍອັລລຳຮັຊິງພໍ່ພຣະໄທຕ່ານາງ ໄດ້ລາຍງານຈາກທ່ານນະບີ ຊລ.
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ الرَّفَقَ لَا يَكُونُ فِي شَيْءٍ إِلَّا زَانَهُ، وَلَا يُنْزَعُ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا شَانَهُ»

« ແທ້ຈິງ ຄວາມອ່ອນໄຫວ ຈະບໍ່ຢູ່ໃນສິ່ງໃດ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າມັນຈະປະດັບປະດາສິ່ງນັ້ນ, ແລະ
ມັນຈະບໍ່ຖືກຖອດຖອນອອກຈາກສິ່ງໃດ
ເວັ້ນເສຍແຕ່ວ່າມັນຈະເຮັດໃຫ້ສິ່ງນັ້ນມີຕຳຫນິ »¹.

ສະນັ້ນ ຖ້າຫາກມີຜູ້ທີ່ມາມັສຍົດເຮັດສິ່ງທີ່ຜິດພາດ,
ຄໍຕົບບໍ່ຄວນຕຳຫນິຕິຕຽນເຂົາ,
ແຕ່ຄວນຕັກເຕືອນດ້ວຍຄວາມອ່ອນໄຫວ ແລະ

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (2594).

ສັງສອນດ້ວຍວິທີການທີ່ດີງາມ; ດັ່ງມີລາຍງານຈາກ
ມຸອາວິຍະຫ໌ ບິນ ອັນ-ຮະກັມ ອັສ-ສຸລະມີ ຣໍດີຍ໌ລວໍຮຸ ອັນຮຸ
ໄດ້ກ່າວວ່າ:

بَيِّنَا أَنَا أَصْلَىٰ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ؛ إِذْ عَطَسَ رَجُلٌ مِّنَ الْقَوْمِ، فَقُلْتُ: يَرْحَمُكَ اللَّهُ،
فَرَأَمَنِي الْقَوْمُ بِأَبْصَارِهِمْ، فَقُلْتُ: وَاتَّكَلَأَ أُمِّيَاءُ، مَا شَأْنُكُمْ تَنْظُرُونَ إِلَيَّ؟ فَجَعَلُوا
يَضْرِبُونَ بِأَيْدِيهِمْ عَلَىٰ أَفْخَادِهِمْ، فَلَمَّا رَأَيْتُهُمْ يُصَمُّوْنَنِي لِكُنِّي سَكَتُ، فَلَمَّا صَلَّى
رَسُولُ اللَّهِ ﷺ، فَبَآبِي هُوَ وَأُمِّي، مَا رَأَيْتُ مُعَلِّمًا قَبْلَهُ وَلَا بَعْدَهُ أَحْسَنَ تَعْلِيمًا مِنْهُ،
قَوْلَ اللَّهِ مَا كَهَرَنِي -أَيَّ: مَا فَهَرَنِي وَلَا نَهَرَنِي- وَلَا ضَرَبَنِي وَلَا سَتَمَنِي، قَالَ: «إِنَّ
هَذِهِ الصَّلَاةَ لَا يَصْلُحُ فِيهَا شَيْءٌ مِّنْ كَلَامِ النَّاسِ، إِنَّمَا هِيَ التَّسْبِيحُ وَالتَّكْبِيرُ وَقِرَاءَةُ
الْقُرْآنِ»

ໃນຂະນະທີ່ຂ້າພະເຈົ້າກຳລັງນະມາຊຢູ່ກັບທ່ານຣໍຊູລູລວໍຫ໌
ﷺ; ທ່ານໃດນັ້ນກໍມີຊາຍຄົນໜຶ່ງໃນກຸ່ມຄົນໄດ້ຈາມຂຶ້ນ,
ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງກ່າວວ່າ: ຂໍອົວລໍຫ໌ຊົງເມດຕາທ່ານ,
ບັນດາຜູ້ຄົນກໍພາກັນແນມເບິ່ງຂ້າພະເຈົ້າ,
ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງເວົ້າຂຶ້ນວ່າ: ເປັນຫຍັງກັນ!
ມີເລື່ອງຫຍັງພວກທ່ານຈຶ່ງແນມເບິ່ງຂ້າພະເຈົ້າ?
ພວກເຂົາກໍເລີ່ມໃຊ້ມືຕີໃສ່ຂາອ່ອນຂອງຕົນເອງ,
ເມື່ອຂ້າພະເຈົ້າເຫັນວ່າພວກເຂົາກຳລັງສັ່ງສັນຍານໃຫ້ຂ້າພະເຈົ້າ
ຈ້າງງບ, ຂ້າພະເຈົ້າຈຶ່ງໄດ້ງບລົງ. ເມື່ອທ່ານຣໍຊູລູລວໍຫ໌ ﷺ
ນະມາຊສຳເລັດ, ຂໍອຸຫິດພໍ່ ແລະ ແມ່ຂອງຂ້າພະເຈົ້າເພື່ອທ່ານ,
ຂ້າພະເຈົ້າບໍ່ເຄີຍເຫັນຄູ່ຜູ້ສອນຄົນໃດ ທັງກ່ອນໜ້າທ່ານ
ແລະ ຫຼັງຈາກທ່ານ ທີ່ສັດສອນໄດ້ຕີເລີດກວ່າທ່ານເລີຍ,
ຂໍສາບານຕໍ່ອົວລໍຫ໌, ທ່ານບໍ່ໄດ້ຕຳໜິຂ້າພະເຈົ້າ (ຫມາຍເຖິງ:
ທ່ານບໍ່ໄດ້ຂົ່ມເຫັງ ແລະ ບໍ່ໄດ້ດຳວ່າ), ບໍ່ໄດ້ຕີຂ້າພະເຈົ້າ ແລະ
ບໍ່ໄດ້ດຳທໍາຂ້າພະເຈົ້າ, ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ: «ແທ້ຈິງການນະມາຊນີ້
ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ມີຄຳເວົ້າໃດໆ ຂອງມະນຸດປົນຢູ່,

ຫາກແຕ່ມັນຄືການກ່າວຕັສບີຫໍ້, ການກ່າວຕັກບີຣ໌ ແລະ ການອ່ານອັລກຸຣອານ»¹.

5. ໃຫ້ເປັນຄົນສຸພາບອ່ອນໂຍນ ແລະ ມີຈິດໃຈເມດຕາ ເພື່ອລວບລວມຜູ້ຄົນຢູ່ອ້ອມຂ້າງໃຫ້ໄດ້ຮັບປະໂຫຍດຈາກຄວາມເມດຕາ, ການຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະ ຄວາມຮູ້ຂອງລາວ; ໃຫ້ຍືນຄຽງຂ້າງພວກເຂົາໃນຍາມທຸກຂໍ້ຍາກ ແລະ ຍາມທີ່ພວກເຂົາຕ້ອງການ, ແລະ ຄວນປຶກສາຫາລືກັບພວກເຂົາໃນເລື່ອງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບພາລະກິດຂອງມັນສິດ.

ແລະ ທ່ານຮໍລຸລ ລຸລລໍຫໍ້ ຢູ່ໃນລະດັບທີ່ສູງສົ່ງທີ່ສຸດໃນທຸກໆ ດ້ານ, ດັ່ງທີ່ອັລລໍຫໍ້ຕາອາລາໄດ້ກ່າວກ່ຽວກັບທ່ານວ່າ:

﴿فَبِمَا رَحْمَةٍ مِنَ اللَّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ﴾ (159)

(ເນື່ອງດ້ວຍຄວາມເມດຕາຈາກອັລລໍຫໍ້ ເຈົ້າ (ມູຮໍາມັດ) ຈຶ່ງໄດ້ສຸພາບອ່ອນໂຍນຕໍ່ພວກເຂົາ, ແລະ ຫາກເຈົ້າເປັນຜູ້ຫຍາບຄາຍ ແລະ ມີໃຈແຂງກະດ້າງແລ້ວ ພວກເຂົາກໍ່ຄົງຈະແຍກຍ້າຍອອກໄປຈາກອ້ອມຕົວເຈົ້າຢ່າງແນ່ນອນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງອະໄພໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ ແລະ ຈຶ່ງຂໍການອະໄພ (ຈາກອັລລໍຫໍ້) ໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາ ແລະ ຈຶ່ງປຶກສາຫາລືກັບພວກເຂົາໃນກິດຈະການ. ຄັນເມື່ອເຈົ້າໄດ້ຕັດສິນໃຈແລ້ວ ກໍ່ຈຶ່ງມອບໝາຍຕໍ່ອັລລໍຫໍ້.

¹ ບັນທຶກໂດຍມຸສລິມ, ເລກທີ (537).

ແທ້ຈິງອັລລ່ຫ໌ຊົງຮັກບັນດາຜູ້ທີ່ມອບໝາຍ.) [ສຸຣາຫ໌
ອະລາອິມຣອນ : 159].

6. ຈະຕ້ອງປະດັບຕົນດ້ວຍຄວາມອົດທົນ ແລະ
ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ;
ເພື່ອໃຫ້ສົມຄວນກັບກຽດຕຶຍົດຂອງການເປັນອີມາມໃນມັດ
ສະຍົດ ແລະ ທ່າມກາງຈະມາອະຫ໌ຂອງຕົນ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
ຄວາມອົດທົນ ແລະ ຄວາມເຊື່ອໝັ້ນ
ຈະນຳພາບ່າວໄປສູ່ຕ່າງແຫ່ງຂອງການເປັນຜູ້ນຳໃນສາສະໜາ
, ດັ່ງທີ່ອັລລ່ຫ໌ຕຣັດວ່າ:

(وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ أَيْمَةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لِمَا صَبَرُوا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يُوقِنُونَ 24)

(ແລະ ເຮົາໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງບັນດາຜູ້ນຳຂຶ້ນຈາກພວກເຂົາ
ເພື່ອຊີ້ນຳຕາມຄຳສັ່ງຂອງເຮົາ ເມື່ອພວກເຂົາໄດ້ອົດທົນ ແລະ
ພວກເຂົາກໍເປັນຜູ້ທີ່ເຊື່ອໝັ້ນຢ່າງແທ້ຈິງຕໍ່ບັນດາອາຍາຕຂ
ອງເຮົາ) [ສຸຣາຫ໌ອັສສະຈາດະຫ໌ : 24]

7. ຕ້ອງມີຄວາມສັດຈິງໃນສິ່ງທີ່ລາວເວົ້າ,
ບ່ວນຈະເປັນໃນການອຸຕບະຫ໌ວັນສຸກ, ຫຼື
ໃນບົດຮຽນການສຶດສອນ ແລະ ການຕັກເຕືອນ, ຫຼື
ໃນຄຳເວົ້າຂອງລາວກັບຜູ້ຄົນ;
ເພື່ອທີ່ລາວຈະໄດ້ເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຜູ້ສັດຈິງ,
ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທາງນຳ ແລະ ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບໄຊຊະນະ;
ເຊິ່ງມີລາຍງານໃນຫະດີຊຈາກທ່ານນະບີ ﷺ ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ:

«عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ؛ فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا
يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صَدِيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ،
فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ
يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَّابًا»

«ພວກທ່ານຈົ່ງຍຶດໝັ້ນໃນຄວາມສັດຊື່;
 ເພາະແທ້ຈິງຄວາມສັດຊື່ຈະນຳໄປສູ່ຄວາມດົງາມ, ແລະ
 ແທ້ຈິງຄວາມດົງາມຈະນຳໄປສູ່ສວນສະຫວັນ, ແລະ
 ຊາຍຄົນໜຶ່ງຈະຍັງຄົງເວົ້າແຕ່ຄວາມຈິງ ແລະ
 ມັງໝັ້ນໃນຄວາມສັດຊື່ ຈົນກະທັ່ງລາວຖືກບັນທຶກ ນະ
 ທີ່ອັລລຳ ວ່າເປັນຜູ້ສັດຈົງຢ່າງຍິ່ງຍອດ (ສິດດີກ່ອນ), ແລະ
 ພວກທ່ານຈົ່ງລະວັງການຂີ້ຕົວະໂກຫົກ,
 ເພາະແທ້ຈິງການຂີ້ຕົວະໂກຫົກຈະນຳໄປສູ່ການຊົ່ວຝ່າຜົນ,
 ແລະ ແທ້ຈິງຄວາມຊົ່ວຈະນຳໄປສູ່ໄຟນະລົກ, ແລະ
 ຊາຍຄົນໜຶ່ງຈະຍັງຄົງໂກຫົກ ແລະ ມັງໝັ້ນໃນການໂກຫົກ
 ຈົນກະທັ່ງລາວຖືກບັນທຶກ ນະ ທີ່ອັລລຳ ວ່າເປັນຄົນຂີ້ຕົວະ
 ຫຼອກຫລວງ "ກັສຊາບ"»¹.

ແລະ ການຂີ້ຕົວະໂກຫົກນັ້ນເປັນຄວາມຊົ່ວຮ້າຍ ແລະ
 ເປັນໄຟຟ້ວ, ແລະ ການຂີ້ຕົວະທີ່ຮ້າຍແຮງທີ່ສຸດຄື
 ການເວົ້າຕົວະຕໍ່ອັລລຳ ຜູ້ສູງສົ່ງ ແລະ
 ການກ່າວອ້າງກ່ຽວກັບພຣະອົງໂດຍປາສະຈາກຄວາມຮູ້,
 ດັ່ງທີ່ອັລລຳໄດ້ກ່າວວ່າ:

(قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّيَ الْفَوَاحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَالْإِثْمَ وَالْبَغْيَ بِغَيْرِ الْحَقِّ
 وَأَنْ تُشْرِكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِ سُلْطَانًا وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ {33})

(ຈົ່ງກ່າວເຖິງ (ມຸຮຳມັດ) ວ່າ:
 ພຣະເຈົ້າຂອງຂ້ອຍຊົງຫ້າມພຽງແຕ່ການອະນາຈານທັງປາກົ
 ດຊັດແຈ້ງຫຼືເຊື່ອງບໍ່ໃຫ້ຄົນເຫັນ, ແລະຄວາມບາບ,
 ແລະການອະທຳໂດຍບໍ່ເປັນທຳ,

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (6094) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (2607), ຈາກຫະດີສຂອງ
 ອັບດຸລລຳ ບິນ ມັສອຸດ (ຂໍອັລລຳຊົງພິພາດພຣະໄທຕໍ່ເຜົ່າ).

ແລະການທີ່ພວກເຈົ້າຕັ້ງພາຄີກັບອັລລໍ່ໂດຍທີ່ພວກເຮົາບໍ່ໄດ້
ປະທານຫລັກຖານໃດໆລົງມາ,
ແລະການທີ່ພວກເຈົ້າກ່າວອ້າງເຖິງອັລລໍ່ໂດຍທີ່ພວກເຈົ້າ
ບໍ່ຮູ້] [ສູດຮາຫໍ ອັລ-ອະຣໍຟ : 33].

ດັ່ງນັ້ນ

ອາຍະຫໍອັນມີກຽດນີ້

ໄດ້ລວບລວມບັນດາບາບທີ່ໃຫຍ່ຫຼວງ
ໂດຍໄດ້ເລີ່ມຈາກບາບທີ່ນ້ອຍກວ່າໄປຫາບາບທີ່ໃຫຍ່ທີ່ສຸດ,
ເຊິ່ງກໍຄືການກ່າວເຖິງອັລລໍ່ໂດຍປາສະຈາກຄວາມຮູ້
ໃນເລື່ອງພະນາມຕ່າງໆ, ຄຸນລັກສະນະຕ່າງໆ ແລະ
ບົດບັນຍັດຂອງພວກເຮົາ.

ການເວົ້າຕົວະຕໍ່ສາດສະດາທູດຂອງອັລລໍ່ໂດຍ ພໍ
ແມ່ນການຕົວະທີ່ໃຫຍ່ຫລວງທີ່ສຸດ ແລະ
ເປັນບາບທີ່ຊົ່ວຊ້າທີ່ສຸດ, ແລະ
ມັນເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາບາບໃຫຍ່ທີ່ຜູ້ກະທຳມັນຖືກຄາດໂທດ
ດ້ວຍໄພນະລົກ; ຈາກ ທ່ານ ມຸກີເຮາຫໍ ບິນ ຊຸອບະຫໍ
ຂໍອັລລໍ່ໂດຍພວກເຮົາໄທຕໍ່ເພິ່ນ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຍິນ
ທ່ານນະບີ ພໍ ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ كَذِبًا عَلَيَّ لَيْسَ كَذِبٌ عَلَى أَحَدٍ، مَنْ كَذَبَ عَلَيَّ مُعْتَدًا، فَلْيَنْتَبِهُوا مُقْعَدَةً مِنَ
النَّارِ»

« ແທ້ຈິງການໂກຫົກຕໍ່ຂ້າພະເຈົ້ານັ້ນ
ບໍ່ຄືກັບການໂກຫົກຕໍ່ບຸກຄົນອື່ນ,
ຜູ້ໃດທີ່ໂກຫົກຕໍ່ຂ້າພະເຈົ້າໂດຍເຈດຕະນາ,
ກໍຈົ່ງຈັບຈອງທີ່ນັ່ງຂອງລາວໃນໄພນະລົກເຖິດ »¹.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (1291) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (4).

ແລະ ໃຫ້ລະເວັ້ນຈາກການຂີ້ຕົວະໂກຫົກ
ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນໄປດ້ວຍເຈດຕະນາທີ່ດີ
ເພື່ອຈຸດປະສົງໃນການຊັກຊວນໃຫ້ເຮັດຄວາມດີ ແລະ
ເຕືອນໃຫ້ຢ້ານກົວຈາກຄວາມຊົ່ວ,
ດັ່ງທີ່ນັກເທດສະໜາບາງຄົນໄດ້ກະທຳ;
ເພາະມັນເປັນຄວາມຊົ່ວທີ່ບໍ່ມີຄວາມດີ ແລະ
ບໍ່ມີການຊີ້ນຳໃດໆ ຢູ່ໃນນັ້ນ, ແລະ ຜູ້ທີ່ກ່າວມັນຈະໄດ້ຮັບບາບ
ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນບຸນ, ເປັນຜູ້ທີ່ຜິດບາບ ບໍ່ໄດ້ຮັບຜົນກຳໄລ.

8. ຕ້ອງເປັນຜູ້ທີ່ຊື່ສັດໃນການຖ່າຍທອດຄຳເວົ້າ,
ກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງຂອງຂ່າວສານ,
ບໍ່ເລັ່ງຮີບໃນການຮັບເອົາຂ່າວລື, ແລະ ບໍ່ອົງໃສ່ສິ່ງໃດ
ນອກຈາກຄຳເວົ້າທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້, ແລະ ແທ້ຈິງ ອົງອັລລຮ໌
ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ ໄດ້ບັນຊາເຮົາໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ
ໃນຄຳດຳລັດຂອງພຣະອົງທີ່ວ່າ:

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا أَن تُصِيبُوا قَوْمًا بِجَهْلَةٍ فَتُصْبِحُوا
عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ تَذِمِينَ﴾ (6)

(ໂອ ບັນດາຜູ້ສັດທາທັງຫຼາຍ!
ຖ້າຫາກມີຜູ້ຜ່າຜົນຄົນໃດນຳຂ່າວມາແຈ້ງແກ່ພວກເຈົ້າ,
ກໍ່ຈົ່ງສອບສວນໃຫ້ແຈ່ມແຈ້ງເສຍກ່ອນ,
ຢ້ານວ່າພວກເຈົ້າຈະກໍ່ຄວາມເສຍຫາຍແກ່ກຸ່ມຊົນໜຶ່ງໂດຍບໍ່
ຮູ້,
ແລ້ວພວກເຈົ້າຈະກາຍເປັນຜູ້ເສຍໃຈໃນສິ່ງທີ່ພວກເຈົ້າໄດ້ກະ
ທຳໄປ) [ສູເຣາະຫັອລ ຮຸຈຸຮອຕ : 6]

9.
ໃຫ້ມີຄວາມພະຍາຍາມຢ່າງຍິ່ງໃນການປົກປັດຄວາມຜິດຂອງ

ຜູ້ຄົນ, ແລະ ປົກບົດຄວາມລັບຂອງພວກເຂົາ, ສະນັ້ນ
 ຜູ້ໃດທີ່ປົກບົດຄວາມຜິດຂອງມຸສລິມ,
 ອັລລູຫຼັກກໍ່ຈະປົກບົດຄວາມຜິດຂອງເຂົາທັງໃນໂລກນີ້ ແລະ
 ໂລກໜ້າ, ແລະ
 ຜູ້ໃດທີ່ຕິດຕາມຊອກຫາຄວາມຜິດຂອງບັນດາມຸສລິມ,
 ອັລລູຫຼັກກໍ່ຈະຕິດຕາມຊອກຫາຄວາມຜິດຂອງລາວ
 ຈົນກວ່າພຣະອົງຈະເປີດໂປງລາວ
 ເຖິງແມ່ນວ່າຈະຢູ່ໃນບ້ານຂອງລາວເອງກໍ່ຕາມ; ຈາກທ່ານ
 ອັບດຸລລຸຫຼັກ ບິນ ອຸມັຣ ຣິດີຍັລລູອັນຮູມາ, ກ່າວວ່າ ທ່ານນະບີ
 ຊລ. ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللَّهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«ຜູ້ໃດທີ່ປົກບົດຄວາມຜິດຂອງມຸສລິມ,
 ອັລລູຫຼັກກໍ່ຈະປົກບົດຄວາມຜິດຂອງເຂົາໃນວັນຝັນຄົນຊົບ»¹.
 ຈາກທ່ານອະບີ ບັຣຊະຫຼັ ອັລ-ອັສລະມີ ຣິດີຍັລລູ ອັນຮູ
 ເວົ້າວ່າ: ທ່ານຣິສູລ ລຸລລຸຫຼັ ກ່າວວ່າ:

«يَا مَعْشَرَ مَنْ آمَنَ بِلِسَانِهِ، وَلَمْ يَدْخُلِ الْإِيمَانُ قُلُوبَهُ، لَا تَعْتَابُوا الْمُسْلِمِينَ، وَلَا تَتَّبِعُوا
 عَوْرَاتِهِمْ؛ فَإِنَّهُ مَنْ اتَّبَعَ عَوْرَاتِهِمْ يَتَّبِعِ اللَّهُ عَوْرَتَهُ، وَمَنْ اتَّبَعَ اللَّهُ عَوْرَتَهُ يَفْضَحْهُ
 فِي بَيْتِهِ»

«ໂອ້ບັນດາຜູ້ທີ່ສັດທາດ້ວຍລິ້ນ,
 ແຕ່ການສັດທາຫຍັງບໍ່ທັນເຂົ້າໄປໃນຫົວໃຈ,
 ພວກເຈົ້າຢ່າໄດ້ນິນທາບັນດາມຸສລິມ, ແລະ
 ຢ່າໄດ້ຕິດຕາມຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງພວກເຂົາ; ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວ
 ຜູ້ໃດທີ່ຕິດຕາມຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງພວກເຂົາ,
 ອົງອັລລູຫຼັກກໍ່ຈະຊົງຕິດຕາມຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງລາວຜູ້ນັ້ນ, ແລະ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (2442) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (2580).

ຜູ້ໃດທີ່ອົງອ້ລວ໌ຫ້ຊົງຕິດຕາມຂໍ້ບົກຜ່ອງຂອງລາວ,
ພຣະອົງກໍຈະຊົງເປີດໂບງລາວ
ແມ້ຈະຢູ່ໃນບ້ານຂອງລາວເອງກໍຕາມ »¹.

**ປະເດັນທີ່ແປດ: ມາລະຍາດຂອງການຄຸດບະຫິ ແລະ
ຜູ້ຄຸດບະຫິ:**

1.

ການຄຸດບະຫິວັນສຸກຈຳເປັນຈະຕ້ອງປາດສະຈາກການຖືກໃຊ້
ເປັນເຄື່ອງມືເພື່ອໂຄສະນາໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ, ຫຼື ພັກຝ່າຍ, ຫຼື
ອົງກອນ, ຫຼື ສິ່ງອື່ນໆ, ແລະ
ຈະຕ້ອງມີຄວາມບໍລິສຸດໃຈຕໍ່ອ້ລວ໌ຫ້ ແລະ
ສາສະໜາຂອງພຣະອົງ,
ເພື່ອເຜີຍແຜ່ການເຊີນຊວນຂອງພຣະອົງ ແລະ
ເຊີດຊູພະດຳລັດຂອງພຣະອົງ,
ດັ່ງທີ່ພຣະອົງອ້ລວ໌ຫ້ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

﴿وَأَنْ أَلْمَسُجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾ (18)

(ແລະ ແທ້ຈິງບັນດາມັສຍິດນັ້ນເປັນຂອງອ້ລວ໌ຫ້ ດັ່ງນັ້ນ
ພວກເຈົ້າຢ່າໄດ້ວົງວອນຂໍຜູ້ໃດຄຽງຄູ່ກັບອ້ລວ໌ຫ້) [ຊູເຣາະຫໍ
ອັລ-ຈິນ : 18].

2.

ບໍ່ຄວນບັນຍາຍຍາວຈົນເກີນໄປ
ຈົນເຮັດໃຫ້ຜູ້ຟັງລຳຄານ ແລະ ເບື້ອໜ້າຍ, ແລະ
ກໍບໍ່ຄວນບັນຍາຍສັ້ນຈົນເກີນໄປ
ຈົນເຮັດໃຫ້ເນື້ອໃນຂອງຫົວຂໍ້ຂາດຕົກບົກຜ່ອງ.

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອະບຸ ດາດູດ ເລກທີ (4880).

3. ຜູ້ກ່າວຄູຕບະຫັຄວນຄຳນຶງເຖິງສະພາບຂອງຜູ້ຝັງ, ໂດຍບັບການໃຊ້ຄຳເວົ້າໃຫ້ເໝາະສົມກັບຄົນທີ່ໄປຕາມລະດັບຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພວກເຂົາ ແລະ ຫຼີກລ້ຽງຄຳສັບທີ່ຍາກເກີນໄປ; ໃຊ້ພາສາລະດັບບານກາງກັບຄົນທີ່ມີຄວາມຮູ້ລະດັບກາງ; ແລະ ໃຊ້ພາສາທີ່ສະຫຼະສະຫຼວຍກັບຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ສູງ. ເພື່ອໃຫ້ລາວເປັນຜູ້ມີວິທະຍະບັນຍາດຕໍ່ຄົນທຸກຊັ້ນຄົນທີ່ວາງທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງໄວ້ໃນບ່ອນທີ່ເໝາະສົມຂອງມັນ. ແລະ ໃນທຸກກໍລະນີຕ້ອງຫຼີກລ້ຽງການໃຊ້ຄຳເວົ້າທີ່ສວຍງາມແຕ່ໄຮ້ສາລະ.

4. ໃຫ້ຫຼີກລ້ຽງບັນດາເລື່ອງລາວທີ່ເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງ ເຊິ່ງຈະກໍ່ໃຫ້ເກີດຄວາມບາດໝາງໃຈ ແລະ ຄວາມກຽດຊັງ; ເພາະພາລະກິດຫຼັກຂອງຜູ້ກ່າວຄູຕບະຫັຄື ການສຶດສອນຜູ້ຄົນ, ການເຕົ້າໂຮມຫົວໃຈຂອງພວກເຂົາໃຫ້ເປັນໜຶ່ງດຽວບິນສັດຈະທຳ, ແລະ ການລົບລ້າງສາເຫດຕ່າງໆ ຂອງຄວາມແຕກແຍກລະຫວ່າງພວກເຂົາ.

5. ບໍ່ຈົ່ງໃຈໃຊ້ຄຳສຳຜັດ ຫຼື ໃຊ້ຄຳທີ່ເລິກເຊິ່ງເກີນໄປ, ຫາກແຕ່ເປົ້າໝາຍຫຼັກແມ່ນເພື່ອຖ່າຍທອດຄວາມໝາຍທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ດ້ວຍຖ້ອຍຄຳທີ່ຊັດເຈນ ແລະ ກະທັດຮັດທີ່ສຸດ.

6. ໃຫ້ຫ່າງໄກຈາກການລຽນແບບທີ່ໜ້າລັງກຽດ ແລະ ຝືນທຳມະຊາດ, ຕະຫຼອດຈົນການລອກແບບບຸກຄະລິກຂອງນັກເທດສະໜາ

ທີ່ມີຊື່ສຽງ; ເພາະສິ່ງດັ່ງກ່າວຈະສ້າງຄວາມບໍ່ສະບາຍໃຈ ແລະ ຄວາມບໍ່ພໍໃຈໃນຈິດໃຈ.

ປະເດັນທີ່ເກົ່າ: ຈຸດປະສົງ ແລະ

ເບົາໝາຍຂອງຄຸດບະຫ:

ການຂຶ້ນຄຸດບະຫວັນສຸກ
ຄວນໃຫ້ບັນລຸຈຸດປະສົງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

1- ການຊື່ແຈງບັນດາຫລັກການພື້ນຖານຂອງເອກະພາບ (ເຕົາຮິດ), ຄວາມສຳຄັນ ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ, ພ້ອມທັງເຕືອນໄພຈາກການຕັ້ງພາຄີ (ຊີຣິກ) ໃນທຸກໆ ປະເພດ, ທຸກຮູບແບບ ແລະ ທຸກຊ່ອງທາງຂອງມັນ.

2- ການຕັກເຕືອນສັງສອນ ແລະ ການລະນຶກເຖິງອົງອັນລັບ ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ, ການຊໍາລະສອບສວນ ແລະ ການຕອບແທນຂອງພຣະອົງໃນໂລກໜ້າ, ຄວາມໝາຍແຫ່ງພຣະຜູ້ອະພິບານທີ່ເຮັດໃຫ້ຫົວໃຈມີຊີວິດຊີວາ, ການເຊີນຊວນໄປສູ່ຄວາມດົງາມ, ການສັ່ງໃຈໃຫ້ເຮັດຄວາມດີ ແລະ ການຫ້າມບາມຈາກຄວາມຊົ່ວ.

3- ການໃຫ້ຄວາມເຂົ້າໃຈແກ່ມຸສລິມ ແລະ ສັງສອນພວກເຂົາກ່ຽວກັບຫຼັກຄວາມຈິງແຫ່ງສາສະໜາຂອງພວກເຂົາ ຈາກຄຳພີຂອງອັນລັບ ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ ແລະ ອັສ-ຊຸນນະຫີ ຂອງທ່ານອໍລູດຂອງພຣະອົງ ັ້, ັ້,

¹ ເບິ່ງໃນ ຄຸນນະລັກສະນະຜູ້ ຄຸດບະຫວັນສຸກ ຂອງ ອັບດຸລລັຫ໌ ບິນ ດ່ອຍຝຸດລັຫ໌ ອັລ-ຮຸໂຮລີ: (12, 20, 22), ແລະ 50 ແນວທາງການຄຸດບະຫ໌ ທີ່ມີຜົນສຳເລັດ ຂອງ ອະມິຣ ບິນ ມຸຫາມັດ ອັລ-ມັດຣີ (33, 73, 87).

ພ້ອມທັງເອົາໃຈໃສ່ໃນການຮັກສາສິນລະທຳ ແລະ ມາລະຍາດ
ໃຫ້ບໍ່ອາດຈາກການເຮັດເກີນຂອບເຂດ ແລະ ການລະເລີຍ.

4-

ການແກ້ໄຂຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ຜິດພາດກ່ຽວກັບອິດສະລາມ,
ຕອບໂຕ້ຂໍ້ສົງໄສ ແລະ ສິ່ງທີ່ບໍ່ເປັນຈິງ
ທີ່ຝ່າຍຕໍ່ຕ້ານສ້າງຂຶ້ນເພື່ອສ້າງຄວາມສັບສົນ,
ດ້ວຍວິທີການທີ່ໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ມີບັນຍາ,
ໂດຍຫຼີກລ້ຽງການໂຕ້ແຍ້ງ ແລະ ການໃສ່ຮ້າຍ.

5- ການຕໍ່ຕ້ານແນວຄິດທີ່ບໍ່ອ່ນທຳລາຍ ແລະ
ທີ່ເຮັດໃຫ້ຫຼົງຜິດ ໂດຍການນຳສະເໜີອິດສະລາມທີ່ຖືກຕ້ອງ,
ເຊິ່ງເປັນແນວທາງອັນດັ່ງເດີມຂອງປະຊາຊາດ
ທີ່ອັລລຳໂທ້ໄດ້ຊົງພິພາດໃຫ້ ແລະ
ທີ່ປະຊາຊາດນັ້ນໄດ້ເລືອກຮັບເອົາເປັນສາສະໜາຂອງຕົນ,
ພ້ອມທັງຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄຸນລັກສະນະພິເສດຕ່າງໆ ຂອງມັນ
ເຊັ່ນ: ຄວາມຄອບຄຸມ, ຄວາມສົມດຸນ, ຄວາມເລິກເຊິ່ງ ແລະ
ການສ້າງສັນ.

6- ການເຊື່ອມໂຍງການບັນຍາຍທັມ (ຄຸຕບະຫັ)
ເຂົ້າກັບການດຳລົງຊີວິດ ແລະ
ສະພາບຄວາມເປັນຈິງທີ່ຜູ້ຄົນດຳລົງຊີວິດຢູ່,
ໂດຍການເນັ້ນໜັກໃສ່ການແກ້ໄຂພະຍາດຂອງສັງຄົມ, ແລະ
ການສະເໜີແນວທາງແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ຂອງສັງຄົມ,
ເຊິ່ງໄດ້ມາຈາກຫຼັກການສາສະໜາອິດສະລາມອັນປະເສີດ,
ພ້ອມທັງເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ຫຼັກຄວາມເຊື່ອ ແລະ ການບັບບຸງແກ້ໄຂ,
ຫຼັກປະຕິບັດຂອງອິດສະລາມ ແລະ ຫຼັກສັດທາ,

ເລື່ອງລາວຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຄອບຄົວມຸດສະລິມ ແລະ ຫົວຂໍ້ອື່ນໆ ທີ່ເປັນຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຄົນ.

7- ການເອົາໃຈໃສ່ໃນໂອກາດສຳຄັນຕ່າງໆ ທີ່ມີມາຕະຫຼອດທັງປີ, ເຊັ່ນ: ເດືອນຮໍມະດອນ, ການເຮັດຮັຈ ແລະ ອື່ນໆ, ເພາະເປັນສິ່ງທີ່ຜູ້ຮັບຝັງກຳລັງສົນໃຈ ແລະ ກະຕຸ້ນໃຫ້ພວກເຂົາຕ້ອງການຄວາມຮູ້ທີ່ຈະສ່ອງແສງນຳທາງ ໃນເລື່ອງນັ້ນໆ.

8- ການບູກຝັງຄວາມເປັນອ້າຍນ້ອງຮ່ວມອິດສະລາມໃນໝູ່ຊົນ ຊາວມຸສລິມ, ແລະ ການຕໍ່ຕ້ານແນວຄິດທີ່ນຳໄປສູ່ການແບ່ງແຍກທາງດ້ານເຊື້ອ ຊາດ, ນິກາຍ, ພາກພື້ນ ແລະ ອື່ນໆ ທີ່ສ້າງຄວາມແຕກແຍກ.

ປະເດັນທີສິບ: ວິທີການກະກຽມຄຸດບະຫາ:

ຜູ້ກ່າວຄຸດບະຫາຄວນເອົາໃຈໃສ່ໃນການກະກຽມບົດຄຸດບະ ຫຼັກຂອງຕົນຢ່າງລະອຽດຮອບຄອບ, ແລະ ໃຫ້ຄຳນຶງເຖິງສິ່ງດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

ບົດຄຸດບະຫາໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວປະກອບດ້ວຍສາມພາກສ່ວນຄື: ບົດນຳ, ເນື້ອໃນ, ແລະ ບົດສະຫຼຸບ. ເຊິ່ງອົງປະກອບເຫຼົ່ານີ້ຈະບໍ່ໄດ້ຖືກກ່າວເຖິງຢ່າງຊັດເຈນໃນລະຫວ່າງການຂຽນ ຫຼື ການບັນຍາຍ, ທັງຍັງເປັນອົງປະກອບທີ່ມີຄວາມເຊື່ອມໂຍງ ແລະ ສອດຄ່ອງກັນ, ເຊິ່ງຄວາມສຳພັນອັນແໜ້ນແຟ້ນລະຫວ່າງອົງປະກອບເຫຼົ່ານີ້ຈະມີຄຸນນະພາບດີພຽງໃດນັ້ນ ກໍຂຶ້ນຢູ່ກັບຄວາມສາມາດຂອງຜູ້ບັນຍາຍ,

ຄວາມຮູ້ອັນກວ້າງຂວາງ ແລະ ປະສົບການຂອງລາວ, ອັນຈະນຳໄປສູ່ການຈັດວາງພາກສ່ວນຕ່າງໆຂອງບົດຄຸຕບະຫ໌ ໃຫ້ເປັນລະບຽບ ແລະ ມີໂຄງສ້າງທີ່ໜັກແໜ້ນ.

ຄວາມເປັນລະບຽບຮຽບຮ້ອຍ ແລະ ຄວາມຮັດກຸມນີ້ ນອກຈາກຈະເຮັດໃຫ້ຄວາມໝາຍຕ່າງໆ ຊັດເຈນ ແລະ ຈຸດປະສົງເດັ່ນຊັດແລ້ວ, ຍັງຮັບປະກັນໃຫ້ຜູ້ເວົ້າໄດ້ຮັບການຕັ້ງໃຈຟັງທີ່ດີຈາກຜູ້ຟັງ ແລະ ໄດ້ຮັບຄວາມສົນໃຈຢ່າງເຕັມທີ່ຈາກຜູ້ຮ່ວມສົນທະນາ.

ບົດນຳ: ຜູ້ຄຸຕບະຫ໌ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ບົດນຳ ແລະ ການກ່າວເປີດຂອງຕົນ, ໂດຍການນຳໃຊ້ສ້າງວນໃນການເລີ່ມຕົ້ນທີ່ຊີ້ໃຫ້ຜູ້ຟັງເຂົ້າໃຈ ຖືງຈຸດປະສົງຂອງຄຸຕບະຫ໌, ເຊິ່ງເປັນການດຶງດູດຄວາມສົນໃຈ ແລະ ກະກຽມຈິດໃຈ.

ສິ່ງດັ່ງກ່າວອາດຈະເປັນການຍົກເອົາອາຍາຕຕ່າງໆ ໃນອັລກຸຣອານທີ່ເປັນການຕັກເຕືອນ ຫຼື ສົ່ງເສີມ, ຫຼື ບາງສ່ວນຈາກວິທະຍາບັນຍາ (ຮິກມະຫ໌) ທີ່ເລິກເຊິ່ງຂອງທ່ານນະບີ ຊລ.

ການກ່າວເປີດຄືສິ່ງທຳອິດທີ່ຜູ້ຄຸຕບະຫ໌ຈະນຳສະເໜີຕໍ່ຜູ້ຟັງ, ຫາກວ່າລາວສາມາດສ້າງຄວາມປະທັບໃຈໃຫ້ແກ່ພວກເຂົາດ້ວຍການນຳສະເໜີທີ່ດີໄດ້ຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນ, ພວກເຂົາກໍຈະສາມາດຕິດຕາມຄຸຕບະຫ໌ສ່ວນທີ່ເຫຼືອໄດ້ດ້ວຍຄວາມສົນໃຈ ແລະ ກະຕືລືລົ້ນ.

ສົມຄວນທີ່ໃນຕອນຕົ້ນຂອງຄຳບາໄສຈະມີສິ່ງທີ່ບົ່ງບອກ ຖືງຈຸດປະສົງຂອງຜູ້ກ່າວ, ແລະເນື່ອງຈາກເປັນທີ່ຮູ້ກັນດີວ່າ ຄຸຕບະຫ໌ວັນສຸກນັ້ນເລີ່ມຕົ້ນດ້ວຍການສັນລະເສີນ ແລະ

ຍ້ອງຍໍຕໍ່ອັນດີ, ການກ່າວຄໍາປະຕິຍານຕົນທັງສອງ ແລະ ການກ່າວສໍລະວາດ ແລະ ສະລາມ ແດ່ທ່ານອໍຊຸລ ລຸລຸລໍຮີ ຊັລລໍລໍຫຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລໍມ, ສະນັ້ນ ໃນຖ້ອຍຄໍາເຫຼົ່ານີ້ ຄວນມີການຄັດເລືອກທີ່ດີ ເພື່ອໃຫ້ບັງບອກເຖິງຫົວຂໍ້ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງຄຸດບະຫັ.

ເນື້ອງຫາ: ເຊິ່ງເປັນຈຸດປະສົງຫຼັກຂອງການຄຸດບະຫັ, ແລະ ອາດເປັນການເໝາະສົມທີ່ຈະກ່າວເຖິງຢ່າງຊັດເຈນໃນຕອນເລີ່ມຕົ້ນຂອງການຄຸດບະຫັ ເຊັ່ນການກ່າວວ່າ: ຂ້າພະເຈົ້າຢາກຈະບັນຍາຍໃຫ້ພວກທ່ານຟັງກ່ຽວກັບ... ໂດຍສະເພາະຫາກເປັນປະເດັນທີ່ສັງຄົມກຳລັງໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ແລະ ຕ່າງກໍລິຄອຍຄໍາຊີ້ແຈງທີ່ຊັດເຈນ.

ແລະ

ບາງຄັ້ງການກ່າວເຖິງເລື່ອງໃດໜຶ່ງຢ່າງກົງໄປກົງມາກໍ່ອາດຈະບໍ່ເໝາະສົມ, ບໍ່ວ່າຈະເປັນເພາະມັນເປັນເລື່ອງທີ່ລະອຽດອ່ອນ, ຫຼື ເປັນສາເຫດທີ່ນຳໄປສູ່ຄວາມແຕກແຍກໃນໝູ່ຜູ້ຄົນ. ໃນກໍລະນີເຊັ່ນນີ້,

ຜູ້ບັນຍາຍສົມຄວນທີ່ຈະນຳສະເໜີຫົວຂໍ້ດັ່ງກ່າວຢ່າງເປັນຂັ້ນເປັນຕອນ ແລະ ຍົກມັນຂຶ້ນມາສົນທະນາໃນທາງອ້ອມ, ເພື່ອທີ່ຈະນຳພາຜູ້ຮັບຟັງໄປຕາມລຳດັບຂັ້ນຕອນທີ່ມີເຫດມີຜົນ

ຈົນກວ່າຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍທີ່ວາງໄວ້ດ້ວຍຄວາມເປັນກາງ ແລະ ຄວາມສົມດຸນ, ໂດຍຫຼີກລ່ຽງການສ້າງຄວາມບັນປ່ວນ ແລະ ຄວາມແຕກແຍກ. ແລະ ດ້ວຍເຫດນີ້, ຜູ້ບັນຍາຍກໍ່ຈະບັນລຸເປົ້າໝາຍຂອງຕົນໃນການກຽມຄວາມພ້ອມທາງດ້ານຈິດໃຈຂອງຜູ້ຟັງ

ຫາກພວກເຂົາມີທ່າທີຕໍ່ຕ້ານໃນເລື່ອງນັ້ນ,
ຫາກມັນເປັນຫົວຂໍ້ທີ່ພວກເຂົາບໍ່ຄຸ້ນເຄີຍມາກ່ອນ.

ຫຼື

ຫົວຂໍ້ຂອງການຄຸຕບະຫິ
ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຈະຕັ້ງຢູ່ເທິງສອງຫຼັກການພື້ນຖານຄື:
ການອະທິບາຍຊື່ແຈງ ແລະ ການຍົກຫຼັກຖານ.

ສ່ວນການອະທິບາຍ:

ແມ່ນການກ່າວເຖິງນິຍາມຂອງຫົວຂໍ້ທີ່ກຳລັງສົນທະນາ, ແລະ
ກ່າວເຖິງຄຸນລັກສະນະ, ຄຸນລິມະພັນພື້ນຖານ ແລະ ຂໍ້ຕົວຂອງມັນ.

ສ່ວນການອ້າງອີງຫຼັກຖານ: ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວ
ຫົວຂໍ້ໃດຫນຶ່ງຈະຕ້ອງການສິ່ງທີ່ມາສະຫນັບສະຫນູນດ້ວຍບັນ
ດາຫຼັກຖານອ້າງອີງ ແລະ ຂໍ້ພິສູດຕ່າງໆ,
ເຊິ່ງໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຈະມາຈາກຄຳພີອັດ-ກຸຣອານ,
ຊຸນນະຫິ ແລະ ຄຳກ່າວຂອງບັນພະຊົນຜູ້ຊົງຄຸນນະທຳ
(ສະລັຟ),

ພ້ອມທັງການຍົກບາງເຫດການຂຶ້ນມາເພື່ອເປັນການບຽບທ
ບ ແລະ ຖອດຖອນບົດຮຽນ. ໃນເລື່ອງນີ້,
ການອ້າງອີງຄຳກ່າວຈາກບັນດາອີມ່າມ ແລະ
ຜູ້ມີບັນຍາທີ່ເລືອງຊື່ກໍເປັນປະໂຫຍດເຊັ່ນກັນ,
ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ເປັນທີ່ຮູ້ຈັກກັນໃນດ້ານຄວາມດີງາມ,
ການເປັນຜູ້ນຳ, ຄວາມມີກຽດສັກສີ, ການສະຫຼະທາງໂລກ,
ຄວາມກ້າຫານ ແລະ ຄວາມຍຳເກງ,
ທັງນີ້ໃຫ້ຂຶ້ນກັບຄວາມເຫມາະສົມຂອງສະຖານະການ ແລະ
ເນື້ອຫາ.

ບົດສັ່ງທ້າຍຂອງຄຸຕບະຫິ:

ຫຼັງຈາກທີ່ຜູ້ບັນຍາຍໄດ້ນຳສະເໜີຫົວຂໍ້ຂອງລາວສຳເລັດແລ້ວ

ວ,

ຄວນທີ່ຈະຈົບບົດບັນຍາຍຂອງລາວດ້ວຍບົດສົ່ງທ້າຍທີ່ເໝາະ
ສົມ, ເພື່ອຮວບຮວມແນວຄິດ ແລະ ສະຫຼຸບຫົວຂໍ້ຂອງລາວ,
ໂດຍໃຊ້ສຳນວນທີ່ແຕກຕ່າງ ແລະ ວິທີການທີ່ສັ້ນກະຊັບ,
ເພາະວ່າການເວົ້າຍືດຍາວໃນກໍລະນີນີ້ຈະນຳມາເຊິ່ງຄວາມເປັ
ອໜ່າຍ ແລະ ເຮັດໃຫ້ແນວຄິດກະຈັດກະຈາຍ.

ແລະ ບໍ່ຄວນທີ່ຈະປະກອບດ້ວຍແນວຄວາມຄິດໃໝ່ ແລະ
ຫຼັກຖານໃໝ່; ເພາະວ່າເມື່ອເປັນເຊັ່ນນັ້ນ
ມັນຈຶ່ງບໍ່ແມ່ນບົດສົ່ງທ້າຍ, ຫາກແຕ່ເປັນພຽງສ່ວນໜຶ່ງ ແລະ
ເປັນການຕໍ່ຍອດຂອງຄຸຕບະຫັ.

ແລະ ບົດສົ່ງທ້າຍນັ້ນ
ຄວນຈະມີຄວາມໝັ້ນຄົງໃນການໃຊ້ສຳນວນ ແລະ
ມີອິດທິພົນສູງ, ເພາະວ່າມັນເປັນສິ່ງສຸດທ້າຍທີ່ຜູ້ຝັງໄດ້ຍິນ
ແລະ ຍັງຄົງຢູ່ໃນຈິດໃຈຂອງລາວ, ແລະ
ຖ້າຫາກວ່າມັນອ່ອນແອໃນການຮຽບຮຽງ,
ຂາດພະລັງໃນການຖ່າຍທອດ,
ປະໂຫຍດຂອງການຄຸຕບະຫັກໍຈະສູນເສຍໄປ.

ແລະ ບາງຄັ້ງບົດສົ່ງທ້າຍອາດຈະເປັນອາຍາຕຕ່າງໆ
ຈາກຄຳພີອັດກຸຮອນ
ທີ່ຍັງບໍ່ໄດ້ຍົກຂຶ້ນມາກ່າວເຖິງກ່ອນໜ້ານີ້,
ເຊິ່ງລວບລວມເນື້ອໃນຫົວຂໍ້ໃນການຊັກຊວນໃຫ້ເຮັດຄວາມດີ
ຫຼື ການເຕືອນໃຫ້ຢ້ານກົວ ຫຼື ການອ້າງຫຼັກຖານ ແລະ
ການຢືນຢັນ, ແລະ
ບາງຄັ້ງອາດຈະເປັນຫະດີສຂອງທ່ານສາດສະດາ
ທີ່ໃຫ້ຄວາມໝາຍຄືກັນກັບອາຍາຕຕ່າງໆ

ຈາກຄໍາພີອັລກູຣອານ, ແລະ
ບາງຄັ້ງອາດຈະເປັນການກ່າວຍ້າຄືນບັນດາຫົວຂໍ້ຂອງອຸຕບະ
ຫໍ (ບົດເທດສະໜາ) ດ້ວຍຮູບແບບທີ່ແຕກຕ່າງ ແລະ
ດ້ວຍວິທີການທີ່ຄົບຖ້ວນ, ຊັດເຈນ ແລະ
ມີອິດທິພົນຢ່າງແຮງ.

ແລະ ມີສອງປະການທີ່ຜູ້ກ່າວອຸຕບະຫໍ (ຄໍຕົບ)
ສົມຄວນເອົາໃຈໃສ່, ຄື: ຕັ້ງຫົວຂໍ້ດຽວ, ຫຼື ຫົວຂໍ້ແບກໃໝ່ ຫຼື
ການປ່ຽນແປງ.

ຫົວຂໍ້ດຽວ: ຄວນຈຳກັດສະເພາະຫົວຂໍ້ດຽວ,
ເພື່ອໃຫ້ອົງປະກອບຕ່າງໆຄົບຖ້ວນ, ຖ້ອຍຄໍາຖືກຂັດກົາ,
ແລະ ການນຳສະເໜີມີຄວາມເລິກເຊິ່ງ;
ເພາະການທີ່ຫົວຂໍ້ແຕກແຫນງອອກໄປ ແລະ
ມີຫຼາຍປະເດັນໃນຄາວດຽວກັນນັ້ນ
ຈະເຮັດໃຫ້ຈິດໃຈໄຂວ່ເຂວ,
ເຮັດໃຫ້ເນື້ອຫາບາງສ່ວນລືມເລືອນໄປ, ແລະ
ນຳໄປສູ່ຄວາມຍືດຍາວທີ່ໜ້າເບື້ອ, ພາບທີ່ຈືດຈາງ ແລະ
ຄວາມຕື່ນເຂັ້ມໃນການນຳສະເໜີ.

ຄວາມແບກໃໝ່ ແລະ ການປ່ຽນແປງ: ໝາຍຄວາມວ່າ
ຫົວຂໍ້ອຸຕບະຫໍຂອງລາວບໍ່ຄວນຊ້ຳຊາກຈຳເຈ,
ແຕ່ຄວນສ້າງຄວາມຫຼາກຫຼາຍໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ;
ເພື່ອໃຫ້ກວມເອົາທຸກໆເລື່ອງຂອງບົດບັນຍັດສາສະໜາ ເຊັ່ນ:
ເລື່ອງຂອງການໃຫ້ເອກະພາບຕໍ່ພະເຈົ້າ (ເຕົາຮິດ),
ການເຄົາລົບສັກກາລະ (ອິບາດະຫໍ), ການພົວພັນທາງສັງຄົມ,
ຈະລຶຍະທຳ ແລະ ອື່ນໆ.

ແລະ ບໍ່ຄວນຍຶດຕິດກັບຮູບແບບ ແລະ
ວິທີການນຳສະເໜີພຽງຢ່າງດຽວ,
ແຕ່ຄວນໃຊ້ຫຼັກການຮູບແບບ ເຊັ່ນ: ການຕັ້ງຄຳຖາມ,
ການອະທິບາຍ, ການຍົກຕົວຢ່າງ, ແລະ
ການສະແຫວງຫາວິທະຍາບັນຍາ ແລະ ຄວາມລັບທີ່ຊ້ອນຢູ່.
ພ້ອມກັນນັ້ນ, ຕ້ອງເຂົ້າໃຈສະພາບຄວາມເປັນຈິງຂອງສັງຄົມ,
ເຂົ້າໃຈຄວາມຕ້ອງການຂອງຜູ້ຄົນ, ເພື່ອຊື້ແນະ ແລະ
ໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງແກ່ພວກເຂົາ,
ໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບຜົນກະທົບຈາກການປ່ຽນແປງຕ່າງໆທີ່ມີຕໍ່
ພວກເຂົາ.

ບົດທີສີ່: ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍິດ

ປະເດັນທີໜຶ່ງ: ນິຍາມຂອງມັສຍິດ

ມັສຍິດ ຕາມຫຼັກການສາສະຫນາ: ຄື
ສະຖານທີ່ທີ່ຖືກຈັດຕັ້ງຂຶ້ນເພື່ອດຳລົງການລະຫມາດຜັດດູທັງ
ຫ້າເວລາ, ການລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ ການລະຫມາດອື່ນໆ,
ແລະ ເປັນບ່ອນປະກາດສຽງອາຊານ. ທີ່ຖືກເອີ້ນວ່າ ມັສຍິດ
ກໍ່ເພາະວ່າມັນເປັນສະຖານທີ່ສຳລັບການກັ່ມກາບ (ສຸຈູດ)
ຕໍ່ອັລລຳຫໍ້.

ຂໍ້ແຕກຕ່າງລະຫວ່າງມັສຍິດ ແລະ

ສະຖານທີ່ລະຫມາດ (ມຸຊໍລາຫໍ້)

ມັສຍິດແມ່ນສະຖານທີ່
ທີ່ຖືກກຳນົດໄວ້ສຳລັບການລະຫມາດຜັດດູເປັນການປະຈຳ

¹ ເບິ່ງ: ໜັງສື ແນວທາງໃນການກຽມ ອຸຕະປູ ວັນສຸກ ຂອງ ດຣ. ສັລິຫໍ້ ບິນ ອັບດຸລລໍຫໍ້ ບິນ
ຫຸໄມດ: (ໜ້າ 22) ແລະ ຕ່າງໄປ.

ແລະ ຖືກວະກັຟໄວ້ເພື່ອການນັ້ນ,
 ສ່ວນມຸຊໍລລາຫ໌ແມ່ນສະຖານທີ່
 ທີ່ຖືກຈັດໄວ້ສໍາລັບການລະຫມາດຊົ່ວຄາວ; ແລ້ວ
 ສະຖານທີ່ລະຫມາດໃນໂຮງຮຽນ, ສະຖາບັນ, ບໍລິສັດ,
 ຕາມເສັ້ນທາງເດີນທາງ ແລະ ອື່ນໆ, ແລະ
 ບໍ່ໄດ້ຖືກວະກັຟໄວ້ສໍາລັບການລະຫມາດທັງຫ້າເວລາ, ແລະ
 ບໍ່ເປັນຊຸນນະທຳໃນການລະຫມາດຕະຣີຍະຕຸລມັສອິດເມື່ອເຂົ້າ
 ໄປໃນມຸຊໍລລາຫ໌,
 ຫາກແຕ່ວ່າມັນເປັນຊຸນນະທຳເມື່ອເຂົ້າໄປໃນມັສອິດ.

ປະເດັນທີສອງ: ການສ້າງມັສອິດ ແລະ

ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ

ບັນດາມັສອິດແມ່ນສະຖານທີ່ ທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ
 ປະເສີດທີ່ສຸດເທິງໜ້າແຜ່ນດິນ,
 ເຊິ່ງໃນນັ້ນມີການດໍາລົງອົບາດະຫ໌ທີ່ປະເສີດທີ່ສຸດ
 ນັ້ນກໍ່ຄືການລະຫມາດ, ອັລວ໌ຫ໌ ໄດ້ຕຳຮືດວ່າ:

{فِي بُيُوتِ أَذُنَ اللَّهِ أَنْ تَرْفَعَ وَيُذَكَّرَ فِيهَا أَسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ 36
 رَجَالٌ لَا تُلْهِهِمْ تِجَارَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ يَخَافُونَ
 يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ 37}

(ໃນບັນດາບ້ານ

ທີ່ອັລວ໌ຫ໌ຊົງອະນຸຍາດໃຫ້ຖືກຍົກໃຫ້ສູງສົ່ງ ແລະ
 ພຣະນາມຂອງພຣະອົງຖືກກ່າວລໍາລົກໃນນັ້ນ,
 ມີຜູ້ກ່າວສະດຸດີຕໍ່ພຣະອົງໃນນັ້ນ ທັງໃນຍາມເຊົ້າ ແລະ
 ຍາມແລງ)

(ບັນດາບຸລຸດທີ່ການຄ້າ ແລະ
 ການຂາຍບໍ່ໄດ້ເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາລະເລີຍຈາກການລໍາລົກເຖິງ

ອັລລໍຫໍ, ແລະ ການດຳລົງການລະຫມາດ, ແລະ ການຈ່າຍຊະກາດ, ພວກເຂົາຍ້ານກົວວັນໜຶ່ງທີ່ຈິດໃຈ ແລະ ສາຍຕາຈະພົກຜັນໄປມາ) [ຊູຮາຣາຫໍ ອັນນູຣ: 36-37].

ແລະ ອັລລໍຫໍ ໄດ້ຊົງໃຫ້ກຽດ ແລະ ຍົກຍ້ອງບັນດາມັສຍິດ ໂດຍການອ້າງອີງມັນໄປຫາພຣະອົງ, ດັ່ງທີ່ພຣະອົງໄດ້ກ່າວວ່າ :

{وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسْجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ...}

(ແລະ

ບໍ່ມີຜູ້ໃດທີ່ຈະອະທຳອຶ່ງໄປກວ່າຜູ້ທີ່ຫ້າມບາມບັນດາມັສຍິດຂອງອັລລໍຫໍ ບໍ່ໃຫ້ພຣະນາມຂອງພຣະອົງຖືກກ່າວລະນຶກໃນນັ້ນ ...) [ສູຮາຣາຫໍ ອັລ-ບາກຣາຫໍ: 114]. ແລະ ອັລລໍຫໍຜູ້ຊົງມະຫາບໍລິສຸດໄດ້ຕຳອັດວ່າ:

{وَأَنَّ الْمَسْجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا 18}

(ແລະ ແທ້ຈິງບັນດາມັສຍິດນັ້ນເປັນຂອງອັລລໍຫໍ ດັ່ງນັ້ນ ພວກເຈົ້າຢ່າໄດ້ວົງວອນຂໍຜູ້ໃດຄຽງຄູ່ກັບອັລລໍຫໍ) [ຊູຮາຣາຫໍ ອັລ-ຈິນ : 18].

ດ້ວຍເຫດນີ້ ສາສະນະບັນຍັດຈຶ່ງໄດ້ສົ່ງເສີມການສ້າງສາ ແລະ ພັດທະນາທັງທາງດ້ານຮູບປະທຳ ແລະ ດ້ານຈິດໃຈ, ເຊິ່ງສ່ວນໜຶ່ງໃນນັ້ນກໍຄື: ອັລລໍຫໍ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

{إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَنْ يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ 18}

(ແທ້ຈິງ ຜູ້ທີ່ຈະບູລະນະບັນດາມັສຍິດຂອງອັລລໍຫໍນັ້ນຄື ຜູ້ທີ່ສັດທາຕໍ່ອັລລໍຫໍ ແລະ ວັນສຸດທ້າຍ ແລະ ດຳລົງການລະຫມາດ ແລະ ບໍລິຈາກຊະກາດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ຍ້າເກງຜູ້ໃດນອກຈາກອັລລໍຫໍ, ດັ່ງນັ້ນ ຊົນເຜົ່ານັ້ນແຫລະ

ທີ່ຫວັງວ່າຈະໄດ້ປັນຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບການຊີ້ນຳ) [ສູເຣາະຫ໌ ເຕົາບະຫ໌ : 18].

ແລະລາຍງານຈາກທ່ານອຸສມານ ບິນ ອັຟຟານ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ເລົ່າວ່າ: ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ بَنَى مَسْجِدًا يَبْتَغِي بِهِ وَجْهَ اللَّهِ بَنَى اللَّهُ لَهُ مِثْلَهُ فِي الْجَنَّةِ»

«ຜູ້ໃດທີ່ສ້າງມັສຢິດເພື່ອຫວັງໃນຄວາມພໍພຣະໄທຂອງອັລລໍ
ຫ໌,
ອັລລໍຫ໌ກໍຈະສ້າງສິ່ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນໃຫ້ລາວໃນສວນສະຫວັນ
»¹.

ແລະ ລາຍງານຈາກທ່ານຈາບິຣ ບິນ ອັບດຸລລໍຫ໌ ຣໍດີອັລລໍຮຸ
ອັນຮຸມາ ແທ້ຈິງທ່ານຣໍຊຸລ ﷺ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«مَنْ بَنَى مَسْجِدًا لِلَّهِ كَمَفْخَصٍ قَطَاةٍ، أَوْ أَصْغَرَ، بَنَى اللَّهُ لَهُ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ»

«ຜູ້ໃດທີ່ສ້າງມັສຢິດເພື່ອອັລລໍຫ໌
ເຖິງແມ່ນວ່າຈະມີຂະໜາດພຽງເທົ່າຮັງນົກກະທາ ຫຼື
ນ້ອຍກວ່ານັ້ນກໍຕາມ,
ອັລລໍຫ໌ຈະສ້າງເຮືອນໃຫ້ລາວໃນສວນສະຫວັນ»².

ດັ່ງທີ່ທ່ານນະບີ ຊໍລລໍລໍຮຸ ອະໄລຣີ ວະສັລລໍາ ໄດ້ກ່າວໄວ້ວ່າ:

«وَلَوْ كَمَفْخَصٍ قَطَاةٍ»

«ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເທົ່າກັບຮັງນົກຄຸ້ມ» ກໍຄື :
ສະຖານທີ່ທີ່ນົກໂຕແມ່ເຮັດຮັງເທິງຫນ້າດິນເພື່ອວາງໄຂ່,
ເຊິ່ງມີເຈດຕະນາເພື່ອເນັ້ນຫນັກເຖິງຄວາມນ້ອຍທີ່ສຸດ,

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (450) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (533).

² ບັນທຶກໂດຍ ອິບນຸ ມາຈະຫ໌, ເລກທີ (738), ແລະ ອັລບຸສີຣີ ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນ “ອັຊຊະວາອິດ” (1/94) ວ່າ: “ນີ້ແມ່ນສາຍລາຍງານທີ່ສໍ້ເຮັຍຫ໌.”

ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ຜູ້ໃດດູກການສ້າງມັດສະຍິດ,
ເຖິງແມ່ນວ່າມັນຈະນ້ອຍທີ່ສຸດກໍຕາມ.

ເຊິ່ງອາດຈະລວມໄປເຖິງຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການກໍ່ສ້າງມັນ
ເຖິງແມ່ນວ່າຈະເປັນພຽງກ້ອນດິນຈີ່ ຫຼື ດິນໜຽວກໍຕາມ,
ຫຼື ໄດ້ອອກແຮງງານດ້ວຍມືຂອງຕົນເອງ, ຫຼື
ໄດ້ຈ່າຍຄ່າຈ້າງໃຫ້ແກ່ຄົນງານ, ແລະ ການກະທຳອື່ນໆ
ໃນທຳນອງດຽວກັນນີ້
ທີ່ຖືໄດ້ວ່າຜູ້ກະທຳນັ້ນໄດ້ຊ່ວຍເຫຼືອໃນການສ້າງມັດສະຍິດດ້ວຍຕົວ
ຂອງລາວເອງ ຫຼື ດ້ວຍຊັບສິນຂອງຕົນ,
ໂດຍຫວັງໃນຜົນບຸນຕອບແທນທີ່ຈະໄດ້ຮັບຈາກການກະທຳດັ່ງກ່າວ,
ເຊິ່ງກໍ່ຄືການທີ່ອັລລຳຫໍຈະສ້າງໃຫ້ແກ່ລາວ
ສິ່ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ ຫຼື ກວ້າງຂວາງກວ່ານັ້ນໃນສວນສະຫວັນ;
ເນື່ອງຈາກວ່າເຮືອນໃນສວນສະຫວັນນັ້ນບໍ່ສາມາດບຽບທຽບໄດ້
ດັກບໍ່ສິ່ງທີ່ມີຢູ່ໃນໂລກນີ້, ແລະ
ທັງສອງນັ້ນກໍ່ບໍ່ມີສິ່ງໃດທຽບເທົ່າກັນໄດ້ເລີຍ, ແລະ
ນັ້ນຄືສິ່ງທີ່ເປັນແຮງກະຕຸ້ນໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ອັລລຳຫໍໄດ້ຊົງປະທານຄວາມ
ກວ້າງຂວາງໃຫ້ແກ່ລາວ
ໃນການຮີບຮ້ອນແຂ່ງຂັນກັນໃນການເຮັດຄວາມດີ, ແລະ
ການສວຍໂອກາດໃນການດຳລົງຊີວິດຢູ່ໃນໂລກນີ້,
ເພື່ອທີ່ລາວຈະໄດ້ສະສົມໄວ້ສຳລັບໂລກໜ້າຂອງລາວ
ເຊິ່ງລາວຈະໄດ້ພົບກັບລາງວັນຕອບແທນທີ່ເພີ່ມພູນຄູນທະວີ
ນະທີ່ພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງລາວຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ¹.

¹ ເບິ່ງ: «ຝຸ່ງສູດ ວະ ມະສາອິລ ຕະຕາອັລລຳກ ບິລມະສາຈິດ» ຂອງໄຊຣ໌ ອິບນຸ ຈິບຣິນ ເຮາະຫິມະ ຮຸລວ໌ຫ໌ (ໜ້າ: 14).

ປະເດັນທີສາມ: ການອຸປະຖຳຄຳຊົມສົມດ ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ

ການພັດທະນາມັສຍົດໃນຄວາມໝາຍໂດຍລວມນັ້ນ ລວມມີການພັດທະນາທັງສອງດ້ານຄື: ດ້ານວັດຖຸ ແລະ ດ້ານຈິດໃຈ, ເຊິ່ງລວມມີການສ້າງມັສຍົດ ແລະ ການສ້ອມແປງ, ການຕຶດຕັ້ງໄຟຟ້າ ແລະ ການບູລິມ, ການບໍລິການ ແລະ ການເຮັດຄວາມສະອາດ, ການອົບາດະຮີ (ການໄຫວ້ອອນ) ຕໍ່ອັລລຳໃນມັສຍົດ, ການແຕ່ງຕັ້ງບັນດາອີມ່າມ ແລະ ມຸອັສຊິນ, ການເປີດຫ້ອງຮຽນໃນມັສຍົດ; ເຊັ່ນ: ການສອນອັລກຸລອານ, ຟິກຮ໌, ຕັຟຊີຣ, ຫະດີຊ ແລະ ວິຊາຄວາມຮູ້ອື່ນໆ ທີ່ມີປະໂຫຍດ, ການຈັດຫາບັດໄລວັງຊີບໃຫ້ແກ່ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກໃນນັ້ນ, ການວະກັຟ (ການບໍລິຈາກ) ໃນສິ່ງທີ່ເປັນປະໂຫຍດຕໍ່ມັສຍົດ, ເຊັ່ນ: ການວະກັຟທີ່ພັກອາໄສໃຫ້ແກ່ອີມ່າມ, ມຸອັສຊິນ, ຄູສອນ ແລະ ນັກສຶກສາ, ການສ້າງສະຖານທີ່ອາບນ້ຳລະຫມາດ ແລະ ສິ່ງອື່ນໆ ທີ່ເປັນຜົນປະໂຫຍດຕໍ່ມັສຍົດ.

ພຣະອົງອັລລຳໄດ້ກ່າວວ່າ :

﴿إِنَّمَا يَعْمُرُ مَسْجِدَ اللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَقَامَ الصَّلَاةَ وَءَاتَى الزَّكَاةَ وَلَمْ يَخْشَ إِلَّا اللَّهَ فَعَسَىٰ أُولَٰئِكَ أَن يَكُونُوا مِنَ الْمُهْتَدِينَ﴾ (18)

(ແທ້ຈິງ ຜູ້ທີ່ຈະບູລະນະບັນດາມັສຍົດຂອງອັລລຳນັ້ນຄື ຜູ້ທີ່ສັດທາຕໍ່ອັລລຳ ແລະ ວັນສຸດທ້າຍ, ແລະ ດຳລົງການລະຫມາດ, ແລະ ໄດ້ຈ່າຍຊະກາຕ, ແລະ ບໍ່ຍ່າເກງຜູ້ໃດນອກຈາກອັລລຳ. ດັ່ງນັ້ນ ຊົນເຫລົ່ານີ້ແຕ່ລະທີ່ຫວັງ

ຈະເປັນຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນໝູ່ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທາງນ່າ) [ສູດຣາະຫ໌ ເຕົາບະຫ໌ : 18].

ອາຍັດທີ່ສູງສົ່ງໄດ້ຍືນຍັນເຖິງຄວາມເຊື່ອສັດທາຂອງຜູ້ທີ່ພັດທະນາມັສຍິດ ດ້ວຍການລະຫມາດໃນນັ້ນ, ການເຮັດຄວາມສະອາດ ແລະ ການສ້ອມແບງສ່ວນທີ່ຊຸດໂຊມຂອງມັສຍິດ¹.

ປະດັບທີສີ່: ການຮັກສາມັສຍິດໃຫ້ສະອາດບໍລິສຸດ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາໃຫ້ພົ້ນຈາກສິ່ງສັກກະປົກ.

ໃນເມື່ອບັນດາມັສຍິດເປັນສະຖານທີ່ແຕ່ງການອົບາດະຫ໌ ແລະ ການເຂົ້າໃກ້ຊິດຕໍ່ອັລລ່າຫ໌ ດ້ວຍການເຊື່ອຟັງ, ຈົ່ງມີຄຳສັ່ງໃຫ້ປົກປັກຮັກສາ ແລະ ດູແລມັນໃຫ້ພົ້ນຈາກສິ່ງເປີະເປື້ອນ, ສິ່ງສັກກະປົກ ແລະ ສິ່ງເສດເຫຼືອຕ່າງໆ, ເພື່ອໃຫ້ມັສຍິດມີຄວາມສະອາດ, ຄວາມດົງາມ ແລະ ຄວາມງົດງາມ.

ທ່ານ ໄຊຄ໌ ອິບນຸ ສະອ໌ດີ -ຂໍອັລລ່າຫ໌ຊົງເມດຕາເພິ່ນ- ໄດ້ກ່າວໃນການອະທິບາຍຄຳດຳຮັດຂອງອັລລ່າຫ໌ ທີ່ວ່າ:

﴿فِي بُيُوتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ 36﴾

(ໃນບັນດາບ້ານເຮືອນ ທີ່ອັລລ່າຫ໌ ຊົງອະນຸຍາດໃຫ້ຖືກເຊີດຊູ ແລະ ໃຫ້ພຣະນາມຂອງພຣະອົງຖືກກ່າວວ່າລຶກໃນນັ້ນ, ມີການກ່າວສະດຸດີແດ່ພຣະອົງໃນນັ້ນ ທັງໃນຍາມເຊົ້າ ແລະ ຍາມແລງ) [ສູດຣາະຫ໌ ອັນນູຣ: 36]. ທ່ານກ່າວ

﴿...أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ...﴾

¹ ເບິ່ງໃນ «ໂຄງການ ແລະ ສິ່ງທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃນມັສຍິດ» ຂອງ ມຸຫາມັດ ອັວ-ອັຣຟັຈ (ໜ້າ: 9).

(...ໃຫ້ຖືກເຊີດຊູ

ແລະ

ໃຫ້ພຣະນາມຂອງພຣະອົງຖືກກ່າວລຳລົກໃນນັ້ນ...)

ນີ້ແມ່ນຂໍ້ສະຫຼຸບກ່ຽວກັບຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ຂອງມັສຍິດ,
ເຊິ່ງລວມຢູ່ໃນການໃຫ້ກຽດມັສຍິດນັ້ນມີ: ການສ້າງມັສຍິດ,
ການປັດກວາດ

ແລະ

ການເຮັດຄວາມສະອາດຈາກສິ່ງສົກກະປົກ ແລະ
ສິ່ງທີ່ເປັນອັນຕະລາຍ,

ການປົກປ້ອງມັສຍິດຈາກຄົນວິກິນຈະລົດ ແລະ

ເດັກນ້ອຍທີ່ບໍ່ລະມັດລະວັງຈາກສິ່ງສົກກະປົກ, ແລະ

ຈາກຜູ້ປະຕິເສດສັດທາ, ແລະ

ໃຫ້ປົກປ້ອງມັສຍິດຈາກການເວົ້າຈາໄຮ້ສາລະໃນນັ້ນ, ແລະ

ການສົ່ງສຽງດັງໂດຍບໍ່ແມ່ນການລຳລົກເຖິງອັລລຳຫໍ້¹.

ແລະ ລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອະບີ ຮຸໄຮເຣາະຫໍ້ ອໍດີອັລລໍຮຸ
ອັນຮຸ, ວ່າ ມີແມ່ຍິງຜົວສີຄົນໜຶ່ງທີ່ເຄີຍປັດກວາດມັດສະຍິດ,
ແລ້ວ ທ່ານອໍຊຸລຸລຳຫໍ້ ຊໍລລໍລຳຮຸ ອະໄລຮີ ວະຊໍລຳ
ບໍ່ເຫັນນາງ, ຈຶ່ງໄດ້ຖາມກ່ຽວກັບນາງ, ພວກເຂົາກ່າວວ່າ:
ນາງໄດ້ເສຍຊີວິດແລ້ວ, ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ກ່າວວ່າ:

«أَفَلَا كُنْتُمْ أَذْنُتُمْوَنِي» قَالَ: فَكَأَنَّهُمْ صَغَرُوا أَمْرَهَا، فَقَالَ: «دَلُونِي عَلَى قَبْرِهَا»
فَدَلُّوهُ، فَصَلَّى عَلَيْهَا، ثُمَّ قَالَ: «إِنَّ هَذِهِ الْقُبُورَ مَمْلُوءَةٌ ظُلْمَةً عَلَى أَهْلِهَا، وَإِنَّ اللَّهَ
عَزَّ وَجَلَّ يُنَوِّرُهَا لَهُمْ بِصَلَاتِي عَلَيْهِمْ»

“ເປັນຫຍັງພວກທ່ານຈຶ່ງບໍ່ແຈ້ງໃຫ້ຂ້ອຍຮຸ?”

ເບິ່ງຄືວ່າພວກເຂົາເຫັນວ່າເລື່ອງຂອງນາງເປັນເລື່ອງເລັກນ້ອຍ,
ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານຈຶ່ງກ່າວວ່າ:

“ຈົ່ງຊົ່ບອກກູໂບຣຂອງນາງໃຫ້ຂ້ອຍ”.

¹ «ຕັຟຊີຣ ອັສ-ສະອັດີ» (ໜ້າທີ: 569).

ພວກເຂົາຈຶ່ງໄດ້ຊັບອກໃຫ້ທ່ານ,
ແລ້ວທ່ານກໍໄດ້ລະຫມາດໃຫ້ນາງ.

ຫຼັງຈາກນັ້ນ

ທ່ານໄດ້ກ່າວວ່າ:

“ແທ້ຈິງ

ບັນດາກຸໂບຣເຫຼົ່ານີ້ເຕັມໄປດ້ວຍຄວາມມືດມົນສຳລັບຜູ້ທີ່ຢູ່ໃນ
ນັ້ນ, ແລະ ແທ້ຈິງ ອົງອັລລ່າຟູຊິງສູງສົ່ງ ແລະ ຍິ່ງໃຫຍ່
ຈະຊົງເຮັດໃຫ້ມັນສະຫວ່າງສະໄຫວຂຶ້ນສຳລັບພວກເຂົາ
ດ້ວຍການລະຫມາດມາດຂອງຂ້ອຍທີ່ມີຕໍ່ພວກເຂົາ”¹.

ແລະ ໄດ້ມີການຍືນຍັນຈາກທ່ານອະນັສ ອໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ
ວ່າເພິ່ນໄດ້ກ່າວວ່າ: ໃນຂະນະທີ່ພວກເຮົາຢູ່ໃນມັດສະຍິດ

ພ້ອມກັບທ່ານອໍຊູລຂອງອັລລໍຮຸ ﷺ,

ທັນໃດນັ້ນກໍມີຊາວອາຣັບຊົນນະບົດຄົນໜຶ່ງເຂົ້າມາ

ແລ້ວລຸກຂຶ້ນບັດສະວະຢູ່ໃນມັດສະຍິດ,

ບັນດາສໍາຫາບະຫຼັກຂອງທ່ານອໍຊູລຂອງອັລລໍຮຸ ﷺ

ຈຶ່ງໄດ້ຮ້ອງຫ້າມວ່າ: ຢຸດ! ຢຸດ!, ດັ່ງນັ້ນ ທ່ານອໍຊູລຂອງອັລລໍຮຸ

ﷺ ຈຶ່ງໄດ້ກ່າວວ່າ:

«لَا تُزْرِمُوهُ - أَي: لَا تَقْطَعُوا عَلَيْهِ بَوْلَهُ - دَعُوهُ»

“ຢ່າໄດ້ຂັດຂວາງລາວ” ຄື: ຢ່າໄດ້ຕັດການບັດສະວະຂອງລາວ -
ຈຶ່ງປ່ອຍລາວໄວ້”

ພວກເຂົາຈຶ່ງປ່ອຍລາວໄວ້ຈົນກວ່າລາວຈະຖ່າຍເບົາແລ້ວ,

ຫຼັງຈາກນັ້ນ ທ່ານອໍຊູລຂອງອັລລໍຮຸ ຊັລລັລໍຮຸ ອະໄລຮີ
ວະສັລລຳ ກໍໄດ້ເອີ້ນລາວ ແລະ ໄດ້ກ່າວກັບລາວວ່າ:

«إِنَّ هَذِهِ الْمَسَاجِدَ لَا تَصْلُحُ لِشَيْءٍ مِنْ هَذَا الْبَوْلِ وَلَا الْقَدَرِ، إِنَّمَا هِيَ لِذِكْرِ اللَّهِ عَزَّ
وَجَلَّ وَالصَّلَاةِ وَقِرَاءَةِ الْقُرْآنِ»

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (460) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (956).

«ແທ້ຈິງບັນດາມັສຍິດເຫຼົ່ານີ້ ບໍ່ສົມຄວນກັບສິ່ງໃດໆ
ຈາກນ້ຳປັດສະວະ ແລະ ສິ່ງສົກກະປົກ,
ຫາກແຕ່ມັນແມ່ນເພື່ອການລະນຶກເຖິງອັລລ່າຫໍ້,
ການລະຫມາດ ແລະ ການອ່ານອັລກຸລອານ»
ທ່ານຈຶ່ງສັ່ງຊາຍຄົນໜຶ່ງ, ໃຫ້ລາວເອົານ້ຳໜຶ່ງຄູມາ
ແລ້ວລາດລົງໃສ່ບ່ອນນັ້ນ¹.

ເປັນມະຕິເອກະພາບກັນວ່າ ນ້ຳປັດສະວະ ແລະ
ສິ່ງທີ່ຄ້າຍຄືກັນນັ້ນ
ແມ່ນບັນດາສິ່ງສົກກະປົກທີ່ຕ້ອງປົກປ້ອງມັສຍິດໃຫ້ເພີ່ນຈາກ
, ເນື່ອງຈາກຄວາມສະອາດຂອງມັສຍິດເປັນສິ່ງທີ່ຈຳເປັນ.
ດັ່ງນັ້ນ ຕ້ອງປົກປ້ອງມັສຍິດ, ພິມ, ແລະ ສິ່ງທີ່ຕິດພັນກັບມັນ
ເຊັ່ນ ເດີ່ນ, ດາດຟ້າ ແລະ ອື່ນໆ
ໃຫ້ເພີ່ນຈາກບັນດາສິ່ງສົກກະປົກທັງໝົດ, ແລະ
ຕ້ອງຊຳລະລ້າງໃຫ້ສະອາດ
ເມື່ອໃດກໍຕາມທີ່ມີສິ່ງດັ່ງກ່າວຕົກໃສ່.

ເຊັ່ນດຽວກັນ,
ໄດ້ມີລາຍງານກ່ຽວກັບການຊຳລະລ້າງມັນຈາກສິ່ງສົກກະປົກ
ຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ເສມຫະ, ນ້ຳມູກ, ນ້ຳລາຍ, ເລືອດ, ໜອງ, ແລະ
ອື່ນໆ. ດັ່ງມີລາຍງານຈາກທ່ານ ອະນັສ ບິນ ມາລິກ ອໍດີອັລລ່າຮຸ
ອັນຮຸ ວ່າ, ແທ້ຈິງທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ເຫັນເສມຫະຢູ່ທີ່ກິບລັດ,
ສິ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ເຮັດໃຫ້ທ່ານບໍ່ພໍໃຈຈົນເຫັນໄດ້ຊັດເທິງໃບໜ້າ
ຂອງທ່ານ, ທ່ານຈຶ່ງໄດ້ລຸກຂັ້ນ ແລະ
ຂຸດມັນອອກດ້ວຍມືຂອງທ່ານເອງ, ແລ້ວທ່ານກໍ່ກ່າວວ່າ:

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄາຣີ, ເລກທີ (219) ໂດຍຫຍໍ້, ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (285).

«إِنَّ أَحَدَكُمْ إِذَا قَامَ فِي صَلَاتِهِ فَأَنَّهُ يُنَاجِي رَبَّهُ - أَوْ إِنَّ رَبَّهُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ الْقَبْلَةِ - فَلَا يَزُفَنَّ أَحَدُكُمْ قَبْلَ قِبْلَتِهِ، وَلَكِنْ عَنْ يَسَارِهِ أَوْ تَحْتَ قَدَمَيْهِ» ثُمَّ أَخَذَ طَرَفَ رِدَائِهِ، فَبَصَقَ فِيهِ ثُمَّ رَدَّ بَعْضَهُ عَلَى بَعْضٍ، فَقَالَ: «أَوْ يَفْعَلْ هَكَذَا»

«ແທ້ຈິງ

ເມື່ອຜູ້ໃດໜຶ່ງຈາກພວກເຈົ້າຢືນຂຶ້ນໃນການລະຫມາດຂອງລາວ, ແທ້ຈິງລາວກໍາລັງສືບທະນາກັບພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງລາວ - ຫຼື ແທ້ຈິງພຣະຜູ້ເປັນເຈົ້າຂອງລາວຢູ່ລະຫວ່າງລາວ ແລະ ກົບລະຫັດ ດັ່ງນັ້ນ

ຢ່າໃຫ້ຜູ້ໃດໃນໝູ່ພວກເຈົ້າຖິ້ມນໍ້າລາຍໄປທາງທິດກົບລະຫັດຂອງລາວ, ແຕ່ໃຫ້ຖິ້ມໄປທາງເບື້ອງຊ້າຍຂອງລາວ ຫຼື ໃຕ້ຕີນຂອງລາວ» ຫຼັງຈາກນັ້ນ

ເພິ່ນໄດ້ຈັບຊາຍເສື້ອຄຸມຂອງເພິ່ນ, ແລ້ວຖິ້ມນໍ້າລາຍໃສ່ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍພັບມັນທົບໃສ່ກັນ, ແລ້ວກ່າວວ່າ: «ຫຼື ໃຫ້ເຮັດເຊັ່ນນີ້»¹.

ມີຮະດິຊຈຳນວນຫຼາຍທີ່ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການຫ້າມຖິ້ມນໍ້າລາຍ ແລະ ຂາກສະເລດໃນມັດສະຍິດ, ແລະ ໃນບາງບົດລາຍງານໄດ້ຫ້າມບໍ່ໃຫ້ຖິ້ມນໍ້າລາຍໄປທາງທິດກົບລັດ ຫຼື ໄປທາງເບື້ອງຂວາ, ແລະ ໄດ້ອະນຸຍາດໃຫ້ຖິ້ມນໍ້າລາຍໄປທາງເບື້ອງຊ້າຍ ຫຼື ຖິ້ມລົງໃຕ້ຕີນເບື້ອງຊ້າຍ, ຫຼັງຈາກນັ້ນກໍໃຫ້ໃຊ້ຕີນຖູ. ແລະ ບໍ່ຕ້ອງສົງໄສເລື້ອຍວ່າ ນໍ້າລາຍ ແລະ ສະເລດນັ້ນເປັນສິ່ງທີ່ໜ້າລັງກຽດຕາມທຳມະຊາດຂອງມະນຸດ, ດ້ວຍເຫດນີ້ ທ່ານນະບີ ຈຶ່ງໂກດເມື່ອທ່ານໄດ້ເຫັນນໍ້າລາຍຢູ່ດ້ານກົບລັດຂອງມັດສະຍິ

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄຳຣີ, ເລກທີ (405) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (551).

« ທ່ານນະບີ ﷺ ສັ່ງເສຍໃຫ້ສ້າງມັສຢິດຕາມຊຸມຊົນຕ່າງໆ ແລະ ໃຫ້ເຮັດຄວາມສະອາດ, ອົບນ້ຳຫອມໃຫ້ມັສຢິດ» ທ່ານ ຊຸຟຢານ ກ່າວວ່າ: "ການສ້າງມັສຢິດໃນຊຸມຊົນຕ່າງໆ ໝາຍເຖິງ: ໃນເຜົ່າຕ່າງໆ"¹.

ປະດັບທີ່ 5: ຂໍ້ກຳນົດການສ້າງມັສຢິດເທິງກູໂບຣ ຫຼື ການນຳເອົາກູໂບຣຂ້າໄປໃນມັສຢິດ

ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ກໍ່ສ້າງມັສຢິດເທິງກູໂບຣຂອງຜູ້ໃດກໍຕາມ; ເພາະແທ້ຈິງສິ່ງນີ້ເປັນສິ່ງທີ່ຖືກຫ້າມ, ໄຊຄ໌ ອັລ-ອິສລາມ ອົບນຸ ໄຕມິຍະຫ໌ ຣໍຫິມະຮຸລລໍຫ໌ ໄດ້ກ່າວວ່າ: ບັນດາອີມ່າມໄດ້ມີຄວາມເຫັນເປັນເອກະພາບກັນວ່າບໍ່ເປັນທີ່ ອະນຸມັດໃຫ້ສ້າງມັສຢິດເທິງກູໂບຣ; ເນື່ອງຈາກທ່ານນະບີ ﷺ ກ່າວວ່າ:

«إِنَّ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ كَانُوا يَتَّخِذُونَ الْقُبُورَ مَسَاجِدَ، أَلَا فَلَا تَتَّخِذُوا الْقُبُورَ مَسَاجِدَ؛ فَإِنِّي نَهَيْتُكُمْ عَنْ ذَلِكَ».

«ແທ້ຈິງ ບັນດາຊົນຊາດກ່ອນພວກເຈົ້າ ພວກເຂົາໄດ້ຍຶດຖືເອົາບັນດາກູໂບຣເປັນບ່ອນເຮັດມັສຢິດ, ພຶງຊາບເຖິດ ພວກເຈົ້າຢ່າໄດ້ຍຶດຖືເອົາບັນດາກູໂບຣເປັນບັນດາມັສຢິດ; ເພາະແທ້ຈິງຂ້າພະເຈົ້າໄດ້ຫ້າມພວກເຈົ້າຈາກສິ່ງນັ້ນ».

ແລະ ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຝັງມັຍຍິດ(ສົບ) ໃນມັດສະຍິດ, ຫາກວ່າໄດ້ມີການຝັງເກີດຂຶ້ນແລ້ວ ກໍຕ້ອງໄດ້ຮັບການແກ້ໄຂ:

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັດຕິຣມີຊີ, ເລກທີ່ (594), ແລະ ເບິ່ງທີ່: «ຟຸສຸລ ວະ ມະສາອິລ ຕະຕະອັລລັກ ບິລມະສາຈິດ» (ໜ້າທີ: 27).

ດ້ວຍການຖົມຫລຸ່ມໃຫ້ລຽບສະເໝີພັນ, ຫຼື
ຊຸດຄົ້ນເອົາສົບອອກມາ ຫາກວ່າຫລຸ່ມນັ້ນຍັງໃໝ່.

ແລະ ຖ້າຫາກມັສຍຶດຖືກສ້າງຂຶ້ນຫຼັງຈາກມົກໄບຣ:
ກໍ່ໃຫ້ຍ້າຍມັສຍຶດອອກ ຫຼື ໃຫ້ທຳລາຍຮູບຊົງຂອງກູໂບຣ,
ສ່ວນມັສຍຶດທີ່ຢູ່ເທິງກູໂບຣນັ້ນ ບໍ່ໃຫ້ລະຫມາດໃນນັ້ນ
ທັງຝຣດ ແລະ ຊຸນນັດ;
ເພາະແທ້ຈິງແລ້ວມັນເປັນສິ່ງທີ່ຖືກຫ້າມ¹.

ແລະ ສ່ວນຫນຶ່ງຈາກຫຼັກຖານໃນເລື່ອງນີ້
ນອກເໜືອຈາກສິ່ງທີ່ ໄຊຄຸນອິສລາມ ຣໍຫຼີມະຮຸລລໍຫໍ
ໄດ້ກ່າວໄວ້: ລາຍງານຈາກ ອາອີຊະຫໍ ແລະ ອັບດຸລລໍຫໍ ອິບນຸ
ອັບບາສ ທັງສອງໄດ້ກ່າວວ່າ:
ເມື່ອຄວາມຕາຍໄດ້ມາເຖິງທ່ານອໍຊຸລ ລຸລລໍຫໍ ຊໍລໍລລໍຮຸ
ອະໄລຣີ ວະສັລລັມ,
ເພິ່ນໄດ້ເອົາຜ້າຄຸມຂອງເພິ່ນມາປົກໃບຫນ້າຂອງເພິ່ນ, ແລະ
ເມື່ອເພິ່ນຮູ້ສຶກອຶດອັດ
ເພິ່ນກໍ່ເປີດມັນອອກຈາກໃບຫນ້າຂອງເພິ່ນ,
ເພິ່ນຈຶ່ງໄດ້ກ່າວໃນຂະນະທີ່ຢູ່ໃນສະພາບນັ້ນວ່າ:

«لَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْيَهُودِ وَالنَّصَارَى، اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ»

«ອັລລໍຫໍຊົງສາບແລ່ງພວກຍະຮຸດ (ຍິວ) ແລະ ນາຊໍຣໍ
(ຄຣິສຕຽນ)

ທີ່ໄດ້ຍຶດເອົາຫລຸ່ມຝັງສົບຂອງບັນດານະບີຂອງພວກເຂົາເປັນ
ມັສຍຶດ»

ເປັນການເຕືອນຕໍ່ການກະທຳທີ່ຄ້າຍຄືກັບພວກເຂົາ².

¹ ຫຼັກສືອລ-ຜັດຕະວາ (22/ 194).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (435) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (531).

ທ່ານນະບີ ຊັລລ໌ລລຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລຳ
ໄດ້ຊີ້ແຈງໃນຂະນະທີ່ເພິ່ນກຳລັງຈະສິ້ນໃຈວ່າ ອັລລຳຫໍ
ຜູ້ລົງສູງສົ່ງ ແລະ ອົ່ງໃຫຍ່ ໄດ້ສາບແຈ່ງຊາວຢິວ ແລະ
ຄຣິດສະຕຽນ

ທີ່ພວກເຂົາຍຶດເອົາກູໂບຣຂອງບັນດານະບີຂອງພວກເຂົາເປັນ
ນັ້ນສິດ. ທ່ານໄດ້ຊີ້ແຈງອີກວ່າ

ການກະທຳດັ່ງກ່າວເປັນທຳນຽມປະຕິບັດຂອງບັນດາຜູ້ປະຕິ
ສັດສັດທາໃນຍຸກກ່ອນ,

ເພື່ອເປັນການເຕືອນປະຊາຊາດຂອງທ່ານບໍ່ໃຫ້ເອົາແບບຢ່າງ
ພວກເຂົາ, ແລະ

ເພື່ອປິດກັ້ນຊ່ອງທາງທີ່ຈະນຳໄປສູ່ການຕັ້ງພາກີຕໍ່ອັລລຳຫໍ
ແລະ ການໄຫວ້ສິ່ງອື່ນນອກເໜືອຈາກພະອົງ.

ແລະ ລາຍງານຈາກແມ່ຂອງບັນດາຜູ້ສັດທາ
ທ່ານຍິງອາອີຊະຫໍ, ວ່າ ທ່ານຍິງອຸມມຸຫະບີບະຫໍ ແລະ
ທ່ານຍິງອຸມມຸສະລາມະຫໍ

ໄດ້ກ່າວເຖິງໂບດຄຣິສຕຽນແຫ່ງໜຶ່ງທີ່ພວກນາງທັງສອງໄດ້
ຫັນຢູ່ປະເທດຫະບະຊະຫໍ ເຊິ່ງໃນນັ້ນມີບັນດາຮູບພາບ,
ແລ້ວພວກນາງທັງສອງກໍໄດ້ເລົ່າເລື່ອງດັ່ງກ່າວແກ່ທ່ານນະບີ
ສັລລ໌ລລຸ ອະໄລຮີ ວະສັລລັມ, ແລ້ວທ່ານຈຶ່ງກ່າວວ່າ:

«إِنَّ أَوْلَٰئِكَ إِذَا كَانَ فِيهِمُ الرَّجُلُ الصَّالِحُ فَمَاتَ، بَنَوْا عَلَىٰ قَبْرِهِ مَسْجِدًا، وَصَوَّرُوا
فِيهِ تِلْكَ الصُّوَرَ، فَأُولَٰئِكَ شَرَّارُ الْخَلْقِ عِنْدَ اللَّهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ»

«ແທ້ຈິງ ຊົນເຫລົ່ານັ້ນ,

ເມື່ອຊາຍຜູ້ຊອບທຳໃນໝູ່ພວກເຂົາໄດ້ເສຍຊີວິດລົງ,

ພວກເຂົາກໍ່ສ້າງມັດສະຍິດເທິງຫຸ້ມຝັງສືບຂອງລາວ ແລະ

ໄດ້ສ້າງບັນດາຮູບພາບເຫລົ່ານັ້ນໄວ້ໃນນັ້ນ, ດັ່ງນັ້ນ

ຊົນເຫລົ່ານັ້ນຄື ມະນຸດທີ່ຊົ່ວຊ້າຢູ່ ນະ ທີ່ອັລລຳຫໍ
ໃນວັນກຶຍາມະຫັ»¹.

ລາຍງານຈາກທ່ານນາງ ອາອີຊະຫໍ ຣໍດີຢັລລໍຮຸ ອັນຮາ
ເລົ່າວ່າ: ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ກ່າວໃນອາການປ່ວຍຂອງທ່ານ
ເຊິ່ງທ່ານບໍ່ໄດ້ລຸກຈາກມັນອີກເລີຍວ່າ:

«لَعَنَ اللَّهُ الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى اتَّخَذُوا قُبُورَ أَنْبِيَائِهِمْ مَسَاجِدَ»

«ອັລລຳຫໍ ໄດ້ຊົງສາບແຊ່ງພວກຍະຮູດ (ຍິວ) ແລະ ນາຊໍຣໍ
(ຄຣິສຕຽນ)

ທີ່ພວກເຂົາໄດ້ຍຶດເອົາບັນດາຫຼຸມສືບຂອງບັນດານະບີຂອງພ
ວກເຂົາເປັນມັສຍິດ» ແລະ ຖ້າຫາກບໍ່ແມ່ນຍ້ອນເຫດນັ້ນ,
ກູໂບຣຂອງເພິ່ນກໍຄົງຈະຖືກເປີດເຜີຍ,
ແຕ່ເພິ່ນຢ້ານກົວວ່າມັນຈະຖືກຍຶດຖືເປັນມັສຍິດ².

ປະເດັນທີ່ເກົ່າ:

ຂໍ້ຊື້ຂາດຂອງການປະດັບປະດາບັນດາມັສຍິດ

ບໍ່ສົມຄວນປະດັບປະດາບັນດາມັສຍິດ ແລະ
ໂອ້ອວດອ້າງກ່ຽວກັບມັນ, ເພາະທ່ານ ອັລ-ບຸຄໍຣີ
ໄດ້ລາຍງານຈາກ ທ່ານ ອັບດີລລາຫໍ ບິນ ອັບບາສ ຣໍດີຢັລລໍຮຸ
ອັນຮຸມາ ເລົ່າວ່າ: «ພວກເຈົ້າຈະຕ້ອງປະດັບປະດາມັນ
ດັ່ງທີ່ຊາວຢິວ ແລະ ຊາວຄຣິສຕຽນໄດ້ປະດັບປະດາ»

ແລະ ລາຍງານຈາກທ່ານອານັສ ບິນ ມາລິກ ຣໍດີຢັລລໍຮຸ
ອັນຮຸ ກ່າວວ່າ: « ພວກເຂົາພາກັນໂອ້ອວດມັນ
ແລ້ວກໍບໍ່ໄດ້ຜັກອາໄສໃນມັນ ນອກຈາກພຽງເລັກນ້ອຍ »

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (427) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (528).

² ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ, ເລກທີ (1390) ແລະ ມຸສລິມ, ເລກທີ (529).

ແລະ ໄດ້ມີລາຍງານຈາກທ່ານອຸມັຮວ່າ
ເພິ່ນໄດ້ສັ່ງໃຫ້ສ້າງມັສຍິດ, ແລະ ໄດ້ກ່າວວ່າ:
“ຈົ່ງກຳບັງຜູ້ຄົນຈາກສາຍຝິນ, ແລະ
ຢ່າໄດ້ຍ້ອມເຄື່ອງນຸ່ງເປັນສີແດງ ຫຼື ສີເຫຼືອງ,
ເພາະມັນຈະເປັນການລົ້ວວງຜູ້ຄົນ”¹.

ແລະ ແທ້ຈິງໃນຍຸກສະໄໝນີ້
ການໂອ້ອວດກັນໃນເລື່ອງມັສຍິດໄດ້ມີຫຼາຍຂຶ້ນ, ແລະ
ຜູ້ຄົນໄດ້ຟຸມເຜືອຍໃນການປະດັບປະດາ ແລະ
ການໃຊ້ຈ່າຍຢ່າງຫຼວງຫຼາຍໃສ່ມັນ, ແລະ
ບັນດານັກວິຊາການໄດ້ອອກຟັດວາວ່າອະນຸຍາດໃຫ້ກໍ່ສ້າງມັສ
ຍິດໃຫ້ໃຫຍ່ໂຕໄດ້ ຖ້າຫາກວ່າທີ່ຢູ່ອາໄສ ແລະ
ເຮືອນຊານບ້ານຊ່ອງກໍ່ຖືກກໍ່ສ້າງໃຫ້ໃຫຍ່ໂຕເຊັ່ນກັນ,
ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ມັສຍິດເບິ່ງຊຸດໂຊມ ແລະ ຕ່ຳຕ້ອຍ
ເມື່ອທຽບໃສ່ກັບບ້ານເຮືອນ,
ແຕ່ຕ້ອງບາດສະຈາກການຟຸມເຜືອຍ ແລະ
ການເຮັດເກີນຂອບເຂດໃນການປະດັບປະດາ, ສີສັນ ແລະ
ນ້ຳສີຕ່າງໆ, ແລະ
ຄວາມຫຼາກຫຼາຍຂອງສິ່ງທີ່ບໍ່ຈຳເປັນທີ່ຖືກນຳມາໃຊ້ ເຊັ່ນ:
ເຄື່ອງເຄືອບ, ກະໂລ້ ແລະ ພິມ, ທັງໆ
ທີ່ຮູ້ວ່າຍັງມີມັສຍິດຫຼາຍແຫ່ງທີ່ຕ້ອງການການບູລະນະຂັ້ນຜູ້
ນຖານທີ່ສຸດ, ສະນັ້ນ
ຈົ່ງສົມຄວນທີ່ຈະນຳເອົາເງິນທຶນໄປໃຊ້ຈ່າຍໃນການບູລະນະມັ
ສຍິດເຫຼົ່ານັ້ນ.

¹ ບັນທຶກໂດຍອີມາມບຸຄໍຣີ (1/ 96- 97).

ດັງລາຍງານຈາກທ່ານອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ອຸມັຮ ຣໍດີອັລລໍຮຸ
ອັນຮຸມາ,

«أَنَّ الْمَسْجِدَ كَانَ عَلَى عَهْدِ رَسُولِ اللَّهِ ﷺ مَبْنِيًّا بِاللَّبَنِ، وَسَقْفُهُ الْجَرِيدُ، وَعُمْدُهُ
خَشَبُ النَّخْلِ، فَلَمْ يَزِدْ فِيهِ أَبُو بَكْرٍ شَيْئًا، وَزَادَ فِيهِ عُمَرُ وَبَنَاهُ عَلَى بُنْيَانِهِ فِي عَهْدِ
رَسُولِ اللَّهِ ﷺ بِاللَّبَنِ وَالْجَرِيدِ وَأَعَادَ عُمْدَهُ خَشَبًا، ثُمَّ غَيَّرَهُ عُثْمَانُ فَرَادَ فِيهِ زِيَادَةً
كَثِيرَةً، وَبَنَى جِدَارَهُ بِالْحِجَارَةِ الْمَنْقُوشَةِ وَالْقَصَّةِ، وَجَعَلَ عُمْدَهُ مِنْ حِجَارَةٍ مَنْقُوشَةٍ
وَسَقْفَهُ بِالسَّاجِ».

«ແທ້ຈິງ ມັສຍົດໃນສະໄໝຂອງ ທ່ານນະບີ ﷺ
ຖືກສ້າງຂຶ້ນດ້ວຍດິນຈີ່ດິບ,
ຫຼັງຄາເຮັດດ້ວຍກິ່ງງາຕົ້ນອິນທະຜາລໍາ ແລະ
ເສົາກໍ່ເຮັດດ້ວຍລໍາຕົ້ນອິນທະຜາລໍາ, ທ່ານອະບູ ບະກັຮ
ບໍ່ໄດ້ເພີ່ມເຕີມສິ່ງໃດໃສ່ເລີຍ, ສ່ວນທ່ານອຸມັຮ ໄດ້ເພີ່ມເຕີມ
ແລະ ໄດ້ບູລະນະມັນຕາມຮູບແບບເດີມໃນສະໄໝຂອງ
ທ່ານນະບີ ﷺ ດ້ວຍດິນຈີ່ດິບ ແລະ ກິ່ງງາຕົ້ນອິນທະຜາລໍາ ແລະ
ໄດ້ເຮັດເສົາຄືນໃໝ່ດ້ວຍໄມ້, ຫຼັງຈາກນັ້ນ ທ່ານອຸສມານ
ໄດ້ປ່ຽນແບງມັນ ໂດຍໄດ້ເພີ່ມເຕີມຢ່າງຫຼວງຫຼາຍ,
ໂດຍໄດ້ສ້າງກໍາແພງດ້ວຍຫີນທີ່ສະຫຼັກລວດລາຍ ແລະ
ບູນຂາວ, ແລະ ໄດ້ເຮັດເສົາຈາກຫີນທີ່ສະຫຼັກລວດລາຍ ແລະ
ມຸງຫຼັງຄາດ້ວຍໄມ້ສັກ»¹.

ທ່ານນັກວິຊາການອິສລາມ ອັບດຸລອະຊີຊ ບິນ ບາຊ -
ຂໍອັລລໍຫໍຊິງເມດຕາທ່ານ- ໄດ້ກ່າວວ່າ:
"ການກະທໍາຂອງທ່ານອຸສມານ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ
ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງການຕົບແຕ່ງມັສຍົດໃຫ້ສວຍງາມດ້ວຍຫີນທີ່
ສະຫຼັກລວດລາຍ, ໄມ້ເນື້ອດີ ແລະ ບູນຂາວ -ເຊິ່ງໝາຍເຖິງ:

¹ ບັນທຶກໂດຍອັລບຸກຄໍຣີ : ເລກທີ (446).

ການທາສິຟາ-, ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ຖືວ່າ ບໍ່ເປັນຫຍັງ. ເຖິງແມ່ນວ່າການດຳລົງຊີວິດແບບຊາວສະໄໝຈະເປັນສິ່ງທີ່ດີກວ່າ ແລະ ປະເສີດກວ່າກໍຕາມ, ແຕ່ຫາກວ່າຜູ້ຄົນພາກັນຕົບແຕ່ງທີ່ຢູ່ອາໄສຂອງພວກເຂົາໃຫ້ສວຍງາມ ແລະ ພາກັນເປື້ອຫນ່າຍອາຄານເກົ່າໆ, ແລະ ການປະໃຫ້ມັສຍຶດຢູ່ໃນສະພາບເກົ່າອາດຈະເຮັດໃຫ້ພວກເຂົາບໍ່ຍາກເຂົ້າມາລະຫມາດ ແລະ ລວມຕົວກັນໃນມັສຍຶດ, ກໍບໍ່ເປັນຫຍັງທີ່ຈະກະທຳເຊັ່ນດຽວກັບທີ່ທ່ານອຸສມານ ຣໍດີອັລລໍຮຸ ອັນຮຸ ໄດ້ກະທຳ ເພື່ອເປັນການຊັກຊວນໃຫ້ຄົນເຂົ້າມາໃນມັສຍຶດ. ສ່ວນການກະທຳເພື່ອໂອ້ອວດນັ້ນແມ່ນບໍ່ອະນຸຍາດ, ແລະ ເປັນສິ່ງທີ່ມັກຮູ້ໜ້າທີ່ຈະຂຽນສິ່ງຕ່າງໆ ໃນມັສຍຶດ, ສະນັ້ນສິ່ງທີ່ດີກວ່າຄືໃຫ້ມັນເປັນແບບລຽບງ່າຍ"¹.

ປະເດັນທີ່ເຈັດ: ຂໍ້ກຳນົດກ່ຽວກັບການເຂົ້າມັສຍຶດຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນມຸສລິມ

ເປັນທີ່ຕ້ອງຫາມສຳລັບຊາວມຸສລິມທີ່ຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ປະຕິເສດສັດທາຄົນໃດກໍຕາມເຂົ້າໄປໃນມັສຍຶດອັລຫະຣອມ ແລະ ເຂດຫະຣອມ ທັງຫມົດທີ່ຢູ່ອ້ອມຮອບ; ແລະ ຫຼັກຖານໃນເລື່ອງນີ້ແມ່ນຄຳດຳລັດຂອງພຣະອົງທີ່ວ່າ:

(يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا...)

ຄວາມໝາຍວ່າ: (ໂອ້ ບັນດາຜູ້ສັດທາທັງຫຼາຍ ແທ້ຈິງ ບັນດາມຸຊຣິກິນນັ້ນເປັນມົນທົນ ດັ່ງນັ້ນ

¹ ອ້າງອີງຈາກ “ອັລ-ມະຊາຈິດ” ຂອງ ອັລ-ຕາະຫັດມີ (ໜ້າ: 71).

ພວກເຂົາຢ່າໄດ້ເຂົ້າໃກ້ມັສຍິດອັລ-ຫະຣອມ

ຫຼັງຈາກບີນີ້ຂອງພວກເຂົາ...) [ສູດຮາຮາຫໍ ເຕົາບະຫໍ : 28],

ສ່ວນມັສຍິດອື່ນໆ,

ຫາກການເຂົ້າໄປຂອງພວກເຂົາແມ່ນເພື່ອຈຸດປະສົງທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກສາສະໜາ ກໍ່ບໍ່ມີຄວາມຜິດໃນເລື່ອງນັ້ນ, ເຊັ່ນການຖາມກ່ຽວກັບອິສລາມ, ຫຼື

ວຽກງານທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບມັສຍິດ, ຫຼື

ເພື່ອຜົນປະໂຫຍດຂອງຊາວມຸສລິມ, ຫຼື ຝັງການຕັກເຕືອນ, ຫຼື

ເຂົ້າໄປເພື່ອສິ່ງທີ່ອະນຸຍາດ ເຊັ່ນ ການດື່ມນ້ຳທີ່ຢູ່ໃນມັສຍິດ,

ໃນສະພາບການເຊັ່ນນີ້ ຖືວ່າເປັນທີ່ອະນຸຍາດ, ເພາະວ່າ

ທ່ານນະບີ ຊໍລັລລໍຮຸ ອະລັຍຮີ ວະສັລລັມ ໄດ້ມັດ ທ່ານ

ສຸມາມະຫໍ ບິນ ອຸສັລ ໄວ້ກັບເສົາຂອງມັສຍິດ, ຈາກທ່ານ ອະບູ

ຮຸໂຮຮາຮາຫໍ ຂໍອັລລໍຫໍຊິງພໍພຣະໄທຕໍ່ທ່ານ ໄດ້ກ່າວວ່າ:

«بَعَثَ النَّبِيُّ ﷺ خَيْلًا قِيلَ نَجِدُ، فَجَاءَتْ بِرَجُلٍ مِنْ بَنِي حَنِيفَةَ يَقَالُ لَهُ ثَمَامَةُ بْنُ أَثَالٍ، فَرَبَطُوهُ بِسَارِيَةٍ مِنْ سَوَارِي الْمَسْجِدِ فَخَرَجَ إِلَيْهِ النَّبِيُّ ﷺ فَقَالَ: «مَا عِنْدَكَ يَا ثَمَامَةُ؟» فَقَالَ: عِنْدِي خَيْرٌ يَا مُحَمَّدُ، إِنْ تَقُولَنِي تَقُولُ دَا دِمَ، وَإِنْ تَنْعِمُ تَنْعِمُ عَلَيَّ شَاكِرٍ، وَإِنْ كُنْتَ تُرِيدُ الْمَالَ فَسَلْ مِنْهُ مَا شِئْتَ، فَتَرَكَهُ حَتَّى كَانَ الْغَدَا...» الْحَدِيث.

« ທ່ານນະບີ ﷺ ໄດ້ສົ່ງກອງທັບມ້າໄປຍັງເມືອງນັຈດ໌,

ແລ້ວພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ຈັບຊາຍຄົນໜຶ່ງມາຈາກເຜົ່າບະນີຮານີຟ

ະຫໍ ຊື່ວ່າ: ຊຸມາມະຫໍ ອິບນຸ ອຸຊັລ,

ແລ້ວພວກເຂົາກໍ່ໄດ້ມັດລາວໄວ້ກັບເສົາຕົ້ນໜຶ່ງຂອງມັດສະຍິ

ດ. ຫຼັງຈາກນັ້ນ ທ່ານນະບີ ﷺ ກໍ່ໄດ້ອອກມາຫາລາວ

ແລ້ວກ່າວວ່າ: « ເຈົ້າມີຫຍັງແດ່? ໂອ້ ຊຸມາມະຫໍເອີ້ຍ »

ລາວຕອບວ່າ: ຂ້ອຍມີແຕ່ສິ່ງທີ່ດີ ໂອ້ ມຸຮາມັດເອີ້ຍ,

ຖ້າຫາກທ່ານຂ້າຂ້ອຍ ທ່ານກໍ່ໄດ້ຂ້າຄົນທີ່ມີ

ຄົນພ້ອມທີ່ຈະແກ້ແຄ້ນໃຫ້, ແລະ

ຖ້າຫາກທ່ານໃຫ້ຄວາມເມດຕາ (ປ່ອຍຂ້ອຍໄປ)
ທ່ານກໍໄດ້ໃຫ້ຄວາມເມດຕາແກ່ຜູ້ທີ່ຮູ້ບຸນຄຸນ, ແລະ
ຖ້າຫາກທ່ານຕ້ອງການຊັບສິນເງິນທອງ
ກໍຈົ່ງຂໍເອົາຕາມທີ່ທ່ານຕ້ອງການໄດ້ເລີຍ,
ທ່ານຈົ່ງໄດ້ປ່ອຍລາວໄວ້ຈົນຮອດມື້ອື່ນເຊົ້າ...»¹.

ແລະ ຄະນະຜູ້ແທນຈາກເມືອງນັຈຣອນ
ເຊິ່ງເປັນຊາວຄຣິສຕຽນ ໄດ້ເຂົ້າມາໃນມັສຍິດ², ແລະ ທ່ານ
ດີມາມ ບິນ ສະອັລະບະຫັ ກໍໄດ້ເຂົ້າມາພົບທ່ານນະບີ ﷺ
ໃນຂະນະທີ່ເພິ່ນຢູ່ໃນມັສຍິດ, ໂດຍມີຮະດິຊລາຍງານຈາກ
ທ່ານອານັສ ບິນມາລີກ -ຮໍດີຍັລລໍຮຸ ອັນຮຸ- ກ່າວວ່າ:

«بَيْنَمَا نَحْنُ جُلُوسٌ مَعَ النَّبِيِّ ﷺ فِي الْمَسْجِدِ دَخَلَ رَجُلٌ عَلَى حِمْلٍ فَأَنَاحَهُ فِي
الْمَسْجِدِ ثُمَّ عَقَلَهُ، ثُمَّ قَالَ لَهُمْ: أَيُّكُمْ مُحَمَّدٌ، وَالنَّبِيُّ ﷺ مُتَكِيٌّ بَيْنَ ظُهُورِهِمْ، فَقُلْنَا:
هَذَا الرَّجُلُ الْأَبْيَضُ الْمُتَكِيُّ، فَقَالَ لَهُ الرَّجُلُ: ابْنُ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ، فَقَالَ لَهُ النَّبِيُّ ﷺ:
«قَدْ أَجَبْتُكَ»، فَقَالَ الرَّجُلُ لِلنَّبِيِّ ﷺ: إِنِّي سَأَلْتُكَ فَمُسَدَّدٌ عَلَيْكَ فِي السُّؤَالِ فَلَا تَجِدُ
عَلَيَّ فِي نَفْسِكَ، فَقَالَ: «سَلْ عَمَّا بَدَا لَكَ»... إِلَى أَنْ قَالَ: فَقَالَ الرَّجُلُ: أَمَنْتُ بِمَا
جِئْتُ بِهِ وَأَنَا رَسُولٌ مِنْ وَرَائِي مِنْ قَوْمِي، وَأَنَا ضِمَامٌ بَيْنَ نَعْلَبَةَ أَخُو بَنِي سَعْدِ بْنِ
بَكْرٍ»

«ໃນຂະນະທີ່ພວກເຮົາກຳລັງນັ່ງຢູ່ກັບທ່ານນະບີ ﷺ
ໃນມັດສະຍິດ, ກໍມີຊາຍຄົນໜຶ່ງຂີ່ອູດເຂົ້າມາ
ລາວໄດ້ໃຫ້ມັນອູ້ເຂົ້າລົງໃນມັດສະຍິດ ແລ້ວກໍມັດມັນໄວ້,
ຈາກນັ້ນລາວກໍກ່າວຖາມພວກເຮົາວ່າ:
ຜູ້ໃດໃນພວກທ່ານຄືມຸຮຳມັດ? ແລະທ່ານນະບີ ﷺ
ກຳລັງນັ່ງອີງຢູ່ທ່າມກາງພວກເຂົາ, ພວກເຮົາຈຶ່ງຕອບວ່າ:
ແມ່ນຊາຍຜົວຂາວທີ່ກຳລັງນັ່ງອີງຢູ່ນັ້ນ,

¹ ບັນທຶກໂດຍ: ມຸດຕະຟາກຸລອະໄລ.

² ບັນທຶກໂດຍ: ມຸດຕະຟາກຸລອະໄລ.

ຊາຍຄົນນັ້ນຈຶ່ງກ່າວກັບທ່ານວ່າ: ໂອ້

ລູກຊາຍຂອງອັບດຸລມຸດຕໍລົບ, ທ່ານນະບີ ﷺ ຈຶ່ງຕອບລາວວ່າ:

«ຂ້ອຍໄດ້ຕອບເຈົ້າແລ້ວ», ຊາຍຄົນນັ້ນຈຶ່ງກ່າວກັບທ່ານນະບີ

ﷺ ວ່າ: ແທ້ຈິງຂ້ອຍຈະຖາມທ່ານ ແລະ ຈະຖາມຢ່າງຈິງຈັງ, ສະນັ້ນ ຂໍທ່ານຢ່າໄດໂກດເຄືອງຂ້ອຍໃນໃຈເລີຍ,

ທ່ານຈຶ່ງກ່າວວ່າ: «ຈົ່ງຖາມໃນສິ່ງທີ່ເຈົ້າຕ້ອງການເຖິດ»...

ຈົນກະທັ້ງຊາຍຄົນນັ້ນໄດ້ກ່າວວ່າ:

ຂ້ອຍຂໍສັດທາຕໍ່ສິ່ງທີ່ທ່ານໄດ້ນຳມາ ແລະ

ຂ້ອຍເປັນທູດຂອງກຸ່ມຊົນຂອງຂ້ອຍທີ່ຢູ່ເບື້ອງຫຼັງຂ້ອຍ, ແລະ

ຂ້ອຍຄື ດີມາມ ບິນ ຊະອັລະບະຫ໌, ຝັນອົງຈາກເຜົ່າບະນີ ສະອັດ

ບິນ ບັກຣ໌»¹.

ນີ້ຄືສິ່ງທີ່ພວກເຮົາສາມາດນຳມາສະເໜີໄດ້ກ່ຽວກັບສິ່ງທີ່

ຜູ້ອະຊານ, ຜູ້ເປັນອີມ່າມ ແລະ ຜູ້ເປັນຄໍຕົບຕ້ອງການ ແລະ

ຂໍ້ບັນຍັດຕ່າງໆ ຂອງມັສຍິດ, ແລະ

ພວກເຮົາຂໍສັ່ງເສຍຜູ້ອະຊານ, ຜູ້ເປັນອີມ່າມ ແລະ

ຜູ້ເປັນຄໍຕົບ ໃຫ້ມີຄວາມຍ່າເກງຕໍ່ອັລລໍຫ໌ ຜູ້ຊົງສູງສົ່ງ ແລະ

ອົ່ງໃຫຍ່, ໃຫ້ມີຄວາມພາກພຽນໃນການສະແຫວງຫາຄວາມຮູ້

ແລະ ເຜີຍແຜ່ມັນ, ແລະ ໃຫ້ເອົາໃຈໃສ່ໃນເລື່ອງດັ່ງກ່າວ.

ແລະ ຂໍອັລລໍຫ໌ປະທານເຕົາຟິກ (ທາງນຳ),

ຂໍພຣະອົງອັລລໍຫ໌ຈົ່ງປະທານຄວາມເມດຕາ ແລະ

ຄວາມສັນຕິສຸກແດ່ທ່ານນະບີຂອງເຮົາ ມຸຮ້າມັດ

ພ້ອມດ້ວຍວົງວານ ແລະ ບັນດາສາວິກຂອງທ່ານທັງໝົດ,

¹ ບັນທຶກໂດຍ ອັລບຸກຄໍຣີ. ແລະ ເບິ່ງທີ່: ມັຈມູອ໌ ຟາຕະວາ ວະມະກໍລາຕ ອິບນີ ບາຊ, ເຫຼ້ມທີແປດ, ຮຸກມຸ ດຸຄຸລ ອັລ-ກຸຟຟາຣ ອັລ-ມະຊາຈິດ, ແລະ ຟາຕະວາ ອັລ-ລໍຈນ໌ຫ໌ ອັດ-ດາອິມະຫ໌ 6/276.

ແລະ ຄຳວົງວອນສຸດທ້າຍຂອງພວກເຮົາຄື
ມວນການສັນລະເສີນທັງປວງເປັນສິດຂອງອັລລ໌ຫໍ້
ຜູ້ອະພິບານແຫ່ງສາກົນລະໂລກ.

ບາງແຫ່ງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດສຳຫຼັບມຸອັຊຊິນ, ອີມ່າມ ແລະ ຄໍຕົບ

ອະຊານ ແລະ ອີກໍມະຫໍ້, ໂດຍ ທ່ານ ດຣ. ສະອິດ ບິນ ອະລີ
ບິນ ວະຮັຟ ອັລເກາະຫໍ້ຕໍານີ,

ສຳນັກພິມ: ຊະພິຣ, ຣິຢາດ.

ຂໍ້ກຳນົດຂອງການເປັນຜູ້ນຳ

ແລະ

ການເປັນຜູ້ຕາມໃນການລະຫມາດ,

ໂດຍ ດຣ. ອັບດຸລມຸຫໍ້ຊິນ ອັລມຸນີຟ.

ການເປັນຜູ້ນຳ (ອີມ່າມ) ໃນການລະຫມາດ

ອົງຕາມພຣະຄຳພີ (ອັລກຸຣອານ) ແລະ ແບບຢ່າງ (ຊຸນນະຫໍ້),

ໂດຍ: ທ່ານ ສະອິດ ບິນ ອະລີ ບິນ ວະຮັຟ ອັລ-ເກາະຫໍ້ຕໍານີ.

ຮູບແບບຄຸດບະຫໍ້ວັນສຸກ,

ໂດຍ ອັບດຸລເລາະຫໍ້ ບິນ ດອຍຟຸລເລາະຫໍ້ ອັລ-ຮຸໄຮລີ,

ຈັດພິມໂດຍ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່
ແລະ ການຊື້ແນະ, ຮາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີອາຣະເບຍ.

ການເປັນຜູ້ນຳໃນການລະຫມາດ - ຄວາມໝາຍ,
ຄວາມປະເສີດ, ປະເພດຕ່າງໆ, ມາລະຍາດ ແລະ
ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ຕາມແນວທາງຂອງອັລກຸຣອານ ແລະ
ຊຸນນະຫໍ້,

ໂດຍ ທ່ານ ດຣ. ສະອິດ ບິນ ອະລີ ບິນ ວະຮັຟ ອັລ-
ເກາະຫໍ້ຕໍານີ,

ຜູ້ຈັດພິມ: ໂຮງພິມ ສະພິຣ, ນະຄອນຣິຢາດ.

ຄຸດບະຫັວັນສຸກ ແລະ ໜ້າທີ່ຂອງຜູ້ຂຶ້ນຄຸດບະຫັ,
ຮຽບຮຽງໂດຍ: ສະພາເພື່ອການເຜີຍແຜ່ ແລະ ຊີ້ນຳ,
ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການຊີ້ນຳ,
ຮາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີອາຣະເບຍ.

ຄຸດບະຫັວັນສຸກ ໃນກິຕາບ ແລະ ສຸນນະຫັ, ໂດຍ
ອັບດຸລອຣ໌ຫມານ ບິນ ມຸຮ້າຫມັດ ອັລຮ່າດາ,

ຈັດພິມໂດຍ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່
ແລະ ການຊີ້ແນະ, ຮາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີ ອາຣະເບຍ.

ຄຸດບະຫັວັນສຸກ ແລະ ບັນດາຂໍ້ກຳນົດທາງພິກັດ,
ຂຽນໂດຍ: ທ່ານ ອັບດຸລອະຊີຊ ບິນ ມຸຮ້າຫມັດ ບິນ
ອັບດຸລວໍຣ໌ ອັລຫຸໄຈລານ,

ຈັດພິມໂດຍ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່
ແລະ ການຊີ້ແນະ, ສູນຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ສຶກສາອິສລາມ.

ຄຸດບະຫັວັນສຸກ ແລະ
ບົດບາດໃນການອົບຮົມສັງສອນອຸມມະຫັ,

ໂດຍ: ອັບດຸລ ກຳນີ ອະມັດ ຈະບັຣ ມຸຊຣິຣ໌,

ຈັດພິມ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່ ແລະ
ການຊີ້ນຳ, ຮາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີ ອາຣະເບຍ.

50 ຂໍ້ແນະນຳ
ເພື່ອການເປັນຜູ້ບັນຍາຍທີ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ, ໂດຍ ທ່ານ
ອາມິຣ ບິນ ມຸຫຳມັດ ອັລມັດຣີ,

ເປັນບົດຄວາມທີ່ຖືກເຜີຍແຜ່ເທິງເວັບໄຊຂອງກະຊວງກົດ
ຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່ ແລະ ການຊີ້ແນະ, ແຫ່ງ
ຮາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີອາຣະເບຍ.

ລະຫມາດວັນສຸກ - ຄວາມເຂົ້າໃຈ, ເງື່ອນໄຂ,
ຄວາມປະເສີດ, ຄຸນລັກສະນະພິເສດ, ມາລະຍາດ ແລະ
ຂໍ້ກຳນົດ ຕາມອັນກຸສອານ ແລະ ສຸນນະທໍາ,

ໂດຍ ທ່ານ ດຣ. ສະອິດ ບິນ ອະລົ ບິນ ວະຫັຟ ອັນ-
ເກາະຫົດຕໍນີ,

ຈັດພິມໂດຍ: ໂຮງພິມ ສະພິຣ, ນະຄອນຮືຍາດ.

ມີມບັຣວັນສຸກ: ອະມານະທໍ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ,
ໂດຍ ທ່ານອາຈານອັບດຸລລໍຮໍ ບິນ ມຸຮ້າມັດ ບິນ ຫຸໄມດ໌,

ຈັດພິມໂດຍ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່
ແລະ ການຊື້ແນະ, ຣາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີ ອາຣັບເບຍ.

ວິທີການກະກຽມຄຸດບະຫັວັນສຸກ,

ໂດຍ ດຣ. ຊໍແລະຫໍ ບິນ ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ຫຸໄມດ໌,

ຈັດພິມໂດຍ: ກະຊວງກົດຈະການອິສລາມ, ການເຜີຍແຜ່
ແລະ ການຊື້ແນະ,

ຣາຊະອານາຈັກ ຊາອຸດີ ອາຣັບເບຍ.

ສານເຖິງບັນດາອີມ່າມ ແລະ ບັນດາມຸອັຊຊິນ

ໂດຍ ທ່ານເຊກ ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ຊໍແລະຫໍ ອັລເຟາຊານ,

ດາຣ ອິບນຸ ອັລເຈົາຊີ.

ຈົດຫມາຍເຖິງ ບັນດາອີມ່າມມັສຍິດ, ບັນດາມຸອັຊຊິນ
ແລະ ບັນດາມະອັມມຸມ,

ຂອງ ທ່ານໄຊຣ໌ ອັບດຸລລໍຫໍ ບິນ ຈາຣຸລລໍຫໍ ອັລຈາຣຸລລໍຫໍ.

ສາລານຸກົມຟິກຮ໌ກູເວດຕິຍະຫໍ, ແລະ ບັນດາບົດວ່າດ້ວຍ
ການຄຸດບະຫໍ, ການເປັນຜູ້ນຳລະຫມາດ, ການອະຊານ, ແລະ
ບັນດາມັດສະຍິດ.

الفهرس

ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສໍາຫຼັບມຸອັຊຊິນ, ອີມ່າ, ຄໍຕິບ ແລະ ຂໍ້ກຳຫນົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍິດ.....	2
ຄູ່ມືສະບັບຫຍໍ້ທີ່ເປັນປະໂຫຍດສໍາຫຼັບມຸອັຊຊິນ, ອີມ່າ, ຄໍຕິບ ແລະ ຂໍ້ກຳຫນົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍິດ.....	2
ບົດທີ່ໜຶ່ງ: ຂໍ້ກຳນົດຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກໍາມະຫັ.....	3
ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ຄຳນິຍາມຂອງອະຊານ ແລະ ອີກໍາມະຫັ.....	4
ຫົວຂໍ້ທີ່ສອງ: ຂໍ້ກຳນົດຂອງການອາຊານ ແລະ ການອີກໍາມະຫັ.....	4
ຫົວຂໍ້ທີ່ສາມ: ຄວາມປະເສີດຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກໍາມະຫັ.....	7
ຫົວຂໍ້ທີ່ສີ່: ເງື່ອນໄຂຂອງການອາຊານ ແລະ ການອີກໍາມະຫັທີ່ຖືກຕ້ອງ....	12
ຫົວຂໍ້ທີ່ຫ້າ: ຄຸນນະສົມບັດທີ່ຕ້ອງມີ ຂອງຜູ້ອະຊານ	16
ຫົວຂໍ້ທີ່ຫົກ: ລັກສະນະຂອງການອະຊານ ແລະ ການອີກໍາມະຫັ.....	22
ຫົວຂໍ້ທີ່ເຈັດ: ສິ່ງທີ່ຜູ້ໄດ້ຍືນອະຊານຕ້ອງກ່າວ ແລະ ດຸອາຫຼັງອະຊານ.	27
ຫົວຂໍ້ທີ່ແປດ: ຂໍ້ຕັດສິນຂອງການອອກຈາກມັສຍິດຫຼັງອະຊານ	33
ຫົວຂໍ້ທີ່ເກົ້າ: ໄລຍະເວລາລະຫວ່າງອະຊານ ແລະ ອີກໍາມະຫັ ແມ່ນເທົ່າໃດ?	34
ຫົວຂໍ້ທີສິບ : ຄວາມຮັບຜິດຊອບ ແລະ ມາລະຍາດຂອງຜູ້ອະຊານ	36
ບົດທີ່ສອງ: ບົດບັນຍັດອັລ-ອີມາມະຫັ.....	39
ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ນິຍາມຂອງອັລ-ອີມາມະຫັ.....	39
ຫົວຂໍ້ທີສອງ: ບົດບັນຍັດກ່ຽວກັບອັລ-ອີມາມະຫັ (ການເປັນຜູ້ນຳ) ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ.	40
ສ່ວນໜຶ່ງຈາກຄວາມປະເສີດຂອງການເປັນອີມ່າ:.....	40
ຫົວຂໍ້ທີ່ສາມ: ໃຜຄືຜູ້ທີ່ມີສິດທີ່ສຸດໃນການເປັນອີມ່າ.....	42
ຫົວຂໍ້ທີ່ສີ່: ບຸກຄົນທີ່ຖືກຫ້າມບໍ່ໃຫ້ເປັນອີມ່າມ:.....	48
ຫົວຂໍ້ທີ່ຫ້າ: ບຸກຄົນທີ່ເປັນທີ່ຫນ້າລັງກຽດທີ່ຈະໃຫ້ເປັນອີມ່າ	51
ຫົວຂໍ້ທີ່ຫົກ: ຕຳແໜ່ງຂອງອີມ່າມຕໍ່ມະອະນູມ(ຜູ້ຕາມ).....	55

ຫົວຂໍ້ທີ່ເຈັດ: ການເຮັດລ່ວງໜ້າ ກ່ອນອີມ່າມ.....	57
ຫົວຂໍ້ທີ່ແປດ : ຂໍ້ຕັດສິນຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບການເປັນອີມ່າມ ແລະ ການລະຫມາດຈະມາອະທິ.....	59
ຫົວຂໍ້ທີ່ເກົ້າ : ແບບລຸນນະທັດຕ່າງໆ ທີ່ອີມ່າຄວນປະຕິບັດ.....	62
ຫົວຂໍ້ທີສິບ: ຄຸນສົມບັດຂອງອີມ່າມ	67
ຄຸນສົມບັດທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດດ້ານຄວາມຮູ້ ທີ່ຄວນຈະມີໃນໃຕ້ຂອງຜູ້ນໍາ: ...	70
ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງຄຸນນະທໍາມາລະຍາດ:	73
ບົດທີ່ສາມ : ລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ ການຂຶ້ນອຸດບະທິ	83
ຫົວຂໍ້ທີ່ໜຶ່ງ: ການລະຫມາດວັນສຸກ.....	83
ປະເດັນບັນຫາທີໜຶ່ງ: ຄວາມໝາຍ ແລະ ເວລາຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ	83
ປະເດັນບັນຫາທີ່ສອງ: ຂໍ້ກໍານົດຂອງການລະຫມາດວັນສຸກ ແລະ ບັງຄັບໃຊ້ກັບຜູ້ໃດ?	85
ປະເດັນບັນຫາທີ່ສາມ: ວິທີການລະຫມາດວັນສຸກ:.....	89
ປະເດັນບັນຫາທີ່ສີ່: ການລະຫມາດວັນສຸກ ຈະຖືວ່າມາທັນແມ່ນແນວໃດ?	91
ປະເດັນບັນຫາທີຫ້າ: ສິ່ງທີ່ຫ້າມ ຫຼື ບໍ່ສົມຄວນກະທໍາໃນວັນສຸກ.....	92
ປະເດັນບັນຫາທີ່ຫົກ: ສຸນນະທິໃນວັນສຸກ.....	97
ປະເດັນບັນຫາທີ່ເຈັດ: ການລະຫມາດນາຜີລະຫັປະຈໍາວັນສຸກ:.....	104
ຫົວຂໍ້ທີ່ສອງ : ອຸດບະທິໃນວັນສຸກ.....	105
ປະເດັນທີ່ໜຶ່ງ : ອຸດບະທິວັນສຸກແມ່ນຫຍັງ:	105
ປະເດັນທີສອງ: ຂໍ້ກໍານົດການອຸດບະທິ:	106
ປະເດັນທີ່ສາມ: ເງື່ອນໄຂຂອງການອຸດຕະປະທິ:.....	107
ປະເດັນທີ່ສີ່: ຫຼັກການອຸດບະທິ:	109
ປະເດັນທີ່ຫ້າ: ແບບຢ່າງຂອງການອຸດຕະປະທິ (ລຸນນະຂອງການອຸດຕະປະທິ)	111
ປະເດັນທີ່ຫົກ: ການແປອຸດຕະປະທິວັນສຸກ:	117

ປະເດັນທີ່ເຈັດ: ຄຸນສົມບັດຂອງຄໍຕົບ (ຜູ້ກ່າວບັນຍາຍ):.....	119
ບັນດາອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນທາງດ້ານວິຊາການທີ່ຜູ້ບັນຍາຍຈໍາເປັນຕ້ອງມີ :.....	122
ແລະ ອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນຂອງຄຸນນະທໍາ ມາລະຍາດ:	125
ປະເດັນທີ່ແປດ: ມາລະຍາດຂອງການຄຸດບະຫັ ແລະ ຜູ້ຄຸດບະຫັ:	135
ປະເດັນທີ່ເກົ້າ: ຈຸດປະສົງ ແລະ ເປົ້າໝາຍຂອງຄຸດບະຫັ:	137
ປະເດັນທີສິບ: ວິທີການກະກຽມຄຸດບະຫັ:.....	139
ບົດທີສີ່: ຂໍ້ກໍານົດຕ່າງໆ ກ່ຽວກັບມັສຍິດ	145
ປະເດັນທີໜຶ່ງ: ນິຍາມຂອງມັສຍິດ	145
ຂໍ້ແຕກຕ່າງລະຫວ່າງມັສຍິດ ແລະ ສະຖານທີ່ລະຫມາດ (ມຸຊໍລາຫັ)....	145
ປະເດັນທີສອງ: ການສ້າງມັສຍິດ ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ	146
ປະເດັນທີສາມ: ການອຸປະຖໍາຄໍາຊູມັສຍິດ ແລະ ຄວາມປະເສີດຂອງມັນ	150
ປະເດັນທີສີ່: ການຮັກສາມັສຍິດໃຫ້ສະອາດບໍລິສຸດ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາໃຫ້ເພີ່ນຈາກສິ່ງສົກກະປົກ.....	151
ປະເດັນທີ່ 5: ຂໍ້ກໍານົດການສ້າງມັສຍິດເທິງກູໂບຣ ຫຼື ການນໍາເອົາກູໂບຣເຂົ້າໄປໃນມັສຍິດ	157
ປະເດັນທີ່ຫົກ: ຂໍ້ຊີ້ຂາດຂອງການປະດັບປະດາບັນດາມັສຍິດ	160
ປະເດັນທີ່ເຈັດ: ຂໍ້ກໍານົດກ່ຽວກັບການເຂົ້າມັສຍິດ ຂອງຜູ້ທີ່ບໍ່ແມ່ນມຸສລິມ	163
ບາງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດສໍາຫຼັບມຸອັຊລິນ, ອີມໍາມ ແລະ ຄໍຕົບ .	167